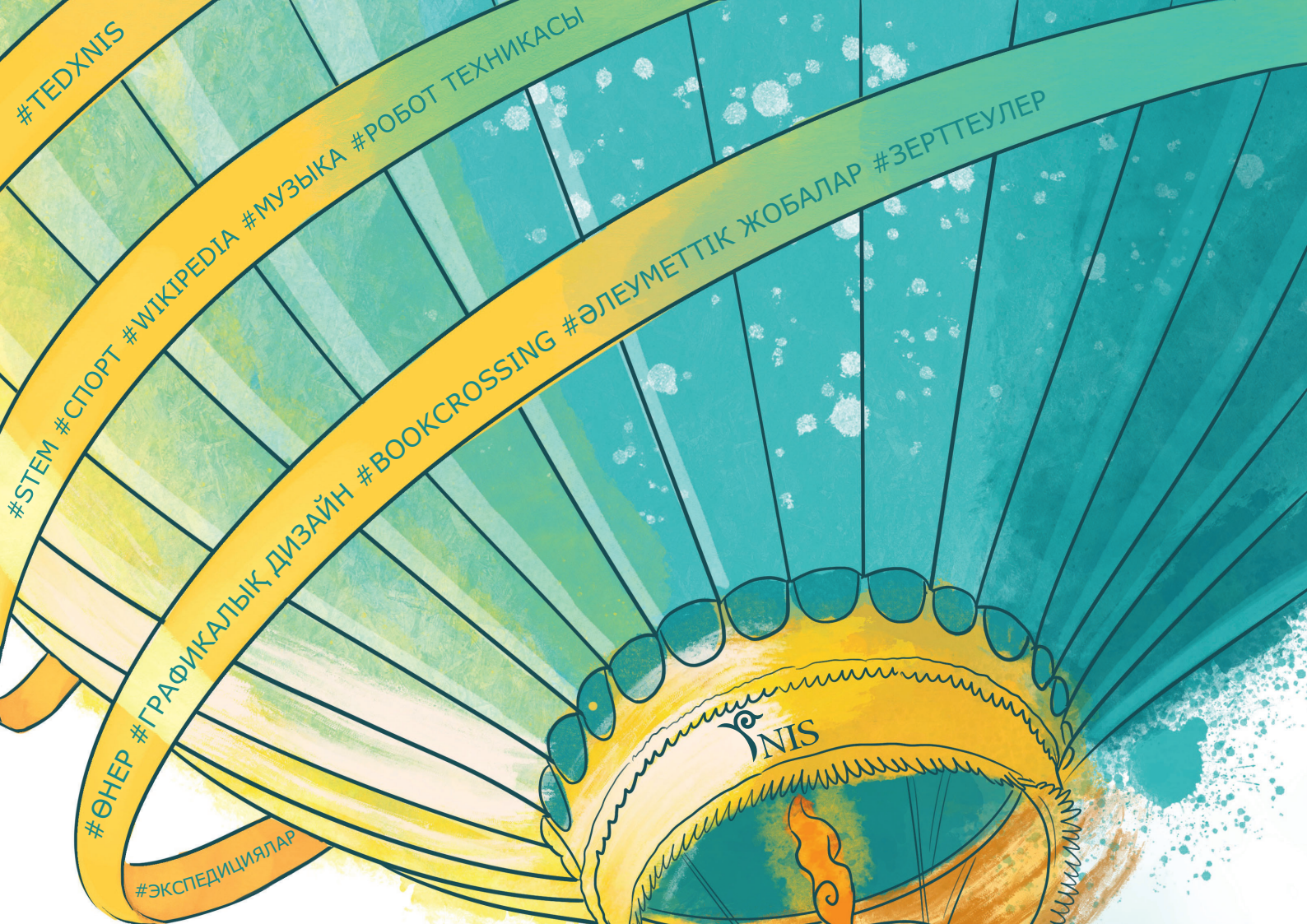

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ

2022 ЖЫЛ

1-бөлім

«НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕПТЕРІ» ДББҰ ҚЫЗМЕТІ

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ 2022 ЖЫЛ

1-бөлім

«НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕПТЕРІ» ДББҰ ҚЫЗМЕТІ

МАЗМҰНЫ

1

ОҚУШЫЛАР КОНТИНГЕНТІ

1.1. Оқушылар желісі және контингенті	15
1.2. Оқушыларды конкурстық іріктеу	16
1.3. Виртуалды және демалыс мектебі	23

2

ПЕДАГОГ КАДРЛАР

2.1. Мұғалімдерді конкурстық іріктеу	25
2.2. Педагог кадрлардың сапалық құрамы	28
2.3. Біліктілікті арттыру жүйесі	32
2.4. Педагог қызметкерлердің қызметін бағалау	43
2.5. Педагог мамандардың жетістіктері	47

3

БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ

3.1. Білім беру бағдарламалары	53
3.2. Білім беру ресурстары	68
3.3. Тәрбие жұмысы.....	88
3.4. Қосымша білім беру	99
3.5. Оқушылардың әл-ауқаты	115
3.6. Кәсіби бағдарлау жұмысы.....	121

4

ЗЕРТТЕУ ЖОБАЛАРЫ	124
-------------------------	-----

5

БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН БАҒАЛАУ

5.1. Оқушылардың оқу жетістіктеріне мониторинг жүргізу	138
5.2. Критериалды бағалау жүйесі	146
5.3. 5, 10-12-сыныптардың оқушыларын сырттай жиынтық бағалау	147
5.4. Зияткерлік мектептерді аккредиттеу	150
5.5. NIS-PROGRAMME білім беру бағдарламасын және NIS 12 сертификатын таныту	151

6

ОҚУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ЖЕТІСТІКТЕРІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

6.1. Үлгерім және білім сапасы	155
6.2. Халықаралық және республикалық олимпиадалар, конкурстар, конференциялар және ғылыми-зерттеу жұмыстары	156
6.3. Халықаралық емтихандардың нәтижелері	165
6.4. Жоғарғы оқу орындарына оқуға түсу	166

ҚОСЫМШАЛАР

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КОНКУРСТАР МЕН ОЛИМПИАДАЛАРДЫҢ ЖЕҢІМПАЗДАРЫ	168
--	-----

«НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕПТЕРІ» ДББҰ-НЫҢ ЖҰМЫСЫ

2022 жылы ДББҰ өз жұмысын мемлекет басшысы жариялаған «Қазақстандағы балалар жылы» ұраны аясында жүргізді. Қайырымдылық жобалары, еріктілік, қиын жағдайға тап болған балаларды қолдау, қазақстандық авторлардың балалар мен жасөспірімдерге арнаған кітаптарын тарату жұмыстары іске асырылды.

ДББҰ еліміздің барлық өңірлерінде «Ауылдық жерлерде 17 тірек мектептің әлеуетін дамыту» қайырымдылық жобасын Білім беру саласын тұрақты дамыту қорымен және «Қазақстан халқына» қорымен бірлесіп іске асыруда. БББО, ПӨО, ПШО мұғалімдері мен қызметкерлерінен құралған десанттар оқыту, оқу үдерісін басқару және қолайлы білім беру ортасын құру мәселелері бойынша әдістемелік қолдау көрсету үшін ауылдық мектептерге іссапармен барды. Мектеп кітапханаларының жұмыс форматы өзгертілді, Зияткерлік мектептердің тәжірибесі негізінде тәрбие жұмысы жүйесіне әлеуметтік жобалар мен тәжірибелер кіріктірілді. Бұл жоба жалғасуда.

Белсенді түрде жұмыс істеп жүрген еріктілер қозғалысы шеңберінде НЗМ оқушылары қайырымдылық акцияларын ұйымдастырды. Олар жалпы білім беретін мектептер учаскелерінің көгалдандырылуын қолдауға және мектеп кітапханалары қорының ғылыми және көркем әдебиеттермен толығуына бағытталған. «Жүректен жүрекке», «Мейірімді адамдар баршылық», «Балаларға қуаныш сыйла» қайырымдылық акциялары балалар үйіндегі балаларға киім-кешектер, ойыншықтар, кеңсе тауарларын жинауға көмектесті.

Балаларды ерте дамыту, оқу үдерісін цифрландыру, ата-аналар қоғамымен жұмыс жасау, әл-ауқат мәселелері қазақстандық және 20 елден келген халықаралық сарапшылар қатысқан «Оқыту, тәрбиелеу, жақсы көру: Қазақстандағы Балалар жылы» атты ДББҰ-ның XIII ғылыми-практикалық конференциясының негізгі тақырыптық бағыттарына айналды. Автограф сессиялар, балалар әдебиетінің танымал және өте жас қазақстандық авторларымен таныстық, бұл конференцияның көптеген қатысушылары үшін нағыз жаңалық болды.

2022 жыл – балалар жылы біздің оқушыларымыз, түлектеріміз және зияткерлік мектептер ұжымдары үшін табысты болды.

NIS құрама командасы – «2022 жылдың үздік олимпиадалық командасы», жалпы білім беретін пәндерден республикалық олимпиадада ең көп алтын медальдар саны бойынша 1-орында.

Түлектердің 99%-ы жоғары оқу орындарына түсті, 95%-ы елімізде және шетелде мемлекеттік, университеттік гранттардың иегерлері атанды. 4 түлек Ivy League университеттерінің – QS халықаралық рейтингісі бойынша үздік 100-ге кіретін 57 университеттердің студенттері қатарына қосылды.

Зияткерлік мектептердің екі мұғаліміне – Жаннұр Қалыбайқызы Мауытова және Шолпан Шәріпбайқызы Әбішеваға ҚР-ның «Үздік педагог» атағы берілді.

ДББҰ Басқармасының төрайымы К.Н. Шамшидинова әлемдік білім беру экожүйесінің топ көшбасшыларымен қатар Білім беру жөніндегі жаһандық комиссияның Азия хабына комиссар ретінде кірді.

ДББҰ өз миссиясын орындаумен қатар қазақстандық білім беруді дамытуға және Қазақстанның зияткерлік әлеуетін арттыруға үлес қосуын жалғастыруда.

«НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕПТЕРІ»
ДББҰ басқармасы

Негізгі оқиғалар күнтізбесі

Астана қаласының физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектеп оқушыларының домбыра сабағы Гиннестің рекордтар кітабына енгізілді.

Зияткерлік мектептердің түлектері Дильназ Камалова мен Азат Сүлейменов Нью-Йоркте Digital Nomads-та Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевпен кездесті.

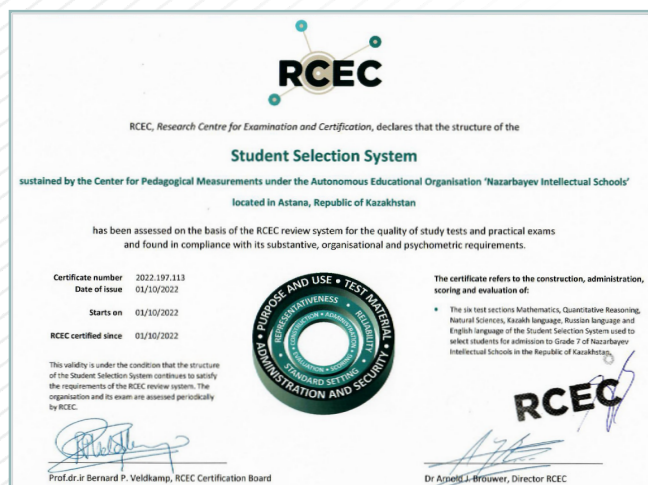

Зияткерлік мектептердің құрама командасы **«Ұздік олимпиадалық команда»** атағын жеңіп алып, жалпы білім беретін пәндерден республикалық олимпиадада **алтын медальдар саны бойынша рейтингте 1-орынға** ие болды.

NIS мектептерінде алғаш рет Зияткерлік мектеп түлектерінің **«Samgau»** форумы өтті.

Конкурстық іріктеу Нидерландының сараптама және сертификаттау жөніндегі зерттеу орталығының (RCEC) **халықаралық аккредитациясын алды.**

Республика күнін тойлау қарсаңында «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ Басқармасының төрайымы **Күләш Шәмшидинова «Қазақстанның еңбек сіңірген мұғалімі» құрметті атағына** ие болды.

21-22 қазанда «Оқыту, тәрбиелеу, жақсы көру: Қазақстандағы Балалар жылы» атты XIII ғылыми-практикалық конференция өтті.

Педагогикалық өлшемдер орталығының «Қалыптастырушы бағалауда қарқынды мұғалім болу» жобасы HundrED (Финляндия) халықаралық жобасының инновациялық идеялар тізіміне енді.

Қалыптастырушы бағалау

Әрбір баланың білім алуын жетілдіру
«Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ дөңгелек үстелі аясында

ДББҰ «Қазақстан халқына» қорымен және «Айтас» білім беруді тұрақты дамыту қорымен серіктестікте «Ауылдық жерлерде тірек мектептердің әлеуетін дамыту» жобасын іске асырды.

NIS оқушыларының олимпиадалар мен жарыстардағы жетістіктері

Семей қаласындағы Зияткерлік мектеп оқушысы Мухаммадариф Сахмолдин информатикадан республикалық олимпиадада және Халықаралық Жәутіков олимпиадасында **алтын медаль** және информатикадан халықаралық олимпиадада (International Olympiad in Informatics, Джокиякарта, Индонезия) **күміс медаль** иегері атанды.

Қызылорда қаласындағы Зияткерлік мектеп оқушысы Дина Жанұзақова «Тәуелсіздік ұрпақтары» республикалық байқауында «Мәдениет» бағыты бойынша жеңімпаз атанып, **3 миллион теңге** грант жеңіп алды.

Алматы қаласындағы Зияткерлік мектептен (ХББ) Әміре Ерешев Таиландтағы **International Math Challenge** халықаралық олимпиадасының жеңімпазы атанды.

Ақтөбе қаласындағы НЗМ оқушысы Санжар Хамитов **географиядан IgeO-2022** халықаралық олимпиадасында абсолютті жеңімпаз атанды.

Алматы қаласындағы Зияткерлік мектеп (ФМБ) оқушылары Швейцарияда өткен First Global Challenge атты робототехникадан дүниежүзілік жарыстарда жеңіске жетіп, 167 елден келген командалар арасында ең көп ұпай жинап, рекорд орнатты.

Зияткерлік мектеп түлектері АҚШ-тың Айви лигасына кіретін университеттеріне түсуін жалғастыруда:

- Асқарова Рамина - Алматы қаласы Зияткерлік мектебінің (ХББ) түлегі - Дартмут колледжіне;
- Ералы Дана - Алматы қаласы Зияткерлік мектебінің (ФМБ) түлегі - Йель университетіне;
- Туякаева Алима - Алматы қаласының Зияткерлік мектебінің (ФМБ) түлегі және Гафарова Далила - Семей қаласының Зияткерлік мектебінің түлегі - Пенсильвания университетіне;
- Мұрат Жәңгір - Астана қаласының Зияткерлік мектебінің түлегі - Принстон Университетіне;
- Жусубали Анель - Астана қаласындағы Зияткерлік мектептің түлегі (2021 оқу жылы) - Браун университетіне түсті.

NIS мұғалімдерінің жетістіктері

Шымкент қаласындағы Зияткерлік мектеп директоры Қайырбек Буксукбаев «Мектеп Online химия» жобасының сұранысқа ие болғаны үшін **YouTube (АҚШ) арнасында күміс түймені** иеленді.

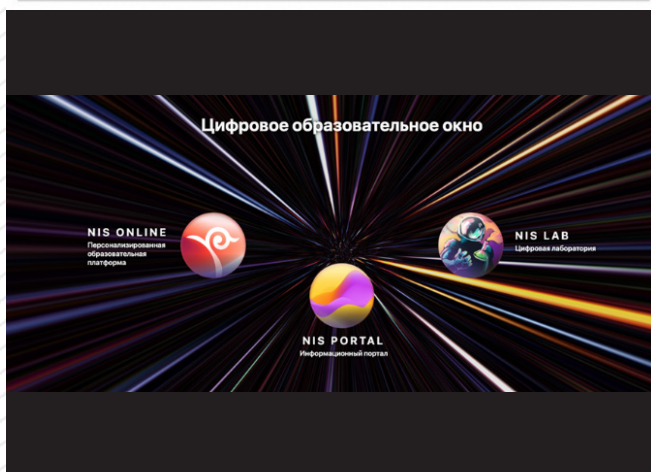
Ақтау қаласындағы Зияткерлік мектептің қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің сарапшы-мұғалімі Мауытова Жаннұр Қалыбайқызы және Алматы қаласындағы Зияткерлік мектептің (ХББ) химия пәнінің модератор-мұғалімі Әбішева Шолпан Шәріпбайқызы **2022 жылғы «Үздік педагог»** атағына ие болды.

Астана қаласындағы Зияткерлік мектепте (ФМН) қосымша білім беретін мұғалім **Айтжан Тоқтағанға** оқушылармен ауқымды домбыра сабағын өткізгені үшін **«Құрмет» ордені** және ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтан **Алғыс хат** табысталды.

Астана қаласындағы Халықаралық Бакалавриат Зияткерлік мектебінің өнер және дизайн кафедрасының мұғалімдері **Бейнелеу өнері мұғалімдерінің қауымдастығын құрды.**

Барлық Зияткерлік мектептерде «NIS Online» және «NIS Lab» білім беру платформаларын жаппай сынақтан өткізу басталды.

Халықаралық серіктестік

Күләш Шәмшидинова білім беру жөніндегі жаһандық комиссияның Азия хабында комиссар болып тағайындалды. Қазақстан өкілі алғаш рет әлемдік білім беру экожүйесінің көшбасшыларының қатарына жататын ЕСА-ға кірді.

Global Leadership

Baela Jamil
CEO, Idara-e
Taleemo-o

Elizabeth King
Brookings Institute Senior
Fellow (Former) Vice
President, World Bank

Kark Bum LEE
Professor, Department of
Technology Management,
KAIST

Koo Hyeon Jung
CEO, J Campus (Former)
President, The Seoul
Forum for International
Affairs

Heesuk Yun
21st Member of the National
Assembly. Professor, KDI
School of Public Policy
and Management

Gwang-Jae Lee
21st Member of the
National Assembly

Vrinda Sarup
Chairperson, DPS
Knowledge Park - V

Aniceto Orbeta
President, Philippine
Institute for
Development
Studies (PIDS)

Kulyash Shamshidinova
CEO, AEO "Nazarbayev
Intellectual Schools"
(Former) Kazakh Minister
of Education and Science

Avi Warshavsky
Founder & CEO,
MindCET

Vikas Pota
Founder & CEO, T4
Education

Christopher Thomas
Director of Partnership,
Yidan Prize Foundation

Дүниежүзілік сабақтарды зерттеу қауымдастығының (WALS) басқарушы кеңесі «**Назарбаев Зияткерлік мектептері**» ДББҰ-ның Астана қаласында **WALS-2024 конференциясын өткізу** туралы ұсынысына дауыс беріп, қабылдады.

ДББҰ мен Microsoft Kazakhstan арасында ынтымақтастық туралы меморандум жасалды.

Эстония Республикасының Қазақстандағы төтенше және өкілетті елшісі Тоомас Тирс Астана қаласындағы Зияткерлік мектептің «NIS Hub»-қа барып қайтты.

Әзірбайжан Республикасы Білім министрлігінің делегациясы Астана қаласындағы Зияткерлік мектеп тәжірибесін зерттеуге келді.

Бангкоктың ең мықты мектептерінің бірі - Thai Christian School - Зияткерлік мектеп жүйесін және NIS-Programme ерекшеліктерін зерттеді.

1

ОҚУШЫЛАР КОНТИНГЕНТІ

1.1

Оқушылар желісі
және контингенті

1.2

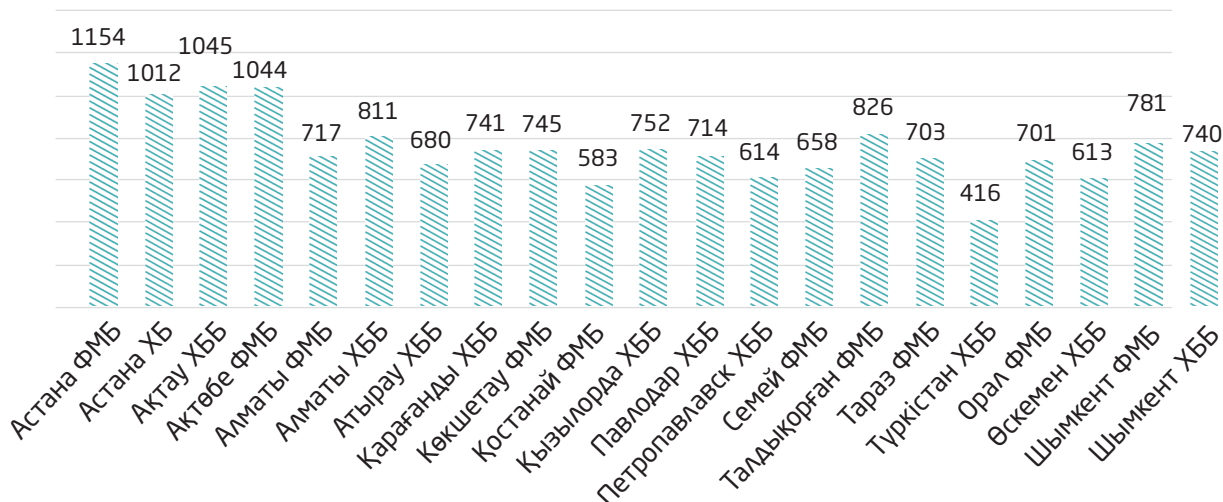
Оқушыларды
конкурстық іріктеу

1.3

Виртуалды және
демалыс мектебі

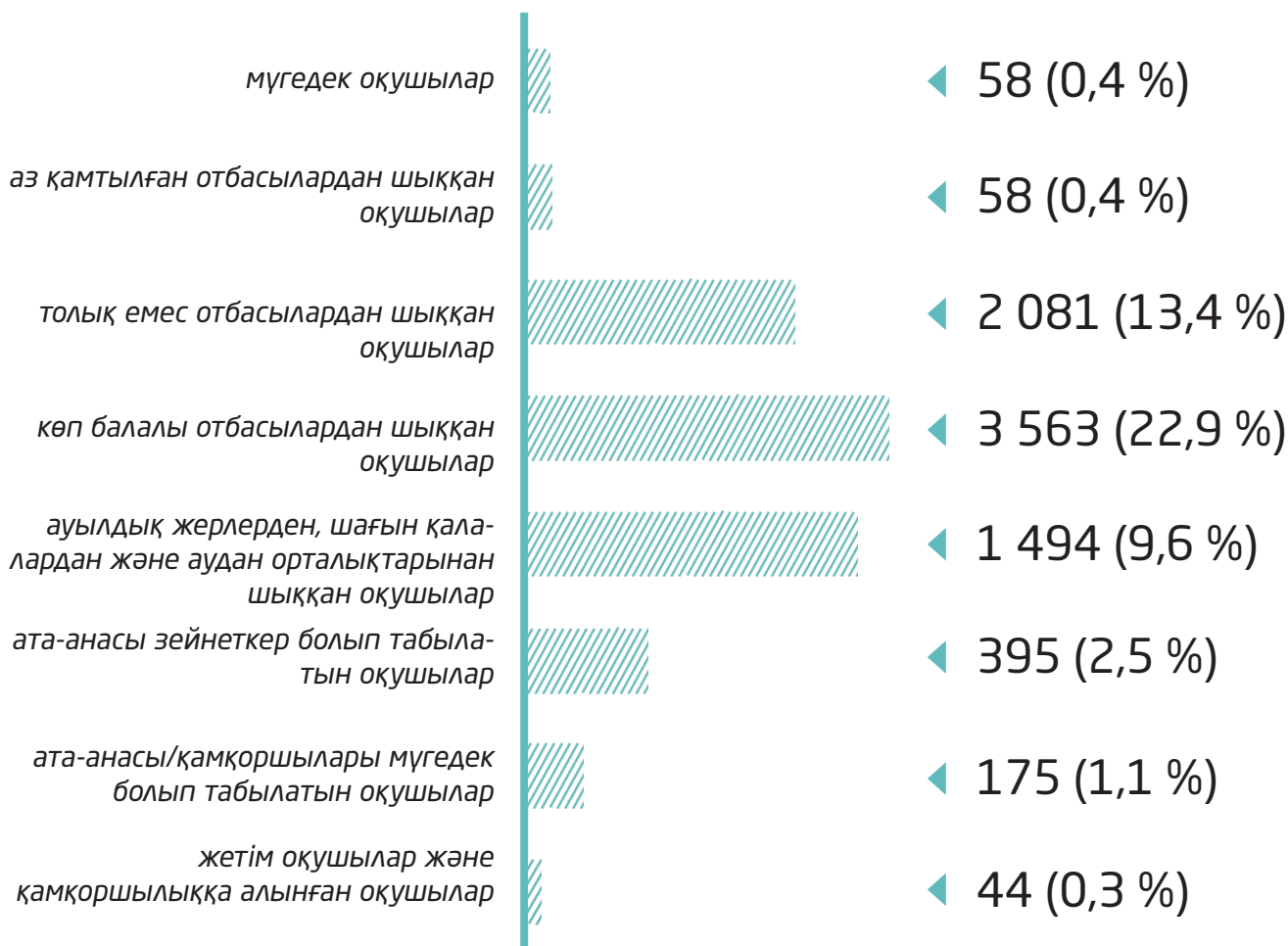
1.1 Оқушылар желісі және контингенті

2022 жылдың соңында 21 Зияткерлік мектепте 16 050 оқушы бар, Астана қаласындағы Халықаралық мектепте - 1 432 оқушы, оның ішінде балабақшада - 116 тәрбиеленуші білім алуда.

Зияткерлік мектептер оқушыларының саны, Зияткерлік мектептер бойынша (2022 жылдың 10 желтоқсанындағы жағдай бойынша)

Зияткерлік мектеп оқушыларының әлеуметтік-экономикалық жағдайы (2022 жылдың 30 қыркүйегіндегі жағдай бойынша):

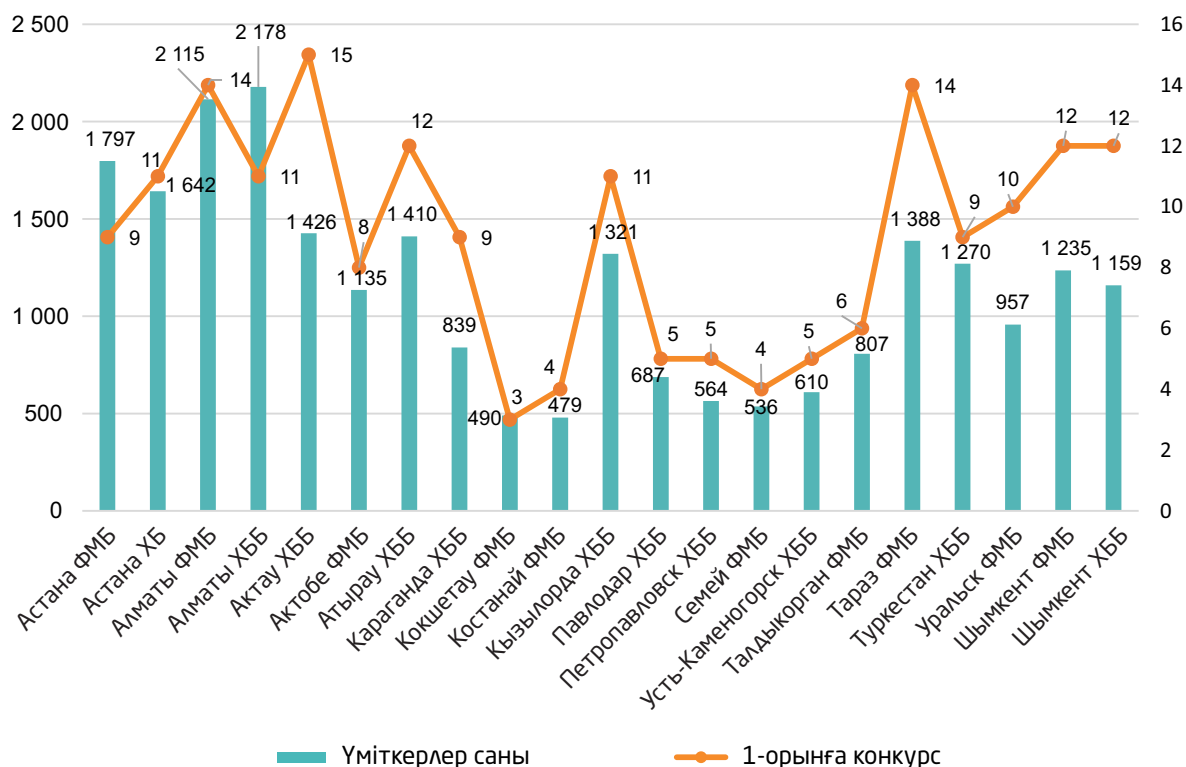

1.2 Оқушыларды конкурстық іріктеу

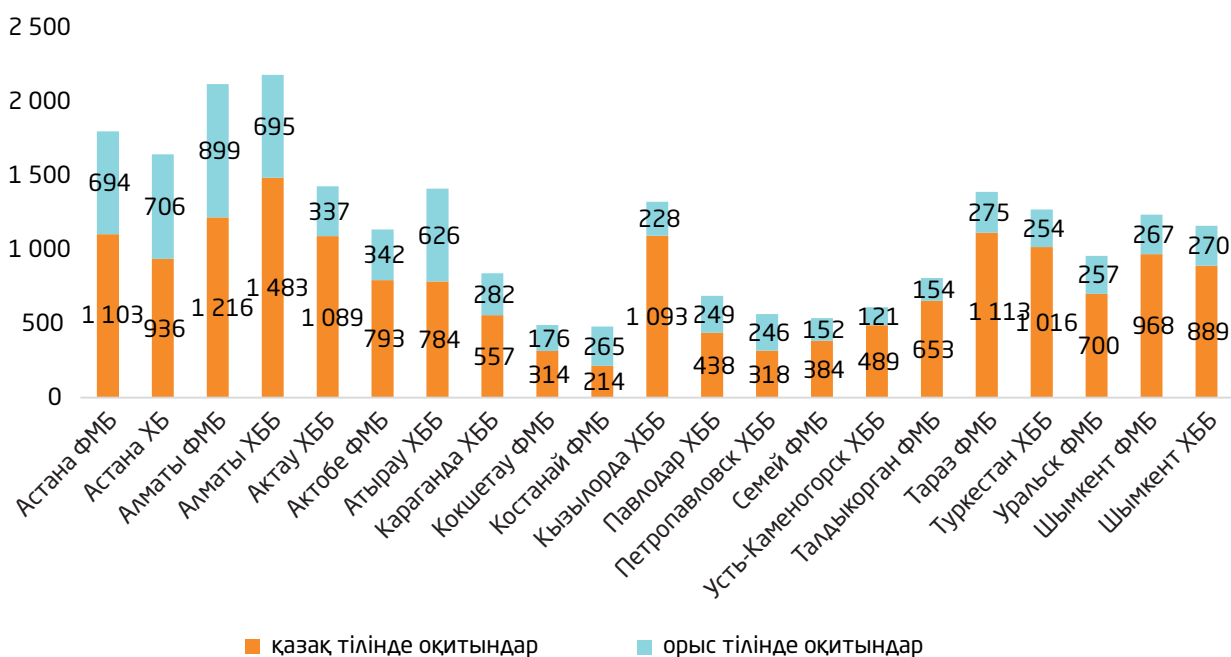
Конкурстық іріктеуге 24 045 үміткер қатысты. Конкурстық іріктеуге қатысушылардың үлесі еліміздегі 6-сынып оқушыларының жалпы санынан 7%-ды құрады.

Конкурста бір бос орынға орта есеппен 9 үміткер қатысты. Жекелеген өңірлерде (Астана, Алматы, Шымкент, Ақтау, Атырау, Қызылорда, Тараз, Орал) конкурста бір орынға 10-нан 15 адамға дейін қатысты.

Үміткерлер саны

Конкурсқа қатысқан үміткерлердің саны (оқитын тілі бойынша)

Кешенді тестілеу қорытындысы бойынша конкурсқа 10 452 үміткер жіберілді. Қазақ тілінде білім алушылар – 6 394 (61,2 %) және орыс тілінде білім алушылар – 4 058 (38,8 %). Конкурсқа жіберілген қазақ тілінде және орыс тілінде білім алушы үміткерлердің арақатынасы – 1,6:1.

Конкурстық іріктеу қорытындысы бойынша 2022 жылдың 8 маусымында Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасының «Өркен» білім беру грантын (бұдан әрі – грант) беру жөніндегі республикалық комиссияның (бұдан әрі – Республикалық комиссия) отырысы өтті. Республикалық комиссияның шешімімен 2 728 үміткер грант иегері атанды, оның ішінде:

- Қазақ тілінде оқитын оқушылар үшін – 1 616 грант (67 сынып-комплект), бұл гранттар мен сынып-комплекттердің жалпы санының 59,2 %-ын құрайды;

- орыс тілінде оқитын оқушыларға – 1 112 грант (46 сынып-комплект), бұл жалпы гранттар мен сынып-комплекттердің 40,8 %-ын құрайды.

Кейбір түлектердің гранттан бас тартқаны және басқа да жалпы білім беретін, мамандандырылған оқу ұйымдарын таңдағанына байланысты республикалық комиссияның 2022 жылғы 12 шілдедегі (№ 56 хаттама), 12 тамыздағы (№ 57 хаттама) және 20 қазандағы (№ 58 хаттама) шешімдерімен бос орындарға резервтік тізімдерден 318 грант берілді.

2022 жылдың 1 қазанына Зияткерлік мектептердің 8-11-сыныптарында бос орындардың пайда болуына байланысты және көзделген бюджет қаражатын ескере отырып, республикалық комиссияның 2022 жылғы 20 қазандағы шешімімен (№ 58 хаттама) 136 қосымша грант берілді, оның ішінде:

- қазақ тілінде оқитын оқушылар үшін 102 грант (75 %);

- орыс тілінде оқитын оқушылар үшін 34 грант (25 %).

2022-2023 оқу жылында Зияткерлік мектептердің 7-сыныптарында грантпен оқуға барлығы 2 864 оқушы мүмкіндік алды.

2020, 2021, 2022 жылдардағы конкурстық іріктеу нәтижелерінің сандық деректері

Жыл	Үміткерлер саны	Шекті балл жинаған үміткерлер саны*	Грант иегерлерінің саны	Конкурс бір бос орынға
2020	20 084	12 834	2 952	6,8
2021**	17 664	8 423	2 784	6,3
2022	24 045	10 452	3 182	8,8

* Үміткерлер республикалық комиссияның қарауына өту үшін тесттің «Математика» (35 % немесе 140 және одан жоғары балл) және «Сандық сипаттамалар» (40 % немесе 120 және одан жоғары балл) бөлімдері бойынша шекті балл жинауы керек.

** Түркістан қ. ХББ НЗМ конкурсын есепке алмағанда.

Есепті жылы тестінің «Жаратылыстану» бөлімін ескергенде барлық үміткерлердің тестілеуден орташа балы 764,7 балды құрады. Тестінің «Жаратылыстану» бөлімін есептемегенде орташа балл 663,1 балды құрады, бұл алдыңғы конкурстық іріктеудің орташа балынан – 683,5 балдан – 20,4 бірлікке төмен.

Орташа балл көрсеткіштері бойынша шекті балл жинаған үміткерлер, сонымен қатар Астана қ. ФМБ НЗМ және Астана қ. ХБ НЗМ, Алматы қ. ФМБ және Алматы қ. ХББ НЗМ грант иегерлері көш бастап тұр. Түркістан қ. ХББ НЗМ-де оқуға үміткерлері ең төмен орташа балды көрсетті. Үміткерлердің ең жоғары және ең төменгі орташа балы арасындағы айырмашылық 243,1 балл, грант иегерлері арасында – 326,9 балл.

Тестілеу қорытындысы бойынша үміткерлердің нәтижелері (мектептер бойынша)

№	Зияткерлік мектеп	Ең жоғары балл (макс. балл – 1 500)	Барлық үміткерлердің балдары		Шекті балл жинаған үміткерлердің балдары		Грант иегерлерінің балдары	
			Орташа балл	Ең төмен балл	Орташа балл	Ең төмен балл	Орташа балл	Ең төмен балл
1	Астана қ. ФМБ	1 449	891,2	287	1021,7	516	1301,7	1 221
2	Астана қ. ХБ	1 449	861,5	353	1018,9	503	1315,8	1 225
3	Алматы қ. ФМБ	1 496	852,3	307	1014,8	489	1320,9	1 253
4	Алматы қ. ХББ	1 424	802,4	252	984,0	544	1242,9	1 126
5	Ақтау қ. ХББ	1 357	706,6	267	925,1	514	1167,6	1 048
6	Ақтөбе қ. ФМБ	1 414	742,2	343	934,9	485	1129,3	989
7	Атырау қ. ХББ	1 348	701,8	311	921,0	528	1131,0	987
8	Көкшетау қ. ФМБ	1 378	760,3	348	955,9	585	1039,8	803
9	Қарағанды қ. ХББ	1 318	760,7	158	927,1	401	1119,4	993
10	Қостанай қ. ФМБ	1 286	759,7	346	929,0	582	1027,5	896
11	Қызылорда қ. ХББ	1 377	685,3	220	882,7	510	1079,9	944
12	Павлодар қ. ХББ	1386	769,4	293	937,4	574	1087,7	909
13	Петропавл қ. ХББ	1 311	698,7	272	894,8	577	994,0	803
14	Семей қ. ФМБ	1 402	746,2	319	947,1	601	1038,8	780
15	Талдықорған қ. ФМБ	1 412	748,7	289	953,8	573	1108,2	938
16	Тараз қ. ФМБ	1 351	732,1	314	940,4	504	1179,8	1 082
17	Түркістан ХББ	1 352	648,1	308	889,2	514	1051,0	910
18	Орал қ. ФМБ	1 320	745,8	249	928,5	425	1126,0	991
19	Өскемен қ. ХББ	1 320	739,5	318	936,9	556	1036,8	767
20	Шымкент қ. ФМБ	1 402	751,9	287	958,2	543	1220,0	1 115
21	Шымкент қ. ХББ	1 412	726,6	299	948,2	575	1205,8	1 075
Барлығы		1 496	764,7	158	963,7	401	1147,1	767

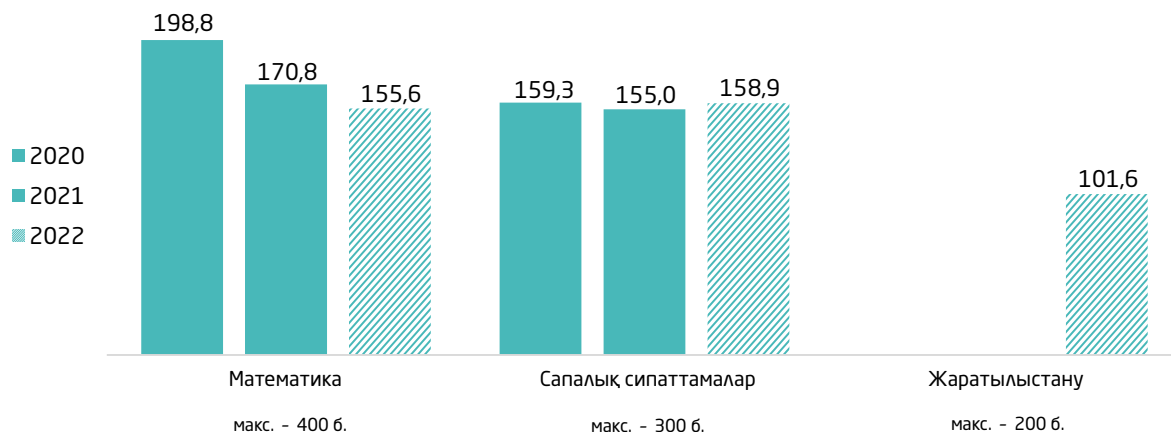
Үш жылда тестілеу бөлімдері бойынша ең жоғары балл жинаған үміткерлер саны
(мектептер бойынша)

№	Зияткерлік мектеп	Жыл	Математика	Сандық сипаттамалар	Жаратылыстану пәндері	Қазақ тілі (T1)	Орыс тілі (T2)	Орыс тілі (T1)	Қазақ тілі (T2)	Ағылшын тілі	Барлығы
1	Астана қ. ФМБ	2022	6		7		7	3	2	36	61
		2021	7			1	42	3	2	63	118
		2020	19	1		17	9	9	13	26	94
2	Астана қ. ХБ	2022	6		4		4	3	3	55	75
		2021	6			3	42	7	4	102	164
			24	1		13	13	8	9	61	129
3	Алматы қ. ФМБ	2022	6	1	9	2	6	3	3	40	70
		2021	8			3	45	4	3	99	162
		2020	45	1		5	15	2	8	48	124
4	Алматы қ. ФМБ	2022			5	1	6	4		25	41
		2021	2			4	34	7	2	53	102
		2020	9			11	13	6	15	29	83
5	Алматы қ. ФМБ	2022			1	1	3	3	1	5	14
		2021				1	10	1	5	13	30
		2020				6	4	1	3	7	21
6	Алматы қ. ФМБ	2022			2			2		7	11
		2021	1			1	9	1	1	7	20
		2020	2			3	3	2	6	2	18
7	Алматы қ. ФМБ	2022			1	2	2	1	3	10	19
		2021				1	11			8	20
		2020	3			3		4	5	7	22
8	Көкшетау қ. ФМБ	2022			3	1	1	2		7	14
		2021				2	10		1	9	22
		2020				1	2	2	2	4	11
9	Қарағанды қ. ХББ	2022			1		1	2		7	11
		2021				2	7	1	1	18	29
		2020	1			4	2	1	1	8	17
10	Қостанай қ. ФМБ	2022					3		1	3	7
		2021				2	6			8	16
		2020						2			2

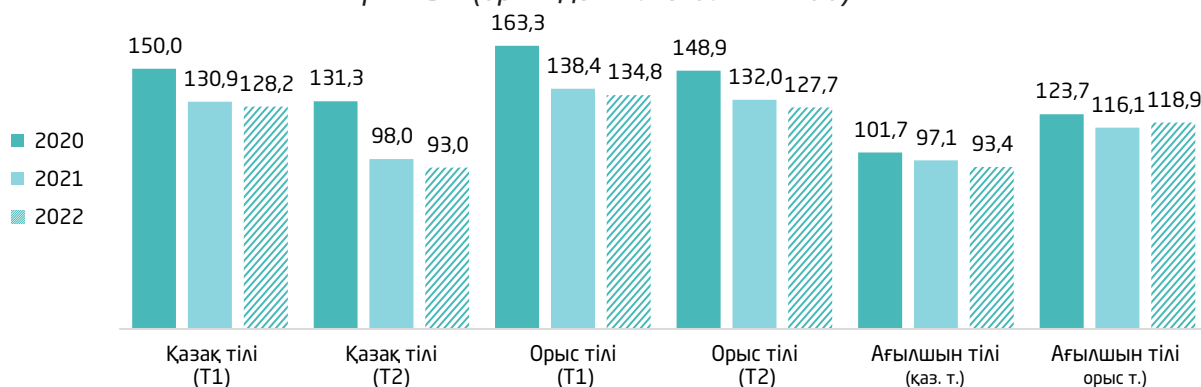
11	Қызылорда қ. ХББ	2022						1	1	2	
		2021				1	8		5	4	18
		2020				2	2	1	8	2	15
12	Павлодар қ. ХББ	2022	1		1		1	1		2	6
		2021	1				18	1		8	28
		2020				4	3	1	1	3	12
13	Петропавл қ. ХББ	2022			1		1				2
		2021					9			6	15
		2020				3	3			1	7
14	Семей қ. ФМБ	2022						1	1	2	4
		2021				3	13			4	20
		2020	2			13	3			1	19
15	Талдықорған қ. ФМБ	2022	1			1	2	1	1	4	10
		2021					11	2		16	29
		2020	1			5			2	5	13
16	Тараз қ. ФМБ	2022				1	1		3	6	11
		2021				7	7	1	3	9	27
		2020	2			10	4		8	3	27
17	Түркістан ХББ	2022				1			1	1	3
		2021	12	2		9	5	1	23	3	55
		2020									0
18	Орал қ. ФМБ	2022			1				1	2	4
		2021				6	17		1	4	28
		2020				4	1		2	5	12
19	Өскемен қ. ХББ	2022								4	4
		2021				1	12	1		9	23
		2020	1			4	4	1	3		13
20	Шымкент қ. ФМБ	2022	1					1	2	4	8
		2021	3	2		3	14		5	15	42
		2020	5			4	4		16	4	33
21.	Шымкент қ. ХББ	2022	1		1	3	1		1	6	13
		2021	3			3	5	2	3	14	30
		2020	1			5	3		11	4	24
Барлығы			180	8	37	183	462	99	196	919	

Соңғы үш жылғы конкурс нәтижелерін салыстырмалы талдайтын болсақ, орыс тілінде оқитын үміткерлердің «Сандық сипаттамалар» және «Ағылшын тілі» бөлімдерінен басқа тесттердің барлық бөлімдерінен тапсырмаларды орындау деңгейі төмендегенін байқаймыз.

Оқушылардың жаратылыстану және математика бағытындағы пәндерді оқу қабілеттерін бағалау тестінің нәтижелері бойынша үміткерлердің орташа балдары (соңғы үш жылда)

Үміткерлердің тілдік тесттен орташа балдары, үш жыл (әр тілден макс. балл – 200)

Оқушыларды конкурстық іріктеу жүйесін аккредиттеу

2022 жылы конкурстық іріктеу жүйесі емтихандардың сапасын қамтамасыз ету және арттыру бойынша дүние жүзінде танылған жетекші сараптама орталығы болып табылатын RCEC (Нидерланды) Сараптау және сертификаттау зерттеу орталығының сыртқы тәуелсіз аккредиттеуінен өтті.

Оқушыларды конкурстық іріктеу жүйесін RCEC сарапшылары 6 критерий бойынша бағалады:

- 1) тесттің мақсаты мен қолданылуы;
- 2) тест және емтихан материалдары;
- 3) тесттің репрезентативтілігі;
- 4) тесттің сенімділігі;
- 5) стандарттарды белгілеу және қолдау;

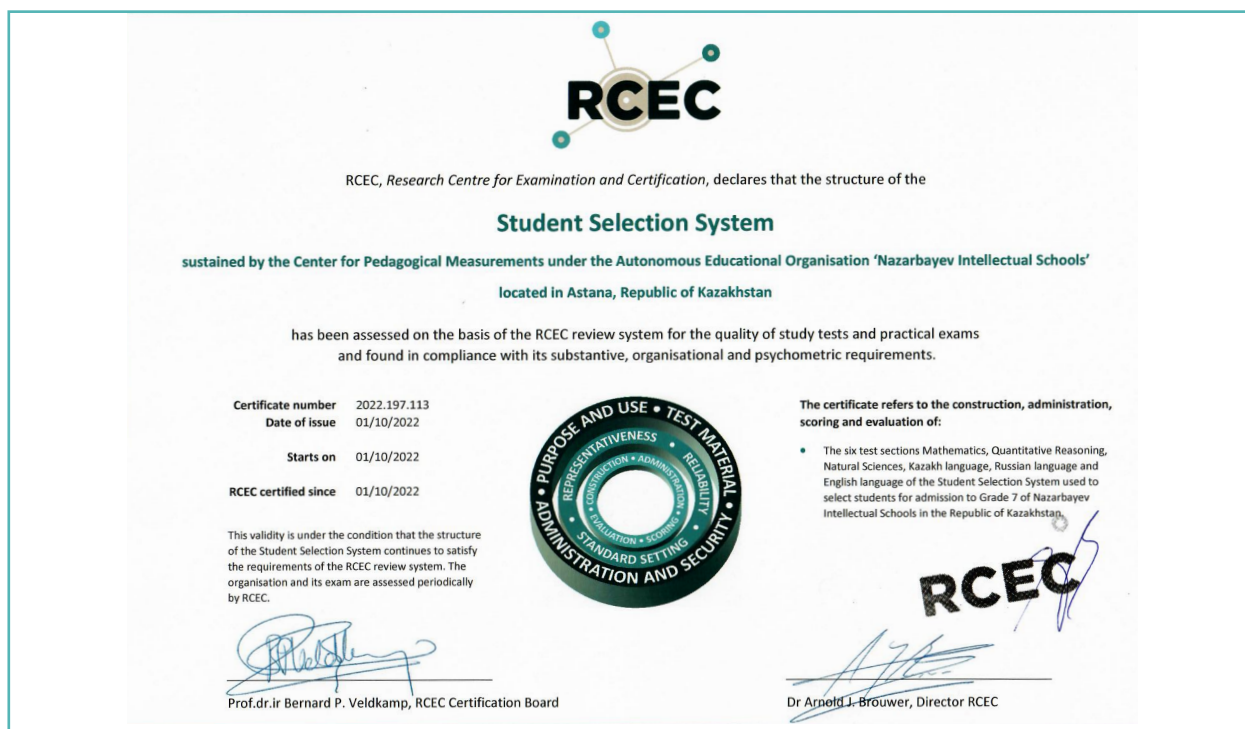
6) тестілеуді өткізу және оның қауіпсіздігі.

Бұл критерийлердің жиынтығы оқушыларды бағалау жүйесінің жалпы сапасын бағалайды. Ал жеке-жеке алғанда критерийлер бағалау құралдарын әзірлеу, тестті басқару, нәтижелерді өңдеу және талдау сияқты конкурс рәсімдерінің мазмұнды, ұйымдастырушылық және психометриялық аспектілерін көрсетеді.

Құжаттардың талдамасы мен RCEC сарапшысының ағымдағы жылдың сәуір айында – конкурстық іріктеу өткізілген күндері Астана қаласының ФМБ және ХБ Зияткерлік мектептеріне жасаған сапары жүйенің мәлімделген өлшемдерге сәйкестігін растады.

2022 жылдың қазан айында конкурстық іріктеу жүйесіне RCEC сапа белгісі берілді, ол жүйенің сенімділігі мен әділеттілігі халықаралық стандарттарға сәйкес жоғары деңгейде екенін растайды.

Оқушылардың конкурстық іріктеуін сынақтан өткізу

2022-2023 оқу жылына 7-сыныпқа түсуге 2022 жылдың ақпан айында 2 922 үміткер сынама тест тапсырса, желтоқсан айында 2023-2024 оқу жылына 7-сыныпқа түсуге 2 008 үміткер сынама тестілеуден өтті.

Сынама тестілеу нәтижелері үміткерлерге өздерінің ағымдағы білімі мен дағдыларының деңгейін бағалауға және конкурстық іріктеуге одан әрі дайындалуын жоспарлауға мүмкіндік береді.

«Назарбаев Зияткерлік мектебіне түсуге дайындалу және өз мүмкіндіктерін бағалау» онлайн курсы

Оқушыларды конкурстық іріктеуге дайындаудың балама мүмкіндігін ұсыну мақсатында www.academia.kz сайтында «Knowledge Engineering» ЖШС-мен бірлесіп әзірленген онлайн курс іске асырылуда. Бұл курста конкурстық іріктеу тестінің барлық бөлімдерінен өткен материалды бекітуге арналған оқу материалдары мен тапсырмалары, сондай-ақ сынама тестілеудің екі нұсқасы ұсынылған.

Ағымдағы жылы бұл курс «Жаратылыстану» бөлімі бойынша қосымша сынама тест нұсқасымен толықтырылды.

1.3 Виртуалды және демалыс мектебі

Виртуалды мектепте «Математика», «Жаратылыстану», «Қазақ тілі», «Орыс тілі мен әдебиеті» және «Ағылшын тілі» пәндері қазақ және орыс тілдерінде оқытылды.

Виртуалды мектепке тіркеліп, қатысқандардың барлығы:

• 5-сыныптар

Еліміздің орта білім беру ұйымдарының 1 180 оқушысы (639 қазақ тілді оқушы, 501 орыс тілді оқушы, 40 оқушы екі курсқа да тіркелген), оның ішінде 425 оқушы (216 оқушы қазақ тілінде, 209 оқушы орыс тілінде оқиды) қорытынды тестті жақсы тапсырып, демалыс мектебінде оқыды.

• 6-сыныптар

Еліміздің орта білім беру ұйымдарының 1 672 оқушысы (838 қазақ тілді оқушы, 738 орыс тілді оқушы, 96 оқушы екі курсқа да тіркелген), оның ішінде 718 оқушы (422 оқушы қазақ тілінде, 296 оқушы орыс тілінде) қорытынды тестілеу нәтижесінде демалыс мектебінде оқыды.

2

ПЕДАГОГ КАДРЛАР

2.1

Мұғалімдерді
конкурстық
іріктеу

2.2

Педагог кадр-
лардың сапалық
құрамы

2.3

Біліктілікті
арттыру жүйесі

2.4

Педагог қызмет-
керлердің қыз-
метін бағалау

2.5

Педагог
мамандардың
жетістіктері

2.1. Мұғалімдерді конкурстық іріктеу

2022 жылдың маусым, тамыз, қазан және желтоқсан айларында бос вакансияларға адам тауып, педагог мамандардың кадрлық резервін қалыптастыру мақсатындағы ашық конкурстық іріктеудің екі кезеңдік 5 рәсімі өткізіліп, оған 2 948 үміткер қатысты.

Конкурстық іріктеуді өткізу үшін педагогикалық өлшемдер орталығы орыс және қазақ тілдерінде 18 пәннен тест спецификацияларын жаңартты және бекітті, 200 ресурс пайдаланылған 2 250 тест тапсырмасы әзірленіп, сараптамадан өтті.

Тест сипаттамалары мен тест тапсырмаларының үлгілері www.nis.edu.kz сайтында «Вакансиялар» бөлімінде орналасқан.

Талдау көрсеткендей, бос лауазымдардың пайда болуының негізгі себептері – халықаралық стандарттарға ұмтылатын жаңа форматтағы мектептердің ашылуына байланысты жоғары білікті педагогтерге, білім беруді басқару саласындағы кадрларға және елдің орта білім беру жүйесіндегі ғылыми-әдістемелік мамандарға деген қажеттіліктің туындауы. Шекті деңгейді 615 (21 %) үміткер еңсере алды (2021 жылы – 19 %).

Кандидаттар саны бойынша салыстырмалы деректер (2020-2022 жж.)

Соңғы 3 жылғы салыстырмалы деректер бойынша үміткерлер саны 2021 жылы өте көп болғаны байқалған, бұл Түркістан қаласындағы мектептің ашылуымен байланысты. 2022 жылы үміткерлер саны Түркістан,

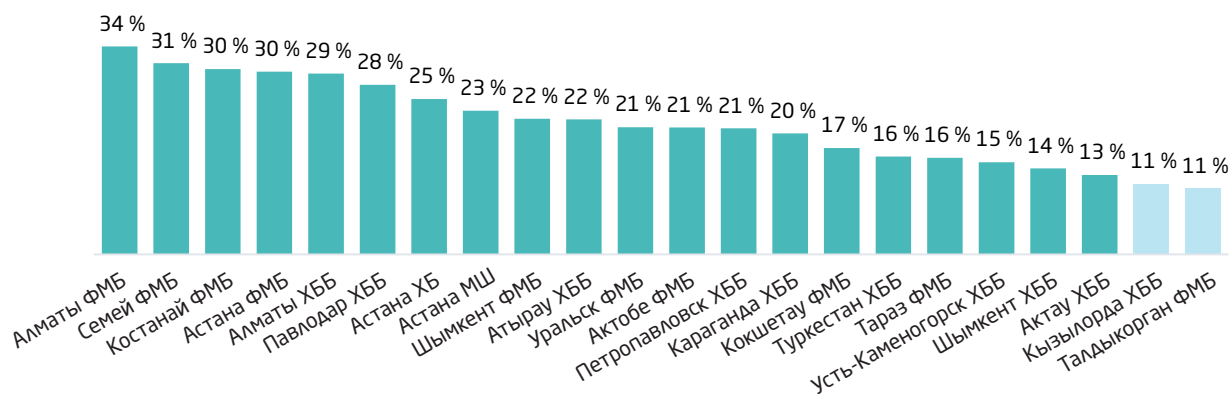
Алматы (ХББ), Астана (ХМ), Шымкент (ХББ), Талдықорған, Петропавл және Тараз қалаларында өте көп болса, үміткер саны ең аз болған Атырау, Шымкент (ФМБ), Семей қалаларындағы мектептер болды.

Мектептер бойынша үміткерлер саны (2020-2022 жж.)

Зияткерлік мектеп	2022	2021	2020
Ақтау қ. ХББ	93	168	51
Ақтөбе қ. ФМБ	92	161	65
Алматы қ. ФМБ	139	314	106
Алматы қ. ХББ	221	118	70
Атырау қ. ХББ	41	55	80
Қарағанды қ. ХББ	122	132	57
Көкшетау қ. ФМБ	133	137	45
Қостанай қ. ФМБ	83	61	25
Қызылорда қ. ХББ	87	104	23
Астана қ. ХБ	99	58	82
Астана қ. ХМ	197	190	72
Астана қ. ФМБ	138	128	119
Павлодар қ. ХББ	145	125	64
Петропавл қ. ХББ	156	197	64
Семей қ. ФМБ	74	107	52
Талдықорған қ. ФМБ	177	217	98
Тараз қ. ФМБ	159	211	132
Түркістан қ. ХББ	358	795	0
Орал қ. ФМБ	87	195	54
Өскемен қ. ХББ	100	137	25
Шымкент қ. ФМБ	68	158	41
Шымкент қ. ХББ	179	301	146
Барлығы	2 948	4 069	1 471

Шекті деңгейден өткен үміткерлер саны ең көп болған қалалар: Алматы (ФМБ), Семей, Қостанай, Астана (ФМБ), Алматы (ХББ).

Шекті деңгейден өткен үміткерлердің үлесі, мектептер бойынша (2022 ж.)

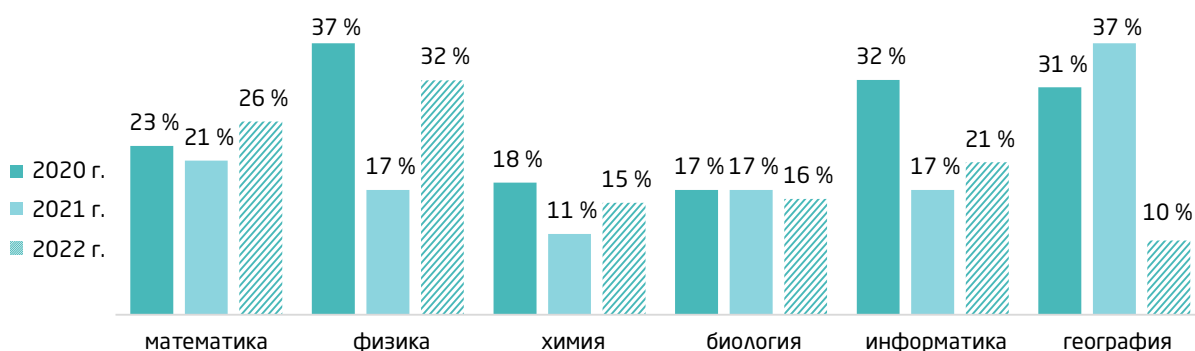
Бұл ретте жекелеген қалаларда көп үміткерлердің қатысуы шекті балл жинаған үміткерлердің санына әсер етпейді, атап айтқанда, Түркістан қаласында 358 үміткер қатысты, оның ішінде 57 (16%) адам шекті деңгейді еңсере алды.

Үш жылғы салыстырмалы деректерге жүгінсек, «Математика» (26%), «Физика» (32%), «Химия» (15%), «Информатика» (21%), «Ағылшын тілі» (46%), «Тарих»

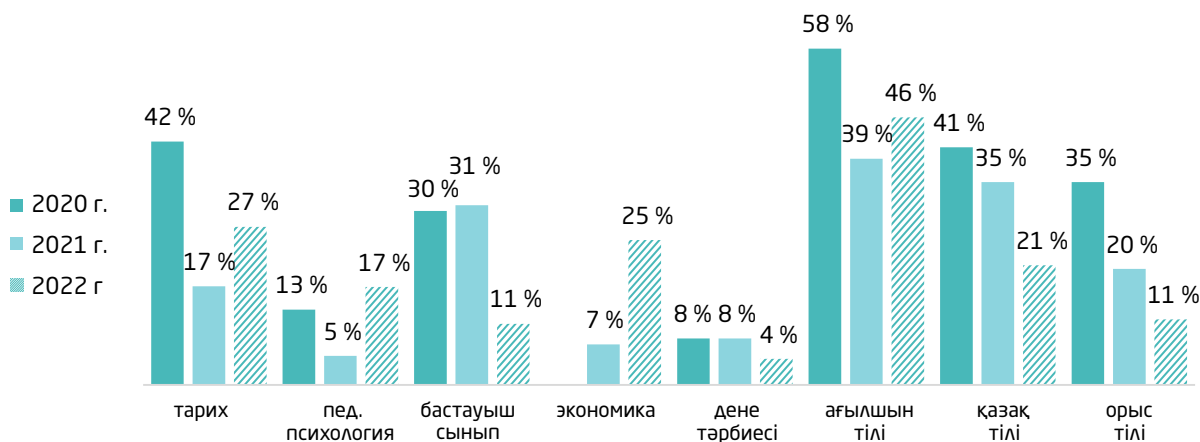
(27 %), «Психология» (17%), «Экономика» (25 %) сияқты пәндерден шағын оң үдеріс байқалады.

2022 жылы бастауыш сынып пәндерінен (11 %), «Биология» (16 %), «География» (10 %), «Дене шынықтыру» (4 %), «Қазақ тілі мен әдебиеті» (21 %), «Орыс тілі мен әдебиеті» (11%) пәндерінен нәтижелер айтарлықтай төмендеді.

Жаратылыстану және математика бағытындағы пәндерден конкурстық іріктеу қорытындылары

Қоғамдық-гуманитарлық бағыттағы пәндер және бастауыш сыныптар бойынша конкурстық іріктеу қорытындылары

Нәтижелердің талдауына сүйенсек, үміткерлер негізгі мектеп бағдарламасына сәйкес жасалған тапсырмаларды жақсы орындайды. Ал пәнді тереңдетіп оқытуға бағытталған жоғары мектептің оқу бағдарламасына сәйкес тапсырмаларды орындау қиындық келтіреді.

Эссені бағалау нәтижелері үміткерлердің тақырыпқа сай ойларын жүйелі

баяндау қабілетін, қандай да бір оқыту әдістерін не себепті таңдағанын және оларды сабақта қолдану мүмкіндігін түсіндіре алу қабілетін көрсетеді. Алайда пәндік бағыт жеткілікті деңгейде ашылмайды, оқушылардың зерттеу дағдыларын дамытатын оқыту әдістерінің тиімділігі түсіндірілмейді, өзекті зерттеулер негізінде мысалдар келтірілмейді.

Педагогикалық өлшемдер орталығы конкурс қорытындысы бойынша барлығы 2 948 жеке есеп, сонымен қатар мектепке жұмысқа қабылданған үміткерлерге кәсіптік даму мақсатын айқындау, оқыту әдістемесін дамыту және практиканы зерттеу бойынша ұсынымдар дайындады.

2022 жылы үш тілде оқыту ортасын қолдау, шетелдік педагогтерді тарту арқылы «Физика», «Информатика», «Химия», «Биология» сияқты бейіндік пәндерді және халықаралық бакалавриат бағдарламасының пәндерін ағылшын тілінде оқыту әдістемесі бойынша қазақстандық мұғалімдердің әлеуетін арттыру жұмысы жалғастырылды.

Шетелдік педагогтерді іздеу шетелдік кадрларды жалдау жөніндегі стратегиялық серіктестермен – Teacher International Consultancy (Ұлыбритания), Search Associates (Канада) – ынтымақтастықта, сондай-ақ кандидаттарды тікелей іздеу жолымен жүзеге асырылды. Есепті кезеңде 167-ден астам шетелдік педагогтердің сауалнамасы қаралды, 72 сұхбат жүргізілді, 25 педагог мектептерге оқыту ісімен айналысуға шақырылды.

2022 жылдың 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша Зияткерлік мектептерде 102 шетелдік педагог қызмет атқарды, олардың 11-і PhD докторлары болып табылады, бұл олардың 10%-ы, 57-сі магистрлер

(55%) және 36-сы (35 %) халықаралық сертификаттарға ие (PGCE, IBDP, TESOL, ESL, TEFL, CELTA).

Шетелдік педагогтер қазақстандық мұғалімдерге әдістемелік қолдау көрсету үшін: сабақтарды бірлесіп жоспарлайды, команда болып сабақ береді (team-teaching), өткізілген сабақтар бойынша рефлексия жасайды, БЖБ және ТЖБ тапсырмаларын әзірлейді және модерациялайды, сондай-ақ мұғалімдерге арналған мектепшілік курстар өткізеді, сабақты бірлесіп зерттейді, мектепті халықаралық аккредиттеуге дайындауға қатысады, Зияткерлік мектептердің тәжірибесін жалпы білім беретін мектептер мен ауыл мектептеріне таратуға қатысады.

2.2. Педагог кадрлардың сапалық құрамы

2022 жылдың 31 желтоқсаны жағдайында Зияткерлік мектептер мен халықаралық мектепте 2 736 қазақстандық мұғалім және 102 шетелдік педагог қызмет етеді.

Педагогикалық шеберлік деңгейлері бойынша

2022 жылы педагог мамандарды аттестаттау нәтижесінде «сарапшы-мұғалімдер» саны 3 %-ға, ал «мұғалім» деңгейіндегі оқытушылар саны 3 %-ға азайды. Зерттеуші мұғалімдердің саны 5-тен 7-ге дейін өсті.

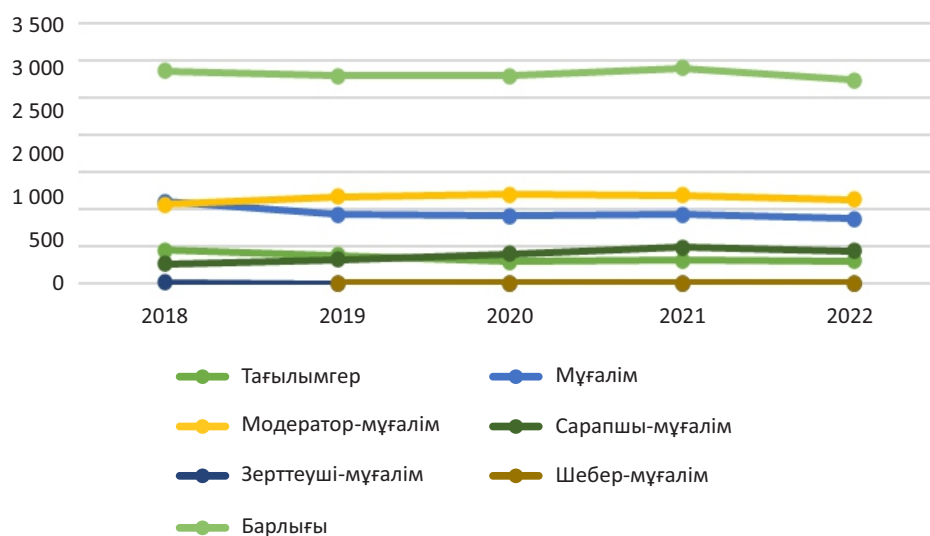
Мұғалімдердің педагогикалық шеберлік деңгейлері бойынша сандық құрамы

Педагогикалық шеберлік деңгейлері	2018	2019	2020	2021	2022
тағылымгер-мұғалім	445	381	293	311	301
мұғалім-мұғалім	1 096	924	910	924	800
модератор-мұғалім	1 058	1 172	1 194	1 189	1 107
сарапшы-мұғалім	265	317	396	480	520
зерттеуші-мұғалім	6	5	5	5	7
шебер-мұғалім		1	1	1	1
Барлығы	2 870	2 800	2 799	2 910	2 736

Мұғалімдердің сандық құрамы
педагогикалық шеберлік деңгейлері бойынша мектептер бойынша

№	Зияткерлік мектеп	Барлық мұғалім	Тағылымгер-мұғалім		Мұғалім-мұғалім		Модератор-мұғалім		Сарапшы-мұғалім		Зерттеуші-мұғалім		Шебер-мұғалім	
			саны	%	саны	%	саны	%	саны	%	саны	%	саны	%
1	Ақтау қ. ХББ	128	26	20,31	53	41,41	41	32,03	8	6,3				
2	Ақтөбе қ. ФМБ	107	12	11,21	30	28,04	48	44,86	17	15,9				
3	Алматы қ. ФМБ	161	23	14,29	55	34,16	45	27,95	38	23,6				
4	Алматы қ. ХББ	146	19	13,01	52	35,62	65	44,52	9	6,2	1	0,68		
5	Астана қ. ХМ	179	20	11,17	60	33,52	60	33,52	39	21,8				
6	Астана қ. ХБ	163	30	18,40	57	34,97	41	25,15	34	20,9	1	0,61		
7	Астана қ. ФМБ	166	19	11,45	54	32,53	54	32,53	36	21,7	3	1,81		
8	Атырау қ. ХББ	108	10	9,26	39	36,11	48	44,44	11	10,2				
9	Қарағанды қ. ХББ	112	9	8,04	29	25,89	39	34,82	35	31,3				
10	Көкшетау қ. ФМБ	126	6	4,76	36	28,57	44	34,92	40	31,7				
11	Қостанай қ. ФМБ	98	5	5,10	32	32,65	55	56,12	6	6,1				
12	Қызылорда қ. ХББ	117	4	3,42	18	15,38	77	65,81	18	15,4				
13	Павлодар қ. ХББ	114	19	16,67	23	20,18	46	40,35	26	22,8				
14	Петропавл қ. ХББ	110	7	6,36	49	44,55	48	43,64	6	5,5				
15	Семей қ. ФМБ	118	15	12,71	19	16,10	54	45,76	30	25,4				
16	Талдықорған қ. ФМБ	134	20	14,93	32	23,88	49	36,57	32	23,9			1	0,75
17	Тараз қ. ФМБ	119	6	5,04	40	33,61	52	43,70	21	17,6				
18	Түркістан ХББ	57	26	45,61	18	31,58	9	15,79	4	7,0				
19	Орал қ. ФМБ	121	5	4,13	28	23,14	65	53,72	23	19,0				
20	Өскемен қ. ХББ	107	10	9,35	23	21,50	44	41,12	29	27,1	1	0,93		
21	Шымкент қ. ФМБ	121	3	2,48	31	25,62	55	45,45	32	26,4				
22	Шымкент қ. ХББ	124	7	5,65	22	17,74	68	54,84	26	21,0	1	0,81		
БАРЛЫҒЫ		2 736	301	11,00	800	29,24	1107	40,46	520	19,0	5	0,18	1	0,037

Педагогикалық шеберлік деңгейлері

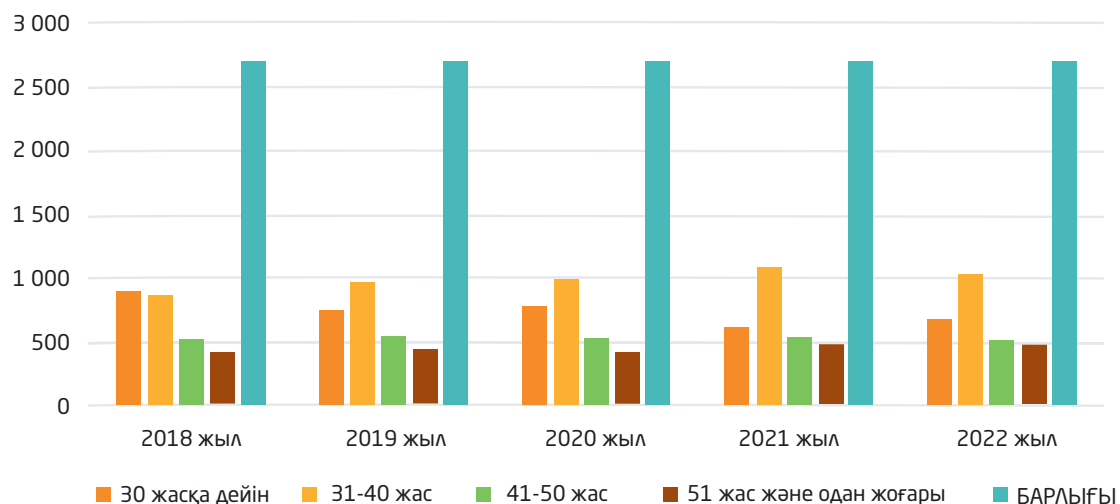

Мұғалімдердің жастық құрамы

Есепті жылда мұғалімдердің жастық құрамы өткен жылдағыдай болды, яғни 40 жасқа дейінгі мұғалімдер тобы басым және жалпы санының 63%-ын құрайды.

Мұғалімдердің жас топтары	2018 жыл	2019 жыл	2020 жыл	2021 жыл	2022 жыл
30 жасқа дейін	904 (33 %)	756 (28 %)	784 (29 %)	614 (22 %)	681 (25 %)
31 жастан 40 жасқа дейін	865 (32 %)	975 (36 %)	990 (36 %)	1084 (40 %)	1 035 (38 %)
41 жастан 50 жасқа дейін	524 (19 %)	550 (20 %)	542 (20 %)	535 (20 %)	521 (19 %)
51 жастан жоғары	411 (15 %)	448 (16 %)	416 (15 %)	500 (18 %)	499 (18 %)
Барлығы	2 704	2 729	2 732	2 733	2 736

Мұғалімдердің жастық құрамы

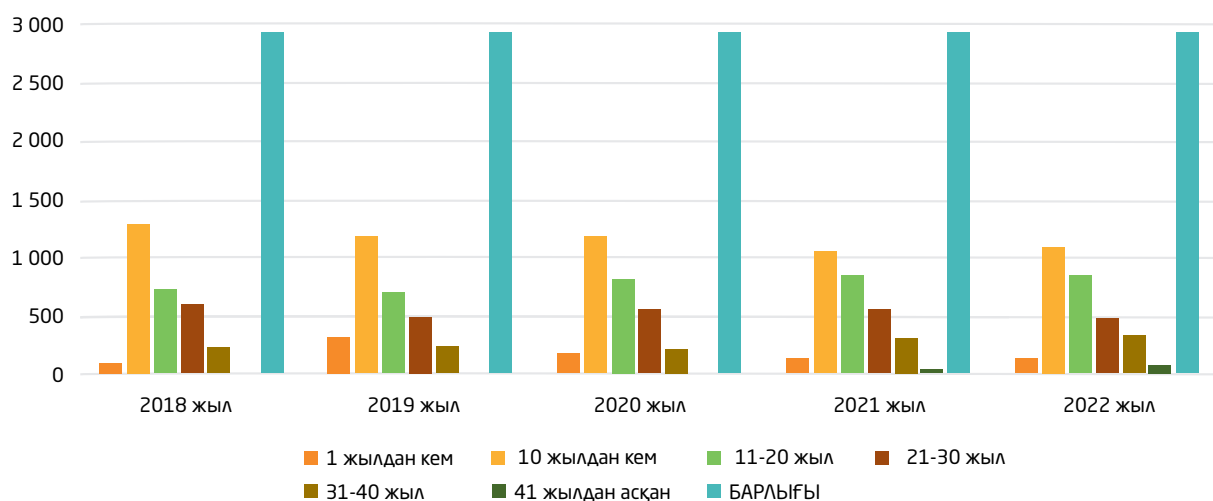

Мұғалімдердің педагогикалық өтілі бойынша құрамы

Зияткерлік мектептің ұжымы жалпы білім беретін мектептерде жұмыс істеген мұғалімдерден және өздерінің оқыту жолын Зияткерлік мектептерден бастаған мұғалімдерден тұрады.

Еңбек өтілі	2018 жыл	2019 жыл	2020 жыл	2021 жыл	2022 жыл
бір жылдан кем	83	292	156	126	120
10 жылға дейін	1 183	1 086	1 087	973	1 002
11-20 жыл	673	652	755	781	780
21-30 жыл	556	462	516	519	450
31-40 жыл	201	224	206	291	314
41 жылдан астам	8	13	12	43	70
Барлығы	2 704	2 729	2 732	2 733	2 736

Қызметкерлердің педагогикалық еңбек өтілі

Мұғалімдердің гендерлік құрамы

Гендерлік құрамды қарастыратын болсақ, әйел мұғалімдер (76 %) мен ер мұғалімдер (24 %) арасындағы сандық арақатынас өзгеріссіз қалды.

Гендерлік құрам	2018 жыл	%	2019 жыл	%	2020 жыл	%	2021 жыл	%	2022 жыл	%
әйел адамдар	2 009	74 %	1 981	73 %	2 004	73 %	2 089	76 %	2 100	76 %
ер адамдар	695	26 %	748	27 %	728	27 %	644	24 %	636	24 %
Барлығы	2 704	100 %	2 729	100 %	2 732	100 %	2 733	100 %	2 736	100 %

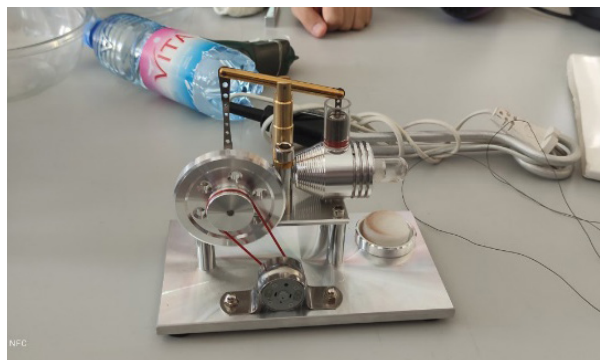
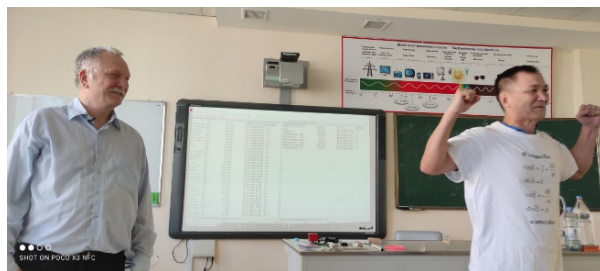
2.3. Біліктілікті арттыру жүйесі

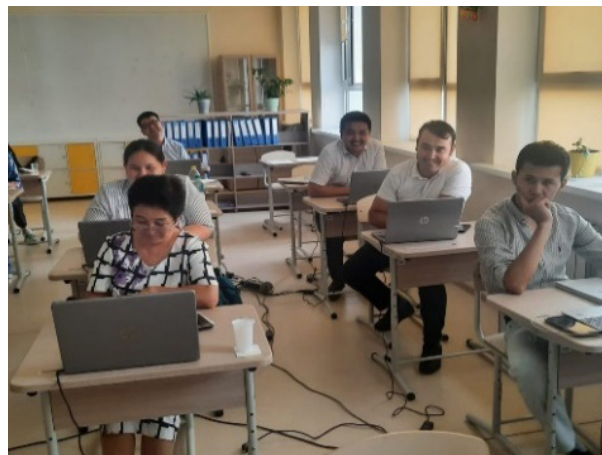
«ДББҰ филиалдары қызметкерлерінің біліктілігін арттыру» жобасы шеңберінде Назарбаев Зияткерлік мектептері педагогтердің кәсіби дамуын жүзеге асырады, ол педагогикалық қызметте сапалы нәтижелерге қол жеткізуге және конкурстық іріктеуден өткен мұғалімдердің нақты мүмкіндіктері мен Зияткерлік мектеп талаптары арасындағы алшақтықты қысқартуға мүмкіндік береді.

Педагогикалық тәжірибені дамыту мұғалімдердің пән бойынша әдістемелік құзыреттіліктерін арттыруға, бейіндік пәндерді ағылшын тілінде оқытуға, сыныпта сабақты басқаруға, қауіпсіз және қолайлы білім беру ортасын ұйымдастыруға бағытталған.

Пәндік және әдістемелік құзыреттілікті арттыру мақсатында 13-23 маусым аралығында Астана қаласының халықаралық мектебінде физика мен математиканы оқытудың заманауи тәсілдері бойынша курстар өткізілді.

147 физика пәнінің мұғаліміне (оның ішінде 50 қатысушы офлайн және 97 қатысушы қашықтан) олимпиадалық тапсырмалар жинақтарының әзірлеушілері, эксперименттік физикадан халықаралық олимпиадаларда қазылық етіп жүрген жетекші физик мамандардың тәжірибеге бағытталған авторлық бағдарламасы бойынша «Физиканы оқытудың заманауи тәсілдері» курсы өткізілді.

173 математика пәнінің мұғалімі «Математиканы оқытудың заманауи тәсілдері» курсынан өтті, оның ішінде 60 мұғалім офлайн, қалған 114-і онлайн форматта оқыды. Аталған курс негізгі мектепте оқытылатын «Ықтималдықтар теориясы және статистика» күрделі тақырыбын зерттеуге бағытталған, онда олимпиадалық есептердің шешімі ұсынылған. Тренерлер - жоғарыда аталған математика тақырыптарын қамтитын оқулықтардың авторлары, білікті мамандар.

Оған қоса математиканың күрделі тақырыптарына және олимпиадалық есептерді шешу жолдарын үйретуге арналған әдістемелік қолдау көрсетілді. Математика пәнінің шебер-мұғалімі С. С. Полянских (Талдықорған қ. ФМБ НЗМ) Атырау қ. ХББ Зияткерлік мектебінің 40 мұғаліміне шеберлік сынып өткізді.

Халықаралық Бакалавриаттың талаптары мен ұсынымдарына сәйкес Астана қаласындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің 24 мұғалімі халықаралық білім беру бағдарламасының 12 пәні бойынша онлайн оқудан өтті, онда бөлім жоспарлары жасалып, оқу бағдарламаларына Халықаралық Бакалавриат стандарттарына сай өзгерістер енгізілді.

№	Курстың атауы	Тыңдаушылар саны
1	Digital Society (Cat 2.)	2
2	Mathematics Analysis and approaches DP (Cat 2.)	2
3	Social Cultural Anthropology (Cat 2.)	1
4	Business management DP (Cat 2.)	2
5	Economics DP (Cat 2.)	1
6	History DP (Cat 2.)	1
7	Language acquisition DP, (Cat 2.)	1
8	Theory of Knowledge DP, (Cat 2.)	3
9	Extended essay Supervisor DP (Cat 3.)	3
10	Personal project MYP (Cat 2.)	3
11	Interdisciplinary teaching and learning MYP (Cat 2.)	3
12	Arts MYP (Cat 2.)	2

Барлығы**24**

2022 жылдың сәуірінде жоғары сыныптарға физика, химия, биология және информатикадан сабақ беретін, сонымен қатар IELTS-тан 5.0 деңгейі бар 80 мұғалімге академиялық ағылшын тілін оқыту бойынша 6 айлық қашықтықтан оқыту курсы аяқталып, мәресіне жетті. Қорытынды емтихан нәтижесіне сүйенсек, курсқа қатысушылардың ағылшын тілінен біліктілігі халықаралық CEFR шкаласы бойынша 1 балға көтерілген. Ағылшын тілін екінші тіл ретінде халықаралық деңгейде оқытатын мамандар - курс тренерлері сабақтарды интерактивті түрде Jet Class онлайн оқыту ортасында әртүрлі форматтарда өткізді: өзіндік сабақтар, топтық онлайн сыныптар мен сөйлеу дағдысын жетілдіру үшін ағылшын тілді оқытушылармен әңгімелесу клубтары т.б.

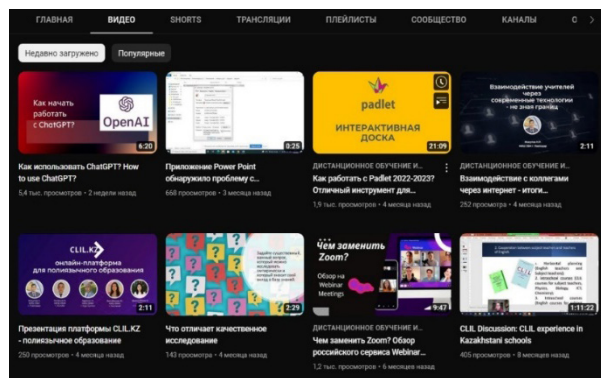
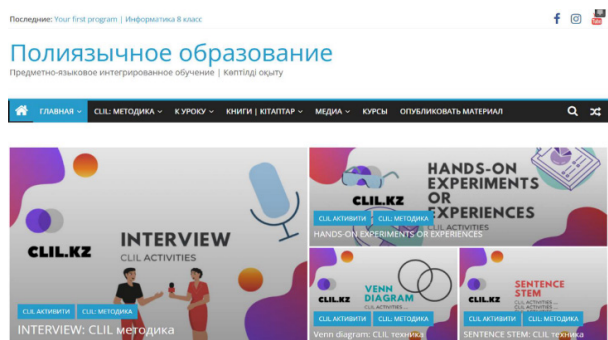
Курсқа онлайн қатысушыларға өздерінің үлгерім статистикасы мен оқу тиімділігі жөніндегі ағымдағы курс нәтижелері қолжетімді болды.

Жыл сайын Зияткерлік мектеп мұғалімдері «Болашақ» бағдарламасына қатысып, стипендия иегерлері атанады. 2022 жылы үш мұғалім «Болашақ» бағдарламасымен «Педагогикалық қызметкерлер» санатында Джордж Вашингтон университетінде (АҚШ) «Leadership in Higher Education Management (LHEM)» мамандығы бойынша жарты жылдық тағылымдамадан өтті: пән мұғалімі Бедер Асқар (Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ) – «Reforming Curriculum for Teachers of Physics and Mathematics through Computer Activities», биология пәнінен сарапшы-мұғалім Аксенова Инна Валериевна (Тараз қ.ФМБ НЗМ) және сарапшы-мұғалім Туктубаева Салия Асылбековна (Қостанай қ. ФМБ НЗМ) – «Developing Leadership and Administration Capabilities by Combining Intensive Practical Coursework».

2022 жылдың желтоқсанында «Орта, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының педагогтері» санаты шеңберінде 20 Зияткерлік мектеп мұғалімдеріне Джордж Вашингтон университетінде (АҚШ) тағылымдамадан өтуге «Болашақ» халықаралық стипендиясы тағайындалды. Тағылымдама 2023 жылдың 17 наурызы мен 10 тамызы аралығына көзделген.

2021 жылы Ұлыбританияда «Болашақ» бағдарламасы бойынша тағылымдамадан өткен физика және биология пәнінің мұғалімдері Жақыпов Нұрсұлтан (Павлодар қ. ХББ НЗМ), Адайхан Нұртас (Астана қ. ФМБ НЗМ), Оспанов Мират (Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ), Дырынбаева Бейбітгүл (Астана қ. ХМ) және Баянбекова Жаннетта (Астана қ. НЗМ) шетелде алған білімдері мен дағдыларын жүзеге асырып, жалпыға қолжетімді және тегін CLIL.KZ сайты – мұғалімдерге пәнді ағылшын тілінде оқытуға әдістемелік қолдау көрсетуге арналған оқыту платформа-сын жасады.

Сонымен қатар тағылымдамадан өткен мұғалімдер YouTube арнасында әртүрлі ақпараттық және жаңа педагогикалық технологияларды әңгіме қылатын «Опыт Тичера» бейнежобасын жүргізеді, оған әртүрлі елдерден 21 000-ға жуық адам жазылған. Жобаның негізгі бағыты – скринкастинг стиліндегі құралдарды қолдану бойынша бейненұсқаулық.

Дербестендірілген оқытуды әдістемелік қолдау мақсатында Зияткерлік мектептерде оқушыларға «NIS Online» және «NIS Lab» платформаларын пайдалануда көмек көрсететін 7-8-сыныптардың 92 физика, химия және биология мұғалімдеріне «Дербестендірілген оқыту» атты біліктілікті арттыру курсы ұйымдастырылды. Курс Zoom алаңында «Janison Solution Pty Limited» атты білім беру технологиялары саласындағы жетекші австралиялық компанияның халықаралық сарапшыларының қатысуымен қашықтықтан өтті. Курс барысында оқу бағдарламаларын саралау мен дербестендіру тәсілдемелері мен қағида-тәртіптерінің ғылыми негізделген тәжірибелік жинағы ұсынылды.

2023 жылдың 31 наурызына дейін ДБҰ қызметкерлеріне жобалық басқару құралдары мен әдістерін нақты жобалар барысында игеру мақсатындағы жобаларды басқару бойынша екі кезеңдік тренинг курс ұйымдастырылды.

Оқушыларға салауатты және қауіпсіз өмір салты құндылықтарын қалыптастыруды үйретуге, әртүрлі жағдайларда жеке және ұжымдық қауіпсіз мінез-құлық қағидаларын меңгеруге бағытталған қауіпсіздік және салауаттылық жөніндегі оқу бағдарламасын әзірлеу мақсатында халықаралық сарапшының қатысуымен 57 мұғалім мен

қызметкерге «Тіршілік қауіпсіздігі негіздері» курсы өткізілді.

ДББҰ басқармасының 2021 жылғы 16 сәуірдегі (№ 15) шешімімен бекітілген ДББҰ филиалдарының оқушыларын қорғау саясатының 17-тармағына сәйкес Зияткерлік мектептерде оқушыларды қорғау және мектептегі оқушыларға қатысты зорлық-зомбылықтың алдын алу мәселелерін шешуге арналған мектеп қауіпсіздігі қызметі құрылды, оның міндеті – мектеп персоналын, оқушылардың заңды өкілдерін оқыту, қауіп-қатерлерді бағалау, психологиялық және педагогикалық тәсілдер арқылы әсер ету, қатыгездік көрген оқушыларды қайта оңалту кезінде көмек және қолдау көрсету. Зияткерлік мектептердегі Мектеп қауіпсіздігі қызметінің 152 мүшесіне арналған «Оқушылар ұжымындағы моббинг және буллинг. Мектептегі жәбірлену мәселелеріне араласу және оның алдын алу стратегиялары» бағдарламасы бойынша қашықтықтан біліктілікті арттыру курсы ұйымдастырылды.

Зияткерлік мектептер педагогтерінің тамыз конференциясы аясында «Білім беру үдерісіне қатысушылардың өзара тиімді араласуы – жоғары сапалы білім кепілі» тақырыбында дәстүрлі «Үздік тәжірибелер панорамасы» желілік конкурсы өткізілді. 161 мұғалім, оның ішінде 4 шетелдік ұстаз, 113 видеокейс ұсынды. Онлайн дауыс беруге 3000-ға жуық адам қатысты. Дауыс беру барысында «Өзекті кейс», «Дәлелді кейс» номинациялары және 6 пәндік санат бойынша жеңімпаздар анықталды. Әр пәндік санатта 3 критерий бойынша жүлдегерлер анықталды: «Мен үшін жаңа», «Қолданатын боламын», «Әріптестеріме ұсынамын». Өз нәтижелілігін дәлелдеген табысты тәжірибелердің барлық материалдары жыл бойы конференция сайтында мұғалімдерге қолжетімді болады.

«Дәлелді кейс» номинациясында «CLIL. KZ сайты – көптілді білім беруге арналған онлайн-платформа» бейнекейсі жеңді. Оны әзірлеген мұғалімдер тобы: Нұрсұлтан Жақыпов (Павлодар қ. ХББ НЗМ), Нұртас Адайхан (Астана қ. ФМБ), Мират Оспанов (Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ), Жанетта Баянбекова (Қостанай қ. ФМБ НЗМ), Бейбітгүл Дырынбаева (Астана қ. ХМ). «Өзекті кейс»

номинациясында «STEM-оқыту идеяларды дәлелдеу және қорғау қабілетін дамыту арқылы 7-сынып оқушыларында жаратылыстану және математика ғылымдары бағытындағы сауаттылықты қалыптастыруға қалай ықпал етеді» тақырыбымен Орал қаласындағы Зияткерлік мектеп мұғалімдерінің тобы жеңіске жетті: Золотарь Мария, Қыдыршаев Орал, Қиматова Гүлсім, Мұстафина Алтын, Садықова Гүлнара.

Пәндік категориялар бойынша жеңімпаздар:

– «Биология және химия» санатында «Химия және биология сабақтарында инфографика арқылы тұжырымдамалық түсінуді дамыту» тақырыбымен Көкшетау қаласының Зияткерлік мектебі мұғалімдері Мельникова Индира және Абилямажинова Толқын;

– «Физика және математика» санатында «STEM-технологиясын «Үшбұрыштардың ұшастығының белгілері» тақырыбын оқытуда қолдану» тақырыбымен Қарағанды қаласының Зияткерлік мектебінің мұғалімі Еркін Нұрсәуле;

– «Информатика және ағылшын тілі» санатында «Self-Study IELTS Writing Guide» тақырыбымен Шымкент қаласының Зияткерлік мектебінің мұғалімі Ыбыраева Көркем Нұрланқызы;

– «География. ЖПЖЖ. Экономика. Тарих» санатында «Ғылыми жоба жазудағы дағдыны қалыптастыру арқылы бірлескен іс-әрекеттерді ұйымдастыру барысында зерттеу жұмысын дамыту» тақырыбымен Қарағанды қаласының Зияткерлік мектебінің мұғалімдері Мұхтарұлы Ғабит және Алжикешова Мадина.

– «Қазақ тілі. Орыс тілі» санатында «Әртүрлі жанрдағы жазбаша мәтіндерді жазуға үйрету кезінде редакциялау әдістерін қолдану» тақырыбымен Көкшетау қаласының Зияткерлік мектебінің мұғалімі Шомина Құлбағила;

– «Зерттеулер. Оқушылардың игілігі» санатында «Орыс тілі» мен «Өнер» пәндерін кіріктіруде сабақ кинозертхана ретінде» тақырыбымен Орал қаласының Зияткерлік мектебінің мұғалімдері Брекеева Светлана және Кульбекова Жанна.

Зияткерлік мектептерде сабақ пен тәжірибені зерттеу – өзара кәсіби іс-әрекеттің бір түрі болып табылады, оның нәтиже-

лері жыл сайын «Мұғалім-зерттеуші» электронды жинағында жарияланады. Биыл жинақты Семей қаласындағы Зияткерлік мектеп мұғалімдерінің редакторлық ұжымы дайындады. «Мұғалім-зерттеуші» жинағы 7 бағыттағы 70 мақаланы қамтиды: білім берудегі көшбасшылық, функционалдық сауаттылық, қалыптастырушы бағалау, кіріктірілген оқыту, зерттеу дағдыларын дамыту, авторлық бағдарлама, оқыту әдістері.

2022 жылы 500-ден астам мұғалім республикалық және халықаралық кәсіби конференцияларға, форумдарға, конкурстар мен олимпиадаларға қатысты. Халықаралық білім беру конференцияларына 170 мұғалім, республикалық конференцияларға 300-ден астам мұғалім қатысты. 38 оқытушы халықаралық кәсіби олимпиадалар мен конкурстарда, 166 мұғалім республикалық олимпиадаларда жүлделі орындарды иеленді.

21-22 қазанда 100-ден астам Зияткерлік мектеп мұғалімдері Зияткерлік мектептердің «Оқыту, тәрбиелеу, жақсы көру: Қазақстандағы Балалар жылы» атты XIII халықаралық ғылыми-практикалық конференциясына спикер ретінде қатысып, 55 таныстырылым және сабақ пен тәжірибені зерттеу нәтижелері көрсетілген 32 постер ұсынды.

Ұсынылған зерттеулерде басты назар әдеттегідей оқыту әдістемесіне бөлінді:

- «Қазақ тілі сабақтарында графикалық органайзерлерді қолдану арқылы оқушылардың аналитикалық қабілеттерін арттыруға болады ма?», Таубалдиева Ақбота (Алматы қ. ХББ НЗМ);

- «Корреляция уровня знаний по математике и физике на основе метода парного сравнения», Медведева Альфия (Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ);

- «Влияние интеграции CLIL и IBL на частоту применения директив учениками на уроках химии на английском языке», Бабиц Ирина, Баратова Алия (Павлодар қ. ХББ НЗМ);

- «Аргументтеу дағдыларын дамыту стратегиясы негізінде саралап оқыту: оқушылардың үлгеріміне және мұғалімдердің кәсіби дамуына тиімді әсер ету», Сегізбаева Бақтыгүл, Хайруллина Шолпан, Жасыбаева Айнаш, Серғалиева Әлия (Орал қ. ФМБ НЗМ);

- оқушылардың әл-ауқатына байланысты сұрақтар: «Как создать «классный» эмоциональный климат на уроке в Интеллектуальной школе», Паневина Анастасия (Павлодар қ. ХББ НЗМ), «Обучение в действии: как вы можете развить навыки написания эссе, исследуя эмоциональное пространство вашей работы?», Дәметкен Сыздықбаева, Гүлмира Нұрпейісова (Астана қ. ХМ);

• оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту мәселелері: «Развитие исследовательской деятельности на уроках географии через применение метода моделирования», Жанар Байметова (Қарағанды қ. ХББ НЗМ), «Развитие исследовательских навыков через организацию малых исследовательских проектов», Сарина Арайлым (Қостанай қ. ФМБ НЗМ).

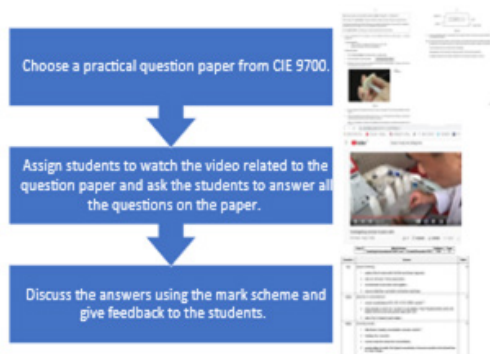
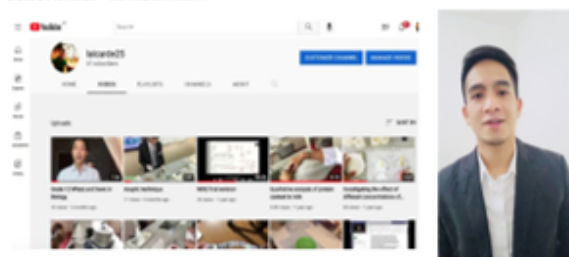

Зияткерлік мектептердің директорлары – Гүлнар Дусказиева, Айдарбек Айтпукешев, Ерали Бижанов, Қайырбек Буксукбаев, Жаңбыржан Бекболатов, Данияр Уалиев мұғалімдер секцияларының модераторлары болды. Олар зерттеу нәтижелеріне негізделген, мектептің нақты және өзекті мәселелерін шешуге бағытталған іс-әрекеттерді жоспарлауға көмектесті.

USING VIDEOS TO ASSESS PRACTICAL SKILLS

LEONARDO ALCARDE III
BIOLOGY TEACHER – NIS PMD SHYMKENT

Ақпаратты ұсынудың шығармашыл және қысқа да нұсқа түрі ретінде постерлік сессиялар әрдайым конференцияға қатысушылардың қызығушылығын тудырады, өйткені онда ақпарат инфорграфика, диаграммалар және басқа да көрнекі құралдар көмегімен беріледі. Биылғы жылы ең үздік постерлердің авторлары алғаш рет онлайн дауыс беру арқылы анықталды.

Ең көп ұпай жинаған көшбасшылардың бестігі:

Тортаева Гүлмира – «Исследование урока как эффективный способ мотивации учителей к исследованию своей практики», Тараз қаласындағы «Педагогикалық шеберлік орталығы» филиалы;

Арингазинова Әлия – «Как способствовать формированию навыков высокого уровня через принципы системно-деятельностного подхода», Павлодар қ. ХББ НЗМ;

Хайбулина Жанна – «Как развить у учащихся системное мышление?», Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ;

Унгаралиева Эльмира, Сальменова Тайған – «Как развивать у учащихся навык структурирования текста через использование метода интеллект-карт», Орал қ. ФМБ НЗМ;

Мырзаханова Меруерт – «Н, Ң дыбыстарын дұрыс айту артикуляциясын меңгерту», «К. Бозтаев атындағы қазақ мектеп-гимназиясы», ҚМУ, Абай облысының Аягөз ауданы.

Ұлттық білім беруді зерттеу және саясат институтының жетекші ғылыми қызметкері Тошия Чичибу (Жапония) постерлерге шолу жасағаннан кейін көптеген жобалар пән-аралық сипатқа ие екенін және негізінен бір пән шеңберінде сабақты зерттеумен айналысатын жапон мұғалімдері үшін кәсіби қызығушылық тудыруы мүмкін екенін атап өтті. Барлық ұсынылған абстрактілерді нақты бір мектептің білім беруге қатысты нақты мәселелерін шешуде қолдануға болатынын атап өткен жөн.

Астана қаласындағы Зияткерлік мектептің (ХМ) мұғалімдері Рыбкин В., Иманшарипова А., Машинец А., Ильясова Ф., Амриева Ж., Турсунова Ж. 2022 жылдың 9-11 желтоқсанында Баку қаласында (Әзірбайжан) өткен Кавказ және Орта Азия елдерінің Халықаралық Бакалавриат мектептеріне арналған Experiential Learning конференциясына қатысты. Конференцияға қатысушылар халықаралық бакалавриат мектептерінде қызмет атқаратын әріптестерімен «МҮР-ты бағдарламада қалай құруға және қолдануға болады?» тақырыбындағы тәжірибесімен бөлісті. International Mindedness: Difficulties with understanding and the ways of cultivation, Implementation of STEM education in the context of International Baccalaureate program.

23-26 тамызда Ереван қаласында (Армения) өткен Білім беру саласындағы зерттеушілердің халықаралық конференциясының (ECER) абстрактілеріне академиялық сараптама қорытындысы бойынша Зияткерлік мектептердің 54 мұғалімі шақыру алды, оның ішінде 25 мұғалім зерттеу жобаларының нәтижелерін көрсетті. ECER-2022 конференциясына 50 елден 800-ден астам адам қатысты, конференция тақырыбы – «Құбылмалы әлемдегі білім: жаһандық жағдайлардың білім беру зерттеулерінің болашағы мен тәжірибесіне әсері».

Конференцияда ағылшын тілі пәнінің мұғалімдері В. В. Головинцева мен Р. С. Кушваева әртүрлі елдердің серіктес мектептерімен жұмыс негізінде жүргізілген «Research Partnerships in Education» зерттеуін ұсынды. Бұл баяндама Австралия, Израиль, АҚШ, Жаңа Зеландия, Пәкістан өкілдері арасында қызу пікірталас тудырды.

Мұғалімдер Еуропа елдері мен Қазақстан үшін ортақ білім беру саласындағы бірқатар жалпы проблемаларды атап өтті, мысалы, оқушылардың қалыптастырушы бағалауды елемейі (Caroline Kruell, University of Muenster, Germany), онлайн оқу кезінде оқушылардың стресске төзімділігінің төмендігі (Luiz do Valle Miranda, Charles University, Portugal), білім беру ұйымының нәтижелі жұмыс істеуі үшін білім беру саласында қызмет ететін басшы әйелдердің әл-ауқаты

(Nigora Mamadaminova, University of Warsaw, Poland).

«Қоғамдастықты қолдау және сапалы білім беруді қамтамасыз ету үшін сабақтар әзірлеу» тақырыбындағы WALS-2022 сабақты зерттеу халықаралық конференциясына Зияткерлік мектептердің 31 мұғалімі шақырту алды, оның ішінде 8 мектептен 18 мұғалім қатысты. Конференция 2022 жылдың 20-22 қыркүйегінде Куала-Лумпур қаласындағы (Малайзия) Universiti Kebangsaan Malaysia университетінде өтті. Оған 35 елден 700-ден астам адам қатысты. Конференция бірқатар панельдік және 12 параллель сессияларды қамтыды. Халықаралық сабақты зерттеу қауымдастығының президенті Кэтрин С. Льюис, философия докторы, жапон және америка мектептерінде отыз жылдан астам уақыт бойы сабақты зерттеумен айналысады, Lesson Study аясында сабақты зерттеу саласындағы негізгі нәтижелермен бөлісті. Конференция спикерлері Питер Дадли (Ұлыбритания), Канако Кусанаги (Жапония), Хасна Абдулла (Малайзия) өз зерттеулерінің нәтижелерімен бөлісті.

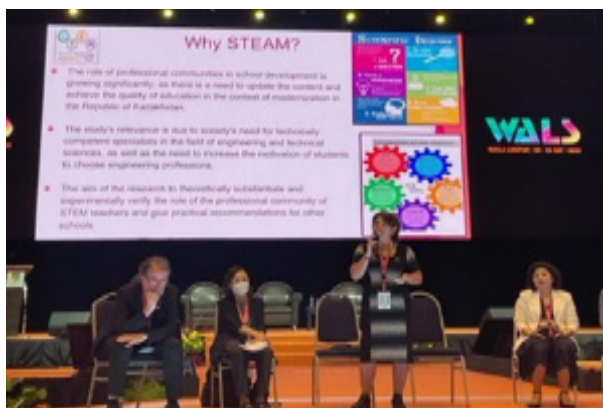
Астана қаласындағы Зияткерлік мектептің мұғалімдері Құрбанғалиева Алима, Нұридин Несібелі, Сейсенбаева Жадыра, Иманшарипова Арман екі баяндама ұсынды - «STEM-педагогтердің кәсіби қауымдастығы - мектептің дамуын басқару құралы ретінде» және «Жас мұғалімдердің тәжірибесін жетілдіру мәселелерін шешуде Lesson study-дің рөлі». Екі баяндама да зерттеліп жатқан мәселелер бойынша мектептің тәжірибесін қамтыды және тәжірибені дамыту мен жетілдіруде мұғалімдердің ынтымақтас-тығының маңыздылығын атап өтті. Постер сессияда Калиева Айнұр (Петропавл қ. ХББ НЗМ) «Саралау тәсілдері оқушылардың танымдық қабілеттеріне қалай әсер етеді?» жұмысын ұсынды.

Конференция қорытындысы бойынша қатысушылар зерттеулердің басымдығын атап өтті:

- тұтас білім беру ұйымдарында (Lesson study, Learning study, research lesson);
- математикада (көптеген зерттеулер есептерді шешу үдерісіне бағытталған);
- қалыптастырушы және жиынтық бағалау жүргізуде;

- конференцияның интерактивті түрлерінде (шеберлік сабақтар, симпозиумдар, пленарлық пікірталастар, мектептерге сапарлар).

Қатысушылар конференция бағдарламасында халықаралық спикер Тошия Чичибудың баяндамасын ерекше атап өтті, ол кәсіби даму контекстінде адами, әлеуметтік капиталдың шешім қабылдау капиталымен өзара байланысының маңыздылығын көрсеткен.

2022 жылдың 1-5 қараша аралығында Семей қаласындағы Зияткерлік мектеп директорының ғылыми-әдістемелік жұмыс жөніндегі орынбасары Буркенов Наркен Советканович Атланта (Джорджия штаты, АҚШ) қаласында өткен STEM-мектептердің ұлттық консорциумына қатысты.

Консорциумның алғашқы екі күні осы штаттың алдыңғы қатарлы STEM-дік негізгі мектептеріне сапарға арналды, онда мектеп жұмысы, оқушылардың жұмысы, жабдықтауы, материалдық-техникалық база көрсетілді. Бұл мектептер STEM-білім беру жабдықтарымен, оқушылардың ғылыми жобалар мен конкурстардағы нәтижелерімен, IT, инженерия, денсаулық сақтау, робототехника сияқты STEM-нің жақсы дамыған бағыттарымен ерекшеленді. Осындай STEM-мектептердің біріне Семей қаласындағы Зияткерлік мектеппен серіктестік ұсынылды, оған оң жауап алынды.

Сапалы және қауіпсіз оқуды қамтамасыз ету дегеніміз – мектеп кеңістігінде білім беру үдерісін экономикалық, қаржылық, құқықтық, медициналық, психологиялық тұрғыдан тиімді ұйымдастыру мен стандарттарға сәйкес сертификаттаудан өту.

Зияткерлік мектеп оқушыларына кәсіптік бағдарлауда көмек көрсететін 22 кеңесшіге практикалық тренинг өткізілді.

Мектептердің ақпараттық сервистерін офлайн форматта білікті сүйемелдеуді қамтамасыз ету қажеттілігіне байланысты 22 қатысушыға «Microsoft Windows Server-ді администрациялау» курсы өткізілді.

ҚР Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 28 тамыздағы № 693 бұйрығымен бекітілген Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды сертификаттауды жүргізу қағидаларының 9-тармағына сәйкес Атырау мен Павлодар қалаларындағы Зияткерлік мектептердің

2 педиатр дәрігеріне сертификаттарының қолданылу мерзіміне сәйкес «Педиатрияның өзекті мәселелері» курсы өткізілді.

«Педиатрияның өзекті мәселелері» курсынан қалған қаржы есебінен Зияткерлік мектептер үшін автоматты сыртқы дефибрилляторлар сатып алынды, осыған байланысты 210 қатысушыға (медицина қызметкерлері, дене шынықтыру мұғалімдері және жатақхана қызметкерлеріне) «Алғашқы көмек көрсету және дефибрилляторды қолдана білу» жоспардан тыс курсы өткізілді.

Зияткерлік мектептердің 17 медбикесі жергілікті жерлерде орта білікті медицина қызметкерлеріне арналған «Жалпы мейіргерлік технологиялар/Емдік тамақтану» (медбике/ диета жөніндегі кеңесші) тақырыбында біліктілікті арттыру курсынан өтті (сертификаттардың қолданылу мерзіміне сәйкес).

Зияткерлік мектептердің асханаларында сапалы бақылауды қамтамасыз ету және диета жөніндегі кеңесшілердің кәсіби білімін жетілдіру қажеттілігіне байланысты 21 диета жөніндегі кеңесші офлайн форматта «Емдік тамақтану негіздері» курсынан өтті, оның бағдарламасын «Астана медицина университеті» КЕАҚ-тың Профилактикалық медицина және нутрициология кафедрасы жасады.

ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 16 қарашадағы міндетті түрде қашықтықтан сертификаттау жөніндегі № 195-20 ҚР ДСМ-195/2020 бұйрығына сәйкес Зияткерлік мектептердің 350 қызметкері, декреттелген тұлғалары үшін «Халықтың декреттелген топтарын ҚР барлық заңнамалық нормалары бойынша гигиеналық оқыту» курсы өткізілді.

ҚР ЕК 159-бабының 2015 жылғы 23 қарашадағы міндетті түрде қашықтықтан сертификаттау жөніндегі № 414-V (30.12.2021 жылғы жағдай бойынша өзгертулер мен толықтырулар енгізілген) 8-тармағына сәйкес Зияткерлік мектептердің келісу комиссияларының 19 мүшесіне «Келісу комиссиясының мүшелерін ҚР еңбек заңнамасын қолдануға оқыту» курсы өткізілді.

Мұрағатшының жұмысы іс жүргізушілерге берілгендіктен Зияткерлік мектептердің 21 іс жүргізушісі «Мекеме құжаттары мен мұрағаттық жұмысты ұйымдастыру» курсынан (ұйым істерінің номенклатурасын жасау: іс жүргізу әдістемесі, істерді мұрағаттық сақтауға дайындау, құжаттарды ғылыми-техникалық өңдеу) өтті.

ҚР «Азаматтық қорғау туралы» 2014 жылғы 11 сәуірдегі №188-V ҚРЗ Заңының 79-бабына сәйкес биология және химия пәнінің 479 мұғалімі мен зертханашысы, мектеп директорлары «Есірткі, психотроптық заттар мен прекурсорлардың айналымы, сақталуы және қолданылуы» онлайн курсынан өтті.

Зияткерлік мектептердің 40 баспасөз хатшысы мен қызметкерлеріне «Білім берудегі PR» тақырыбында біліктілікті арттыру курсы ұйымдастырылды.

Заңгерлердің, Зияткерлік мектептердегі сатып алу жөніндегі мамандардың біліктілігін арттыру мақсатында 46 қатысушыға «Еуразиялық электрондық порталда электрондық сатып алу» біліктілікті арттыру курсы ұйымдастырылды.

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына жауап беретін және жалпы экономикалық даму үрдістерін ескеретін бухгалтерлік есеп, салық және салық салу, еңбек заңнамасы, азаматтық құқық саласындағы қаржы қызметкерлерінің біліктілігін арттыру мақсатында Алматы қаласында 2022 жылдың 18-19 қарашасы аралығында 19 адамға офлайн түрде және 9-15 желтоқсан аралығында 42 адамға онлайн түрде «Есепшінің арсеналы» семинары өткізілді.

Қаржы блогы қызметкерлерінің біліктілігін арттыру мақсатында «Кәсіпорынның қаржылық және шаруашылық қызметін талдау, ақша ағымдарын басқару, инвестициялық шешімдер қабылдау» біліктілікті арттыру курсы ұйымдастырылды. Оқытуға 64 қызметкер қатысты.

2.4. Педагог қызметкерлердің қызметін бағалау

Аттестаттаудың мақсаты: педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың кәсіби құзыреттілігін бағалау негізінде біліктілік сипаттамаларына сәйкестігін анықтау, сондай-ақ үздіксіз кәсіби дамуды қамтамасыз ету үшін кәсіби жетістіктер мен перспективаларды анықтау.

Аттестаттау жүйесі жоғары оқу орындарының үздік, бірақ оқыту тәжірибесі жоқ түлектерін тартуға мүмкіндік береді, оларға аттестаттау рәсімдері өткізілместен бірден «мұғалім» деңгейі беріледі. 2022 жылы Зияткерлік мектептерге «мұғалім» педагогикалық шеберлік деңгейіне 63 үміткер қабылданды, оның ішінде ағылшын тілін IELTS 5.0 және одан жоғары деңгейде меңгерген 42 магистр, 6 НУ түлегі бар.

Аттестаттау рәсімі 2022 жылдың қаңтарынан маусымына дейін өткізілді. Аттестаттауға қатысу үшін 419 педагог-

қызметкер алты деңгей бойынша және оларға теңестірілген 189 адам педагогикалық шеберліктің екі деңгейі бойынша өтініш берді. 419 мұғалімнің 243-і (58 %) міндетті аттестаттаудан, 176-сы (42%) – мерзімінен бұрын аттестаттаудан өтті. 311 (74 %) аттестатталушы деңгейді көтеруге, 108 (26 %) – деңгейді растауға өтініш білдірді.

Педагогикалық тұлғаларға теңестірілген 189 қызметкердің 150-і (79,3 %) мәлімделген деңгейді растады.

Зияткерлік мектеп мұғалімдері тәуелсіз бағалауға сабақ туралы рефлексивті есеп береді. Мұғалім кәсіби даму мақсатына жету жолындағы өз жұмысын талдайды және бағалайды, қиындықтарды және оларды еңсеру жолдарын анықтайды, жоспарлау, оқыту және бағалау практикасын одан әрі дамытуды жоспарлайды. Сабақтың рефлексивті есебі (РЕ) педагогикалық шеберлік деңгейлеріне сәйкес келетін негізгі үш бағалау критерийлері негізінде бағаланады.

РЕ-ні бағалау критерийлері

Критерий	Критерий сипаттамасы
1-критерий Талдау	Педагогикалық тәжірибе негізінде оқушылардың оқу жетістіктерін бағалауды, оқытуды, жоспарлауды талдау
2-критерий Баға	Жоспарлау, оқыту, оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау негізінде сабақтың тиімділігін бағалау
3-критерий Синтез	Жоспарлау, оқыту және оқушылардың оқу жетістіктерін бағалауды талдау және бағалау қорытындылары негізінде мұғалім жұмысындағы өзгерістерді болжау

2022 жылы Зияткерлік мектеп мұғалімдерін аттестаттау шеңберінде сабақ бойынша 421 рефлексивті есеп тәуелсіз баға-

ланды, оның 168-і мәлімделген педагогикалық шеберлік деңгейінің шекті балын жинады.

Пәндер мен педагогикалық шеберлік деңгейлері бойынша сандық деректер

№	Пән	Мұғалім		Модератор-мұғалім		Сарапшы-мұғалім		Зерттеуші-мұғалім		Жалпы қорытынды
		барлығы	ұсынылды	барлығы	ұсынылды	барлығы	ұсынылды	барлығы	ұсынылды	
1	Ағылшын тілі	7	7	34	20	13	2	1	0	55
2	Биология	5	3	11	3	15	10	2	0	33
3	География	2	1	5	3	5	2	-	-	12
4	ЖПЖЖ	-	-	1	1	-	-	-	-	1
5	Дизайн	-	-	1	1	-	-	-	-	1
6	Информатика	6	3	17	6	10	5	-	-	33
7	Өнер	1	1	9	3	3	1	-	-	13
8	Тарих	-	-	12	6	14	6	4	0	30
9	Қазақ тілі мен әдебиеті	1		12	3	31	14	-	-	44
10	Математика	7	4	24	9	30	10	3	0	64
11	Музыка	-	-	1	0	1	0	-	-	2
12	Бастауыш сыныптар	-	-	7	3	6	5	-	-	13
13	Орыс тілі мен әдебиеті	3	2	6	2	19	11	-	-	28
14	Өзін-өзі тану	-	-	3	2	-	-	-	-	3
15	Әлеуметтік ғылымдар	1	1	-	-	-	-	-	-	1
16	Физика	1		14	4	22	6	2	0	39
17	Дене шынықтыру	1	1	15	4	9	3	-	-	25
18	Химия	2	1	8	4	11	3	1	0	22
19	Экономика	-	-	2	2	-	-	-	-	2
Барлығы		37	24	182	76	189	78	13	0	421

2021 жылмен салыстырғанда «Сарапшы-мұғалім» деңгейіне өтуге қажетті балл жинаған мұғалімдердің саны біраз өскен, алайда «Мұғалім» және «Модератор-

мұғалім» деңгейлері бойынша бұл көрсеткіш, керісінше, 10,1% және 10,6%-ға төмендеген. «Зерттеуші-мұғалім» деңгейіне үміткер мұғалімдер шекті балл жинай алмады.

Пәндер мен педагогикалық шеберлік деңгейлері бойынша салыстырмалы деректер

РЕ дәлелдеріне шолу нәтижесінде мұғалімдердің тәжірибесін одан әрі дамыту бағыттары анықталды:

1

сабақты жоспарлау кезінде ресурстарды, тапсырмаларды, бағалау құралдарын таңдау үшін диагностикалық құралдар (оның ішінде бастапқы білімдері мен дағдыларын анықтау үшін тестілеу) арқылы оқушылардың қабілеттерін анықтау;

2

сабақта оқушылардың өзара тиімді іс-әрекет етуін ұйымдастыру («оқушы - сабақ материалы», «оқушы - оқушы», «оқушы - мұғалім»);

3

оқу мақсатына жетуді бағалаудың нақты критерийлері негізінде тапсырмалар әзірлеу және қабілеттері әртүрлі оқушыларды қолдауға бағытталған бағалау құралдарын қолдану;

4

мониторинг құралдарын қолдану арқылы сабақта оқушылардың ілгерілеу динамикасын бақылау

5

әр сабаққа рефлексия жасау және әртүрлі көздерден кері байланыс алу (оқушылардан, әріптестерден, мектеп әкімшілігінен және т. б.-дан кері байланыс);

6

6. тәжірибені зерттеу тәсілдерін жоспарлау және жүзеге асыру:
 – әдістемелік қиындықтар (оқытудағы нақты проблемаға) мен оқушылардың оқу сапасының көрсеткіштері негізінде тақырып пен зерттеу сұрағын анықтау;
 – тәжірибені зерттеу әдістері мен құралдарын таңдау (мысалы, сауалнама, модельдеу, бақылау); белгілі бір мәселені шешу үшін жүргізілген зерттеудің тиімділігін бағалау, әріптестермен талқылау және тәжірибені дамыту үшін әрі қарайғы әрекеттерді жоспарлау;

7

оқушылардың білімі мен дағдыларын тереңдетуге және кеңейтуге бағытталған элективті курстардың бағдарламаларын әзірлеу, мектепте/мектептер желісінде сынақтан өткеннен кейін енгізу және бағдарламаның оқу сапасын арттыруға оң әсерін дәлелдеу.

Мұғалімдерге әдістемелік қолдау көрсету мақсатында ағымдағы жылда <https://courses.cpi-nis.kz> / платформасында кәсіптік даму курстарында оқыту жалғастырылды:

– 210 педагог «Жеке тәжірибені дамытуды басқару» курсын оқыды, 44 мұғалімге педагогтерді кәсіби тұрғыдан дамытатын тренер ретінде одан әрі оқу ұсынылды;

– 229 педагог «сабақта оқытуды саралау және жеке тұлғаға бейімдеу» курсын өтті, 169-сертификатталды;

– 27 оқытушы «Педагогтерді кәсіби дамыту жөніндегі тренер» бағдарламасы бойынша оқыды, 24-і сертификатталды. Болашақ тренерлер педагогтердің кәсіби дамуына қатысты заманауи теориялар мен тәсілдерді білетінін және түсінетінін, сондай-ақ оларды іс жүзінде қолдана алатынын көрсетті. Сертификаттау нәтижелері бойынша оларға көрсетілетін қолдаудың сапасын талдау және бағалау дағдыларын дамыту және оның тиімділігін арттыру үшін өзгерістерді жоспарлау ұсынылды.

Есептік кезеңде мұғалімдердің кәсіби дамуын қолдау бойынша 304 тренердің іс-тәжірибесі бақыланып, топтық және жеке консультациялар жүргізілді, іс-шаралар жоспары/бейнематериалдары, сабақты бақылау нысандары зерделенді, ұсыныстармен жеке кері байланыс ұсынылды.

Қайта сертификаттау рәсіміне 29 тренердің портфолиосы ұсынылды. Портфолионы бағалау нәтижелеріне сәйкес әріптестердің тәжірибесін жақсарту және кәсіби даму мақсатына қол жеткізуді көрсе-

тетін нәтижелерді талдай отырып өз қызметінің тиімділігін бағалау ұсынылды.

Мұғалімдердің педагогикалық шеберлік деңгейіне сәйкес және әдістемелік қажеттіліктерді, оқушыларды жиынтық бағалау нәтижелерін, аттестаттау шеңберінде сабақтың рефлексивті есебін бағалау жұмыстарын ескере отырып, ПӨО сайтында <http://cpi-nis.kz> «Мұғалімнің кәсіби даму мақсатын қою конструкторы» атты онлайн құралы жаңартылды. Конструктор педагогикалық шеберліктің екі деңгейі бойынша аттестатталатын педагогтерге арналған кәсіби даму мақсатының мысалдарымен толықтырылған.

Аттестаттаудың соңғы кезеңінің отырыстары өткен жылдағыдай TEAMS платформасында мұғалімдердің электрондық портфолиосын жүктей отырып, онлайн форматта өткізілді. Аттестациядан өтетін қызметкердің жазбаша келісімі бойынша сұхбат бейнежазбаға түсірілді. Барлық аттестатталушы маман жасағанын жұмысының есебі берілген портфолио мен жұмыстарының таныстырылымдарын ұсынды. Таныстырылымда оқушылардың білім сапасы, жетістіктері, оқытушының кәсіби тұрғыда әріптестерімен өзара жұмысы, тәжірибені таратуды қамтитын өзінің кәсіби дамуы ұсынылады.

ДББҰ-ның аттестаттау комиссиясы критерийлер негізінде III кезеңнің нәтижесі бойынша ұсынымдар туралы шешім және шешім қабылдау алгоритміне сәйкес мәлімделген деңгейге сәйкестігі туралы қорытынды шешім қабылдады.

Мұғалімдерді аттестаттау нәтижелерінің сандық көрсеткіштері

Кезеңдер	Нәтиже	Аттестатталатын мұғалімдер саны		Өтініш білдірген педагогикалық шеберлік деңгейі:			
				мұғалім	модератор	сарапшы	зерттеуші
1-кезең		419					
	Ұсынылды	400	95,5 %	37	184	185	13
	Ұсынылмады	19	4,5 %	37	79	175	12
2-кезең	Ұсынылды	178	43 %	0	8	10	1
	Ұсынылмады	241	57 %	24	76	78	0
3-кезең	Ұсынылды	293	69 %	13	106	109	13
	Ұсынылмады	126	31 %	30	127	131	4
Барлығы	Сәйкес келеді	308	73 %	8	54	56	9
	Сәйкес келмейді	111	27 %	30	135	138	4

Аттестаттау қорытындысы бойынша мұғалімдердің 73 %-ы өтініш білдірген педагогикалық шеберлік деңгейіне сәтті өтті.

2019-2022 жылдардағы аттестаттау нәтижелері

	2019	2020	2021	2022
Барлық аттестатталушылар	466	406	245	419
Ұсынылды	257 (55 %)	392 (97 %)	206 (84 %)	308 (73 %)
Ұсынылмады	209 (45 %)	14 (3 %)	39 (16 %)	111 (27 %)
Плагиат	30	1	12	20

2021-2022 оқу жылында өткен аттестаттау нәтижелері бойынша Зияткерлік мектептерде 264 тағылымдамадан өтуші мұғалім, 809 мұғалім, 1 175 модератор-мұғалім, 558 сарапшы-мұғалім, 7 зерттеуші-мұғалім және 1 шебер-мұғалім білім беру қызметін жүзеге асырады.

2.5. Педагог мамандардың жетістіктері

Зияткерлік мектеп мұғалімдерінің біліктілік көрсеткіштерінің бірі - олардың респуб-

ликалық және халықаралық деңгейдегі кәсіби конкурстардағы жетістіктері.

2022 жылы «Үздік педагог» республикалық байқауына 5,5 мыңнан астам мұғалім қатысып, 123 финалистен 64 жеңімпаз анықталды. Олардың қатарында Ақтау қ. ХББ НЗМ-да қызмет ететін қазақ тілі мен әдебиетінен сарапшы-мұғалім Мауытова Жаннұр Қалыбайқызы және Алматы қ. ХББ НЗМ-де химия пәнінен сабақ беретін модератор-мұғалім Абишева Шолпан Шәріпбайқызы бар.

Математика, физика және информатика пәндерінің мұғалімдері дәстүрлі түрде IMPACT Olympiad – математика, физика және информатикадан олимпиадалық резервті дайындайтын мұғалімдері мен жаттықтырушыларының жыл сайынғы халықаралық шығармашылық байқауына қатысады. Жеке есепте математика пәнінің мұғалімдері Мұхитов Акрам Изатуллаұлы (Шымкент қ.

ФМБ НЗМ) және Дәулетбай Бекарыс Нұркенұлы (Алматы қ. ФМБ НЗМ) II дәрежелі дипломмен марапатталды. Математика пәнінің модератор-мұғалімдері Ауданов Махсет Қалпақбайұлы (Ақтау Қ.ХБНБ НЗМ) және физика пәнінің мұғалімі Хайруллин Бекболат Сайлауұлы (Орал қ. ФМБ НЗМ) III дәрежелі дипломмен марапатталды.

Математика мұғалімдері арасындағы «Математикалық регата» республикалық олимпиадасының қорытындысы бойынша Назарбаев Зияткерлік мектептерінің құрама командасы 20 команда арасында 2-орын иеленді. Команданы математика мұғалімдері Дәулетбай Бекарыс Нұркенұлы (Алматы қ. ФМБ НЗМ), Ауданов Махсет Қалпақбайұлы (Ақтау қ. НЗМ), Мұхитов Акрам Изатуллаұлы (Шымкент қ. ФМБ НЗМ), Оразғалиев Айбол (Алматы қ. ХББ НЗМ) құрады.

2022 жылы жыл сайынғы «Үздік авторлық бағдарлама» республикалық байқауының қорытынды кезеңінде элективті курстар, қолданбалы курстар, таңдамалы курстар, арнайы курстар мен факультативтердің авторлық бағдарламаларының 140 жобасы арасында химия пәнінен модератор-мұғалім Митина Татьяна Александровнаның (Өскемен қ. ХБН НЗМ) «Crime Scene Investigation» элективті курс бағдарламасы II дәрежелі дипломмен марапатталды. Орыс тілі мен әдебиет пәнінен сарапшы-мұғалім Опря Оксана Викторовнаның (Орал қ. ФМБ НЗМ) «Стратегии смыслового чтения» бағдарламасы және Әсілбекова Алтынай Әсілбекқызының (Шымкент қ. ФМБ НЗМ) «Химическая инженерия» элективті курсының бағдарламасы III дәрежелі дипломмен марапатталды. Физика пәнінің сарапшы-мұғалімі Бақтыгүл Әскерқызы Кизбаеваның (Алматы қ. ФМБ НЗМ) «Эксперименталды физика» элективті курсының бағдарламасы,

информатикадан сарапшы-мұғалім Ким Наталья Владимировнаның (Талдықорған қ. ФМБ НЗМ) «Программирование робота Lego Mindstorm EV3 в среде программирования Scratch» және ағылшын тілінен сарапшы-мұғалім Погорелова Ольга Анатольевнаның (Өскемен қ. ХББ НЗМ) «Model United Nations» элективті курстарының бағдарламалары номинациялар бойынша мақтау қағаздарымен марапатталды.

Астана қаласындағы халықаралық мектептің өнер пәні мұғалімі Тулегенова Айгүл бейбітшілік пен халықтар арасында өзара түсіністік туы астында арт-мәдениетті дәріптеуге арналған «Golden Time Talent» халықаралық өнер байқауында (17 ел және 3 мыңнан астам өнер қайраткерлері қатысқан, суретшілерге арналған халықаралық таланттар жобасы) бірінші орын иеленді.

ҚР Білім министрлігімен бірге қысқа бейнероликтер жасау мен қарауда жетекші платформа болып табылатын TikTok-та 2022 жылдың 6 қазаны мен 1 желтоқсаны арасында ұйымдастырылған **#Қазақстанмұғалімдері республикалық байқауының** қорытындысы бойынша «Жаңа мұғалім» номинациясында Шымкент қ. ФМБ НЗМ-ның математика пәні мұғалімі Комолов Бекболат (@the_bekbolat01) жеңімпаз атанды, оның роликтерінің көбі мектеп бағдарламаларын талдауға арналған. Бір айдың ішінде мұғалімнің роликтері 800 000-нан астам қаралды.

YouTube порталы белгілі бір жазылушылар санына жеткен авторларға беретін сыйлығы – **YouTube Play Buttons** күміс түймесі – алғаш рет АҚШ-тан Шымкент қаласына жеткізілді. Әлемдегі ең танымал видеохостингтің әкімшілігі сұранысқа ие онлайн-жобасы үшін химия пәнінің мұғалімі, Шымкент қ. ХБН НЗМ директоры Буксукбаев Қайырбекті марапаттады. Бүгінгі таңда химияға арналған білім беру арнасында 100 000-нан астам жазылушы тіркелген. 2020 жылы пандемия кезінде басталған «Мектеп Online химия» медиа мұрағатында қазақ және орыс тілдерінде 900-дан астам бейне сабақтар бар.

«Жылдың үздік психологы» республикалық байқауының қорытындысы бойынша Шымкент қ. ФМБ НЗМ-ның педагог-психологы Акинбекова Балғайша Бақытжанқызы I дәрежелі дипломмен марапатталып, бүкіл ел бойынша 50 педагог-психолог арасында үздік педагог-психолог болып танылды. Педагог-психологтар Исиргепова Аида Буранбайқызы (II дәрежелі диплом, Қостанай қ. ФМБ НЗМ) және Беркінбай Рахила Меңдіғалиқызы (III дәрежелі диплом, Алматы қ. ФМН НЗМ) жүлдегер атанды.

Марапаттар

Республика Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Ақордада ДББҰ Басқарма төрайымы **Күләш Ноғатайқызы Шәмшидинованы «Қазақстанның еңбек сіңірген мұғалімі» құрметті атағымен марапаттады.**

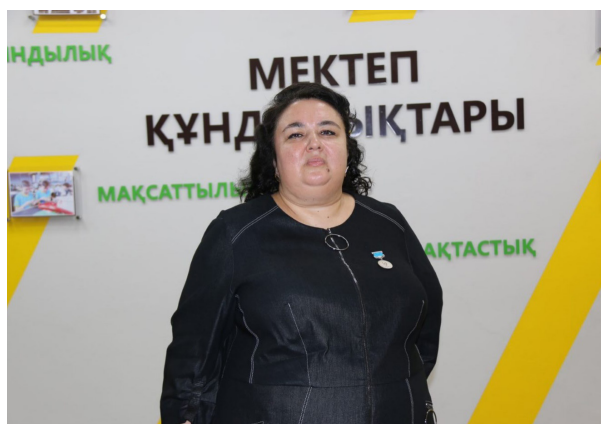

Астана қ. ФМБ Зияткерлік мектептің қосымша білім беру педагогі, еңбек сіңірген мәдениет қайраткері, домбыра өнері мен дәстүрлі халық музыкасын зерттеуші, «Жігер» мектеп ансамблінің жетекшісі, Гиннес рекордтар кітабына енгізілген ауқымды домбыра сабағының дирижері Айтжан Тоқтаған «Құрмет» орденімен марапатталды.

Қазақстан Республикасы Президентінің жарлығымен Білім беру бағдарламалары орталығының директоры Жанар Нұрбапашқызы Әбділдина «Ерен еңбегі үшін» медалімен марапатталды.

Педагогикалық қызметтегі елеулі жетістіктері үшін Ақтау Қ. ХББ Зияткерлік мектептің биологиядан сарапшы-мұғалімі Нусипжанова Гүлжан Каденқызы және Орал қ. ФМБ Зияткерлік мектептің орыс тілі мен әдебиетінен сарапшы-мұғалімі, филология ғылымдарының кандидаты Опря Оксана Викторовна «Ы. Алтынсарин» төсбелгісімен марапатталды.

Оқушыларды оқыту мен дайындауда жақсы нәтижелері үшін физика мұғалімі Баймукашев Шернияз Ыдырысұлы (Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ), химия мұғалімі Шорманов Ілияс Рыстығалиұлы (Павлодар қ. ХББ НЗМ), математика мұғалімдері Чкамбаева Динара Альпратқызы және Тұрсынғазин Нұрғазы Сейітқазыұлы (Семей қ. ФМБ НЗМ) Білім және ғылым министрлігінің мақтау қағазымен, география пәнінің мұғалімдері Абдезимова Лаура Жұмабекқызы (Астана қ. ХМ НЗМ) және Жаманқұлова Ақбопе

Жаманқұлқызы (Шымкент қ. ХББ НЗМ), қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімдері Ахметова Индира Әбілханқызы (Астана қ. Халықаралық Мектеп) және Хусаинова Роза Әмірбекқызы (Талдықорған қ. ФМБ НЗМ), биология пәнінің мұғалімдері Абдукамалова Гүлназ Оразбайқызы (Қызылорда қ. ХББ НЗМ) және Ару Зәуре Әбдірәсілқызы (Шымкент қ. ФМБ НЗМ) Білім және ғылым министрлігінің алғысхатымен марапатталды.

«Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымының Құрмет грамотасымен филиалдар мен еншілес ұйымдардың 93 қызметкері, «Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымының алғысхатымен - 115 қызметкер марапатталды.

Орал және Ақтөбе қалаларындағы Зияткерлік мектептердің директорлары Айтпукешев Айдарбек Төлепұлы және Умербекова Сәуле Рахимқызы ҚР Президентінің кезектен тыс сайлауында кандидат Қ. К. Тоқаевтың сенімді адамдары ретінде ҚР Президентінің ұлықтау рәсіміне қатысты.

3

БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ

3.1

Білім беру
бағдарламалары

3.2

Білім беру
ресурстары

3.3

Тәрбие
жұмысы

3.4

Қосымша білім
беру

3.5

Оқушылардың
әл-ауқаты

3.1. Білім беру бағдарламалары

2012 жылдан бастап NIS-Programme білім беру бағдарламасы сынау, енгізу және іске асырудың толық 10 жылдық циклін өтті. Куррикулумды қайта қарау дәстүрлі практикасына сәйкес әртүрлі жылдары оған әртүрлі өзгертулер енгізілді, мұндағы мақсат – білім беру мазмұнының жергілікті және жаһандық қауымдастықтың қажеттіліктеріне жауап беруін қамтамасыз ету, бағдарламаның шамадан тыс жүктелуін азайту, жаңа пәндерді енгізу және жоғары мектепте таңдауға көптеген пәндерді ұсыну.

Десек те, қазіргі заманғы күрт өзгерістер, білім мен дағдылардың тез ескіріп, жаңаруы, еңбек нарығындағы елеулі өзгерістер білім беру бағдарламасын одан әрі жетілдіру қажеттілігін тудырады.

Осылайша, теория мен практика, соңғы жаһандық зерттеу және талдау жобаларын талдауға негізделіп, NIS-Programme білім беру бағдарламасын жетілдіру бойынша жүйелі жұмыс жалғасуда.

Есепті кезеңде NIS-Programme білім беру бағдарламасын іске асырудың тиімділігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыс мынадай бағыттарды қамтыды:

- 1) NIS-Programme бағдарламасының іске асырылуына мониторинг жүргізу;
- 2) NIS-Programme білім беру бағдарламасын іске асыруды әдіснамалық сүйемелдеу;
- 3) NIS-Programme білім беру бағдарламасын жетілдіру;
- 4) элективті курстарды әзірлеу;
- 5) үштілді білім беруді іске асыру;
- 6) ғылыми-зерттеу әлеуетін дамыту.

1. NIS-Programme бағдарламасының іске асырылуына мониторинг жүргізу

Білім беру саласындағы халықаралық сарапшылар білім беру бағдарламасын енгізу және іске асыру кезеңдерін сақтаудың маңыздылығын атап өтеді. Олар мына кезеңдер: жоспарлау (мәліметтер негізінде), дайындық, әзірлеу/қайта қарау, іске асыру және мониторинг. Реформаның жетістікке жетуі осы кезеңдердің сапасы мен тереңдігіне байланысты.

Куррикулумды іске асыру үдерісіне тұрақты түрде мониторинг жүргізу оқу бағдарламалары мен жоспарларының жоғары сапада іске асырылуын қамтамасыз ететін маңызды аспектілердің бірі болып саналады (ЮНЕСКО, 2017).

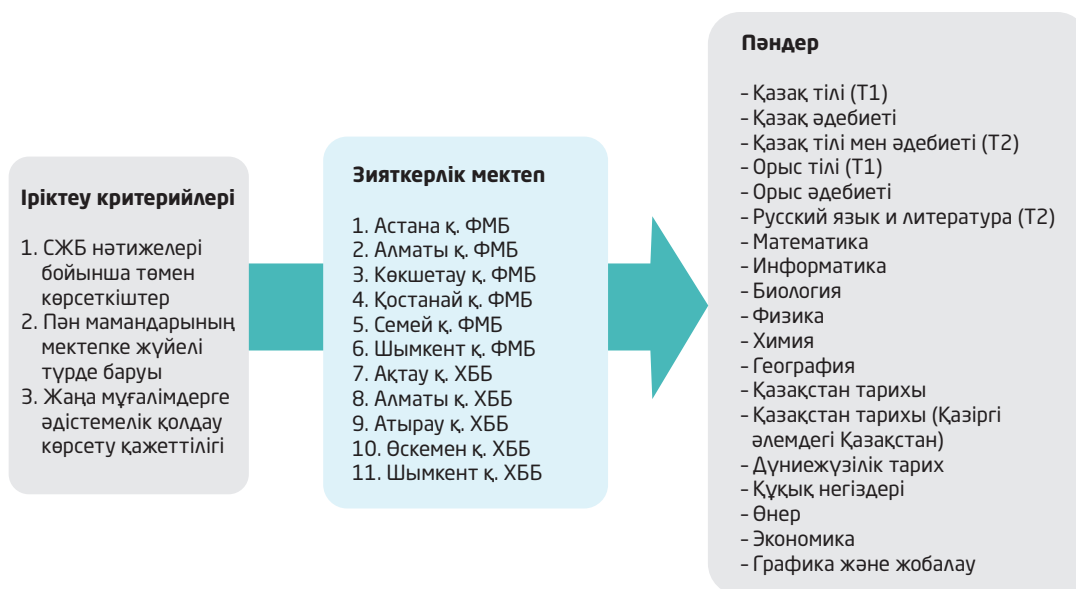
Білім беруді жетілдіру ісі – теңдессіз бұлжымас күй емес, жоғары әділеттілік пен жоғары оқу үлгерімі сияқты нәтижелерді қамтамасыз ету үшін үнемі мониторинг жүргізіп, сезімталдық таныту және үдеріске «дирижерлік» ете білу (Cambridge Assessment, 2017).

Білім беру бағдарламасын әзірлеу/қайта қарау кезеңдері

2022 жылы мониторингтің басты нысаны – пандемия кезінде және одан кейін NIS-Programme білім беру бағдарламасының іске асырылуы, сондай-ақ 2021-2022 оқу жылында Зияткерлік мектептерде қашықтан оқыту ұйымдастырылғандықтан білім беруде туындаған теріс салдарларды зерттеу. Мұндағы мақсат – оқушылар-

дың білімі мен дағдыларында туындаған олқылықтарды еңсеруге қатысты нақты ұсыныстар әзірлеу.

2022 жылға арналған перспективалық жылдық жұмыс жоспарына сәйкес **11 Зияткерлік мектепте негізгі және жоғары мектептің 19 пәні** бойынша мониторинг жүргізілді.

Мониторинг нысандары

Мониторингтік зерттеу нәтижелерінің жарамды болуын қамтамасыз ету мақсатында деректердің триангуляциясы пайдаланылды, ол келесі жолмен жиналды:

- сыртқы жиынтық бағалау нәтижелерін талдау (бұдан әрі – СЖБ);
- сабақтарды бақылау;

– қысқа мерзімді жоспарлар (ҚМЖ) мен басқа да құжаттамаларды талдау;

– бөлім/тоқсан бойынша жиынтық бағалау арқылы оқушылардың жұмыстарын зерттеу;

– фокус-топтармен, оқушылармен және мұғалімдермен сұхбат.

Мониторинг шеңберінде деректерді жинау үдерісі

Мониторинг нәтижелеріне сүйенсек, Зияткерлік мектеп мұғалімдері NIS-Programme білім беру бағдарламасының миссиясын, философиясын және күтілетін нәтижелерін толық түсінеді. Мұғалімдер бағдарламаны жоғары бағалайды және ондағы педагогикалық тәсілдемелердің, оқытуды ұйымдастырудың формалары мен әдістерінің кең ауқымы, бағдарлама мазмұнында қарастырылған ресурстардың мультимодальділігі оларға оқытуда аз шығынмен офлайннан онлайнға және керісінше өтуге мүмкіндік беретінін атап өтеді.

Дегенмен, мониторинг кейбір проблемалардың барын көрсетті, олар бағдарламаның мазмұнына, педагогикалық тәжірибеге және оқушылардың үлгеріміне қатысты:

- мұғалімдерде қиындық тудыратын күрделі оқу мақсаттары;
- сабақтардағы әлсіз дифференциация;
- жоғары деңгейдегі танымдық процесті қажет ететін сұрақтар мен жұмыс түрлерінің жетіспеушілігі.

Оқу үдерісін NIS-Programme білім беру бағдарламасына сәйкес ұйымдастыру аясында жиналған деректер теориялық және практикалық зерттеулермен қатар шешім қабылдауға негіз болды. Мониторинг нәтижелері NIS-Programme білім беру бағдарламаларын жетілдіруде, әдістемелік ұсынымдар әзірлеуде және Зияткерлік мектеп мұғалімдеріне арналған тренингтер өткізуде ескерілді.

Мысалы, мониторинг нәтижелері негізінде нүктелік және жүйелік ұсыныстар әзірленді, олар оқушылардың жоғалтқан білімі мен дағдыларын қайта қалпына келтіруге бағытталған оқыту мен оқу тәжірибесін жақсартуды көздейді. Мұғалімдер мен мектептерге арналған ұсыныстар 2022-2023 оқу жылында Назарбаев Зияткерлік мектептерінде білім беру үдерісін ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауат түрінде берілді.

Сонымен қатар мониторинг барысында анықталған проблемалар мен оларды жою бойынша ұсыныстар Назарбаев Зияткерлік мектептерінде қызмет атқаратын педагог қызметкерлердің «Білім беру үдерісіне қатысушылардың өзара тиімді іс-әрекеті – жоғары сапалы оқу кепілі» (2022 жылғы 22-23 тамыз) атты тамыз конференциясы аясындағы тренингтерде жарияланды.

2. NIS-Programme білім беру бағдарламасын іске асыруды әдіснамалық сүйемелдеу

Әдістемелік және ресурстық қолдау мыналарды қамтыды:

- мұғалімдер үшін оқу тренингтерін өткізу;
- мұғалімдердің пәндік білімдерін тереңдету үшін сырттай мектеп ұйымдастыру;
- әдістемелік құралдар мен ресурстарды әзірлеу;
- әдістемелік нұсқауат әзірлеу.

Мұғалімдерге оқу тренингтерін өткізу

Әдістемелік жұмысты ұйымдастырудың бір түрі ретінде тренингтер қысқа мерзім ішінде мұғалімдерді NIS-Programme-да ұсынылған философиямен, инновациялық педагогикалық идеялармен, тәсілдермен таныстыруға мүмкіндік береді, сондай-ақ осыларды іске асырып, нәтижелі педагогикалық қызметті ұйымдастыру арқылы «ашу» үшін қажетті негізгі дағдылар мен құралдарды береді.

Есепті кезеңде тренингтер екі бағыт бойынша ұйымдастырылды:

1) оқу жоспарларына сәйкес пәндік тренингтер;

2) «Табысқа жету қадамдары» жобасы шеңберінде Зияткерлік мектептердің жаңа мұғалімдеріне арналған тренингтер.

Сөйтіп, 2022 жылы Зияткерлік мектептердің **1 183** мұғалімі үшін **65** оқу тренингі өткізілді, оның ішінде:

- **1 036 мұғалім үшін** барлық пәндер бойынша 32 тренинг;
- Зияткерлік мектептердің жаңа **147** мұғалімі үшін **33 тренинг**.

Оқу жоспарлары бойынша пәндік тренингтер

2020 жылдан бастап оқу жоспарлары бойынша жазғы тренингтер вебинар форматында жүзеге асырылуда, бұл көп мұғалімді

қамтуға мүмкіндік берді. Бұл тәсіл есепті кезеңде де қолданылды және 2022 жылы Зияткерлік мектептердің **1 036** мұғалімін оқу жоспарын жүзеге асыру бойынша оқытуға мүмкіндік берді.

Мониторинг және СЖБ нәтижелеріне сәйкес жазғы тренингтердің негізгі бағыты сауаттылық дағдылары мен түрлерін дамыту болды. Әрбір білім беру саласында өзекті дағдылар мен сауаттылық түрлері айқындалды, педагог мамандарға оларды қалыптастыру бойынша ұсынымдар мен тиімді құралдар ұсынылды.

«Тіл және әдебиет» пәндік саласында **цифрлық мәтіндер** контекстінде **оқу сауаттылығын** қалыптастыруға басымдық берілді. ЭЫДҰ (2021)¹ ХХІ ғасырдағы оқу сауаттылығы ХХ ғасырға тән қарапайым «алдын ала кодталған мәтінді алу және өңдеу» деңгейінен асады және «білімді құру және валидациялау» білігін де қамтиды.

Цифрлық технологиялардың жаппай таралу және қолжетімді болу заманында оқушылардың бойында «терең түсінуді және тұрақсыздық жағдайына үйрену, көзқарастарды триангуляциялау және мазмұндағы мағынаны табу» қабілетін қалыптастыру қажеттілігі өзекті болып табылады (ЭЫДҰ, 2021). Сондықтан мұғалімдер тиімді жұмыс стратегияларымен, цифрлық мәтіндермен, цифрлық мәтіндерді әзірлеу тәсілдерімен және оларды практикада жүзеге асыру әдістерімен танысады.

«Мұғалім – білімді жеткізетін басты тұлға... біздің барлық болашағымыз, халықтың болашағы мұғалімнің қолында.»

Ы. Алтынсарин

«Математика және информатика» білім беру саласында мұғалімдерге шығармашылық ойлау мен функционалдық сауаттылықты дамытудың практикалық тәсілдері мен әдістері ұсынылған. Оқыту барысында БББО пән мамандары мониторинг және СЖБ нәтижелері бойынша мұғалімдер мен оқушыларға үлкен қиындықтар туғызған «Ықтималдықтар теориясы және статистика» бөлімі бойынша есептерді шешу практикумын өткізді.

Қоғамдық-гуманитарлық цикл және «Жаратылыстану» білім беру саласы пәндері шеңберінде тарихи тұжырымдамалар, зертханалық және тәжірибелік жұмыстар арқылы **зерттеу дағдыларын дамыту** стратегиялары, тиісті сыныптарда пәндік-тілдік интеграцияланған оқытуды (CLIL) қолдану ерекшеліктері қарастырылды.

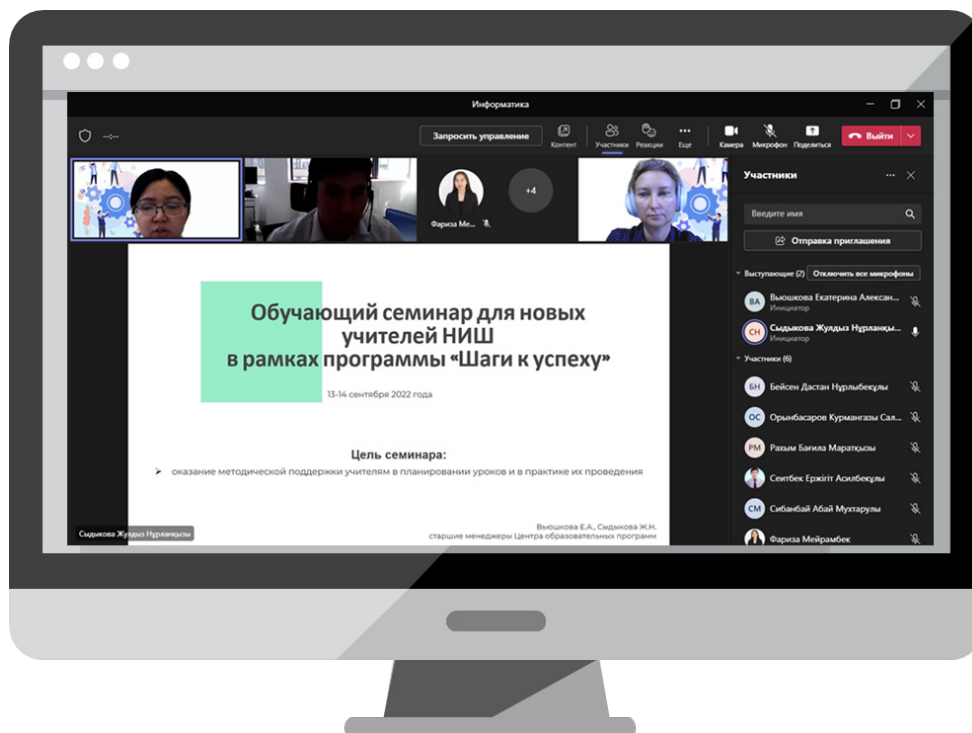
«Өнер» және «Дене шынықтыру» білім беру салаларының негізгі бағыты музыка, бейнелеу өнері және дене шынықтыру мазмұны арқылы **эмоциялық интеллектті дамыту** болды. Мұғалімдерге «Бейнелеу өнері, музыка, театр және кино арқылы оқушылардың эмоциялық интеллектін дамыту» жаңа элективті курсының бағдарламасы негізінде әзірленген эмоциялық интеллектті дамыту әдістері мен тәсілдері ұсынылды.

Әрине, онлайн-тренинг форматы бір уақытта көп мұғалімдерді оқытуға және шығындарды үнемдеуге мүмкіндік береді. Бірақ вебинарлар мұғалімдердің тәжірибелік және зертханалық жұмыстың барысында терең дағдыларды игеруіне, дәстүрлі тренингтер мен семинарларға тән «оң жанама әсер» алуына мүмкіндік бермейді. Мысалы, өзара оқыту, басқа тренерлермен өзара әрекет ету, ортақ ресурстарды дамыту дағдылары және т.б. Осыған байланысты келесі жылы жазғы тренинг форматын дәстүрлі офлайн форматына өзгерту көзделіп отыр.

Табысқа жету қадамдары

Зияткерлік мектеп мұғалімдері үшін жаңа ортаға бейімделу кезінде әдістемелік қолдау көрсету мақсатында БББО пән мамандары «Табысқа жету қадамдары» НЗМ педагогтерінің біліктілігін арттырудың білім беру бағдарламасы шеңберінде оқыту семинарларын өткізді. Жоба қорытындысы бойынша негізгі және жоғары мектеп пәндері бойынша **147** педагог оқуды аяқтады. Мұндай курстар теориялық білімі бар, бірақ оқыту тәжірибесі жеткіліксіз жас мұғалімдерге өзекті болып келеді.

¹ OECD (2021), 21st-Century Readers: Developing Literacy Skills in a Digital World, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/a83d84cb-en>.

Жұмыс барысында қатысушылар қысқа мерзімді жоспарлар құруды, зерттеу, коммуникативтік дағдыларды, сыни және креативті ойлауды, сондай-ақ функционалдық, математикалық және жаратылыстану-ғылыми сауаттылықты қалыптастыруға бағытталған әртүрлі деңгейдегі тапсырмаларды әзірлеуді және талдауды үйренді.

Сырттай мектеп

Төртінші жыл жүзеге асырылып жатқан «Сырттай мектеп» жобасы тереңдетілген стандартты емес есептерді шешу арқылы «Математика», «Химия», «Биология», «Физика» және «Экономика» пәндері бойынша оқу жылы ішінде мұғалімдердің кәсіби

даярлық деңгейін арттыруға бағытталған. Жоба аясында болашақта оқу үдерісінде және оқушыларды пәндік олимпиадаларға дайындау кезінде қолдануға болатын тапсырмалар қорын әзірлеу мүмкіндігі жасалады.

Сырттай мектепке арналған тапсырмаларды оқу бағдарламаларын, жоспарларды, элективті курс бағдарламаларын әзірлеушілер, оқыту семинарлары мен тренингтерінің тренерлері болып табылатын, сондай-ақ Зияткерлік мектептерде оқыту бойынша мол тәжірибесі бар пән мұғалімдері әзірлеген.

2022 жылы Зияткерлік мектептерде жұмыс істейтін мұғалімдердің басым бөлігі қатысты.

2022 жылы «Сырттай мектеп» жобасына қатысқан НЗМ мұғалімдерінің үлесі.

Пәндер бойынша әзірленген тапсырмалар функционалдық сауаттылықты, сыни ойлауды, теориялық және практикалық сипаттағы күрделі мәселелерді шешу білігін дамытуға бағытталған. Сырттай мектептің тапсырмалары құрылымдық тапсырмаларды, олимпиадалық деңгейдегі тапсырмаларды және бірнеше бөлімнің тақырыптары қолданылатын аралас тапсырмаларды қамтиды.

Сырттай мектеп қатысушыларының басым бөлігі тапсырмаларды орындай алды, орташа орындалу пайызы 80%-ды құрады.

Бұдан әрі әдістемелік бірлестіктердің жұмысы аясында тапсырмаларды орындай алмаған мұғалімдер үшін кәсіби дамытуға бағытталған жұмыс ұйымдастырылды.

«Білім беру жүйесінің сапасы еш уақытта мұғалімдерді даярлау сапасынан асып кете алмайды... Үкімет мұғалімдер мен мектеп басшыларына сенім білдіріп, оларға дербестік беруі керек. Бұл мектепте инновациялар мен ынтымақтастық мәдениетін енгізу үшін қажет. Олар сондай-ақ болашаққа қолайлы сыныптар жасау жұмысына мұғалімдерді үздік тәжірибелер мен саясаттарды әзірлеуге тартудың маңыздылығы мен құндылығын жақсы түсінуі керек».

Андреас Шлейхер, ЭЫДҰ Білім және дағдылар жөніндегі директоры

Виртуалды және Демалыс мектебі

БББО қашықтан оқыту форматын қолдана отырып, қосымша білім беру материалдарын әзірлеуді жалғастыруда: Виртуалды және Демалыс мектептері. Мектептер еліміздің НЗМ-ға түсуге дайындалып жатқан немесе өз білім деңгейін көтергісі келетін 5 және 6-сынып оқушыларына арналған.

Виртуалды мектептің оқу материалы 3 компоненттен тұрады: бейнеролик, дидактикалық материал және оқушыға арналған әдістемелік ұсыныстар.

Есептік жылы «Виртуалды мектеп» жобасы аясында 5 және 6 сыныптарға арналған «Математика» және

«Жаратылыстану» пәндері бойынша екі тілде сабақтар әзірленді: математикадан 90 сабақ және жаратылыстанудан 144 сабақ (5-сынып). Әзірленген оқу ресурстары мына сайтта жарияланған: <http://vs.nis.edu.kz/>.

Сондай-ақ 6-сыныпқа арналған «Ағылшын тілі» пәнінен 14 сабақ және «Қазақ тілі», «Қазақ тілі және әдебиеті» пәнінен 24 сабақ өзектендірілді.

Сабақтарды әзірлеу үшін жаңартылған орта білім беру мазмұны аясында енгізілген ең күрделі немесе жаңа тақырыптар мен оқу мақсаттары таңдалды.

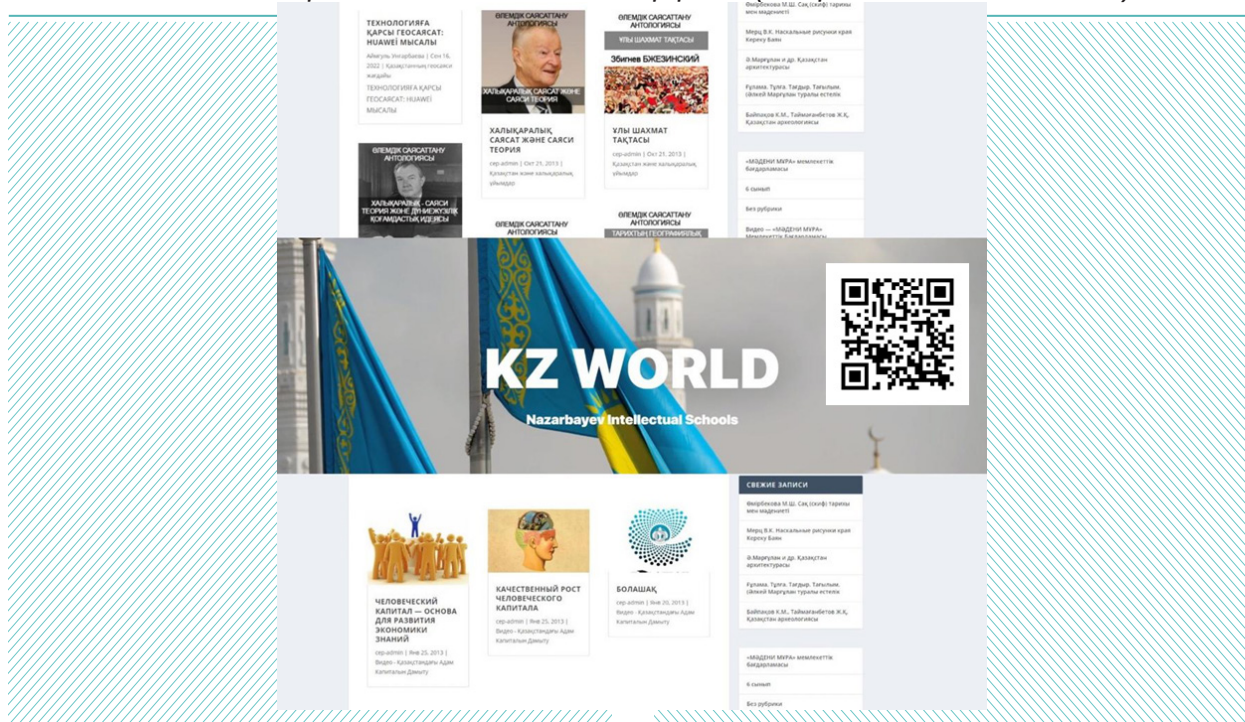
Әдістемелік құралдар мен ресурстарды әзірлеу

2022 жылы Білім беру бағдарламалары орталығы әдістемелік құралдар мен ресурстарды әзірлеу жұмыстарын жалғастырды. Бұл ресурстар білімді практикалық тұрғыдан қолдануға, сондай-ақ мұғалімге күнделікті жұмысында қолдау көрсетуге бағытталған. Осындай дереккөздерде берілген ақпаратты пайдалана отырып, мұғалім оқу материалын анық, сауатты және дәйекті түрде бере алады, ал бұл оқушылардың материалды сапалы меңгеруіне алып келеді.

Осыған байланысты БББО «Қазақстан тарихы (Қазіргі әлемдегі Қазақстан)» пәні бойынша онлайн-ресурсты жаңартты және қайта құрылымдады. Ресурстың жаңа атауы: <https://kmw.online.nis.edu.kz/> (бұл қызметке төмендегі суретте көрсетілген QR код бойынша өтуге болады). Ресурстың өзгеруі алдыңғы сайттың технологиялық және контенттік тұрғыдан ескіруіне байланысты. Ресурс түсінікті және ыңғайлы интерфейстің арқасында мазмұн мен қызметті жылдам және оңай басқаруға мүмкіндік беретін техникалық жағынан жетілдірілген CMS WordPress платформасына көшірілді.

Техникалық трансформациямен қатар ресурсқа контент бойынша жаңарту енгізілді. Атап айтқанда, сайт **1991-2021 жылдар аралығындағы орын алған тарихи оқиғаларды** бейнелейтін қажетті материалдармен толықтырылды, ақпаратты қабылдауды жеңілдету мақсатында жаңа бөлімдер, графиктер қосылды.

Қазақстан тарихы бойынша сайт интерфейсі (Қазіргі әлемдегі Қазақстан)

Сайтқа кітаптар, бейнелер мен мақалалар жүктелді. Олар мұғалімдерге де, Зияткерлік мектеп оқушыларына да пайдалы болады. Әртүрлі дереккөздерден жиналған барлық қажетті ақпараттың бір жерде жинақталуы сайттың артықшылығы болып табылады. Бұл өз кезегінде мұғалімнің жұмысын және оқушылардың оқуын жеңілдетеді, сонымен қатар олардың уақытын үнемдейді.

Сондай-ақ, ресурстарды «Қазақстан тарихы» және «Дүниежүзі тарихы» пәндерімен интеграциялау бойынша жұмыстар жүргізілуде. Аталған пәндер бойынша әр сынып үшін ресурстардың дерекқоры мен библиографиялық ақпараты әзірленді – <https://kmw.online.nis.edu.kz/>. Деректер базасы сабақта бастапқы және қайталама дереккөздерді талдау арқылы оқушылардың зерттеу дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. 6-10 сыныптар үшін барлығы 408 ресурс жүктелді: Қазақстан тарихы – 366 ресурс, Дүниежүзі тарихы – 42 ресурс. Пайдаланушыларға (мұғалімдер мен оқушыларға) ыңғайлы болу үшін ресурстар тілдер мен сыныптар бойынша жіктелген. Сайттағы ақпаратты өзектендіру бойынша жұмыс алдағы уақытта да жалғасатын болады.

Сондай-ақ, 2022 жылы БББО пән мамандары «Биология», «Математика» және «Информатика» пәндері бойынша әдісте-

мелік құралдар әзірледі. Әдістемелік құралдардың тақырыптары мониторинг нәтижелері бойынша мұғалімдердің қажеттіліктеріне қарай анықталады.

Әдістемелік нұсқаухатты (ӘНХ) әзірлеу

Әдістемелік нұсқаухат (бұдан әрі – ӘНХ) Зияткерлік мектеп мұғалімдеріне әдістемелік қолдау көрсетудің маңызды құралдарының бірі болып табылады. ӘНХ мектептер мен мұғалімдер үшін өте тиімді құрал болып табылады. Олар әдістемелік нұсқаухат негізінде академиялық жылды жоспарлайды.

2022-2023 оқу жылына арналған ӘНХ жаңа оқу жылында оқытуды ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы түсіндірмелерді, **құндылықтарды қалыптастыру, функционалдық сауаттылықты дамыту және STEM-білім беруге назар аударуды** күшейту бойынша әдіснамалық ұсынымдарды қамтиды.

Негізгі жаңалық – бағдарламаны жүзеге асыруды қолдау мақсатында **цифрлық оқыту құралдарын (бұдан әрі – ЦОҚ) енгізу**. Әдістемелік нұсқаухатта ЦОҚ-тың мақсаттары, міндеттері, құрылымы және қолдану әдістері туралы егжей-тегжейлі ақпарат қамтылған бөлім бар.

Құндылыққа бағдарланған оқытуға баса назар аудару мақсатында Зияткерлік мектептердің педагогикалық қауымдастығына әртүрлі елдердің куррикулумында құндылықтарды жүзеге асыру мысалдары және **білім беру мазмұны** (тақырыптар, бөлімдер, оқу мақсаттары), **оқытуды ұйымдастыру түрлері мен әдістері, сыныптан тыс іс-шаралар мен жобалар** (жасырын куррикулум) арқылы NIS-Programme білім беру бағдарламасында құндылықтарды қалыптастыру тәсілдері ұсынылды.

NIS-Programme білім беру бағдарламасында құндылықтарды қалыптастыру

Сондай-ақ, әдістемелік нұсқаухатта пандемия кезеңінде қашықтан оқытуға байланысты білім берудегі олқылықтарды жою бойынша әрбір пәнге қатысты егжей-тегжейлі ұсыныстар берілген.

3. NIS-Programme жетілдіру

Қазіргі уақытта NIS-Programme білім беру бағдарламасын жетілдіру жалғасуда. 2020 жылы бастау алған негізгі құзыреттіліктерге ие жоғары білімді, шығармашыл тұлғаның үйлесімді қалыптасуы мен дамуына ықпал ететін білім беру бағдарламаларындағы өзгерістерді көздейтін негізгі құзыреттіліктерді қалыптастыруға бағытталған.

Негізгі құзыреттіліктерді қалыптастыруға бағытталған NIS-Programme білім беру бағдарламасын жетілдірудің мақсаттары мен міндеттері

Мақсаты: оқушылардың үздіксіз өзгеріп отыратын еңбек нарығының қажеттіліктеріне сай болу үшін негізгі құзыреттіліктерін қалыптастыру.

Міндеттер:

- негізгі құзыреттіліктерді анықтау бойынша халықаралық тәжірибеге талдау жүргізу;
- білім тізбесін (эпистемологиялық, процедуралық), сауаттылық түрлерін (қаржылық, экологиялық, медиа және ақпараттық және т. б.), дағдыларды (когнитивті және метакогнитивті, әлеуметтік-эмоциялық, практикалық және физикалық), құндылықтарды кеңейте отырып, негізгі құзыреттіліктер шеңберін әзірлеу;
- қайта қараудың барлық кезеңдеріне стейкхолдерлердің (Зияткерлік мектептер, ПӨО, ПШО, оқушылар мен мұғалімдер) қатысуын қамтамасыз ету;
- мазмұнды үйлестіру, бағалау және оқыту мақсатында оқу бағдарламасының үлгісін әзірлеу;
- негізгі құзыреттіліктерді дамытуға (білім беру бағдарламаларын қайта қарау) баса назар аудара отырып, күтілетін оқу нәтижелері мен оқу мақсаттарының жүйесін түзету;
- NIS-Programme білім беру бағдарламасының цифрлық (визуалды) көрінісін жасау.

Оқу пәндерінің мазмұнын қайта қарау кезең-кезеңімен жүзеге асырылады. Есепті кезеңде бастауыш және негізгі мектептің оқу бағдарламалары мен оқу жоспарлары қайта қаралды. Жетілдіру жұмыстары шеңберінде семинарлар ұйымдастырылды. Семинарлар барысында жұмыс топтарының мүшелері оқу бағдарламаларын негізгі құзыреттіліктерді қамтуы тұрғысынан қайта қарады. Семинар жұмысына Педагогикалық өлшеулер орталығы мен Педагогикалық шеберлік орталығының мамандары тұрақты негізде тартылды.

2022 жылы 70 құжат – оқу бағдарламалары мен жоспарлары әзірленіп, қайта қаралды. Оқу бағдарламалары мен жоспарларын қайта қарау академиялық білімнің негізділігін сақтау, негізгі құзыреттіліктерді қалыптастыру, мұғалімдерге академиялық еркіндік беру мүмкіндігі және оқытуды дербестендіру арасындағы тепе-теңдікті сақтай отырып, тек қажетті өзгерістерді енгізумен сипатталады.

Бағдарламаларды қайта қарау шеңберінде Блум таксономиясына сәйкес

аффективті және психомоторлық деңгейлерді, сондай-ақ танымдық дағдылар иерархиясын көрсету мақсатында оқу бағдарламаларының оқу мақсаттары талданды (Anderson and Krathwohl, 2001), оқушыларға түсетін оқу жүктемесін азайту мақсатында, сондай-ақ негізгі құзыреттіліктерді қалыптастыруға бағытталған тиісті білім, сауаттылық түрлері, дағдылар мен құндылықтарды көрсету үшін оқу мақсаттары жетілдірілді, біріктірілді немесе алынып тасталды.

2022 жылы қайта қаралған оқу бағдарламалары мен орта мерзімді оқу жоспарларының саны

Қайта қаралған NIS-Programme білім беру бағдарламалары алдыңғы нұсқалардың жалпы формасы мен мазмұнын сақтайды, олар негізгі құзыреттіліктерді қалыптастыруға басымдық береді. Оқу бағдарламасының шамадан тыс жүктелуіне жол бермеу мақсатында жаңа оқу салалары енгізілмей немесе оқу жоспарына жаңа талаптар қойылмай, жаңа құзыреттіліктер енгізілді.

Академиялық қабілеттерге баса назар аударып, жаңартылған оқу бағдарламалары қолданыстағы оқыту мазмұнын қалыптастырылатын басты құзыреттіліктерге сай келтіреді. Аталған құзыреттіліктер білім, сауаттылық түрлерін, сондай-ақ дағдылар мен құндылықтарды қамтиды.

Халықаралық тәжірибеге сәйкес, оқу бағдарламаларын тиімді реформалау мүдделі тараптармен инклюзивті консультация-

лардан басталады (Fullan, 2007). Оқу бағдарламасын әзірлеу, қайта қарау және енгізу мұғалімдер оқу бағдарламасын түсініп, оны өз сыныптарында қолдана алатынына сенімді болған жағдайда ғана сәтті болуы мүмкін (Solini, Pyhalto and Pietarinen, 2017).

Осы жағдайды ескере отырып, БББО тарапынан Зияткерлік мектептермен тұрақты екіжақты байланыс жалғасуда. Бұл жұмыс барысында оқу бағдарламалары саясатындағы білім беру қызметі практикасынан алынған тәжірибе бойынша келісім жасалады (Barber, 2009; Persson, 2016). Қазіргі жетістіктер мен жоспарланған өзгерістер арасындағы тиімді теңгерімді қамтамасыз ету мақсатында NIS-Programme бойынша білім беру қызметін жүзеге асыратын 20 Зияткерлік мектептің әдістемелік бірлестіктерінен негізгі мектеп пәндерінің

оқу бағдарламаларының жобалық нұсқалары бойынша кері байланыс алу бойынша жұмыс жүргізілді.

Осы жұмыс шеңберінде негізгі мектептің оқу бағдарламаларының жобалық нұсқаларын талдауға және олардың мазмұны мен құрылымы бойынша кері байланыс (ұсыныстар, түсініктемелер, ескертулер) беруге мүмкіндік беру арқылы әрбір мұғалімнің пікірі ескерілді.

Сондай-ақ, мұғалімдердің әдістемелік бірлестіктері әр пән бойынша Microsoft Forms платформасында онлайн форманы толтыру арқылы оқу бағдарламалары бойынша жалпылама кері байланыс берді (2-қосымшаны қараңыз).

Онлайн режимдегі кері байланыс сұрақтарының мазмұны

Сұрақтардың негізгі бағыттары:

- оқу пәні бойынша негізгі фактілерді, оқиғаларды, үдерістерді, ережелерді, қағидаларды, заңдар мен заңдылықтарды қамтитын теориялық материалды оқыту мақсатында жеткілікті ұсыну;
- білім беру бағдарламасының барлық мақсаттарын ескере отырып, пәндік мазмұндағы білім мен дағдылар арасындағы тиісті теңгерімді сақтау;
- оқу мақсаттары пәннің мазмұнында көрініс табады;
- оқу мақсаттары анық және нақты, оқушы тұрғысынан тұжырымдалған;
- оқу мақсаттары өлшенімді;
- оқу мақсаттарының қате болуы;
- өзектілігін жоғалтқан оқу мақсаттарының болуы;
- оқу мақсаттарына қол жеткізу және олардың білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес болуы;
- оқу мақсаттары жүйесіндегі прогресс анық және қисынды;
- оқу материалының көлемі мен белгілі бір бөлімдерді (бөлімше) зерделеуге, тәжірибелік және зертханалық сабақтарды өткізуге бөлінетін сағат саны арасындағы сәйкестік (оқу пәнінің ерекшелігіне байланысты);

- «Қарапайымнан күрделіге» қағидатын, бөлімдердің (бөлімшелердің), тақырыптардың, пәнаралық байланыстардың және білім беру деңгейлері бойынша сабақтастықтың логикалық өзара байланысы мен бағыныстылығын сақтау (тігінен және көлденеңінен оқу мақсаттарының сәйкестігі);
- сараланған, бейіндік оқыту және кәсіптік бағдарлау қағидаттарын сақтау;
- тілдің грамматикалық нормаларын сақтау;
- оқу бағдарламасының дизайны (құрылымы, көлемі, құрылымдық бөліктерінің орналасуы) ыңғайлы;
- оқу бағдарламасындағы негізгі құзыреттіліктердің (дағдылардың, сауаттылық түрлерінің, құндылықтардың) ұсынылу дәрежесін бағалау (жоғары, орташа, төмен, осы пәнде қалыптастыруды көздемейді).

Білім беру үдерісіне тікелей қатысушылардың пікірлерін түсіну үшін Зияткерлік мектептерді тарту маңызды болды. Осылайша, барлық Зияткерлік мектептер 2022 жылдың желтоқсанында негізгі мектептің NIS-Programme әрбір пәні бойынша барлық мұғалімдердің пікірлерін ескеретін кері байланыс берді. Қазіргі уақытта БББО Зияткерлік мектептердің кері байланысын талдау үстінде, оның нәтижелері негізгі мектептің оқу бағдарламаларының жаңа жобалық нұсқаларында көрініс табады.

Білім беру бағдарламасын жетілдіру шеңберінде мазмұн, педагогика және бағалау (Biggs & Tang, 2011) арасындағы бірізділікті қамтамасыз ету тәсілі тұрақты негізде қолданылады, ол сондай-ақ қайта қаралған оқу бағдарламаларының құрылымында көрініс тапты.

Оқу бағдарламасының құрылымын қайта қарау және оны оқу материалдарын әзірлеудің негізгі үлгісі ретінде қарастыру оқушылардың оқу тәжірибесінің келісімділігін жетілдіре алады. Бұл сонымен қатар болашақта оқу бағдарламаларын қайта қараудың құрылымдық циклін құруға ықпал етуі мүмкін (OECD, 2020).

Ғалымдардың пікірінше, оқу бағдарламасына кез келген өзгеріс енгізген кезде оқушылардың үлгерімін растайтын бағалау жүйесі оқу бағдарламасының стандарттары мен мазмұнына сәйкес бір мезгілде әзірленуі тиіс (Ahmed and Pollitt, 2008; Crisp, Johnson and Constantinou, 2018). Оқу бағдарламаларының жобалық нұсқалары (Зияткерлік мектептердің кері байланысын ескере отырып) 2023 жылдың басында Педагогикалық өлшеулер орталығына және Педагогикалық шеберлік орталығына жіберілетін болады.

Бұл жұмыс барысында оқу бағдарламаларындағы мазмұнның, педагогика (оқу мен оқытудағы көзқарастар) мен бағалау келісімділігі мәселелері бойынша тиісті кері байланыс беріледі.

NIS-Programme білім беру бағдарламасын жетілдіру бойынша жұмыстар 2023 жылы өз жалғасын табады. Бұл ретте жоғары мектеп бағдарламасын жетілдіру жөніндегі жұмыс негізгі мектепті жетілдіру үдерісінің моделі бойынша жүзеге асырылатынын атап өту қажет.

NIS-programme білім беру бағдарламасын жетілдіру үдерісі

Жетілдірілген NIS-Programme-ді кезең-кезеңімен енгізу 2023 жылдың қыркүйегіне жоспарланған, 7-сыныптан бастап қамтиды.

4. Элективті курстарды әзірлеу

Элективті курстарды өткізудің өзектілігі зерттеулермен расталады. Сонымен, сарапшылардың айтуынша, элективті курстардың болуы оқушылардың таңдау жасауға, болашақ мансабын анықтауда өз мүдделеріне, мүмкіндіктеріне, қажеттіліктеріне сүйене отырып, саналы түрде шешім қабылдауды үйренуге мүмкіндік береді.

БББО-ның есептік жылы бастауыш және жоғары мектеп оқушылары үшін қазақ, ағылшын және орыс тілдерінде 21 элективті курс әзірленді.

Әзірленген элективті курстар НЗМ мұғалімдер форумының сайтында <https://forum.cep.nis.edu.kz> ортақ қолжетімділік үшін жарияланған, электрондық нұсқалары Зияткерлік мектептерге таратылды.

2022 жылы БББО әзірлеген Зияткерлік мектеп оқушыларына арналған элективті курстар

Лингвистикалық бағыт

- 1) Оқу сауаттылығын қалыптастыру
- 2) Шығармашылық жазылым: шығармашылық көзқарас тәжірибесі
- 3) Оқушылардың медиа сауаттылығын арттыру үшін ағылшын тілін дамыту
- 4) Жаратылыстану ғылымдары мен АКТ-ға арналған ағылшын тілі

Әлеуметтік-гуманитарлық бағыт

7. Бейнелеу өнері, музыка, театр, кино арқылы оқушылардың эмоционалдық интеллектін дамыту (2 тілде)

Жаратылыстану-математикалық бағыт

8. PHP және MySQL көмегімен динамикалық веб-сайттарды құру
9. Мобильді қосымша әзірлеушісі
10. Ақпараттық қауіпсіздік
11. Аэродинамика негіздері (2 тілде)
12. Заттардың құрылысын кванттық-химиялық түрде модельдеу (2 тілде)
13. Урбанистика (2 тілде)
14. Биологиялық процестер мен жүйелерді модельдеу (2 тілде)
15. Гидропоника (2 тілде)

Элективті курстар, сонымен қатар NIS-Programme ұсынған оқушылардың негізгі құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. «Құзыреттілікке деген қажеттіліктің артуы қоршаған әлемнің өзгеруіне байланысты. Пәндік салалармен шектелмеген және білім мен дағдылардың әртүрлі салаларын байланыстыратын құзыреттілік – бұл жеке дамудың, оқу қабілетінің, кәсіби қызметтің, бүгінгі және болашақтағы азаматтық белсенділіктің міндетті шарты».

Ғалымдардың зерттеулеріне сәйкес, қазіргі заман сын-қатерлері оқушылардан эмоционалды интеллекттің жоғары деңгейін, (Koxegenova, 2019), креативті, сыни

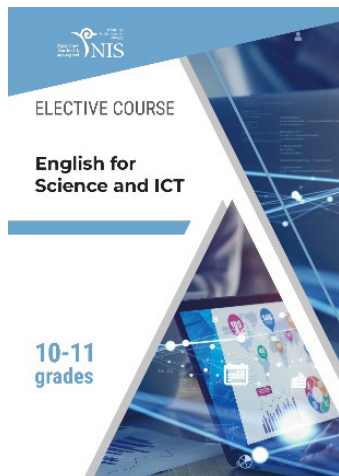
ойлауды дамытуды талап етеді, өйткені «шығармашылық ойлауы бай адамдар шығармашылық ойлауы жоқ адамдарға қарағанда аман қалып, өркендеу мүмкіндігі жоғары» (Kleibeuker, De Dreu, & Crone, 2013).

Сонымен, 8-11 сынып оқушыларына арналған «Бейнелеу өнері, музыка, театр және кино арқылы эмоционалды интеллектті дамыту» курсы эмоцияларды басқару, өзін-өзі ұйымдастыру, басқа адамдармен өзара әрекеттесу арқылы өз өміріне ықпал ету қабілетін дамытуға бағытталған өзін-өзі реттеу, белсенділік, әлеуметтік өзара әрекеттесу құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған.

«Биологиялық процестер мен жүйелерді модельдеу», «Гидропоника», «Аэродинамика негіздері», «Заттар құрылымын кванттық-химиялық модельдеу», «Урбанистика» атты элективті курстар оқушылардың таным құзыреттіліктері мен қолданбалы құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Курстар аясында балалар өздерінің практикалық және зерттеу дағдыларын дамытады, бейтаныс тапсырмаларға тап болған кезде қажетті нәтижелерге қол жеткізу үшін қолда бар білім мен дағдыларды, құралдар мен операцияларды пайдалана отырып, оларды шешеді.

Бүгінгі таңда веб-технологиялар әсер етпейтін өмір саласы жоқ. Адамзат сыртқы әлеммен тек кәсіби ғана емес, сонымен қатар күнделікті өмірде де веб-қосымшаларды қолдана отырып қарым-қатынас жасайды. Электрондық үкімет порталында әртүрлі құжаттарды алу және ресімдеу, жеке қаржыны басқару, жұмысқа орналасу, білім алу, үйге тауарлар мен қызметтерге тапсырыс беру және т.б. барлығы веб-сайттар мен қосымшалар арқылы жүзеге асырылады.

Сондықтан да оқушылардың цифрлық және қолданбалы құзыреттіліктерін дамыту мақсатында ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласына қатысты 3 курс әзірленді: «Ақпараттық қауіпсіздік», «PHP және MySQL құралдарымен динамикалық веб-сайттар құру», «Мобильді қосымшаларды әзірлеуші».

Қазіргі таңда біз көптеген ақпарат ағынымен қоршалған кеңістікте өмір сүріп жатырмыз. Деректерді өзгерту және оларды құру жылдам қарқынмен жүріп жатыр, адамдар үшін оларға тез және оңтайлы

бейімделу, деректерді қабылдау, терминологиямен таныс болу маңызды. «English for Science and ICT», «Advancing English for Students' Media Literacy», «Оқу сауаттылығын қалыптастыру» атты элективті курстар оқушыларға әртүрлі қалыптағы ақпараттар ағынына бейімделуге, оларды айла-шарғаларға ұрынбастан, нақты дерекпен пікірдің ара-жігін ажыратып қана қоймай, сондай-ақ пайымдау және әрекет ету тәуелсіздігін сақтай отырып талдауға және бағалауға үйретеді.

Қазіргі таңда мектеп түлектері ЖОО-на түсу үшін немесе ЖОО-да оқу барысында жиі эссе жазады. 8-9 сыныптарға арналған «Креативті жазылым», «Шығармашылық жазу жұмысы: креативті тәсілдеме тәжірибесі» элективті курстары оқушылардың шығармашылық әлеуетін ашуға, жазбаша түрде креативті өнім жасауға, оқылым мен жазылымның механизмдерін түсіне білуге, эмпатия мен коммуникативті дағдыларын дамытуға бағытталған.

ЭЫДҰ эмоционалды тұрақтылықты дамытудың, оқушылардың психологиялық дамуының маңыздылығын атап көрсетеді (дереккөз). Сондықтан да тиімді оқу бағдарламалары әл-ауқатқа, физикалық және психологиялық денсаулыққа, салауатты өмір салтын ұстануға, қоғам ішінде өзін-өзі ұстау мәдениеті және қауіп-қатердің алдын-алу шараларын қолдана білу дағдыларын қалыптастыруға баса назар аударады.

Осы себепті 2021 жылдан бастап БББО 7-10-сынып оқушылары үшін оқушылардың өзін-өзі ұстау және психологиялық тұрақтылық саласындағы құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған «Салауаттылық және қауіпсіздік» курсын әзірлеуде. Курсты әзірлеу барысында Зияткерлік мектептердің әзірлеушілері мен мұғалімдеріне халықаралық сарапшы, білім беру мәселелері жөніндегі кеңесші, JATKO Enterprises Pty Ltd директоры Дженис Аткиннің қатысуымен қашықтықтан семинар өткізілді. Семинарда оқушылардың өзін-өзі ұстау және психологиялық тұрақтылық саласындағы құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған курстарды оқытудың халықаралық тәжірибесі зерделенді. Аустралия, Британдық Колумбия (Канада), Уэльс және Шотландия оқу бағдарламалары зерделенді.

Семинар қорытындысы бойынша жұмыс тобы психологиялық тұрақтылық, физика-

лық денсаулық және қауіпсіздік аспектілерін қамтитын тақырыптық мазмұн құрастырды. «Салауаттылық және қауіпсіздік» курсы 2023-2024 оқу жылында енгізу жоспарлануда.

5. Үш тілді білім беруді жүзеге асыру

Үш тілді білім беруді жүзеге асыру бойынша жұмыс CLIL тәсілін қолдану бойынша мұғалімдердің біліктілігін арттыруға бағытталған.

Мәселен, 2022 жылы Зияткерлік мектептердің 203 мұғалімі төмендегі тақырыптар бойынша оқу даярлығынан өтті:

- «Пәндік-тілдік интеграцияланған оқу жайлы зерттеу жұмыстары және практикалары» (103 мұғалім);
- «Пәндік-тілдік интеграцияланған оқуды (CLIL) тиімді қолдану: практикалық жұмысты дайындау және оны жүргізу» (100 мұғалім).

Бұл тақырыптарды таңдау мониторинг нәтижелеріне, мұғалімдер арасында кәсіби даму қажеттілігі туралы сауалнамаға, сондай-ақ халықаралық зерттеулер деректеріне байланысты таңдалды. Мұғалімдердің зерттеу дағдыларын дамыту CLIL тәсілін қолданудың маңызды бағыты болып табылады. Зерттеу, жобалау және практикалық жұмыстарды жүргізу оқушылардың қызығушылығы мен мотивациясын едәуір арттырады, олардың тілдік дағдылары мен пәндер бойынша білімдерін жақсартады.

Ағылшын тілінде семинарлар өткізу мұғалімдердің ауызша сөйлеу тәжірибесін дамытуға да ықпал етті. Практикалық тапсырмаларды орындау барысында мұғалімдер тілдік және тілдік емес мақсаттарды бірлестіру арқылы сабақтарын жоспарлауды

және оқушылардың тыңдау, сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын дамыту үшін оқу жұмысын ұйымдастыруды үйренді.

Қазақ тіліне бойлау жобасы

Бұл жобаны жүзеге асыру ең бірінші Көкшетау және Талдықорған қалаларындағы ФМБ Зияткерлік мектептерінде басталды. 2021-2022 оқу жылында қазақ тіліне бойлау жобасына бастауыш сынып оқушыларының бесінші буыны қатысты.

2022 жылғы 25-30 қыркүйек аралығында жеке әңгімелесу форматында 4-5-сынып оқушыларының сөйлеуін дамыту диагностикасы жүргізілді. Ол 5 критерий бойынша жүзеге асырылды: тыңдалған материалды түсіну, орфоэпиялық нормаларды сақтау, сөздік қорын дамыту, сөйлеудің грамматикалық құрылымын игеру, жүйелі сөзді дамыту. Диагностика нәтижелері оқушылардың сөздік қорының даму дәрежесі қанағаттанарлық деңгейде екенін көрсетті. Бұл пандемияның салдарының бірі деп пайымдалуда, дегенмен оқушылардың сөйлеуінің жалпы дамуы орта деңгейде.

Когнитивті дағдыларды дамытудың шағын зерттеуі 2022 жылдың 1-2 қарашасы аралығында 4-5-сынып оқушылары арасында жүргізілді. Зерттеу нәтижелері иммерсиялық сынып оқушыларының танымдық дағдыларын дамыту жас нормаларына сәйкес келетінін көрсетті. Зерттеу нәтижелері мен 5-сынып оқушыларының ІСБ нәтижелері бойынша мұғалімдерді әдістемелік қолдау бағыттары анықталды. Әдістемелік қолдау шеңберінде оқудың белгілі бір мақсаттары бойынша білім сапасын арттыруға бағытталған тапсырмалардың қосымша түрлері ұсынылды.

Бұдан басқа Астана, Көкшетау және Талдықорған қалаларының мектепке дейінгі білім беру ұйымдарына «қазақ тіліне бойлау» тәжірибесін тарату бойынша жұмыстар жалғастырылды:

- ҚР ПІБ МО «Қарлығаш» балабақшасы РМК, Астана қаласында 3 нысан;
- Талдықорған қаласының МКҚК № 45 «Арман» балабақшасы;
- Талдықорған қаласының МКҚК № 42 балабақшасы;
- Көкшетау қаласының МКҚК № 7 «Айша» балабақшасы;
- Көкшетау қаласының МКҚК № 5 «Қуаныш» балабақшасы;
- Көкшетау қаласының МКҚК № 1 «Арман» балабақшасы.

Есептік кезеңде жобалау тобының мамандары тілдік ортаға бойлау әдісін жүзеге асыру бойынша педагогтарға әдістемелік қолдау көрсетті.

Өткізілген күні	Тақырыптар	Қатысушылар саны
28.04.2022	Вебинар «Ахмет Байтұрсынұлының әдістемесі негізінде оқыту»	70
26-30.09.2022	Семинар-тренинг «Мектепке дейінгі тәрбие: қазақ тіліне бойлау»	78
28-30.10.2022	Мониторинг-семинар «Қазақ тіліне бойлау жобасын ендіру»	161

Вебинар барысында педагогтер Ахмет Байтұрсынұлы дайындаған сауаттылыққа үйрету әдістемесін тереңірек зерделеуге мүмкіндік алды. Жоғарғы топтардың тәрбиешілеріне арналған практикалық сессияларда мектеп жасына дейінгі балалар-

дың жас ерекшеліктерін ескере отырып, А. Байтұрсынұлының жазған мәтіндерінің негізінде практикаға бағытталған тапсырмаларды әзірлеу және құрастыру мәселесі қарастырылды.

Офлайн форматта өткізілген семинар-тренинг аясында педагогтер балалардың ой-өрісін кеңейтуге, балаларды білім беру үдерісіне белсенді тартуға, сөйлеу дағдысын дамытуға және жобалау-зерттеу жұмыстары арқылы пәрменді сөздік қорын қалыптастыруға бағытталған тәртіптік сәттерді жоспарлау дағдыларын жетілдіру бойынша жұмыстар жасады.

Семинар-мониторинг шеңберінде пилоттық балабақшаларда оқу жұмыстарын ұйымдастыру бойынша 59 сабаққа бақылау жүргізілді. Рефлексивті кері байланыс жүргізу барысында педагогтарға

тәртіптік сәттерді жүзеге асыруда сөздік қорын жандандыру әдістері мен тәсілдері ұсынылды, сонымен қатар әртүрлі жастағы балалардың қажеттіліктерін ескере отырып, мектепке дейінгі білім мен тәрбие берудің үлгілік оқу бағдарламасында айқындалған метапәндік дағдылар негізінде тілдік және пәндік мазмұнды интеграциялау жолдары таныстырылды.

Талдықорған қаласының № 42 және № 45 балабақша тәрбиеленушілері жыл сайын мемлекеттік тілді дамыту бойынша қалалық және облыстық байқауларға қатысып, жүлделі орындарды иеленді.

3.2. Білім беру ресурстары

1. NIS-Programme білім беру бағдарламасына сәйкес оқулықтар мен ОӘК әзірлеу

10-сыныпқа арналған ОӘК-ге өзгерістер енгізу

Апробация қорытындысы бойынша ОӘК-ге мазмұнның сапасын жақсартуға, материалды, дизайнды қолданушыға жеткізуге, сыни және логикалық ойлауды дамытуға арналған тапсырмалармен толықтыру мақсатында 20-30%-ға дейін өзгерістер енгізілді.

«Өнер» пәні бойынша ОӘК мазмұны өнер объектісін құрудан бастап, сән бизнесін индустрияландыруға дейінгі барлық деңгейді қамтыған өнерді дамыту бөлімдерін қамтиды. Оқу материалы алынған білімді жүйелеу және құрылымдау мақсатында талдау жүргізуге арналған әртүрлі практикалық кестелермен толықтырылған. Апробациядан кейін «Өнер» пәні бойынша ОӘК-ге практикалық бағыттағы материалдар қосылды, сондай-ақ апробатор-мұғалімдердің өтініші бойынша 3-бөлімге өзгерістер енгізілді, сән көрсетіліміне және киім топтамасына дайындық бойынша шеберлік сыныптары қосылды.

«Дүниежүзі тарихы» пәні бойынша ОӘК-нің әдістемелік құрамдас бөліктерін әзірлеу жұмыстары Екінші Дүниежүзілік соғыстың соңынан бүгінгі күнге дейінгі оқиғаларды қамтитын зерттеу тәсіліне негізделген. «Дүниежүзі тарихы» пәні бойынша ОӘК апробациясы нәтижелеріне қатысты жасалған ескертулер негізінен иллюстрациялық материал мен карталардың сапасына, сондай-ақ тапсырмалар мен кейбір мәтін бөліктерінің дұрыс тұжырымдалғанына қатысты болды. Деректерге қатысты қателер анықталған жоқ.

Апробациядан кейін «Қазақстан тарихы» пәні бойынша оқулықтың

иллюстрациялық материалы 10%-ға, ал тапсырмалары 5%-ға өзгерді.

Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық өзгерістеріне байланысты «География» пәнінің оқулықтарындағы карталар 90 %-ға өзгерді.

«Математика» мен «Физика» пәндерінің оқулықтарында математикалық таңбалар мен белгілерге байланысты техникалық қателер түзетілді. «Информатика» және «Химия» пәндері бойынша жасалған ескертулер ұсынымдық сипатта болды, сондықтан авторлар оқулықтың мазмұнын өз қалауы бойынша толықтырды.

12-сыныпқа арналған ОӘК апробациясы

2022-2023 оқу жылында Зияткерлік мектептерде «Математика», «Қазақстан тарихы (Қазіргі әлемдегі Қазақстан)», «География», «Қазақ тілі мен әдебиеті» және «Русский язык и литература» пәндері бойынша 12-сыныпқа арналған NIS-Programme бойынша ОӘК-ні сынақтан өткізу үдерісі басталды. ОӘК деректерін апробациялау электрондық форматта жүзеге асырылады. Сондай-ақ, ОӘК педагогикалық білім базасының <http://sk.nis.edu.kz/> сайтына pdf форматында жүктелген.

ОӘК-де оқушылардың талдау, жоспарлау және бағалау дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін талдамалы эссе, SWOT-PEST-гар талдаулары сияқты әдістер мен тапсырмалар қолданылады.

Тіл және әдебиет бір оқу пәніне біріктірілген тілдік пәндері бойынша ОӘК әзірлеу жалғастырылды. Оқулықта оқу (көркем, қарапайым мәтіндер), тыңдау, сөйлеу, жазу (грамматикалық дағдыларды жетілдіру) дағдыларын толық қалыптастыруға мүмкіндік беретін тіл мен әдебиетті оқытудың жалпы тәсілдері анықталған. Тақырыпты толық ашу үшін сараланған тапсырмалар мен қосымша әдебиеттер тізімі құрастырылды.

12-сыныпқа арналған «Қазақ тілі мен әдебиеті» оқулығы нағыз ғылыми және ғылыми-публицистикалық стильдерді тереңінен игеру мақсатында әзірленді. Оқушыларға ғылым, мәдениет, саясат, өнер саласында жиі кездесетін тақырыптар ұсынылды, ғылыми-танымал ішкі стильдің үлгілері берілді. Академиялық тілді қалыптастыру мақсатында оқушыларға түрлі тапсырмалар берілген, тілдік дағдыларды дамыту бойынша жұмыстар жүргізілген.

12-сыныпқа арналған «Русский язык и литература» оқулығы 7 бөлімнен тұрады, олардың әрбірінде адамзат және қоғам, ерлер мен әйелдердің қоғамдағы рөлі, экология және ядролық өнеркәсіп секілді өзекті мәселелерге қатысты көркем әдеби және қарапайым мәтіндерді талдау мақсатында тапсырмалар берілген. Бөлімдер тақырыптық тұрғыдан бір-біріне байланысты бөлімдерден тұрады. Грамматикалық материалды ұсынуы ерекше. Өйткені дұрыс сөйлеу мен сауатты жазуды қалыптастыруға арналған жаттығулар лексикалық материалмен тығыз байланысты болып келеді.

Әр бөлім негізгі төрт бөлімнен тұрады: «Работаем с художественным текстом»,

«Слушаем и говорим», «Работаем с нехудожественным текстом», «Пишем». Әртүрлі жанрдағы мәтіндерді (проза, драмалық және лирикалық шығармалар, мақалалар, сұхбаттар, әртүрлі стильдегі мәтіндер) талдай отырып, оқушылар олардан негізгі және қосалқы ақпаратты табады, авторлық стильдің ерекшеліктерін, мақсаты мен құқық, дінтану, өнер, экология сияқты салалармен байланысын анықтайды.

12-сыныпқа арналған «Қазіргі әлемдегі Қазақстан» пәні бойынша ОӘК қазіргі заманғы Қазақстанда болып жатқан оқиғалар мен процестерді талдау мен сындарлы бағалау үшін саясаттану, геосаясат, әлеуметтану, экономика, мәдениеттануды қамтитын материалдардан тұрады. Сонымен қоса 11-сыныпқа арналған ОӘК Қазақстанның ішкі саясатына басымдық берсе, 12-сынып сыртқы саясатқа, яғни қазіргі заманғы геосаясатқа қатысты сұрақтарды тереңінен зерделеуге басымдық береді. Әлемдік рейтинг индикаторларының негізінде оқушылар әлеуметтік-экономикалық және мәдени мәселелерге талдау жасай алады, елдің барлық салаларындағы даму динамикасын қадағалай отырып, әлеуметтік зерттеулердің нәтижелері негізінде Қазақстан Республикасының қазіргі заманғы жаһандық мәселелерін шешудегі орнын анықтай алады.

12-сыныпқа арналған «География» пәні оқулығында халықаралық экономикалық қатынастар мен адамзаттың жаһандық мәселелері толығырақ қарастырылады. Оқулық материалы әртүрлі іс-шаралар арқылы терең теориялық білімді игеруге бағытталған. Оқулықта оқушылардың зерттеу дағдыларын дамытуға бағытталған «Зерттеу жүргізу» атты арнайы айдары бар. Сонымен қатар әр бөлімнің соңында зерттеу жұмыстарын жүргізуге бағытталған тапсырмалар жиынтығы бар, мысалы, мәселені анықтау, болжам жасау, деректерді жинау және оларды өңдеу, қосымша ақпарат іздеу және оларды талдау, қорытындылау және т.б. Әр бөлімнің соңында емтиханға дайындалу мақсатында тапсырмалар ұсынылады.

12-сыныпқа арналған «Математика» пәні бойынша ОӘК белгілі бір оқулықтан тұрады. Ол оқулықта ғылыми білімнің негіздері, тапсырмалар кешені, танымдық ойындар мен айдарлар (мысалы, «Есте сақта» айдары), мұғалімге арналған нұсқаулық,

онда сабақты өткізу бойынша әдістемелік ұсыныстар, қызықты фактілер, қосымша тапсырмалар және тілдік ескертпелер берілген. ОӘК мазмұны «қарапайымнан күрделіге» қағидатына сәйкес жасалған. Оқулық бөлімдерінің мазмұны оқушының өзін-өзі бақылау және өз бетінше оқу парағын қамтиды, онда оқушы бөлімнің мазмұнын қаншалықты жақсы меңгергенін тексеріп, бөлімнің барлық теориялық негіздерін қайталап шыға алады.

ОӘК мазмұнына келесі тақырыптар кірді: «Ықтималдық модельдері», «Күрделі сандар», «Сандық тізбектер», «Геометриялық фигуралардың көлемі», «Дифференциалдық теңдеулер», «Екінші ретті қисықтар», «Есептеу математикасы», «Интегралдау және дифференциалдау арқылы қолданбалы есептерді шешу».

Оқулық беттерінде оқу мақсаттары, кілт сөздер мен сөз тіркестері, қосымша көрнекілеу құралы ретіндегі иллюстрациялар, қызықты және еліктіретін фактілер, тарихи мәліметтер, зерттеу дағдылары мен сыни ойлауды дамытуға бағытталған тапсырмалар берілген.

2. Цифрлық оқу ортасын құру

БББО «Физика», «Химия», «Биология», «Информатика», «Қазақстан тарихы» және «География» пәндері бойынша цифрлық оқу ортасы (бұдан әрі – ЦОО) үшін сабақтар әзірлеуде.

ЦОО дегеніміз – Зияткерлік мектеп оқушыларына білім беру мазмұнын пайдалана отырып, жеке қарқынмен және оқу режимінде NIS-Programme білім беру бағдарламасын меңгеруге мүмкіндік беретін оқуды дербестендірудің автоматтандырылған жүйесі.

ЦОО «NIS Online» және «NIS Lab» атты білім беру платформаларында қолжетімді. «NIS Online» платформасында 7-8-сыныптарға арналған «Химия», «Физика», «Биология», «Қазақстан тарихы», «География» және «Информатика» пәндері бойынша оқу мазмұны жарияланған. «NIS Lab» платформасында 7-8-сыныптарға арналған «Химия», «Физика» және «Биология» пәндері бойынша зертханалық жұмыстарын табуға болады.

2022-2023 оқу жылында «Назарбаев Зияткерлік Мектептері» ДББҰ-ның барлық Зияткерлік мектептерінде «NIS Online» және «NIS Lab» платформаларының жаппай апробациясы басталды.

NIS Online дегеніміз – сапалы, сан алуан, цифрлық білім беру мазмұны мен бағалау құралдары арқылы оқушыларға NIS-Programme бойынша оқу материалдарын ұсынатын білім беру платформасы. Бұл платформа оқушыларға материалдарды дербес зерделеуге мүмкіндік береді.

NIS Lab – NIS-Programme шеңберінде Зияткерлік мектеп оқушыларына дербес оқуды ұйымдастыруға арналған виртуалды цифрлық зертхана. Цифрлық зертхана – бұл нақты зертханалық қондырғылар мен құрылғыларды тікелей пайдаланбай, эксперименттер жүргізуге және зерттеу нәтижелерін алуға мүмкіндік беретін цифрлық білім беру ортасындағы әлем объектілерін немесе процестерін модельдеудің бір түрі.

ЦОО басты бетінің көрінісі

NIS Online әрбір оқу мақсаты үшін келесі материал түрлерін ұсынады:

- теориялық материалды (ОӘК мазмұны) қамтыған бейне және фото-материалдар, графиктер, диаграммалар және сызбалар түрінде ұсынылған оқу материалдары

- мультимедиялық дәрістер, иллюстрациялар, қызықты фактілер, глоссарий кіреді;

- қолданушының контент элементтерімен өзара әрекеттесуінің белсенді формасын қамтамасыз ететін тәжірибеде білімді қолдануға арналған ресурстар: объектілерді жылжыту, объектілер мен процестердің параметрлерін/сипаттамаларын ауыстыру, графиктерді құру модельдеуді, виртуалды зертханаларды қамтиды;

- автоматты бағалауды және оқушыларға кері байланыс беруді көздейтін білімді тексеруге арналған материал интерактивті мультимедиялық тапсырмалардан, тест тапсырмаларынан тұрады.

NIS Lab-та «Биология», «Химия» және «Физика» пәндері бойынша цифрлық кабинеттер бар, олардың жабдықтары мен айналасы 3D форматында ұсынылған, мұнда әрбір компонент (жабдықтар, бөлшектер, құралдар) шынайы аналогтармен бірдей қасиеттерге ие (тарту күші, еру, түсін өзгерту, электр тогын өткізу қабілеті және т.б.).

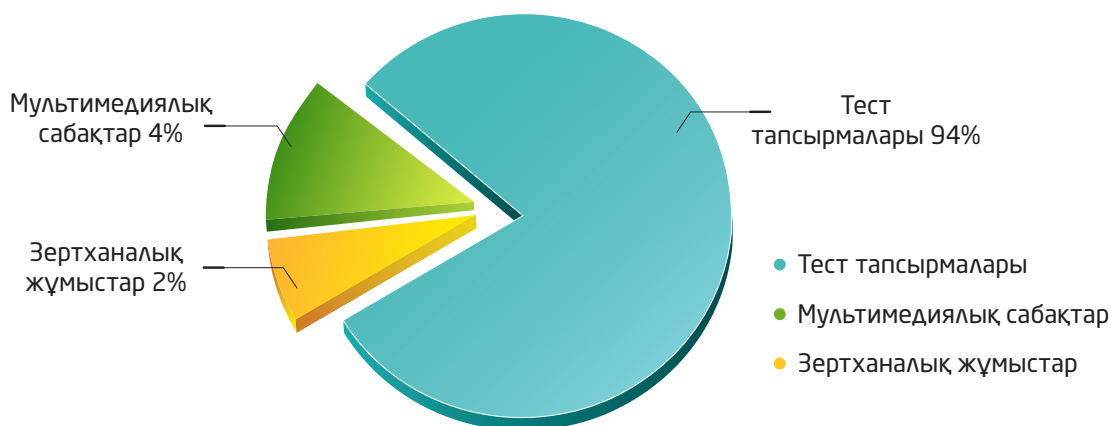
Зертханалық жұмыстарды орындау барысында оқушылар гипотеза жасайды, зерттеу кезеңдерін анықтайды, пайымдайды, айнымалылар арасындағы

тәуелділік негізінде графиктер мен диаграммалар құрастырады, қорытынды жасайды. Зерттеулерден алынған ақпаратты кестелерге енгізуге болады, олардың негізінде графиктер, сызбалар мен диаграммалар құрылады, бұл өз кезегінде ақпаратты қабылдауды жеңілдетеді және деректерді талдау мен салыстыруға көмектеседі. Виртуалды зертханалық жұмыстарды орындау кезінде қауіпсіздік техникасына қойылатын жалпы талаптардың сақталуын бақылау жүзеге асырылады.

2022 жылы 9 және 10-сынып оқушыларының цифрлық оқу ортасы үшін 2 754 сабақ сценарийі ойластырылған. Цифрлық оқу ортасының сабақтары түрлеріне қарай тест тапсырмалары, мультимедиялық сабақтар және зертханалық жұмыстар болып бөлінеді. Кесте мен графикке сәйкес «Зертханалық жұмыс» түрі бойынша 48 сабақ (2%), «Мультимедиялық сабақ» түрі бойынша - 125 сабақ (4 %) және «Тест тапсырмалары» түрі бойынша - 2 581 сабақ (94%) әзірленген.

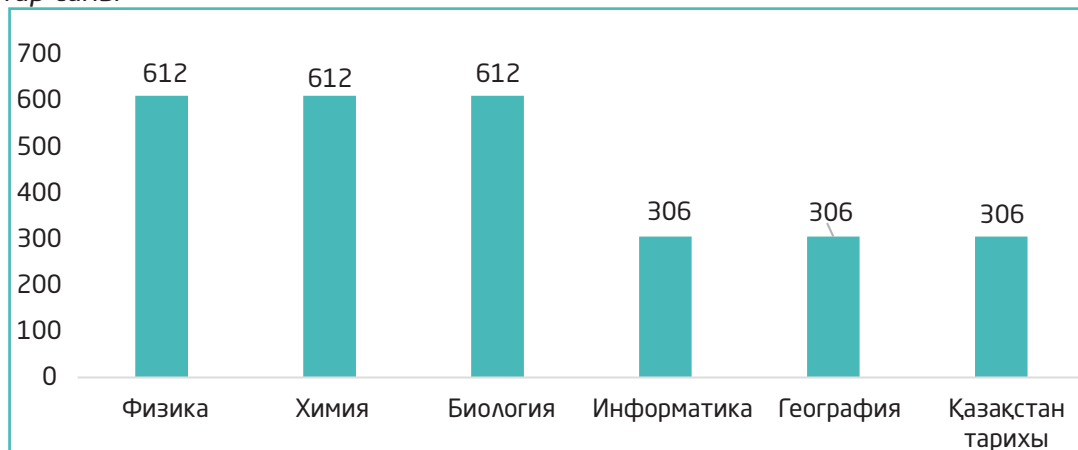
ЦОО сабақ түрлері	Саны
Тест тапсырмалары	2581,0
Мультимедиялық сабақтар	125,0
Зертханалық жұмыстар	48,0

Типтерге жіктелген ЦОҚ сабақтарының өзара қатынасы туралы ақпарат

Графикке сәйкес сабақтардың басым бөлігі «Химия», «Физика», «Биология» пәндері бойынша әзірленген.

Пәндер бойынша 9-10 сынып оқушылары үшін цифрлық оқу ортасына арналған сабақтар саны

Тест тапсырмалары барлық әзірленген сабақтардың 94%-ын құрайды. ЦОҚ үшін сабақтың бұл түрі оқушыларға алған білім деңгейін бірнеше рет бағалауға мүмкіндік береді.

Мультимедиялық сабақтар анимациялық бейнедәрістер, модельдеу және интерактивті мультимедиялық тапсырмалар сияқты құрамдас бөліктерден тұрады.

Физика пәні
бойынша
модельдеу

ДЕНЕНІҢ ГРАВИТАЦИЯЛЫҚ ӨРІСТЕГІ ҚOЗҒАЛЫCЫ

Тапсырма
Денелердің құлауын зертте. Олардың құлау графиктеріндегі айырмашылықтарын салыстыр.

Құлайтын денелер:
көлемі мен пішіні әртүрлі, массасы бірдей

пішіні бірдей, массалары әртүрлі

Ауа кедергісі: ☒ ON

Тест

География пәні
бойынша интер-
активті мультиме-
диялық тапсырма

Осылайша, 125 мультимедиялық сабақ құрастыру аясында 54 модельдеу, 196 анимациялық бейнежазба жасалды. Бұл сабақтар оқушылардың талдау, бағалау және жоспарлау дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді. Қолданушының контент элементтерімен өзара әрекеттесуінің белсенді формасын қамтамасыз ететін тәжірибеде білімді қолдануға арналған ресурстар:

объектілерді жылжыту, объектілер мен процестердің параметрлерін/сипаттамаларын ауыстыру, графиктерді құру ЦОО үшін жоғарыда аталған сабақтардан басқа, платформада теориялық материалдар (ОӘК мазмұнын қамтиды), графиктер, сызбалар, иллюстрациялар, қызықты фактілер, глоссарий ұсынылған.

Теориялық материал, фото- және видеоресурстар

Пандор / Физика / Векторларды қосу және азайту

Материалды бағалаңыз

Өзара параллель векторларды қалай қосамыз?
1.3, а-суретте берілген $\vec{a}$ және $\vec{b}$ векторларын қосу үшін екі вектордың бағытына назар аударамыз, олар екеуі бағыттал. Векторды өзіне-өзі параллель көшіргенде вектор өзгермейді деген ережені қолдана отырып, бірінші $\vec{a}$ векторының ұшына екінші $\vec{b}$ векторының басын көшіріп ақелеміз, нәтижесінде шыққан $\vec{c}$ векторы осы екі вектордың қосындысы болып табылады $\vec{c} = \vec{a} + \vec{b}$. Шыққан қорытқы вектор модулі бойынша қосылатын векторлардың модульдерінің арифметикалық қосындысына тең болады, бағыты қосылатын векторлармен бағытталса болады.

Бағыты қарама-қарсы векторларды қалай қосамыз?
Ол үшін 1.3, а-суретте берілген векторларды қарастырамыз. $\vec{a}$ және $\vec{b}$ векторлары өзара қарама-қарсы. Қорытқы вектордың бағыты модуль үлкен вектор бағытымен бағытталады.

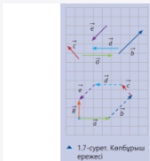
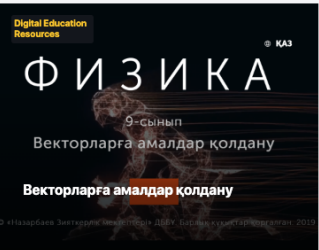
Екі вектордың шыққан нүктесінен жүргізілген бағыты көрсетілген диагональ **қорытқы вектор** болып табылады. Векторларды осылай қосу **параллелограмм ережесі бойынша қосу** деп аталады.

Екі вектордың бастарын бір нүктеге түйістіріп, өз-өзіне параллель көшіріп, параллелограмм сызамыз. Қорытқы вектор екі вектордың бастары түйіскен нүктеден шығатын параллелограммның диагоналы болады (1.5-сурет).

Үшбұрыш ережесі бойынша қосу
Бірінші вектордың ұшына екінші вектордың басын түйістіре өз-өзіне параллель көшіреміз. Бірінші вектордың басы мен екінші вектордың ұшын қосатын бағытталған кесінді жүргіземіз. Шыққан вектор қорытқы вектор болып табылады (1.6-сурет). Ал бірнеше векторларды қалай қосу керек? Мұнда көпбұрыш

ОҚУ МАҚСАТТАРЫ
1. параллель және параллель емес векторларды қосу мен азайтуды жүргізе білу

ҚОРЫТҚЫ ВЕКТОР
Екі немесе одан көп векторлардың қосындысы немесе айырмасының қорытқы мәнін беретін вектор

Тест тапсырмалары

Химия 9 сынып Жалпы

Ерлікділердің қысқылдылығы және негізділігі

Иондануы сутегі катионының түзілуіне әкелетін қосылыстар қай қатарда орналасқанын көрсет.

Интерактив нұсқаулығы. Дұрыс жауапты таңда

А. түз қышқыл, сутегі оксиді, күкіртсутек

Б. күкірт қышқыл, сірке суы қышқыл, нәтрый гидрид

С. азот қышқыл, күкіртсутек, сірке суы қышқыл

Д. күкірт қышқыл, азот қышқыл, сутегі оксиді

А. Б. В. Г. Д. Е. Ж. З. И. К. Л. М. Н. О. П. Р. С. Т. У. Ф. Х. Ц. Ч. Ш. Щ. Ъ. Ы. Ь. Э. Ю. Я.

1/10

Есептік кезеңде NIS Online және NIS Lab апробациясының мониторингі де жүргізілді. Мониторинг және апробация нәтижелерін ЦОҚ әзірлеу жұмыстарын одан әрі жетілдіру жолында ЦОҚ әзірлеушілері ескеретін болады. ЦОҚ әзірлеу жұмыстары 2026 жылға дейін жоспарланған.

3. 2022 жылы Зияткерлік мектептерде эксперименттік режимде бейімді-белсенді оқытудың (бұдан әрі – ББО) прототиптерін енгізу

2021-2022 оқу жылының III тоқсаннан бастап 16 Зияткерлік мектепте McGraw Hill Aleks (АҚШ) және CogBooks (Ұлыбритания) оқу жүйелерін пайдалануға негізделген бейімді-белсенді оқытудың I прототипі енгізілді.

I прототип

2021-2022 оқу жылы (1.1-нұсқасы)

Химия – 11-сынып – 6 мектеп
 Физика – 11-сынып – 5 мектеп
 Биология – 11-сынып – 5 мектеп

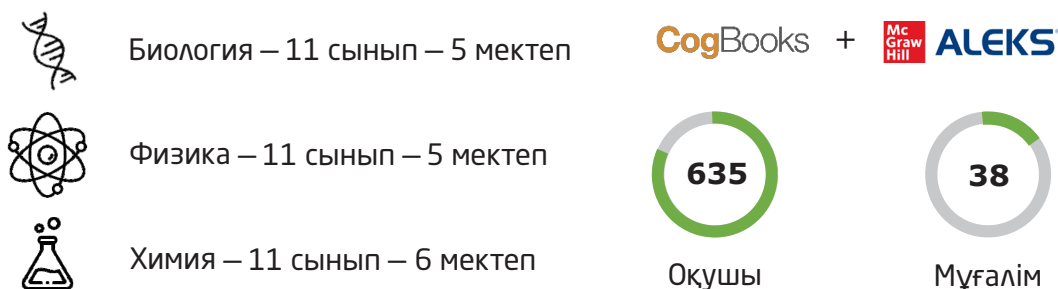
ALEKS – бұл математикалық когнитивтік ғылымға негізделген және бейімді оқытуды жүзеге асыру үшін өте мол дерек пен жасанды интеллектті қолданатын жүйе.

«Биология» және «Физика» пәндері бойынша CogBooks жүйесін пайдалана отырып, ДББҰ экспериментіне 11-сыныптың 451 оқушысы, «Химия» пәні бойынша ағылшын тіліндегі «ALEKS» платформасында пәнді тереңдетіп оқитын 184 оқушы қатысты.

I прототипті енгізудің мақсаты – ALEKS, CogBooks жүйелерінің функционалдық мүмкіндіктерін үйрету және ББО-ның жекелеген элементтерін сынақтан өткізу.

CogBooks жүйесін пайдаланудың «Биология» және «Физика» пәндері бойынша ББО сынағына 11-сыныптың 451 оқушысы, «ALEKS» платформасында 184 оқушысы «Химия» пәні бойынша ағылшын тілінде пәнді тереңдетіп оқу үшін қатысты.

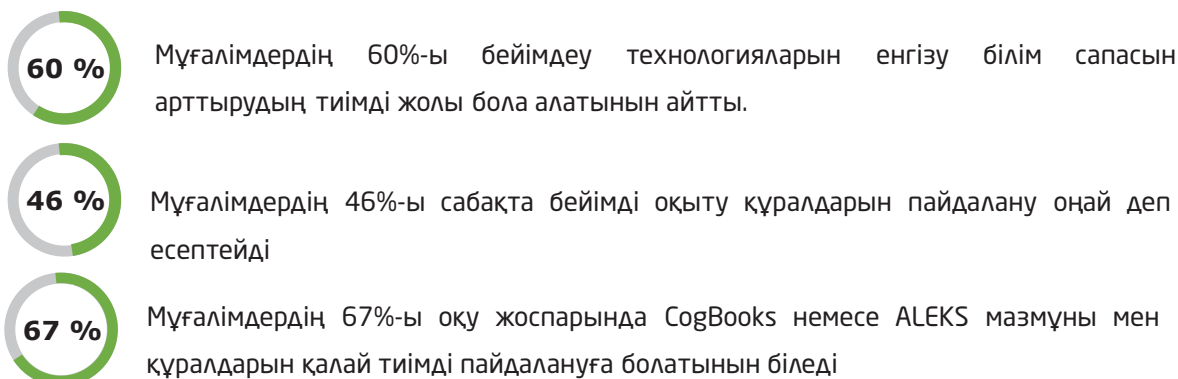
ALEKS және CogBooks енгізуге тартылған мектептер, оқушылар мен мұғалімдер саны

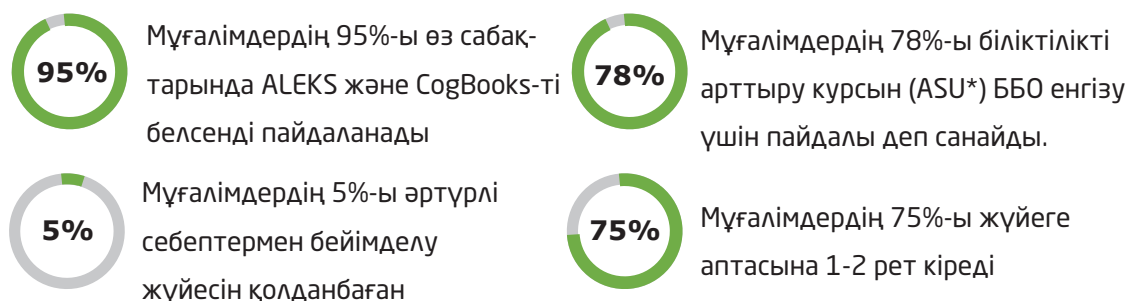
Эксперименттің негізгі мақсаты Aleks және CogBooks жүйелерінің функционалдығын, мұғалімдер мен оқушылардың ББО-ға қатынасын зерттеу болатын. Жүйелерді тиімді пайдалану үшін Зияткерлік мектептерінде сынақ түрінде ББО прототиптерін енгізу бойынша ұсыныстар жасалды. Мектеп әкімшілігі мен тартылған мұғалімдер арасында түсіндіру жұмыстары, сондай-ақ бейімделген оқу жүйелерінің функционалдық мүмкіндіктерін пайдалану бойынша нұсқама жасалды.

Сынақ үшін қосымша 339 оқушыдан, 39 мұғалімнен және 3 мектеп директорының орынбасарынан сауалнама мен сұхбат алынды.

ББО енгізу тиімділігі бойынша сауалнама нәтижелері

ББО-ны енгізу бойынша мұғалімдердің көзқарасы туралы сауалнама нәтижелері

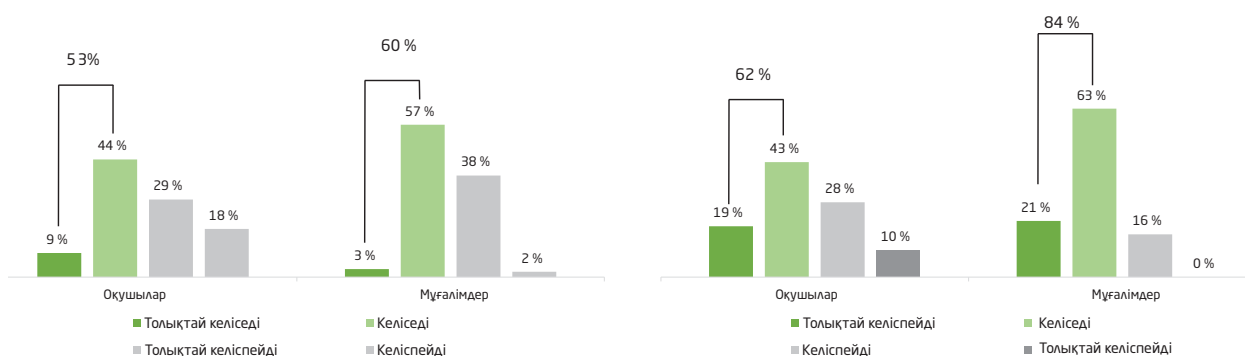

I прототипті енгізу керемет тәжірибе әрі мұғалімдердің жүйелерді сабақтарда белсенді қолданып жатқанының сәтті көрсеткіші болды (мұғалімдердің 95%-ы). Мұғалімдерден алынған сауалнама нәтижелеріне сәйкес, бұл жүйелер практикада қосымша оқу құралы ретінде (жауаптардың 83%-ы), бұрын оқыған материалды қайталау және бекіту үшін (жауаптардың 51%-ы) және сабақ жоспарында қарастырылған нақты тақырыптарды түсіндіру үшін (20%-ы) пайдаланады екен. Мұғалімдердің көпшілігі бұл платформалардың оқу үдерісін жеңілдететінін және оқушылардың үлгерімін жақсартуға ықпал ететінін көрсетті.

Мұғалімдер мен оқушылардан алынған сауалнамалардың нәтижесі олардың платформаның оқу үдерісін жеңілдететініне келісетіндіктерін көрсетті.

CogBooks

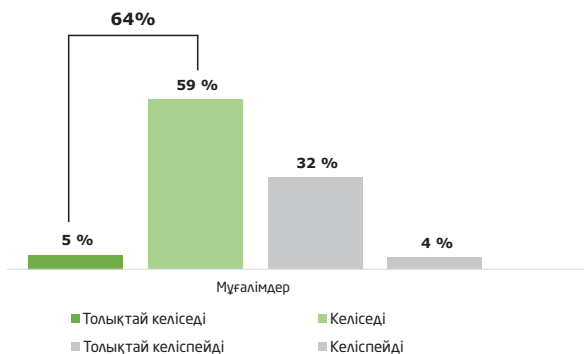
Mc Graw Hill ALEKS®

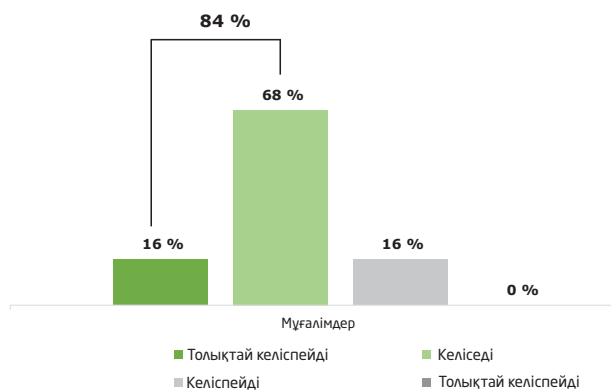
*Arizona State University

Сауалнама нәтижелері бойынша мұғалімдердің көпшілігі платформа оқушылардың үлгерімін жақсартуға ықпал ететініне келіседі.

CogBooks

Mc Graw Hill ALEKS

Оқушылар платформалар мазмұнының қолжетімділігі мен интерактивтілігін, тапсырмалардың күрделілік деңгейінің өз білім деңгейіне сәйкестігін атап өтті. Сондай-ақ, өзін-өзі бағалау және ұсыныстар жіберу сияқты платформа құралдарының пайдалылығын айрықша баса айтты.

Бұған қоса мұғалімдер келесі бағыттар бойынша жұмысты жақсарту қажеттігін атап өтті:

- оқушылардың өз бетінше оқуға қажетті дағдыларын дамыту;
- оқушылардың жеке оқу бағыттарын құрастыру дағдыларын дамыту;
- ББО-ны ескере отырып сабақтарды жоспарлау және өткізу әдістемесі;
- ББО-ның көмегімен сабақтарды тиімді жоспарлау.

Сонымен қатар мұғалімдер NIS-Programme білім беру бағдарламасына толық сәйкес келетін оқу ресурстары мен бағалау құралдары бар ДББҰ-ның жеке платформасын әзірлеу қажеттілігін, сондай-ақ мектептердің компьютермен жабдықталған алаңдарын жаңарту қажеттілігін айқындап берді.

ББО эксперименттік енгізудің келесі кезеңін жүзеге асыру мақсатында (II прототип суретін қараңыз) Кембридж университетінің баспа және бағалау департаментінің CogBooks компаниясы бейімді-белсенді оқыту курстарын құрастыру бойынша тренинг өткізді, бұл іс-шараға Ұлыбритания, Үндістан және АҚШ-тың CogBooks сарапшылары да қатысты.

II прототипті енгізу оқу материалдарын (оқу ресурстары, тапсырмалар) әзірлеуді үйретуді және 3 курс бойынша әзірленген оқу материалдарын сынақтан өткізуді көздеді.

II прототип

2022-2023 оқу жылы (2.1-нұсқасы)

Физика — 11-сынып

Биология — 11-сынып

Химия — 11-сынып

2023-2024 оқу жылы (2.2-нұсқасы)

Физика — 11,12-сынып

Биология — 11,12-сынып

Химия — 11,12-сынып

Cogbooks бейімді-белсенді курстар құру бойынша тренингі

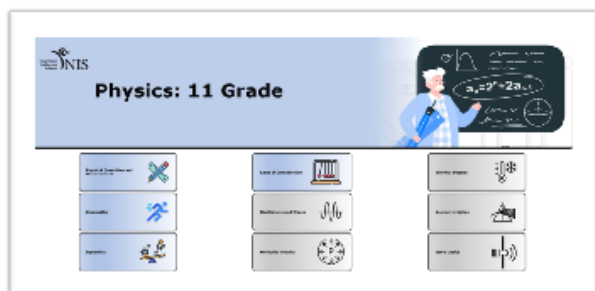
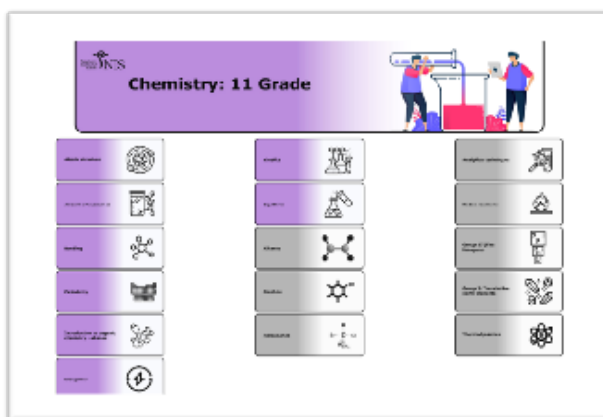
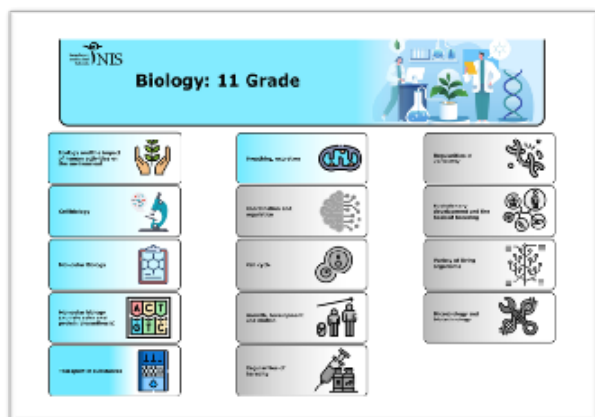
Тренингке Зияткерлік мектептерден 9 мұғалім, Білім беру бағдарламалары орталығы, Педагогикалық өлшемдер орталығы, Педагогикалық шеберлік орталығы, NIS ақпараттық технологиялар және қызмет орталығынан жалпы алғанда 16 қызметкер қатысты.

Бейімді-белсенді оқыту бойынша курстар құрастыру тренингі кезінде алған дағдылар мен білімдерге сүйене отырып, Canvas жүйесінде 3 курсқа арналған «Физика», «Химия» и «Биология» пәндері бойынша ағылшын тілінде модульдер жасалды. Бұл модульдер 190 оқу мақсатына сәйкес дайындалған оқу ресурстары мен 2022-2023 оқу жылының I-II тоқсанының NIS-Programme сәйкес жасалған 633 бағалау құралдарына негізделді.

Canvas - жеке онлайн оқу ортасын ұйымдастыруға мүмкіндік беретін оқуды басқару жүйесі. Canvas платформасын 2008 жылы АҚШ-тың «Instructure» корпорациясы жасады.

«Биология», «Химия» және «Физика» пәндері бойынша Canvas жүйесіндегі басты беттердің көрінісі

Canvas жүйесін зерттеу кезеңінде біршама артықшылықтар мен кемшіліктер анықталды.

Canvas жүйесінің артықшылықтары мен кемшіліктері

NIS брендімен жасалған тәуелсіз платформа

Дербестік және платформаның толықтай қолжетімділігі (мазмұнды жүктеу, кіру, басқару және т.б.)

Қауіпсіздік (NIS серверінде орналастырылған платформа мен деректер)

Құрастырылған курстардың әртүрлі нұсқаларын тестілеу

ДББҰ орталықтандырылған басқару (пайда болған сұраныстарға жылдам жауап беру)

Деректерді жинау (талдау мен research және AI зерттеулерін тестілеу)

Мазмұнды апробациялау мүмкіндігі

Платформаға код деңгейінде өзгертулер енгізу мүмкін емес

Мұғалімдерге әдіснамалық қолдау көрсету мақсатында ББО прототиптерін ұйымдастыру және енгізу бойынша нұсқаулықтар әзірленді. 12 бөлімнен тұратын сессия барысында Canvas жүйесін пайдалану туралы дәріс жүргізілді және арнайы бейнежазбалар дайындалды.

Canvas жүйесі 2022-2023 оқу жылының 1 қыркүйегінен бастап іске қосылды. Қазіргі таңда жүйеге 63 мұғалім, 890 оқушы және Зияткерлік мектептердің директорларының оқу ісі жөніндегі 16 орынбасары тіркелген.

Сондай-ақ мұғалімдерге қосымша қолдау ретінде «Биология», «Физика» және «Химия» пәндерінен ББО бойынша біліктілікті арттыру курстары әзірленді. ББО-ны жүзеге асыруға қатысқан 61 мұғалім (биология пәнінен – 16 мұғалім, физика пәнінен – 26 мұғалім және химия пәнінен – 19 мұғалім) осы курстардан өтті. Курс қорытындысы бойынша мұғалімдер Canvas жүйесінің функционалдық мүмкіндіктерін пайдалану және оқу үдерісіне енгізу дағдыларын игерді.

Дайын ALEKS және CogBooks жүйелерін сынақтан өткізу және Canvas жүйесінде бейімді-белсенді оқыту курстарын дайындау алдыңғы қатарлы шетелдік білім беру жүйелерінің функционалдық мүмкіндіктерін зерттеу мен қолдану, бейімді-белсенді оқыту курстарын дайындау мен енгізу

бойынша мол тәжірибе алуға мүмкіндік берді, NIS-Programme бойынша білім беру контенті бар ББО-ның жеке платформасын әзірлеу үшін қызметкерлердің кадрлық әлеуетін арттырды.

4. Ақпараттық жүйелерді дамыту

«NIS ақпараттық технологиялар және қызмет ету орталығы» жеке мекемесі «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ-ның, оның филиалдары мен еншілес ұйымдарының түрлі әкімшілік және білім беру бизнес-үдерістерін автоматтандырушы ақпараттық жүйелерді әзірлеумен және қажетті қолдау көрсетумен айналысады.

2022 жылы ақпараттық жүйелерді дамыту аясында мынадай жұмыстар орындалды.

1. Бірыңғай ақпараттық-білім беру ортасын (бұдан әрі – БАББО) дамыту аясында мектептегі әкімшілік және білім беру бизнес-үдерістерін автоматтандыруға және оңтайландыруға арналған «Мектепті басқару жүйесі» ақпараттық жүйесінің (бұдан әрі – МБЖ) функционалы жетілдірілді.

Атап айтқанда, сабақтарды өткізу мониторингінің қолданыстағы функционалы пысықталды, онда сабақтың белгілі бір кезеңдерін қарау және сабақтарды өткізу кезеңін көрсету мүмкіндігі, кестені редакциялау режиміне (жобаға) қайтарусыз ұзақ мерзімді

ауыстыруларды қосудың техникалық мүмкіндігі жүзеге асырылды. Қолданушыларға ыңғайлы болу үшін мұғалімдердің санаты бойынша сүзгілеуге болатын ауыстыруларды қосу диалогы қайта қаралды. Барлық ауыстыруларды ескере отырып, қажетті кезеңдегі жағдай бойынша есептілікті жүктеу мүмкіндігі қосылды. Жоғарыда көрсетілген өзгертулер мен жетілдірулер сабақтарды өткізу мониторингі үдерісін оңтайландыруға бағытталған.

Есептік кезеңде МБЖ-ны дамыту аясында критериялды бағалау журналында тоқсандық бағаларды автоматты түрде бұғаттау іске асырылды, жүйеде толтырылмаған сабақтар болған жағдайда ол іске қосылады. Тоқсан аяқталуына 7 күн қалған кезде жүйе әр қолданушыға дәстүрлі журналда сабақтар толығымен толтырылмағаны жайлы хабарлайды. Содан кейін қолданушыға тоқсандық, жартыжылдық немесе жылдық бағаларды қою мүмкіндігін автоматты түрде жабу туралы хабарлама келеді. Сондай-ақ, критериялды бағалау ережелеріне сәйкес тоқсан аяқталғаннан кейін баға қою кезінде дәлелді себептермен жиынтық жұмыстарға қатыспаған оқушылар үшін ерекшеліктер жасауға техникалық мүмкіндік беретін «Баға қою бұғаттамасын ашу» модулі әзірленді. Ерекшеліктер жасауға байланысты қолданушылардың барлық әрекеттері жеке журналда жазылады және сақталады.

2. БАББО-ның «Оқу үдерісін басқару» (бұдан әрі — ОУБ) ақпараттық жүйесінің функционалы жақсартылды. Оқушының жеке жазбаларын кеңейтуге, оған қосымша өрістерді енгізуге, сондай-ақ жеке жазбалардағы деректері бойынша, оның ішінде таңдалған кезең бойынша есептіліктің жаңа түрлерін енгізе алуға байланысты тиісті жұмыстар жасалды.

Оқуға құжаттарды қабылдау жұмысын оңтайландыру мақсатында конкурстық рәсімдер функционалы жетілдірілді. Оның ішінде мынадай техникалық мүмкіншіліктердің тураланғанын атап өткен жөн: үміткердің рұқсат қағазын автоматты түрде тол-

тыру (конкурс кезеңдерінің күндері, тіркеу уақыты, нұсқама беру, тестілеудің басталуы), кабинеттер белгіленгенге дейін автоматты түрде топтарға бөлу, арнайы үлгідегі рұқсат қағазының қосымша нұсқасын PDF форматында басып шығару, үміткерлердің электрондық поштасына рұқсат қағазды статистикасымен бірге жіберу, қажетті өрістерді таңдау мүмкіндігін қолдану арқылы нәтижелерді және комиссия шешімдерінің тізімін PDF форматында жүктеу, ДББҰ корпоративтік порталында кейіннен жариялауға арналған 3 тілде жазылған нәтижелер кестесінің URL мекенжайын жасау, сондай-ақ жүйедегі жұмыс санын азайту үшін қолда бар кезеңдерді оңтайландыру.

3. БАББО-ның кітапханасын басқару жүйесі (бұдан әрі — КБЖ) аясында кітаптарды тізімдеу, кітап беру, басылымдардың қозғалысын қадағалау және кітапхана қорын түгендеу қызметтері жетілдірілді.

Зияткерлік мектептердің қазақстандық автоматтандырылған кітапханалық-ақпараттық жүйеден (бұдан әрі — ҚАКАЖ) КБЖ-ге толық көшуі мақсатында деректерді кезең-кезеңімен көшіру жұмысы жүргізілуде. Көшіру жұмыстарының 4 кезеңнен тұратын кестесі жасалды. КБЖ-ге импорттау үшін ҚАКАЖ-дан деректерді жүктеудің нұсқаулықтары дайындалды.

4. БАББО-ның «Контингент» жүйесін дамыту аясында ауысуға өтініш беру қызметі, сондай-ақ КБЖ-ге енгізілген өтініштің күйін тексеру және кезек нөмірін қарау қызметі іске асырылды. Бұл қызметтер интерфейстегі заңды өкілдерге зияткерлік мектептер арасында оқу ауыстыруға онлайн өтініш беруге және өтініш берілгеннен кейін оның мәртебесінің өзгеруін бақылауға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ сұранысқа сәйкес «Контингент» жүйесінде «Оқушылар тізілімі» модулінде деректерді қосымша сүзгілеу жүзеге асырылды, ол белгілі бір уақытта қажетті жасқа жеткен оқушылар жайлы деректерді сұрыптауға мүмкіндік береді.

Жоғарыда аталған міндеттермен қатар «Контингент» жүйесін Active Directory корпоративтік есептік жазбаларды басқару қызметіне кіріктіру мақсатында Зияткерлік мектептер оқушыларының құрамы туралы ақпаратты жүктеу қызметі және «Токендер» модулі әзірленді. Бұл функционал «Оқушылар тізілімі» модулінен алынған мәліметтер негізінде оқушылардың корпоративтік есептік жазбаларын автоматты түрде жүргізуге және жаңартуға мүмкіндік береді.

5. БАББО жүйелерін әзірлеу және тестілеу жұмыстарының ыңғайлылығы үшін әзірлеушілерге арналған ішкі веб-қызмет ашылды, онда қолданыстағы қызметтердің тізімін, «Токендер» модулін тестілеу және нәтижелерді қарау кезінде берілетін деректердің форматы мен параметрлерін бақылауға болады.

Ақпараттық жүйелерге қолдау көрсету аясында 2022 жылы ДББҰ-ның 15 ақпараттық жүйесі мен порталына, оның ішінде 14 БАББО-ның ішкі жүйесіне техникалық қолдау көрсетілді. 2022 жылы қолданушылардан келіп түскен өтініштердің 4000-нан астамы өңделді, қолданыстағы жүйелермен жұмыс істеу бойынша 30 оқыту жұмысы жүргізілді, техникалық құжаттама дайындалды.

5. Кітапхана қорын қалыптастыру

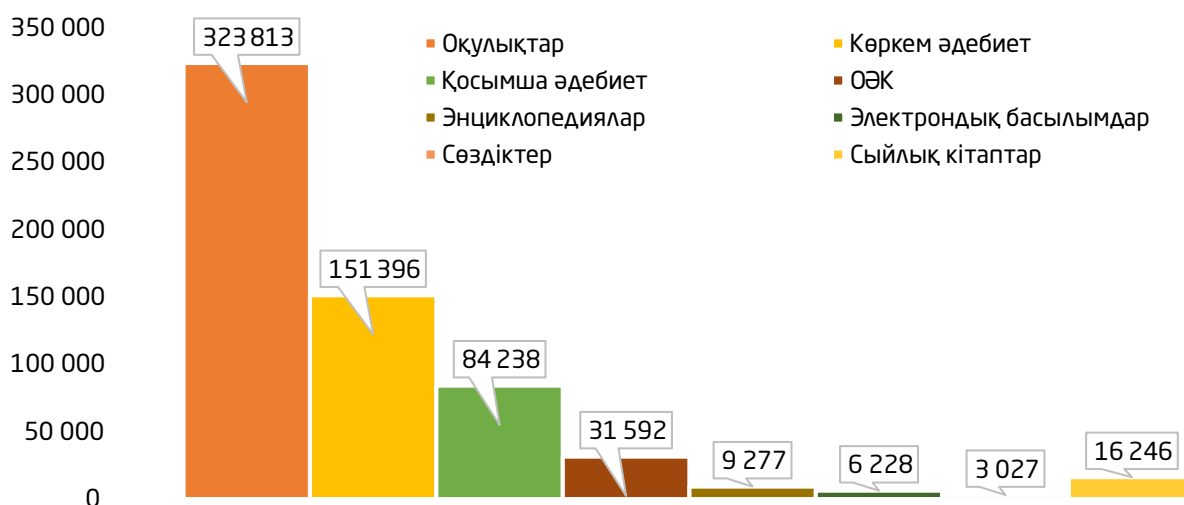
Зияткерлік мектептердің кітапханалық қоры NIS-Programme бағдарламасына сәйкес және Зияткерлік мектептердің оқушыларын, мұғалімдерін қазіргі білім беру үдерісінің барлық талаптарына сай әдебиеттермен, электрондық дерекқорлармен қамтамасыз ету мақсатында баспа нарығы талдауын, кітапхана қорын жинақтаудың халықаралық тәжірибесін ескере отырып қалыптасып келеді.

Қорларды қалыптастыру кезінде бірнеше факторлар: оқу бағдарламаларына сәйкес мектеп қажеттіліктері, оқушылардың жас және тілдік ерекшеліктері, оқырман сұраныстары ескеріледі.

2022 жылы Зияткерлік мектептердің кітапхана қорлары оқулықтармен, IELTS емтиханына дайындалуға арналған мамандандырылған әдебиеттермен, қазақ тіліндегі көркем және қосымша әдебиеттермен толықтырылды.

2022 жылғы желтоқсанда кітап қорындағы оқу, әдістемелік, көркем, қосымша әдебиеттер мен мерзімді басылымдардың жалпы саны **626 851** дананы құрады. Қордың көп бөлігі оқулықтардан (52 %), көркем әдебиеттен (24 %) және қосымша (13 %) әдебиеттен тұрды.

2022 жылдың желтоқсан айындағы қорытынды бойынша жалпы қор

№	Зияткерлік мектептер	Жалпы қор	Оқулықтар	Көркем әдебиет	Қосымша әдебиет	ОӘК	Энци.	Эл.нұс.	Сөздіктер	Сыйлық	Мерзімді басылым
1	Ақтөбе қ. ФМБ	23 553	11 374	5 769	3 143	1 232	593	504	135	785	18
2	Ақтау қ. ХББ	18 443	8 276	5 606	2 567	1 164	393	188	79	190	37
3	Алматы қ. ФМБ	25 167	12 802	4 498	3 959	188	79	309	31	219	42
4	Алматы қ. ХББ	22 078	11633	5424	3319	930	254	152	37	293	36
5	Астана қ. ХБ	22 992	8 585	8 361	4 563	140	426	208	339	359	11
6	Астана қ. ХМ	58 392	33 846	14 383	8 306	848	174	211	261	347	16
7	Астана қ. ФМБ	28 507	5 577	4 611	4 915	388	809	223	159	1 277	12
8	Атырау қ. ХББ	22 405	9 799	5 981	3 585	688	392	225	129	1 525	71
9	Көкшетау қ. ФМБ	34 915	15 319	8 642	7 550	1 407	856	446	132	563	11
10	Қостанай қ. ФМБ	21 961	9 680	5 816	3 812	861	746	286	37	710	13
11	Қызылорда қ. ХББ	21 652	10 999	5 283	1 854	1 881	607	173	83	709	63
12	Қарағанды қ. ХББ	20 129	7 469	5 859	4 733	976	296	310	49	427	10
13	Петропавл қ. ХББ	20 013	9 618	5 822	2 707	980	255	187	50	394	12
14	Павлодар қ. ХББ	25 602	13 733	5 916	4 244	847	316	287	190	457	13
15	Семей қ. ФМБ	24 871	8 934	6 897	6 581	757	290	242	224	524	422
16	Талдықорған қ. ФМБ	44 605	21 291	13 173	5 543	2 666	450	565	243	656	18
17	Тараз қ. ФМБ	22 709	9 295	5 801	2 446	1 233	432	255	140	306	419
18	Орал қ. ФМБ	34 055	19 999	7 046	4 019	1 805	360	344	188	281	13
19	Өскемен қ. ХББ	38 419	22 898	7 532	2 639	3 790	404	404	183	558	11
20	Шымкент қ. ХББ	24 937	13 075	5 813	2 883	953	498	355	146	1 196	18
21	Шымкент қ. ФМБ	28 429	13 908	5 070	3 186	3 412	457	379	160	1 841	16
22	Түркістан қ. ХББ	16 253	9 141	3 317	899	1954	143	0	34	735	30
Барлығы		626 851	323 813	151 396	84 238	31 592	9 277	6 228	3 027	16 246	1 034

6. Зияткерлік мектептер кітапханасы ақпараттық-ресурстық орталық ретінде

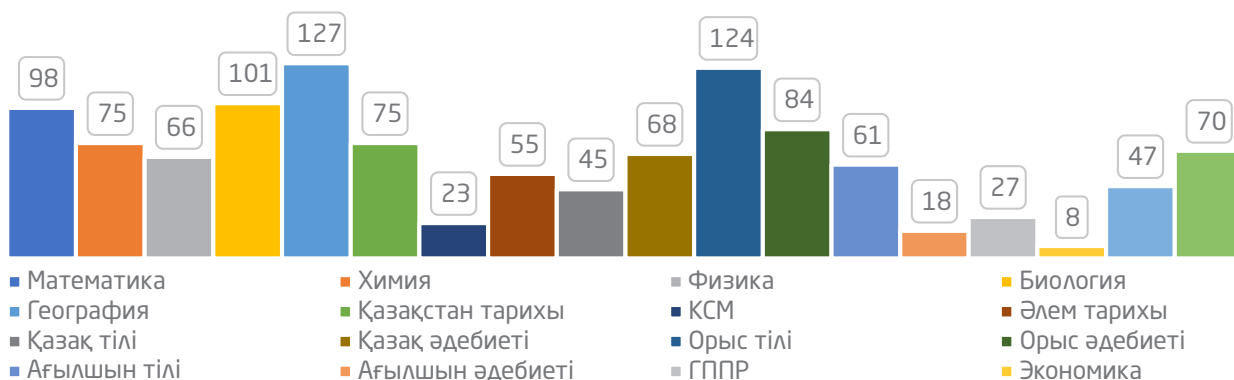
Мектеп кітапханалары жұмыста жыл бойы LibGuides платформасын, интерактивті білім беру ортасы болып табылатын онлайн ақпараттық кеңістігін пайдаланды. Мұғалімдер мен оқушылардың оқу және зерттеу қызметін қолдау үшін әртүрлі тақырыптарға арналған материалдар жинағы жасалды.

«Атаулы күндер» бөлімі әзірленді. Бұл Қазақстанда 2022 жылы мерейтойлары аталып өтетін танымал тұлғалардың кең ауқымды тізімін қамтыды. Бұл бөлімде атақты тұлғалар туралы толық ақпарат берілген: олардың өмірбаяны, фотосуреттері мен бейнежазбалары, еңбектері мен туындылары және т.б.

Халықаралық IELTS және SAT емтихандарына дайындалуға көмектесетін материалдар мен пайдалы ресурстардың кең жинағы жасалды. Жинақтарда емтихандарға дайындалуға арналған егжей-тегжейлі нұсқаулар, кеңестер, бейнематериалдар және қажетті білім беру арналарына сілтемелер бар.

Пәндер бойынша жинақтар

«Туған елге тағзым» жобасына қатысушыларды ақпараттық қолдау мақсатында Қазақстанның барлық облыстары бойынша өлкетану гайдтары құрылды. Бұл жинақтар аймақтар туралы толық, жан-жақты ақпараттарды (тарих, мәдениет, табиғат, туризм, өнеркәсіп және т.б.) қамтиды. Бөлімде осы жоба туралы үнемі жаңартылып отыратын медиа дайджест бар.

Келесі бір пайдалы бөлім – «Сыныптан тыс оқу», онда оқушылардың сыныптан тыс оқуына ұсынылатын кітаптардың іріктелген тізімі бар. Тізім тілдік-әдістемелік бірлестіктер мұғалімдерінің қатысуымен әзірленді. Бөлімнің нұсқаулықтарында қолданушыларға ұсынылған кітаптар туралы ақпараттар, қысқаша сипаттамасы және кітап деректерін онлайн оқуға сілтеме көрсетілген. Оқырмандарға ыңғайлы болу үшін тізім сыныптар мен тілдерге бөлінген.

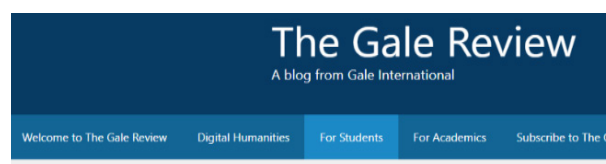
Оқылым дағдысын дамыту, мерзімді басылымдармен және дереккөздермен жұмыс істеу, жылдам оқу, оқу үдерісіне көмектесетін онлайн-қызметтер және т.б. сияқты пайдалы дағдыларды қалыптастыру мақсатында ақпараттық көп беттік жинақтар жасалды.

Пәндік және ресурстық гидтердің жалпы саны – **1 133**. Есептік кезеңде ресурстардың белсенді қолданылғаны байқалды, жалпы қаралым саны **18 026**-ны құрады.

2022 жылы Зияткерлік мектептер BilimLand, Twig-Bilim, iMekter, ProQuest және Gale сияқты отандық және шетелдік академиялық ресурстарды пайдаланды, олар сабаққа дайындалу, үй тапсырмасын орындау және зерттеу жұмыстарын бастапқы және жоғары деңгейде жүргізу үшін ең өзекті және сенімді материалдармен, қажетті ақпараттармен қамтамасыз етілген.

тиімді қолданыста болды. Gale компаниясы Зияткерлік мектептердің оқушылары үшін арнайы **эссе байқауын** ұйымдастырды, толыққанды нұсқаулықтар дайындады, жеңімпаз эссені халықаралық публицистикалық компания платформасында және жүлде қорында жариялауға мүмкіндік берді. The Gale Review Blog Post байқауының жеңімпазы Мариям Құрымбаева (Павлодар қ. НЗМ) халықаралық ақпараттық платформада эссе жариялап, 50 000 теңгелік жүлделі сертификатқа ие болды.

Researching the Impact of the New Silk Road on Kazakhstan

Деректер қоры «Жаһандық перспективалар, және жобалық жұмыстар» пәнін зерделеу кезінде зерттеу қызметін жүзеге асыру үшін білім беру үдерісінде қолданылады, сондай-ақ баламалы дереккөздердің кең ауқымын пайдаланумен байланысты «Экономика», «Физика», «Химия», «Биология», «Дүниежүзі тарихы», «Математика» «Өнер» және «Әлеуметтік ғылымдар» пәндері бойынша жобалау жұмыстарына арналған қосымша материалдарды қамтиды.

Gale ресурстары олардың көп функциялылығына, ыңғайлы интерфейсіне және өзектілігіне байланысты жыл бойы өте

ProQuest және Gale дерекқор провайдерлерінің жаттықтырушылары педагог-кітапханашылар мен әдістемелік бірлестіктер мұғалімдеріне осы ресурстарды пайдалану туралы семинарлар өткізді. Семинар барысында әр пәннің ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, мәліметтер базасын пайдалану жолдарын көрсетті.

Өз кезегінде педагог-кітапханашылар да Зияткерлік мектептердің мұғалімдері мен оқушыларына BilimLand, Twig-Bilim, iMekter, ProQuest және Gale дерекқорларын таныстырып, оларды тиімді пайдалану туралы тренингтер өткізді.

Оқу сауаттылығын қалыптастыру және оқу мәдениетін дамыту

Зияткерлік мектептердің кітапханалары READx, «Poem in Your Pocket», «Анализ поэтических произведений», «БАКА», «Любимая первая страница», «BookDingo», «BookBingo», «Book Taste», «3 минутта 1 кітап», «Book Picture» және т.б. секілді іс-шаралар мен жобалар арқылы оқушылардың кітап оқуға деген қызығушылығын арттыру мақсатында белсенді жұмыстар жүргізді.

2022 жылы READx конференциялары әртүрлі форматтарда, соның ішінде желілік форматта өткізілді, оған әртүрлі мектептерден спикерлер мен топтар қатысты. Тәжірибе көрсеткендей, конференция оқушылардың оқу белсенділігін айтарлықтай арттырады, оқушылардың оқу сауаттылығын, қарым-қатынас орнату қабілеттерін дамытады, оқу мәдениетін қалыптастырады және де серік-

тес мектептер арасында тәжірибе алмасуға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ еліміздегі мерейтойлар мен атаулы күндерге орайластырылған түрлі әдістемелік тренингтер мен іс-шаралар арқылы да педагог-кітапханашылар оқушылардың кітап оқуға деген қызығушылықтарын ояту мен оны насихаттау бағытында жұмыс жасауда.

Кітапханалар кураторлармен, тәрбиешілермен және мұғалімдермен бірлесіп белсенді жұмыс жүргізуі үшін желілік және жергілікті іс-шаралардың кең жоспары әзірленді. Белгілі тұлғалардың мерейтойларына, мысалы, Ахмет Байтұрсыновтың 150 жылдығы, Мұхтар Әуезовтің 125 жылдығы, Ғабит Мүсірепов пен Ғабиден Мұстафиннің 120 жылдығы, Төлеген Айбергеновтің 85 жылдығы, Мұхтар Шахановтың 80 жылдығы шараларына орай «Әдеби джем», «BookBingo», «Көлеңкелі поэзия», «Кітапты тап», «Құндылықтар сөздігі», «BookDingo», «Kahoot», «Padlet», «Reading man» секілді әдістерді пайдалану арқылы әртүрлі сабақтар мен іс-шаралар өткізілді.

Мектептерде өткізілетін ауқымды және ұзақ мерзімді іс-шаралардың арасынан «1.2.3.» кампаниясын атап өтуге

болады. Бұл жоба кең аудиторияны қамтуға мүмкіндік береді және оқушылардың оқу сауаттылығын дамытуға, оқуға деген қызығушылығын арттыруға ғана емес, жазу дағдыларын жақсартуға да көмектеседі.

Зияткерлік мектеп оқушыларының барлық жас топтарына, сондай-ақ мұғалімдер мен ата-аналарға оқуға ұсынылатын «100 кітап» жобасымен таныстыру және оны танымал ету мақсатында жыл бойы әртүрлі іс-шаралар ұйымдастырылды. Мәселен, «100 кітап» жобасына кіретін шығармалар бойынша Шаңырақтар арасында өткізілген **«Үздік BookTrailer»** байқауы (Қостанай), 4-сынып және 11-сынып оқушыларының қатысуымен ұйымдастырылған **«Бірге оқиық!»** байқауы (Көкшетау), «100 кітап» жобасы аясында айдың үздік оқырманын анықтау үшін өткізілген **«Ұлт рухының жаршылары»** байқауы (Петропавл).

Оқушылардың кітап оқуға қызығушылығын арттыру мақсатында **«Book Start»** қайырымдылық акциясы өткізілді. Бұл жоба аясында мектеп қауымдастығы сыйға тартқан көркем безендірілген кітаптар мен балалардың түрлі қабілеттерін дамытуға арналған ойыншықтар перзентханалар мен Аналар үйіндегі жас аналар мен олардың сәбилеріне табысталды.

Халықаралық Балалар кітабы күнін тойлау мақсатында 2022 жылғы 22 сәуірде барлық Зияткерлік мектептерде **«Кітап әлемді бағындырады»** («Книжный сюрприз») акциясы өткізілді. Осы акция аясында жалпыға арналған іс-шаралар барлық мектептерде өтті, қатысушылар кітаппен, сыйлықтарымен алмасты. Акцияға мұғалімдер, оқушылар, ата-аналар және басқа да мектеп қызметкерлері қатысты, қатысушылардың жалпы саны **6 674** адамды құрады.

«Ұлы дала ақындары» жобасы бойынша әдеби кездесу кештері ұйымдастырылды. Зияткерлік мектептерге құрметті қонақтар ретінде белгілі ақындар мен жазушылар шақырылды.

8-сынып оқушылары арасында «Әдеби дуэль» желілік байқауы өткізілді. Байқаудың ұраны – «Кітап оқып, жүлдені ұтып ал!». Байқау қазақ жазушысы, саяси қайраткер Шерхан Мұртазаның 90 жылдығына арналды. Қатысушылар Шерхан Мұртазаның «Ай мен Айша» шығармасын оқып, мазмұны бойынша тест тапсырды. Нәтижесінде үш жеңімпаз анықталды. Бірінші орынды Талдықорған қаласының ФМБ Зияткерлік мектеп оқушысы Талғат Амина иеленді.

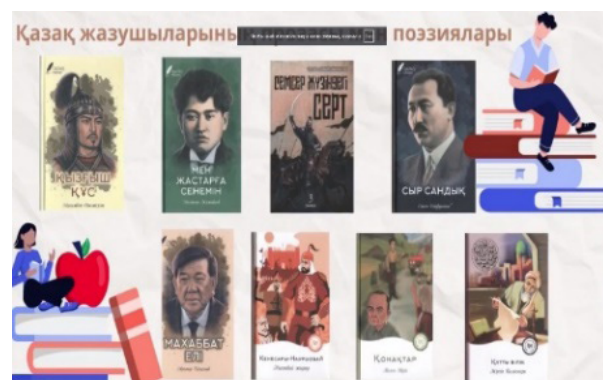

Барлық мектептерде әртүрлі форматтағы оқу клубтары бар: интерактивті оқу, отбасылық оқу, ESL A2/B1 оқу клубы. Клубтардың кездесулерінде оқушылар бірге шығармалар оқиды, оқығаны туралы пікірлерімен бөліседі, классикалық әдебиеттер-

мен, сондай-ақ жаңа өнімдермен және бестселлерлермен танысады, осылайша оқушылар өздерінің тілдік дағдыларын дамытады.

Көкшетау қаласының ФМБ Зияткерлік мектеп оқушылары «Книговички - 2022» халықаралық байқауына қатысып, «За стеной метели» атты иллюстрацияланған кітаптың желісімен жаңа жылдық арт-нысан құрастырды.

Кітап оқуды насихаттаудың маңызды құрамдас бөлігі – бүкіл мектеп қауымдасын кітапхана қорымен, әсіресе, жаңа кітаптармен таныстыру. Бұл бағытта жеке кеңестер, көрмелер, электрондық құрылғылар арқылы тарату сияқты түрлі жұмыстар жүргізілуде. Ең әсерлі әдістердің бірі – жаңа келген кітаптар жайлы буктрейлерлер, бейнероликтер жасау және оларды әлеуметтік желілерде жариялау.

Оқушылардың ақпараттық сауаттылығы мен зерттеу дағдыларын қалыптастыру

Кітапханалық және кіріктірілген сабақтарда оқушылардың ақпараттық сауаттылығы мен зерттеу дағдыларын дамыту үшін ресурстармен жұмыс істеудің әртүрлі әдістері қолданылды, өзіндік жобалық жұмыс жасау дағдыларын жетілдіру үшін шағын зерттеулер жүргізілді, «SOAPS», «5W+1H question» Write Around, «Three Column Notes», Keyword Hexagon сияқты ақпаратты талдау әдістемелері пайдаланылды.

Бұл сабақтарда Интернеттегі ақпараттың дұрыстығын, академиялық адалдықты, плагиатты зерттеуге ерекше назар аударылды. APA Style көмегімен ресурстарды дұрыс қолдану және ақпаратқа сілтеме жасау бойынша даярлық жұмыстары жүргізілді.

Кіріктірілген сабақтар

Зияткерлік мектептердің кітапханаларында кіріктірілген сабақтар тек әдебиет пәні мұғалімдерімен ғана емес, жаратылыстану бағытындағы пән мұғалімдерімен, жатақхана тәрбиешілерімен және кураторлармен бірге де өткізіледі. Кіріктірілген сабақтар оқу үдерісін жандандырады, оны жаңа мазмұнмен толықтырады, сабақты қызықты, елітіп әкететін оқиға ретінде қабылдауға үйретеді.

Мультимедиялық жабдықты, әртүрлі ойындар мен әдістерді қолдану сабақ үдерісіне эмоциялы рең береді, оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттырады.

2022 жылы өткізілген кіріктірілген сабақтардың ішінде мыналарды атап өтуге болады:

- «100 кітап» жобасы аясында орыс тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімімен бірге өткізілген «Keyword Hexagon» зияткерлік ойыны (Ақтау қ. ХББ);

- «Қозы Көрпеш-Баян сұлу» поэмасы бойынша «Киім жібіндегі өлең» әдісін қолдана отырып, қазақ тілі пәні мұғалімі өткізген кіріктірілген сабақ (Алматы қ. ФМБ);

- дереккөздерден ақпарат іздеу бойынша ағылшын тілі мұғалімдері өткізген кіріктірілген сабақ (Астана қ. ХБ, Көкшетау қ. ФМБ, Шымкент қ. ХББ);

- «БАКА» әдісі бойынша өткізілген кіріктірілген қазақ тілі мен әдебиеті сабағы (Астана қ. ФМБ);

- Write Around әдісін қолдана отырып өткізілген кіріктірілген дүниежүзі тарихы сабағы (Көкшетау қ. ФМБ);

- Padlet интерактивті тақтасын пайдалана отырып өткізілген кіріктірілген қазақ тілі сабағы (Мұхтар Шахановтың 80 жылдық мерейтойы аясында);

- М. Сәрсекенің шығармашылығына және «Семей қасіреті» шығармасына арналған «Nuclear Physics» тақырыбындағы кіріктірілген сабақ (Өскемен қ. ХББ);

- Sciku әдісін қолдана отырып, «Қазақстанның табиғи ресурстары» тақырыбында өткізілген кіріктірілген география сабағы (Түркістан қ. ХББ);

- Ахмет Байтұрсынұлының 150 жылдығына орай кітапханада өткізілген Қазақ тілі мен әдебиеті пәні әдістемелік бірлестігі мұғалімдерінің бірлескен сабағы (Орал қ. ФМН).

3.3. Тәрбие жұмысы

Мектептегі оқу-тәрбие жұмысының негізгі құндылықтары құрмет, ынтымақтастық, жауапкершілік, адалдық, функционалдық сауаттылық, өмір бойы білім алу болып табылады.

Зияткерлік мектептер желісінде барлығы 333 Шаңырақ жұмыс істейді. Шаңырақтар желілік жобаларды іске асыру арқылы мектеп өмірінің барлық кезеңдерінде құндылықтарды қалыптастырады, желілік жобаларға мыналар жатады:

- «Туған елге тағзым» атты өлкетану-зерттеу экспедициясы;

- «TED*NIS клуб» («Таратуға тұрарлық идея» форматындағы жоба);

- «Клуб Wikipedia»;

- «Даналық бейсенбісі»;

- «Қазақ әндері»;

- «100 күйдің тарихы»;

- «Ұлы дала ақындары»;

- «Замандастар жырлары»;

- «Ұрпақтар сабақтастығы»;

- «Менің өмірімде қолданатын мақал-мәтелдер»;

- «Зияткерлік мектептердің оқушыларына оқуға ұсынылатын 100 кітап»;

- мектепте өзін-өзі басқару;

- қоғамға қызмет ету жөніндегі әлеуметтік жобалар;

- міндетті жазғы практикалар: «Ата-ана жұмысындағы бір күн», «Ата-ана жұмысындағы 10 күн», «Екі апта ауылда».

«Туған елге тағзым» атты өлкетану-зерттеу экспедициясы

2022 жылы экспедиция бағдарламасына елдің барлық аймақтарын қамтитын 22 бағыт бойынша 22 маршрут енді. Қатысушыларға тарихи, географиялық және мәдени нысандарда зерттеу жұмыстарын жүргізуге мүмкіндік берілді. Экспедицияға «Жылдың үздік шаңырағы» өкілдерінен **1 047** оқушы және **146** педагог жіберілді. Жобалармен жұмыс істеу үшін экспедицияға бармаған оқушылар мен педагогтер (**503 оқушы** және **220 педагог**) қосылды.

Ғылыми-зерттеу жобалары байқауының мектеп кезеңінде **476** жұмыс, республикалық байқау (РҒЖБ) кезеңінде – **146** жұмыс (оның ішінде ЖМБ² – 44 және ҚГБ³ – 102) ұсынылды. РҒЖБ – 2022 нәтижелері бойынша **21 жоба** (ЖМБ – 10 және ҚГБ – 11) жүлделі орындарға ие болды.

ҚГБ бойынша жүлделі орындарды Астана қ. ХБ, Ақтөбе қ. ФМБ, Қарағанды қ. ХББ, Көкшетау қ. ФМБ, Қостанай қ. ФМБ, Семей қ. ФМБ, Өскемен қ. ХББ, Түркістан қ. ХББ қалалық мектептері иеленді.

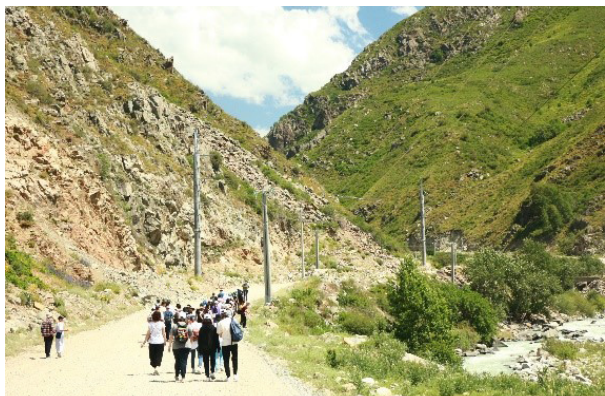
ЖМБ бойынша жүлделі орындарды Ақтөбе қ. ФМБ, Алматы қ. ХББ, Қарағанды қ. ХББ, Павлодар қ. ХББ, Семей қ. ФМБ, Талдықорған қ. ФМБ, Өскемен қ. ХББ қала-

² ЖМБ – жаратылыстану-математикалық бағыт

³ ҚГБ – қоғамдық-гуманитарлық бағыт

лық мектептері иеленді. РФЖБ - 2022 қорытындысы бойынша жалпы командалық жұмыс бойынша 1-орынды Өскемен қ. ХББ, 2-орынды Ақтөбе қ. ФМБ, 3-орынды Орал қ. ФМБ мектептері иеленді.

Зияткерлік мектеп оқушыларына арналған «Туған елге тағзым» экспедициясы туған өлкенің тарихын, географиясын, экономикасын, мәдениетін зерделеу және зерттеу арқылы өз Отанына деген сүйіспеншілікті тәрбиелеудің ең үздік үлгісі болып табылады.

«Даналық бейсенбі» жобасы

Жоба жұмысының негізгі бағыттары – ғылым мен білім, медицина, спорт, кәсіптік бағдар, бизнес, экология, өнер және саясат.

Жоба аясында белгілі тұлғалармен кездесулер өткізіледі. Бұл кездесулер оқушылар мен мұғалімдер арасында өте танымал және 3 тараптың диалогы форматында өтеді: өзінің өмірлік стратегиясы мен «сәттілік формуласы» туралы әңгімелейтін қонақ, қонаққа өз сұрақтарын қоятын көрермен, кездесудің медиаторлары, яғни жүргізушілер.

2022 жылы барлығы 442 кездесу өткізілді, оның ішінде 131 кездесу Zoom және Microsoft Teams платформаларында онлайн форматта өтті.

Мектептер жобаны ұйымдастырудың екі түрін қолданады (онлайн және офлайн), соның арқасында елдің басқа аймақтарында немесе шетелде тұратын көрнекті тұлғалармен кездесуді қиындықсыз ұйымдастыруға болады.

Жобаның маңызды бағытының бірі жасөспірімдерге кәсіби бағдар беру болып табылады. Мұндай кездесулердің мысалы ретінде Зияткерлік мектеп оқушыларының Carnegie Mellon University, Hong Kong Baptist University, Pusan National University, University of Applied Sciences Würzburg-

Schweinfurt, Politecnico di Milano, University of Tasmania, Monash University секілді үздік жоғары оқу орындарының, сондай-ақ Назарбаев Университеті сияқты үздік отандық жоғары оқу орындарының, IT-Hub және басқа ұйымдардың өкілдерімен сұхбат-диалогтарын атап өтуге болады.

Сондай-ақ белгілі тұлғалармен, барша жұртшылықтың назарына ілігерлік игі, айтулы істерімен ел дамуына сүбелі үлес қосқан жандармен: жазушы, ақын, «Дарын» мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты Ақберен Елгезекпен, драматург, жазушы, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, «Алаш» халықаралық әдеби сыйлығының лауреаты Роза Мұқановамен және жазушы, Т. Айбергенов, Г. Сланова атындағы республикалық әдеби сыйлықтардың лауреаты, «Алаш» халықаралық әдеби сыйлығының лауреаты Асқар Алтаймен кездесулер ұйымдастырылды.

Ахмет Байтұрсынұлы жылы аясында Алматы қ. ХББ НЗМ-де «Ұлт ұстазы» фильмінде басты рөлді сомдаған Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, актер Байғали Есеналиевпен және Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының Ахметтану бөлімінің аға ғылыми қызметкері, Phd докторы Әлия Бияздықовамен кездесу өтті.

«Қазақ әндері» жобасы

Барлық Зияткерлік мектептерде «Қазақ әндері» шығармашылық жобасы жыл сайын ұйымдастырылады. Жоба аясында оқушылар халық әндерін ғана емес, классикалық композиторлар мен қазіргі заман композиторларының шығармаларын да зерттейді. Бұл қызықты жоба еліміздің мәдени мұрасын қолдауға және насихаттауға бағытталған, сондай-ақ қазақ музыкасы тарихындағы ең үздік 100 әнді таратуға арналған.

«Қазақ әндері» тізіміндегі әндер барлық мектеп іс-шараларында, таңертеңгілік жиындарда, үзілістерде шырқалды. Әндердің мағынасын ашып, ұлттық құндылықтарды насихаттайтын театрлық қойылымдар, тақырыптық әдеби-музыкалық кештер, концерттер, караоке-сайыстар, мектеп радиосындағы хабарлар, викториналар, челленджер, конкурстар мен фестивальдер өткізілді. Іс-шараларға оқушылар, мұғалімдер мен ата-аналар қатысты.

Іс-шаралардың арасында опера және эстрада әншісі, КСРО мен Қазақстанның Халық әртісі Роза Бағланованың 100 жылдық мерейтойына арналған желілік музыкалық байқауды ерекше атап өтуге болады. Ән байқауына 7-12 сынып оқушылары қатысты. Іс-шара халық әншісінің шығар-

машылығын насихаттау, «100 ән» жобасын іске асыру шеңберін кеңейту мақсатында ұйымдастырылды.

«Қазақ әндері» жобасының ең қызықты үлгілерінің бірі – «Бір әннің тарихы» атты жалпымектептік жиындар. Дайындық барысында оқушылар авторлар мен композиторлардың өмірбаянын, қарапайымдылық, адалдық, үлкендерге құрмет, еңбексүйгіштік, достық, бірлік секілді құндылықтар мен ашкөздік, паразитизм, қызғаныш және басқа да жаман қылықтарды дәріптейтін әндердің шығу тарихын зерттеді.

«Қазақ әндері» жобасы оқушылардың шығармашылық, зерттеу дағдыларын дамытуға, ұлттық өнерге танымдық қызығушылығын арттыруға, ата-бабала-

рымыз мұраға қалдырған құндылықтарды қалыптастыруға ықпал ететіндіктен ерекше жоба болып табылады.

«Ұрпақтар сабақтастығы» жобасы

«Ұрпақтар сабақтастығы» әлеуметтік жобасы мектептерге екі буын өкілдерінің өзара қарым-қатынасы үшін тұрақты платформа құруға мүмкіндік береді. Бұл жобаны іске асыруда оқушыларға ата-аналары, пән мұғалімдері, қосымша сабақ беретін мұғалімдер белсенді қолдау көрсетуде.

Апта сайын мектеп қабырғасында оқушылардың ата-әжелерімен тақырыптық кездесулер өткізіледі. Тақырыптық кездесулер барысында оқушылар түрлі шеберлік сабақтарын, оқу клубтарын, викториналарды, зияткерлік ойындарды, би жаттығуларын ұйымдастырады.

Жоба оқушыларды қоғамдық қарым-қатынас орнатуға, адамгершілік құндылықтарды түсінуге, үлкендердің өмір және еңбек тәжірибесінен үлгі алуға бағыттайды. Жоба аясында 73 іс-шара өткізіліп, 4194 оқушы қамтылды.

Жоғары сынып оқушылары ата-әжелер үшін компьютерлік сауаттылық курсын тұрақты түрде өткізіп отырады, оларға мәтін терудің тиімді жолдарын үйретеді.

«100 күйдің тарихы» жобасы

Жобаның мақсаты – ұлттық музыка негізінде оқушылардың музыкалық мәдениеті мен рухани-адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру, мәдени мұраны сақтау және нығайту, бірлік пен достық сезімін ояту.

Есептік кезеңде мұғалімдер мен оқушылардың 82%-ының қатысуымен 228 іс-шара өткізілді.

Жоба аясында Нұрғиса Тілендиевтің «Аққу», Айбек Бекбосыновтың «Елбасы толғауы» күйлерінің шығу тарихы зерттеліп, зерделенді.

Жыл сайын дәстүрлі домбыра флешмобтарында Құрманғазының «Балбырауын», «Аман бол, шешем, аман бол», «Адай», Нұрғиса Тілендиевтің «Әлқисса», «Көшкеруен», «Махамбет», Төлеген Момбековтың «Салтанат» күйлері, сондай-ақ «Кеңес» секілді халық күйлері орындалады. Дина Нұрпейісованың 160 жылдығына орай

«Динадан жеткен күй күмбірі» атты музыкалық кеш өткізілді.

Мектептердің домбыра оркестрлері Мұқағали Мақатаевтың, Роза Бағланованың, Ахмет Байтұрсыновтың мерейтойларының, «Білім күні», «Наурыз - жыл басы», «Алғыс айту күні», Абай оқулары сияқты мектептің маңызды шараларының сән-салтанатын келтіріп, қонақтарға эмоциялық күй сыйлады. Республикалық референдумға Ескендір Хасанғалиевтің «Атамекен» патриоттық әні орындалған бейнеролик түсірілді.

2022 жылдың 24 мамырында Зияткерлік мектептер оқу жылын айтулы әрі көптен күткен іс-шарамен - домбыра сабағымен аяқтады. Сабақта қосымша білім беру педагогтері кураторлармен, мұғалімдермен бірге күйлердің пайда болуы туралы ақпараттармен бөлісті. Сабақ соңында 2 096 оқушы Құрманғазы, Тәттімбет және Нұрғиса Тілендиевтің күйлерін орындады.

Астаналық физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектептің оқушылары бүкіл әлемге елімізді және мәдениетімізді паш етіп, қазақтың басты музыкалық аспабын танытты. Ұлттық аспапта бір мектептің 1000-нан астам оқушысы ойнады. Домбыра сабағын қосымша білім беру педагогі, Қазақстанның еңбек сіңірген мәдениет қайраткері Айтжан Тоқтаған жүргізді. Атақты «Сарыарқа», «Балбырауын», «Кеңес», «Жастар биі» күйлері орындалды.

Бірегей, ерекше құбылыс ретінде қазақстандық домбыра сабағы Гиннестің Рекордтар кітабына (Guinness World Records (GWR)) енгізілді.

«Қазағымның әдебиеті» жобасы

Дүниежүзілік кітап және авторлық құқық күнінде Зияткерлік мектептерде қазақ әдебиетіне арналған «Қазағымның әдебиеті» атты ауқымды жоба басталды. Барлық мектептерде оқушылардың, мұғалімдердің және ата-аналардың белгілі жазушылармен, ақындармен өткен кездесуінде символдық қоңырау соғылды. Бірыңғай әдебиет сабағы мектептің YouTube арналарында және басқа да интернет-платформаларында тікелей эфирде көрсетілді.

«Қазағымның әдебиеті» «Ұлы дала ақындары», «Замандастар жырлары», «Менің өмірімде қолданылатын мақал-мәтелдер», «Wikipedia», «READx», «Ұрпақтар сабақтастығы», «Қоғамға қызмет ету», «Ғылыми орта», «Даналық бейсенбі», «100 ән», «100 күй» секілді Зияткерлік мектептердің барлық әдеби және әлеуметтік жобаларына кіріктірілген.

Алматы қаласының химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебінде өткен «Ағалар айтқан асыл сөз» атты кездесудің басты тақырыбын Смағұл Елубай, Жүрсін Ерман және Бекжан Әшірбаев секілді бүкіл елге танымал атақты тұлғалар ашып берді. Бірыңғай әдебиет сабағы мектепішілік «Нұр сазы» атты қазақ ұлттық аспаптар оркестрінің орындауындағы Құрманғазының әйгілі «Сарыарқа» күйімен және Жүрсін Ерманның «Ертегі» шығармасының желісінде дайындалған әңгімемен басталды. 9-сынып оқушылары Смағұл Елубайдың әйгілі «Ақ боз үй» романының ең қызықты үзінділерін сахналады.

«Ағалар айтқан асыл сөз» поэтикалық композициясында Жүрсін Ерманның «Өз үйім – өлең төсегім», «Болсам да өтіп кеткен жылдарға алаң», Бекжан Әшірбаевтың «Бақыт жарнамасы», «Өмірбаян» секілді шығармалары оқылды.

Астаналық физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектепте бірыңғай әдебиет сабағы Роза Мұқанова, Асқар Алтай, Айжан Табаракқызы, Ажар Ерболғанның қолтаңба-сессиясымен аяқталды.

Петропавл қаласындағы Зияткерлік мектептің әдеби кешіне Солтүстік Қазақстанның танымал ақындары – Аманжол Зағыпар, Жарқын Жұпархан, Нұргүл Оқашева, Самрат Құскенов қатысты, олардың туындылары «Ақынын ұлықтаған ел бақытты» деп аталған кездесудің тақырыбын айшықтай түсті.

Орал қаласында «100 сұрақ» форматында өткен кездесуге прозада, поэзияда және публицистикада өзіндік орны бар Ғайсағали Сейтақ пен Мұнайдар Балмолда келді. Ең көп сауал Мұнайдар Балмолданың сөзіне жазылған Димаш Құдайбергеновтің репертуарындағы «Махаббат бер маған, тағдыр» әнінің тарихына қатысты қойылды.

Қызылорда қаласындағы Зияткерлік мектеп Арал өңірінің белгілі өкілдері – Рахат Наурызбаев, Қуат Адис, Тілеген Бекарыстанов, Толқын Қабылша, Ержеңіс Әбдиев және Мақсат Дауылбаймен кездесу өткізді. Олардың шығармашылығы негізінде мектеп кітапханасында оқушылар мен ата-аналар әдеби шығармалар оқуға деген қызығушылықты арттыруға қатысты өзекті жобалар ұсынды, ал 7-сынып оқушылары қонақтардың шығармаларына суреттер көрмесін дайындады.

Көкшетау Зияткерлік мектебінде «Көкше дарындары» деген атқа лайық Ерболат Баятұлы, Қуаныш Оспан, Мерген Тоқсанбай, Серғазы Қайырболдымен кездесу болды, кездесу кампус-турдан басталды. Айтыстың ең танымал түрлерінің бірі – қайым айтыс оқушыларды тәнті етті.

Атыраудағы Зияткерлік мектеп оқушылары Гүлзада Ниетқалиева, Бақытгүл Бабаш және Ұлмекен Шаукеновамен кездескеннен кейін өздері үшін маңызды қорытындыға жасады – поэзияның ерлерге немесе әйелдерге арналған түрі болмайды, тек өткір өлеңдер мен нағыз жыр-жауһарлар болады.

Ақтөбеде Оралбай Кәметияұлы қазақ әдебиетінің белгілі өкілдерінің мол мұрасы жайлы айта келіп, көптеген эпикалық батырлар мен эпосты жасаушылардың батыс өңірде дүниеге келгенін ерекше атап өтті: *«Қобыланды батырды» алайық. Сол сияқты «Айман-Шолпан» лирикалық-эпикалық поэмасының бас кейіпкері Есет Көтібарұлы да – осы өлкенің батыры. Қыз Жібек пен Төлеген Ор өзенінің бойында ғұмыр кешті. Жазба әдебиеттің негізін қалаушы Әбубәкір Кердері де – біздің жерлесіміз».*

Талдықорған қаласында «Өнерімді еліме арнаймын» атты әдеби-шығармашылық кеште Жұматай Оспанұлы, Гүлбақыт Қасен, Жангелді Немеребай, Есболат Айдабосын, Азамат Нұрмұхан және НЗМ түлегі, дарынды прозашы Темірлан Қылышбек әдебиетке, өнерге деген сүйіспеншіліктерімен бөлісті. Оқушылар атақты жерлестерімен бірге жаңа туындылар жасап, қонақтардың ең танымал әңгімелері мен өлеңдеріне иллюстрациялар мен постерлер әзірлеп, олардың тарихын айтып берді.

Қарағанды қаласындағы Зияткерлік мектеп оқушылары «Жүрегім менің - жанартау» тақырыбында шығармашылық кездесу өткізіп, Серік Сағынтай, Қайрат Асқаров, Руслан Нұрбай және Ерік Нарынның өлеңдерін оқыды.

Тараз қаласында «Замандастар жырлары» әдеби жобасына енген «Туған жер», «Ұлға тілек» және т.б. өлеңдерді оқып, авторлары Үміт Битенова, Нұржан Қадырәлі, Шапағат Әбдірдің қатысуымен өткен кеште ерекше әсер алды.

Семей қаласындағы мектепте ақын Мерей Қартпен бірге туған жерін жырлап, Ұлы Абайдың әдеби дәстүрлерін жалғастырып жүрген Әлішер Қыдырбек, Темірлан Темірбай, Ерболсын Қасымбекті қонақ етті.

Қостанай қаласында өткен «Әдебиет - сарқылмас дария» кездесуін нағыз поэзияның жанды сабағы деп атауға болады. Ол Серікбай Оспанов пен Ақылбек Шаяхметовке арналған деректі фильммен және сөзін Серікбай Оспанов жазған «Сағындым Алматымды» атты танымал әнмен басталды. Қонақтардың қазақ әдебиеті мен оның басты кейіпкерлері туралы толғауларында оқушылар үшін Ахмет Байтұрсынұлы мен Ыбырай Алтынсариннің шығармашылық мұрасы ерекше қызығушылық тудырды. Ал жас ақын Сақтапберген Асылхан ақындар алдында «Ғабит ағаға арнау» атты өз шығармасын оқып берді.

Өскемен қаласында Әлібек Қаңтарбаев Оралхан Бөкеймен достығы туралы әңгімеледі. Әрімбек Масалов Зияткерлік мектептің вокалдық тобын танымал еткен «Қазақстан - қазақ елім» әнінің жазылу тарихын еске алды.

Шымкент қаласының мектебінде Абай Қалшабек өз сөзін аты аңызға айналған майдангер-жазушы Бауыржан Момышұлының әдеби мұрасына арнады. Абай Қалшабек мектеп кітапханасына өзінің өлеңдері, мақалалары, ойлары мен аудармалары жинақталған жақында жарық көрген «Томаға тұйықпын» кітабын сыйға тартты. Дәурен Айманбетов өзінің өлеңдерін оқып, «Жылдың үздік ақыны» және «Алтын калам» беделді номинацияларының шын иегері екенін өз өлеңдерімен растады. Шымкент қаласының физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі келген атақты жазушылар мен ақындардан «қонаққәде» сұрады.

Түркістанда «Қазақ әдебиетінің жаңа тынысы» атты бірыңғай әдебиет сабағы кампус-турдан басталды, тур барысында белгілі жазушылар мен ақындар «Тіл - қазына» әдеби кешенінің ерекше маңызын атап өтті. Дәурен Ақсақалов, Еламан Төлеутай, Рысгүл Досжанова, Арқалық Амалият, Дәурен Тілеухан, Тілеубек Батыс әр Шаңырақпен кездесті. Шаңырақтардағы концерттер мен мерекелік роликтерді тамашалап, ерекше көңіл-күйге бөленді. «Ақын - оқушы көзімен» зерттеу жұмыстары қонақтардың үлкен қызығушылығын тудырды.

Дүниежүзілік кітап және авторлық құқық күнінде 20-дан астам кездесу өткізілді, бұл барлық НЗМ кітап жобаларының жалғасы болды және оқушылар мен олардың ата-аналарының оқуға деген қызығушылығын арттырды.

«Қазағымның әдебиеті» бірыңғай сабағының қорытындысы ретінде «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ-да қазіргі қазақ әдебиетіне арналған дөңгелек үстел өткізілді. Белгілі жазушылар, ақындар, драматургтер, ғалымдар,

педагогтер қазіргі мектепте жеке тұлғаны тәрбиелеу, ұлттық құндылықтарға деген қызығушылықты сақтау, оқу мәдениетін қалыптастыру, жаһандану және цифрлық дәуірде кітаптың мәртебесін көтеру туралы көптеген сұрақтарды талдады.

«Қоғамға қызмет ету» жобасы

Жоба 21 Зияткерлік мектеп пен Астана қаласының Халықаралық мектебінде жүзеге асырылуда. Желі мектептері облыстардың түрлі әлеуметтік нысандарымен, нақтырақ айтсақ, медициналық-әлеуметтік мекемелермен (қарттар мен мүгедектерге арналған интернат-үйлер), облыстық балалар үйлерімен, ақыл-ой кемістігі бар бала-

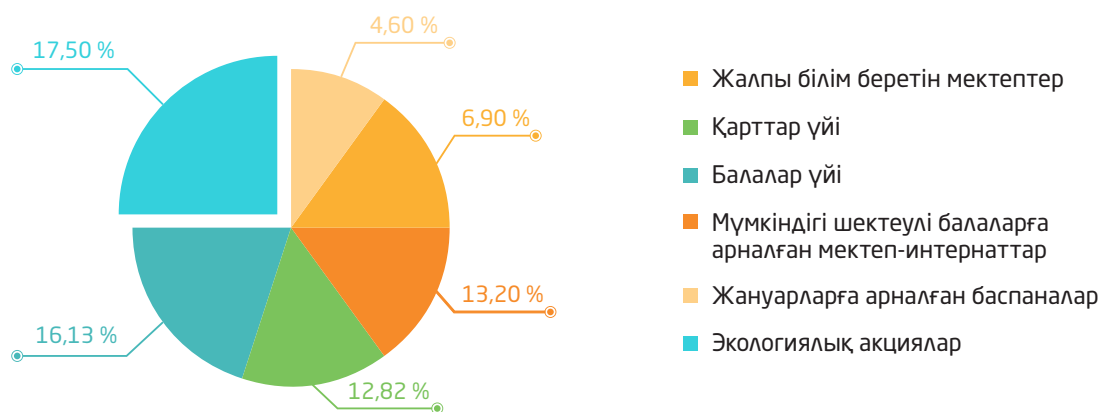
ларға арналған интернат-үйлермен, Ана үйлерімен еріктілік мақсаттары, тараптардың міндеттері мен жауапкершілігі белгіленген ынтымақтастық туралы меморандумдар жасасты.

2022 жылы ерікті оқушылар мына жобаларды іске асырды:

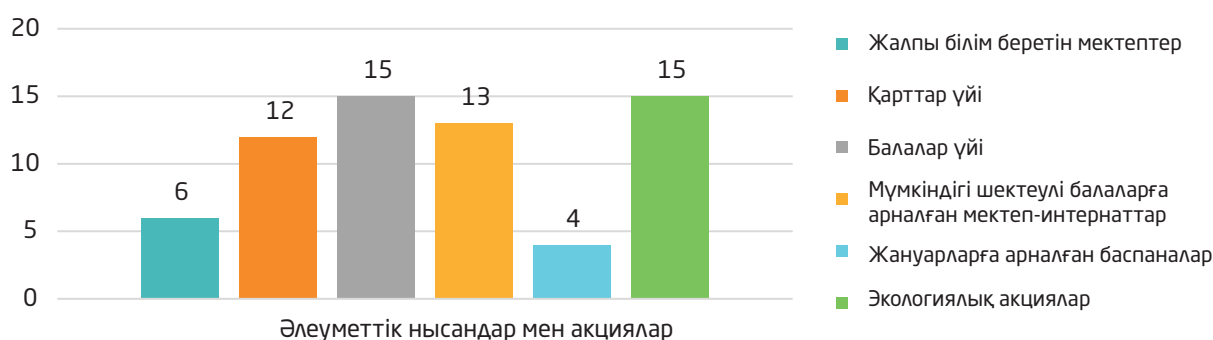
- «Уважение и забота» (қарттар үйіндегі қарттардың демалысы мен бос уақытын ұйымдастыру);
- «Подарок своими руками» (қарттарға қолдан сыйлықтар жасау: көзәйнек қораптары, сөмкелер, қолғаптар, шұлықтар, шәлілер және т.б.);
- «Как прекрасен этот мир» (қарттарға сыйлық ретінде мектептің жас суретшілерінің туындыларын тарту ету);
- «Подари портрет другу» (жаңа жылдық фотосессия және балалар үйінің әрбір түлегіне балалық шақтан естелік ретінде жеке портрет сыйлау);
- «Клуб выходного дня» (демалыс күндері өткізілетін қызығушылықтарға байланысты сабақтар) және т.б.

2022-2023 оқу жылындағы әлеуметтік мекемелермен ынтымақтастық нәтижесінің көрсеткіштері:

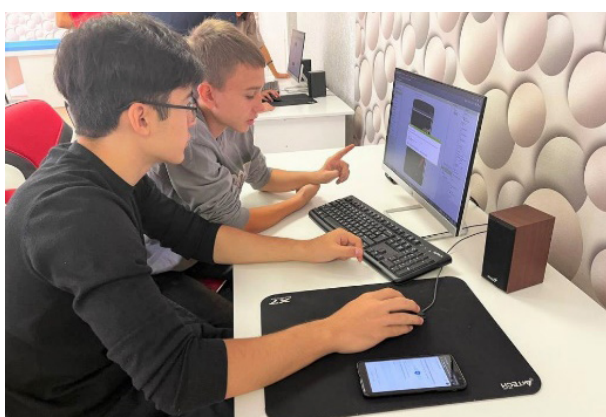
Ынтымақтастық нысандарының тізімі

«Қоғамға қызмет ету» жобасы бойынша бекітілген меморандумдар саны

Қарттар үйлерінде атаулы күндерге арналған «С уважением к возрасту», «Женские руки – золотые» атты концерттік бағдарламалар өткізілді. Қарттарға оқу бұрыштарын жасау үшін мектептерде кітап алмасулар ұйымдастырылды. «От сердца к сердцу», «Мир не без добрых людей», «Подари радость детям» қайырымдылық акциялары балалар үйіне қажетті заттар, ойыншықтар, кеңсе тауарларын жинауға көмектесті. Зияткерлік мектептерінің қабырғасында балалар үйінің тәрбиеленушілеріне арналған спорттық ойындар, үйірмелер ұйымдастырылды.

Мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған мектеп-интернаттарда қазақ және ағылшын тілдерінен онлайн форматта сабақтар өткізілді.

Жалпы білім беретін мектептердің маңындағы жер телімдерін көгалдандыруға, мектептің кітапхана қорын ғылыми және көркем әдебиеттермен толықтыруға көмек көрсетілді.

Мектеп жәрмеңкелерінен түскен қаражат жануарларға арналған баспаналарға көмек көрсетуге жұмсалды.

Еріктілер жұмысындағы дәстүрлі бағыттардың бірі – «Жасыл мектеп» («Зеленая школа»), «Таза ел» («Чистая страна»), «Подарим дом птицам» экологиялық акциялары. Акция аясында өз мектептерінің іргелес аумақтарын, әлеуметтік нысандарды,

тұрғын үй кешендерінің маңындағы балалар алаңдарын, саябақтарды, скверлерді, су айдындарын көгалдандыру және қоқыстардан тазалау, қысқы мезгілде құстарға қамқорлық жасау (құстарға арналған жем салатын қораптар, құс ұяларын дайындау) бойынша жұмыстар жүргізілді.

2022 жылы «Қоғамға қызмет ету» жобасында өткен жылмен салыстырғанда оқушылардың белсенділік көрсеткіші 8,7%-ға артып, 89,7%-ды құрады.

Жыл сайын жобаға қатысу сапасы артып келеді, оны жүзеге асыру кезінде оқушылар қауымдастықтың нақты қажеттілігін анықтайды және оны өзгерте отырып, өз іс-әрекеттеріне жауапкершілік пен сенімділікті сезінеді.

Құрылымдық рефлексивті іс-шаралар оқушылардың мектеп шеңберінен тыс әлеуметтік мәселелерді шешетін қоғамның жас мүшелері ретіндегі рөлін анықтауға көмектеседі.

Бүгінгі күнге дейінгі зерттеулер еріктілікпен айналысатын оқушылардың жеке қасиеттерінің жоғары екенін және олардың әлеуметтік жауапкершілігін көрсетеді. Олардың оқуға деген ынта-ықыласының артқанының, оқу үлгерімі мен сабаққа қатысуының жоғарылағанының дәлелі болып табылады. «Қоғамға қызмет ету» жобасы тұлғаралық қатынастарға оң әсер етеді, басқаларға сенуге, сондай-ақ қоғамды жақсартуға үлес қосатын топтың бір бөлігі болуға үйретеді.

«Ата-аналар университеті» жобасы

Зияткерлік мектептерде ақпараттандыру, ойлау мен мінез-құлықты өзгерту, балалармен қарым-қатынас дағдыларын дамыту арқылы жауапты ата-ана ұстанымы мен позитивті ата-ана болу дағдыларын қалыптастыру мақсатында «Ата-ана университеттері» жобасы жүзеге асырылуда.

Осы жобаны жолға қою үшін 2022 жылы мынадай міндеттер белгіленді:

1) ата-аналарға үздіксіз психологиялық-педагогикалық білім беру жүйесін құру, оларда уақыттың сын-тегеуріндерін жеңуге, отбасының, балалардың және елдің болашағы мен игілігі үшін өзінің

ішкі өзгеруіне деген қажеттілікті сезінуге, жауапты ана мен жауапты әке болуды түсінуге қажетті жаңа ата-аналық құзыреттіліктер қалыптастыру;

2) қазақстандық отбасының дәстүрлі ұстанымдары мен салтын жаңғырту, ерлі-зайыптылық қатынастарды үйлестіру, отбасы мен қоғамдағы рухани-адамгершілік құндылықтарды бекіту, отбасы тәрбиесінің оң тәжірибесін танымал ету;

3) салауатты өмір салтын насихаттау, оқушылардың денсаулығына қамқорлық жасау, ауытқуларды түзету, стресске төзімділікке тәрбиелеу.

Қойылған міндеттерге қол жеткізу үшін барлық мектептерде түрлі тақырыптық вебинарлар, семинарлар мен тренингтер өткізілді, атап айтқанда олар:

1. 12-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Болашаққа қадам (Шаг в будущее)»;

2. 7-9-сынып ата-аналарына арналған «Жаһандық азаматтық (Глобальное гражданство)»;

3. 8-10-сынып ата-аналарына арналған «Отбасылық құндылықтар - табысты азамат болудың кепілі (Семейные ценности - залог успешного гражданина)»;

4. 9-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Жасөспірімдердің қарым-қатынас мәдениеті (Культура общения подростков)»;

5. 10-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Мінез-құлықты реттеуші ретіндегі мотив (Мотив как регулятор поведения)»;

6. 11-12-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Балаға жауапсыз махаббатты бастан кешіруге қалай көмектесуге болады? (Как помочь ребенку пережить безответную любовь?)», «Отбасылы болуға тәрбиелеу: мәні мен негізгі бағыттары (Воспитание семьянина: сущность и основные направления)»;

7. 7-сынып оқушыларының ата-аналарына «Ата-аналар университеті (Родительский университет)» жобасын таныстыру;

8. 7-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Менің балам дарынды. Оқушыларды мектепке бейімдеу (Мой ребенок одаренный. Адаптация учащихся к школе)»;

9. 9-10-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Жасөспірімдердің қарым-қатынас құру мәдениеті (Культура общения подростка)»;

10. 9-10-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Қорқыту және зорлық-зомбылықтың алдын алу шаралары (Профилактика буллинга и кибербуллинга)»;

11. 8-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Жасөспірімдердің деструктивті мінез-құлқының алдын алу шаралары (Профилактика деструктивного поведения подростков)»;

12. 7-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Жаңа білім беру кеңістігіндегі тұлғаның әлеуметтенуі. Отбасы мен мектеп арасындағы ынтымақтастық (Социализация личности в новом образовательном пространстве. Содружество семьи и школы)».

13. 8-сынып оқушыларының ата-аналарына арналған «Жасөспірімнің жанжалды мінез-құлқы (Конфликтное поведение подростка)», «Жанжалдар және оларды шешу жолдары (Конфликты и пути их решения)».

2022 жылы Зияткерлік мектептер ата-аналар қауымын «Ата-аналар университеті (Родительский университет)» жобасына тарту мақсатында үлкен жұмыс атқарды. Өткізілген іс-шаралар саны бойынша көшбасшылар Зияткерлік мектептердің педагогикалық ұжымдары болып табылады:

- Қызылорда қ. (ХББ) - 30 іс-шара, 700 ата-ана қатысты;
- Орал қ. (ФМБ) - 27 іс-шара, 700 ата-ана қатысты;
- Семей қ. (ФМБ) - 24 іс-шара, 658 ата-ана қатысты;
- Түркістан қ. (ХББ) - 22 іс-шара, 386 ата-ана қатысты;
- Астана қ. (ХМ) - 21 іс-шара, 489 ата-ана қатысты;
- Қарағанды қ. (ХББ) - 20 іс-шара, 780 ата-ана қатысты.

3.4. Қосымша білім беру

1. Аризона Мемлекеттік университетінің мектептен тыс элективті курсы, Темп қаласы, АҚШ

2022 жылдың 11 шілдесінен 5 тамызына дейін Аризона Мемлекеттік Университетінің сыртқы элективті курстарына Зияткерлік мектептердің 9-11-сыныптарының 16 оқушысы қашықтықтан қатысты (АҚШ, Темп қаласы) (бұдан әрі - СТУ).

Дәріс өткізу үшін Canvas өнімдері мен Zoom алаңы қолданылды. Оқушыларға элективті онлайн курстар келесі бағыттар бойынша ұсынылды:

«SC-Bio-A Biology Part A» - зерттеу жүргізуге арналған бөлімдер: «Биологияға кіріспе», «Ағзаның құрылысы», «Макромолекулалар мен ферменттер», «ДНҚ және РНҚ», «Фотосинтез және тыныс алу», «Биологиялық тасымалдау», «Тұқымқуалаушылық», «Жіктеу және номенклатура», «Тіршілік ортасы және популяция», «Қоректік тізбек», «Уақыт бойынша өзгеру», «Жүйенің L-денесі».

Курс 4 аптаға созылды (аптасына екі рет) және әртүрлі оқу материалдарын, тапсырмаларды қолдана отырып, профессорлар интерактивті сабақтар өткізді. Қатысушылар «Ағзалардың жіктелуі», «Генетика», «Тұқымқуалаушылық» және «Эволюция» тақырыптарын егжей-тегжейлі зерттеді. Курс ағылшын тілінде жүрді, бұл өз кезегінде академиялық ағылшын тілін

дамытуға ықпал етті. Оқушылардың зерттеу жұмыстарын жазуы өз бетінше оқу (self-study) дағдыларын қалыптастыруға, қажетті ақпаратты іздеуге және табуға ықпал етті. Интерактивті сабақтардың арқасында оқушылар курстың материалы мен мазмұнын оңай игерді.

Әр оқушыға кері байланыс берілді. Курс соңында DBA ауызша емтиханы алынды, онда профессор өткен материал бойынша сұрақтар қойды, оқушылардың үлгерімін бағалады.

«Chemistry (Химия)» – оқушылар мына модульдерді зерделеді: «Химия пәніне кіріспе», «Зертханалық қауіпсіздік және ғылыми әдістер», «Заттек және оның қасиеттері», «Өлшемдер», «Атомдық теория және периодтық кесте», «Химиялық байланыс», «Моль тұжырымдамасы», «Химиялық теңдеулер», «Стехиометрия», «Энергия», «Ерітінділер», «Қышқылдар мен олардың негіздері», «Биохимия».

Курс Аризона Мемлекеттік университетінің «ASU preparatory academy» арнайы платформасында өтті, онда өзін-өзі зерттеуге арналған барлық оқу материалдары, орындалған жұмыстар және бағалаулар, орындалған жұмыс бойынша ұсыныстар жарияланды, ал ZOOM платформасында ментормен онлайн кездесулер өтті. Сабақтарды университет профессорлары жүргізді, олар тапсырмаларды орындағаннан кейін бірден бағаларын қойды және кері байланыс берді. Қатысушылар таныстырылымдарды, жазылған сабақтарға сілтемелерді және сайттағы тапсырмалары бар бейнесабақтарды пайдалана алды. Барлық тақырыптар түсінікті академиялық тілде түсіндірілді. Қатысушыларға курстық жұмыстар, топтық талдау және DBA-discussion based assessments талқылауы барысында қатысушылардың жұмыстарын бағалау ерекше ұнады. Қатысушыларға қосымша кеңес алу үшін ZOOM платформасы арқылы тәлімгерге жеке қоңырау шалу мүмкіндігі берілді. Мұндай әңгімелер тақырыпты жақсырақ түсінуге және әдеттегі жазбаша жұмыстарға қарағанда ауызша сипаттау дағдыларын дамытуға көмектесті.

«SC-Physics-A» – оқушылар мына модульдерді зерделеді: «Өлшеу және бақылау», «Материя», «Қозғалыс», «Күштер», «Энергия», «Жылу физикасы», «Қысым»,

«Электромагнетизм», «Электродинамика», «Заманауи схемалар», «Толқындар», «Жарық және дыбыс», «Атом физикасы».

Оқу үдерісі ыңғайлы интерфейсі бар және курстың барлық материалдары қолжетімді Canvas платформасында өтті. Таныстырылым түріндегі барлық материалдарымен бірге сабақтың жазбалары платформаның басты бетінде ұсынылды. Негізгі материал интерактивті форматта болды. Бұл тақырыптардың материалы мен мазмұнын тезірек игеруге көмектесті. Тест, әдетте, өткен тақырыпқа қатысты 4 сұрақтан тұрды. Курс аясында оқушылар зерттеу мен нәтижелерді қолданудың ғылыми әдістері саласындағы «STEAM» пәндері бойынша білімдерін арттырды және тереңдете түсті, проблемаларды шешу дағдыларын, зерттеу және талдау нәтижелері негізінде деректерді түсіндіру дағдыларын дамытты. Курстарда оқу қорытындысы бойынша оқушыларға 16 сертификат берілді.

2. Дарынды жастар орталығының (СТУ) мұғалімдері қатысқан мектептен тыс жазғы курс, Балтимор қ., АҚШ

2022 жылғы 20 маусым мен 15 шілде аралығында қашықтан оқыту режимінде Джонс Хопкинс университетінің дарынды жастар орталығының сыртқы элективті курстарында Зияткерлік мектептердің 96 оқушысы қатысқан курс ұйымдастырылды (Балтимор қ., АҚШ).

Курсқа қатысушыларды іріктеу 20 Зияткерлік мектептің 9-11-сынып оқушылары арасында келесі критерийлер бойынша өткізілді:

- ағылшын тілін меңгерудің жоғары деңгейі (IELTS 7.0-ден төмен емес, Duolingo 120 баллдан төмен емес);
- Зияткерлік мектептерге түсу кезіндегі жоғары балл;
- жаратылыстану-математикалық бейіндегі пәндер бойынша жоғары академиялық үлгерім;
- ДББҰ есебінен шетелдік элективті курстарға қатыспағандар.

СТУ дарынды жастар орталығы 120 оқушыға тіркеу платформасына кіруге мүмкіндік бергеннен кейін іріктеу тестін өткізді. 2022 жылғы СТУ-дің жаңа талабы оқушыларды тіркеу және оқыту үдерісіне олардың ата-аналарын және/немесе заңды өкілдерін тарту болды.

Жазғы және онлайн бағдарламаларға қатысу құқығы бұл орталыққа оқушылардың қиындық деңгейі сәйкес келетінін анықтауға көмектесетін Eligibility Test ұпайларының нәтижелеріне негізделді. Ұсынылған 120 оқушының 97-сі шекті деңгейден өтті. Бір оқушы ауруына байланысты қатыса алмады.

Оқыту аясында Зияткерлік мектептердің 9-11-сынып оқушылары үшін мына тақырыптар бойынша онлайн курстар ұйымдастырылды:

1) «Математика нестабильных рынков (Құбылмалы нарықтар математикасы)» - 11 оқушы;

2) «Заманауи криптография» - 11 оқушы;

3) «Себебі белгісіз» - 12 оқушы;

4) «Дәрігер болу» - 10 оқушы;

5) «Дизайн-инжиниринг» - 11 оқушы;

6) «Ойын дизайны» - 9 оқушы;

7) «Өмір ойыны» - 7 оқушы;

8) «Жақсы әлемге ұмтылу» - 8 оқушы;

«Инклюзивті алгоритмдерді әзірлеу» - 17 оқушы.

Оқушылардың курстардың сапасына қанағаттану дәрежесін анықтау мақсатында (бағдарламалардың мазмұны, орта атмосферасы, мұғалімдер құрамы, ресурстар және т.б.) сауалнама жүргізілді. Жалпы, оқушылар ұсынылатын қызметтердің сапасына қанағаттанғаны анықталды.

Қатысушылар курстың келесі жағымды жақтарын атап өтті:

- оқуға ынталандыру үшін мұғалімдер тарапынан қолдаудың болуы;
- зерделенген тақырыптардың пән-аралық интеграциясының жоғары деңгейі;
- барлық оқу тапсырмаларының оқу және жазу арқылы сыни ойлауды дамытуға бағытталуы;
- сабақтарда жайлы, жағымды көңіл күйдің болуы;
- уақыт айырмашылығына қарамастан әрбір білім алушы үшін қолайлы уақыттың таңдалуы;
- оқу материалының өзектілігі;
- ағылшын тілінде практикалық коммуникация дағдыларын дамыту;
- күрделі ғылыми ақпаратты түсінікті тілде, қызықты етіп түсіндіру;
- оқу жұмыстарын интерактивті ұйымдастыру;
- уақытылы кері байланыс беру;
- оқытудың 90%-ының практикалық бағыттылығы.

Курс қорытындысы бойынша СТУ Зияткерлік мектептерден қатысқан 96 оқушыға сертификаттар табыстады.

3. Гонконг университетінің мектептен тыс элективті курсы (The University of Hong Kong немесе HKU), Гонконг қ., Қытай

2022 жылдың 4 шілдесінен 26 тамызына дейін қашықтан оқыту режимінде Гонконг Университетінің сыртқы элективті курстарына Зияткерлік мектептерден 42 оқушы қатысты.

Элективті онлайн курстар келесі бағыттар бойынша ұйымдастырылған:

«Нейроғылым» (16-19 тамыз, 2022 ж.)

Курс жоғары сынып оқушыларын жүйке жүйесінің құрылымы мен функцияларымен таныстыруға бағытталған. Курс барысында оқушылар жасушалық және жүйелік деңгейлердегі мінез-құлықтың нейрондық негіздерін зерттеді; нейробиологияның, нейроанатомияның және физиологиялық психологияның негізгі тақырыптарын қамти отырып, нейробиологтардың жүйке жүйесін зерттеу туралы түсініктерін қарастырды. Курстың мазмұнын түсіндіру үшін дәрістер, виртуалды зертханалар және топтық сабақтар өткізілді.

Курс қатысушыларының тізімі:

«Деректер туралы ғылым бойынша STEM Bootcamp» (11-15 шілде, 2022 ж.)

HKU Academy және Microsoft Hong Kong бірлесіп ұйымдастырған флагмандық бағдарламада оқушылар ғылым мен техниканың соңғы тенденцияларын зерттеді.

Өздеріне ұнаған оң аспектілер ретінде оқушылар бағдарламаның мазмұнын, шетелдік оқушылармен топтарда жұмыс істеу мүмкіндігін, мұғалімдер құрамы мен бағдарлама ресурстарын атап өтеді.

Курс қатысушыларының тізімі:

«Бизнес академиясы» (4-8 шілде, 2022 ж.)

Оқушылар HKU бизнес мектебінің ғалымдарынан, бизнес-индустрия көшбасшыларынан білім алды және HKU iDendron-да инкубацияланған HKU стартаптарының нақты жобалары үшін жаңа идеяларды құру немесе қанағаттандырылмаған қажеттіліктерді шешу үшін бизнес білімдерін қолданды; HKU бизнес мектебі өткізетін қызықты және интерактивті дәрістер мен семинарларда «Қаржы», «Финтех», «Кәсіпкерлік», «Бизнес-инновациялар» сияқты әртүрлі бизнес тақырыптарын зерттеді.

Курс қатысушыларының тізімі:

«Инженерия» (23-26 тамыз, 2022 ж.)

Бұл бағдарлама оқушыларға техника ғылымдарының бакалавриат бағдарламасы бойынша оқытылатын негізгі пәндер туралы алғашқы түсініктерін қалыптастыруға мүмкіндік берді. Бағдарлама барысында практикалық электрондық жобалар, дәрістер ұсынылды.

Курс қатысушыларының тізімі:

Зияткерлік мектептердің 42 оқушысы «Нейроғылым», «Деректер туралы ғылым бойынша STEM Bootcamp», «Бизнес академиясы» және «Инженерия» курстарын сәтті аяқтап шықты. Оқу барысында оқушылар негізгі ұғымдарды терең түсінетіндіктерін көрсетті. Болашақта олар оқу үдерісінде қолдану және талдау үшін фактілер мен ұғымдар туралы білімдерін пайдаланатын болады.

4. National Geographic қолдауымен «Young Explorers» элективті курсы, Көкшетау қ., Қазақстан

Академиялық білімді тереңдету, креативті және шығармашылық ойлау дағдыларын, зерттеу, коммуникативтік және тілдік дағдыларды дамыту мақсатында Зияткерлік мектептердің 44 оқушысы үшін 2022 жылы 13-16 маусым аралығында Көкшетау қаласы мектебінің базасында «National Geographic» қолдауымен «Young Explorers-2022» элективті зерттеу курсы ұйымдастырылды.

Курстың спикері ретінде «National Geographic Society» мұғалімдер консультативтік кеңесінің мүшесі, Флорида штаты, Сент-Джонс округінің Криксайд орта мектебінің «National Geographic» ұйымының сертификатталған оқытушысы Alicia Pressel шақырылды.

Alicia Pressel қызметінің негізгі мақсаты – оқушыларға қоршаған орта жағдайларында жобалық зерттеулер жүргізуге мүмкіндік беру. Оқудың бірінші күні «Табиғатты аялайық!» экологиялық акциясынан басталды. Спикер бастаған Зияткерлік мектептердің оқушылары мен мұғалімдері Қопа көлінің жағасында қоқыстарды жинап, сұрыптады, содан кейін қоқыстарды зерттеу жұмыстарын жүргізді.

Спикердің жетекшілігімен курс қатысушылары Geonquiry ресурсын, NOAA Talking Trash материалдарын пайдалану дағдыларын дамыту бойынша жұмыс істеді, жобаларды орындау үшін Story Maps технологиясын пайдалану мүмкіндіктерімен тереңірек танысты. Оқушылар экскурсия кезінде зерттелген аймақтың картографиясын әзірлеумен айналысты, топтарда қоқыстың орналасқан жері көрсетілген картограммалар дайындады. Жобаны әзірлеу барысында курс қатысушыларының өзара белсенді болғанын атап өткен жөн, бұл әрбір жобалық топ мүшелерінің бірлігі мен тұтастығына әкелді.

Курстың соңғы күні әр топ өз жобасын сәтті қорғап шықты, қатысушыларға сертификаттар табысталды. Курс қатысушылары зерттеулерін өз мектептерінде жалғастырды, олар мектепішілік жобалар конкурсына ұсынды.

«Young explorers-2022» элективті зерттеу курсы – Назарбаев Зияткерлік мектептері мен National Geographic арасындағы ауқымды ынтымақтастықтың екінші кезеңі.

5. Массачусетс Технологиялық институты (MIT) жанындағы білім беру саласындағы озық тәжірибе (шеберлік) орталығы базасындағы жазғы мектептен тыс курс, Массачусетс штаты, Бостон қаласы, АҚШ

2022 жылдың 25 маусымы мен 6 тамызы аралығында Массачусетс Технологиялық Институты жанындағы білім беру саласындағы озық тәжірибе орталығының қабырғасында өткізілген жазғы мектептен тыс курсына Зияткерлік мектептің 2 оқушысы Әлмұханов Әмір мен Тұрғанбек Санжар қатысты.

Курс шағын ғылыми-зерттеу жобасын орындау барысында топтық жұмысты ұйымдастыру арқылы оқушылардың жаратылыстану-математика ғылымдары саласынан білім алуына және білімін шоғырландыруына бағытталған, бұл ғылыми таным контекстінде оқушылардың сыни, аналитикалық ойлауын дамытуға, ғылыми пәннің таңдалған саласында арнайы зерттеу дағдыларын игеруге тікелей әсер етті.

Курс барысында оқушылар академиялық ағылшын тілін меңгеру деңгейін жетілдіруге, қарым-қатынас құру дағдыларын дамытуға, топта жұмыс істей білуге, әртүрлі дәрежедегі қиындықтарды шешуге дайын болу дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік алды. Зияткерлік мектептердің оқушылары Әлмұханов Әмір мен Тұрғанбек Санжар курстан өткені туралы сертификатқа ие болды.

2022 жылғы «Жасанды зият және мехатроника» атты Наурыз кездесулері

2022 жылы дәстүрлі Наурыз кездесулері қазіргі заманның ең өзекті тақырыптарының бірі – «Жасанды зият және мехатроника» тақырыбына арналды. Іс-шара аралас форматта ұйымдастырылды: бағдарлама бойынша спикерлермен кездесу-вебинарлар Teams MS платформа-сында қашықтан өткізілді, ал практикалық сабақтар Зияткерлік мектептердің зертханалары базасында жүргізілді. Іс-шараға жалпы білім беретін мектептердің оқушылары мен мұғалімдері қатысты.

2022 жылдың 10 наурызында ғылымның, жасанды зият пен мехатрониканың жаңа салаларын танымал ету мақсатында бұқаралық ақпарат құралдарында және ресми интернет-ресурстарда (Instagram, Facebook) «Жасанды зият менің өмірімде» челленджі жүргізілді.

2022 жылдың 16-17 наурызында қазақ, ағылшын және орыс тілдерінде онлайн вебинарлар өткізілді, оларға жасанды зият, цифрлық технологиялар, роботтехника, инженерия, сәулет, экология саласындағы отандық және шетелдік танымал спикерлер, атап айтқанда, Швейцариядан еуропалық футуролог Герд Леонхард, Аустралиядан сутекпен жүретін көлік түрлері бойынша сарапшы Брендан Норман, Ресейден «R:ED» компаниясының білім беру жобаларын дамыту бөлімінің басшысы Алиса Болшакова, Назарбаев Университетінің ғылыми қызметкерлері Жанат Махатаева, Нұрхат Жақиев және басқа да белгілі ғалымдар қатысты.

Онлайн кездесуге қатысушылар арасында мына тақырыптар үлкен қызығушылық тудырды: «Адамзат пен машиналардың болашағы. Жасанды зият және адам зияты», «Сутек элементтерімен жүретін көліктерді жасауда жасанды зиятты пайдалану», «Роботтехникадағы жасанды зият. Миф пе әлде шындық па?», «Жасанды зият және толықтырылған шындық. Деменциясы немесе Альцгеймер ауруы бар адамдар қалай толыққанды өмір сүре алады?», «Машиналық оқыту және жасанды зият».

2022 жылғы Наурыз кездесулерінің спикерлері

Герд Леонхард, Цюрих, Швейцария

Еуропалық футуролог, спикер және автор, технологияның адамзатқа әсерін зерттеуге маманданған «The Futures Agency» консалтинг агенттігінің негізін қалаушы, «Музыканың болашағы», «Технология vs. Адамзат» секілді бес кітаптың авторы

Брендан Норман, Виктория штаты, Аустралия

Сутек көлігі бойынша сарапшы,

Hyzon Motors компаниясының негізін қалаушы. Компания әлемдегі бірінші сутекті (ауаға шығарылатын залалды заттары нөлдік деңгейдегі жанғыш элементтер) автобустар паркі жайлы жариялады.

Алиса Большакова, Ресей

«R:ED» компаниясының білім беру жобаларын дамыту бөлімінің басшысы

Нұрхат Жақиев, Астана, Қазақстан

Физика ғылымдарының докторы, Назарбаев Университетінің ғылыми қызметкері. Бүтін сызықтық бағдарлама лауды қолдана отырып, энергетикалық жүйенің компьютерлік модельдерін әзірлеген.

Жанат Махатаева, Астана, Қазақстан

Назарбаев Университетінің Смарт Жүйелер және Жасанды Интеллект институтының (ISSAI), Advanced Robotics and Mechatronics Systems (ARMS) зертханасының ғылыми қызметкері, НУ инженерлік және цифрлық ғылымдар мектебінің PhD кандидаты. Жанат - 2021 жылы Microsoft Research Fellowship стипендиясымен марапатталған алғашқы қазақстандық.

Наурыз кездесулерінің басты күні алғаш рет Түркістан қаласындағы Зияткерлік мектепте өтті.

ДББҰ қызметкерлері әзірлеген білім беру және цифрлық ресурстар көрмесінде оқулықтар, әдістемелік құралдар, жинақтар, оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау жөніндегі нұсқаулық, сондай-ақ еліміздің мұғалімдері арасында танымал «Жүйелік-әдістемелік кешен» онлайн-платформасы, 3D форматтағы «NIS LAB» виртуалды зертханасы, NIS MEET POINT ашық онлайн-алаңы таныстырылды.

«Мен сияқты жаса» бөлімінде жас ғалымдар мен өнертапқыштар STEAM жобаларымен таң қалдырды, олардың көпшілігі медицинаға жасанды зиятты енгізуге бағытталған. Наурыз кездесулеріне қатысушылар топографиядағы Пифагор теоремасына, жер сілкіністерін түсіну үшін математикалық модельдеуді қолдануға, ғарыш материалдарын жасауға және химия, биология, физика, математика және информатика ғылымдары саласындағы басқа да жобаларға арналған практикалық сабақтарға қатысты. Практикалық сабақтарда оқушылар келесі жобалармен жұмыс істеді:

1) «Жер бедерін өлшеу үшін Пифагор теоремасын қолдану»;

2) «Ғарышкерлердің аяқтарын микрогравитацияда қорғауға арналған Astro Socks шұлықтары» (Hacking STEM by NASA жобалары);

3) «Ми жарақаттары жайлы түсінік және жарақаттарды жеңілдетуге арналған модельдер құру» (Hacking STEM by NASA жобалары);

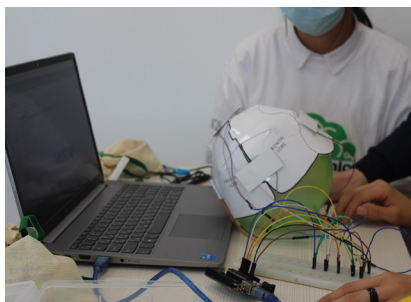
4) «XFC капсула материалдарының ыстыққа төзімділігін модельдеу» (Hacking STEM by NASA жобалары);

5) «Жер сілкінісін түсіну үшін математикалық модельдеуді қолдану»;

6) «Қарым-қатынас үшін электр қуатын пайдалану».

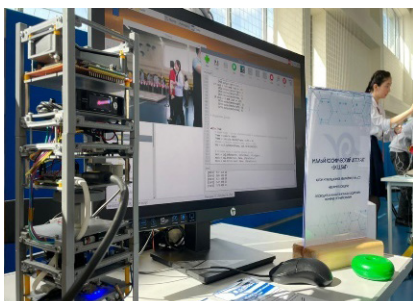
Мұғалім-жаттықтырушылардың жетекшілігімен оқушылар химия, биология, физика, математика және информатика пәндерінен алған білімдері мен дағдыларына сүйене отырып, қызықты модельдер құрастырды.

Мысалы, Тараз қаласының Зияткерлік мектебінде Камилла Машанло әзірлеген COVID-19 клиникалық симптомдарының көрсеткіштерін мониторингілеу жүйесі Жамбыл облысындағы ең үздік стартап атағына ие болды. К. Машанлоның жобасы республикалық байқауда 2-орын иеленді, қазіргі таңда Тараз қаласының көпсалалы ауруханасына табысталды. Орал қаласының Зияткерлік мектебінің оқушысы Алмас Сапаров ChestXRayAI қосымшасын таныстырды, бұл қосымша рентген арқылы өкпедегі пневмонияны лезде анықтайды. Шымкент қаласындағы Зияткерлік мектептің (ХББ) оқушысы Аяулым Беркімбаева жасанды зияттың негізінде жасалған қолдың бионикалық протезін таныстырды. Аяулымның жобасы бірден авторлық құқыққа ие болды. Астаналық

Зияткерлік мектептен (ХМ) Екатерина Ким және Арман Рысмаханов көру қабілеті бұзылған адамдарға автоматтандырылған жазуды үйрететін «JAZGYSH» инновациялық әдісін таныстырды. Қарағандылық мектептен шыққан Ұлан Мұстафиннің жаттығулары бар интерактивті ойын түріндегі «STROKE REC AR» жобасы науқастардың инсульттан кейін қайта қалпына келуіне көмектесуге арналған. Наурыз кездесулерінің басты ерекшеліктерінің бірі – Ақтөбелік Аяна Қалдыбаеваның «UmaiAsar» қосымшасы болды, бұл қосымша отбасылық-тұрмыстық жанжалдар туындаған жағдайда шұғыл көмек көрсетуге және тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған.

Сондай-ақ тұрмыстық қалдықтарды ақылды жинауға, атмосфераны және табиғатты сақтауға, экологиялық мәдениет пен жауапкершілікті қалыптастыруға бағытталған «Екінші өмір (Вторая жизнь)» техникасы, роботтар мен роботтық жүйелерді қолданатын жобаларды қоса алғанда,

экологиялық жобалардың үлкен сериясы дайындалды.

ІТ-бөлімінде Түркістан облысындағы жалпы білім беретін мектептердің информатика пәні мұғалімдеріне арналған жобалау және 3D-модельдеу бойынша арнайы курс дайындалды.

Зияткерлік мектептердің Наурыз кездесулеріне 150-ге жуық мұғалім, мектеп директоры мен олардың орынбасарлары және сол өңірден 300 оқушы қатысты.

Наурыз кездесулерінің басты оқиғасы деп оқу дрондарының бағдарламаланатын ұшуын, «Ең сейсмикалық тұрақты құрылым (Самое сейсмоустойчивое сооружение)» командалық ойынын және жас өнертапқыштар құрастырған автомобильдердің «NIS Intell Race» жарысын айтуға болады.

Түрлі түсті асықтармен безендірілген мерекелік алаңда ежелгі қазақ дәстүрлері көрсетілді, «Алтын сақа» ұлттық ойынын жасанды зият – Алматы қ. ФМБ оқушылары құрастырған робот ойнады. Асықтарды атып, сызылған шеңберден шығарып тастай алатын роботтарды жасау үшін оқушылар бағдарламалау, компьютерлік көру және 3D-модельдеу және құрылымдау саласындағы білімдерін қолданды. Оқушылар командалары жарыс барысында: асықтың орналасу орнына қарата роботты бағыттап, асықтарды сақамен атуға жұмсалатын күшті және сақаның ұшу траекториясын есептей білді. Оқушыларға жарыс қатты ұнады.

Іс-шараға Түркістан облысы әкімінің орынбасары Сәкен Қалқаманов қатысып, жобалармен және олардың авторларымен танысып, жасанды зияттың бүгінгі күннің шындығына айналғанын ерекше атап өтті.

Әрбір Наурыз кездесулерінің мәдени бағдарламасына еліміздің тарихи көрікті жерлеріне экскурсиялар ұйымдастыру енгізілген, мысалы, Түркістан облысында оқушылар ЮНЕСКО-ның бүкіләлемдік мұралар тізіміне кіргізілген Қожа Ахмет Яссауи кесенесінде, сондай-ақ Арыстан бап кесенесінде, Отырартөбе қалашығында және ежелгі қаланың жаңа нысандары – «Ұлы Дала мұражайы» мен Керуен-сарайда болды.

Жазғы мектептер

Жазғы мектеп бағдарламалары оқушыларға мектеп бағдарламасын тереңдете меңгертуге, эксперименттік іс-әрекет дағдыларын дамытуға, оқу кезінде оқушылардың өзара әрекеттесуі нәтижесінде әлеуметтік тәжірибе алуға мүмкіндік береді.

Жазғы мектептердің ұзақтығы шамамен 2 аптаны құрайды. Жазғы мектептердің қызметі «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ-ның NIS-Programme білім беру бағдарламасы аясында 3 бағыт бойынша ұйымдастырылады.

1. Академиялық бағыт оқушылардың академиялық білімін тереңдетуге, сыни ойлау қабілетін, тілдік және ақпараттық-коммуникациялық дағдыларын дамытуға бағытталған. «Математика», «Физика», «Химия», «Биология», «География», «Информатика», «Қазіргі әлемдегі Қазақстан» пәндері бойынша интерактивті түрде ұйымдастырылады, сондай-ақ тілдік пәндер бойынша оқушылардың халықаралық емтихандарға дайындалуы, кәсіби өзін-өзі анықтауы мақсатында ақпараттық қолдау көрсету үшін іске асырылады.

Осы бағыт аясында Зияткерлік мектептерге (қазақ тілі, орыс тілі, ағылшын тілі)

түсу кезінде тілді меңгерудің жеткіліксіз деңгейін көрсеткен 7-сынып оқушылары үшін тілдік бойлау курстары өткізіледі. Сонымен қатар пандемия кезінде қашықтан оқыту болғанын ескере отырып, оқу бағдарламасының нақты тақырыптары бойынша оқудағы олқылықтарды жою үшін үш жыл бойы тақырыптық кеңес беру мектебі өткізіліп келеді.

2021-2022 оқу жылында академиялық бағыт бойынша Зияткерлік мектеп мұғалімдері 59 бағдарлама әзірледі, оған 7 242 оқушы қатысты.

2. Жобалау-зерттеу бағыты ақпаратты іздеу, өңдеу және ұсыну, өзіндік және топтық жұмыс дағдыларын дамытуға бағытталған; оқушылардың жобалау-зерттеу қызметін ұйымдастыру арқылы іске асырылады. Бұл бағыт бойынша 63 бағдарлама әзірленіп, 4 825 оқушы білім алды.

3. Кешенді әлеуметтік-эстетикалық бағыт оқушылардың шығармашылық, танымдық, ойын қызметін жандандыруға, ынтымақтастық пен ұйымшылдық атмосферасын құруға бағытталған; оқушылардың әлеуметтік жобаларға, экскурсияларға, семинарларға, шеберлік сабақтарына, спорттық сабақтарға, ойындар мен жарыстарға

қатысуы арқылы іске асырылады. Бұл бағыт бойынша 53 бағдарлама әзірленіп, 4 505 оқушы қатысты.

Серіктес мектептер

Зияткерлік мектептерде қазақстандық және шетелдік оқу орындарымен әріптес-

тік қарым-қатынастарды кеңейту үшін «Серіктес мектептер» жобасы (бұдан әрі - СМ) іске асырылуда. 2022 жылғы мәліметтер бойынша Зияткерлік мектептер 184 серіктес мектеппен ынтымақтасады. Диаграммада көрсетілгендей, қазақстандық СМ саны - 89 және шетелдік СМ саны - 95.

Серіктес мектептер саны

«Серіктес мектептер» жобасы аясында 2022 жылы бес негізгі бағыт бойынша 670 іс-шара өткізілді, атап айтқанда:

1) серіктес мектептердің оқушыларымен және мұғалімдерімен бірлескен ғылыми-зерттеу және әлеуметтік жобаларды, оның ішінде Start Up жобаларын жүргізу және іске асыру;

2) оқушылардың академиялық қысқа мерзімді алмасуы;

3) тәрбиелік сипаттағы бірлескен жобалар (BP жобалары, қоғамға қызмет ету, өзін-өзі басқару);

4) екінші шет тілін оқыту аясында серіктес мектептермен бірлесіп халықаралық бағдарламаларға қатысу;

5) Назарбаев Зияткерлік мектептерінің оқушыларын олимпиадалар мен ғылыми жобаларға дайындау бойынша әлемнің жетекші білім беру ұйымдарымен ынтымақтастық.

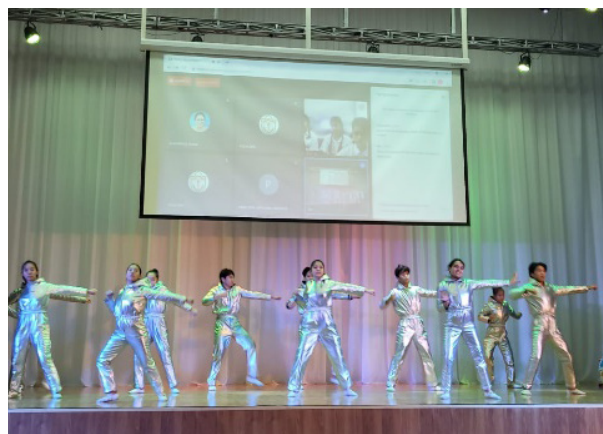
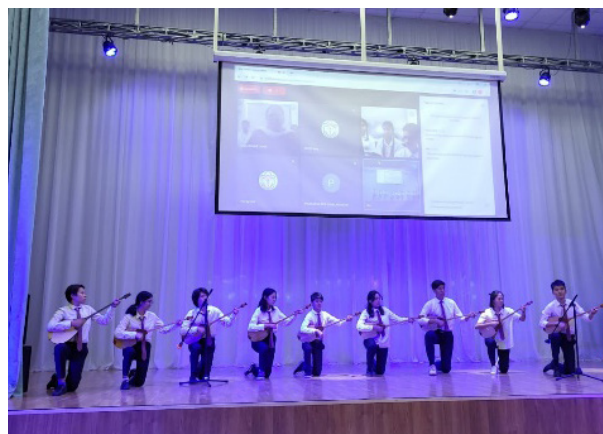
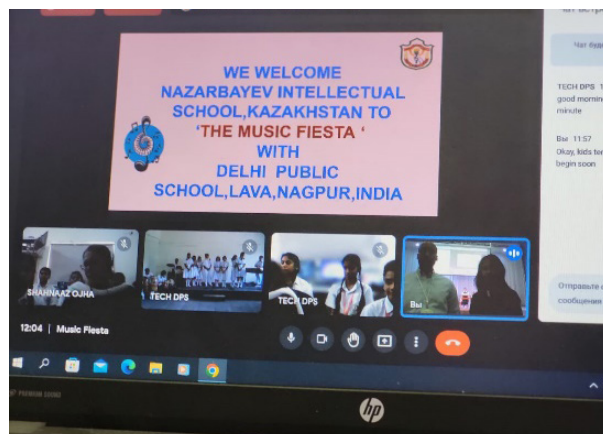
Мектептермен серіктестік мысалдары Павлодар қаласындағы Зияткерлік мектептің (ХББ) оқушылары серіктес мектептер арасындағы бірлескен ғылыми-зерттеу және әлеуметтік жобаларды фасилитациялау мақсатында тақырыптар бойынша онлайн-конференцияда өз зерттеулерін таныстырды:

- «Гидроэлектрэнергия және биомассалар»;
- «Пайдалы қазбалар»;
- «Күн мен жел энергиясы»;
- «Атом энергиясы».

Оқушыларды академиялық қысқа мерзімді тәжірибе алмасу мақсатында Қазан қаласының «Адымнар - путь к знаниям и согласию» көптілді кешені» мемлекеттік дербес білім беру мекемесінің оқушылары Павлодар қаласының Зияткерлік мектебінде болды.

2022 жылғы 26 қыркүйекте Ақтөбе қаласындағы Зияткерлік мектептің (ФМБ) оқушылары Делидің үздік мектептерімен бірге Музыка және би фестиваліне қатысты. Фестиваль YouTube желісінде көрсетілді. Біздің оқушылар домбырамен күй тартып, екі би нөмірін қойды.

Астана қаласындағы Зияткерлік мектеп (ФМБ) оқушылары 2022 жылғы 21-27 ақпан аралығында екінші шет тілін оқу аясында «Tolles Diktat» Бүкілресейлік Ашық акциясына қатысты. Бұл акция неміс тілін насихаттау және неміс тілінде сауатты жазу мәдениетін дамыту мақсатында Ресейде тұратын немістердің қоғамдық ұйымдарының бастамасымен ұйымдастырылды. Акцияға 15 оқушы қатысып, барлығы қатысу сертификаттарын алды.

Екінші шет тілін үйрену мақсатында Алматы қаласындағы Зияткерлік мектептің (ФМБ) оқушылары Инчхон (Корея) серіктес мектебінің оқушыларымен пошта арқылы хаттар және сыйлықтармен алмасты. Оқушылар «Кореяның поэзиясымен және әндерімен танысу» конкурсына қатысып, Корея Республикасының Елшілігі жанындағы білім беру орталығынан арнайы сыйлықтармен марапатталды.

2022 жылғы 16 қарашада Ақтау қаласындағы Зияткерлік мектеп базасында және 2022 жылғы 26 желтоқсанда Башқортстанның Кумертау қаласындағы № 3 гимназияда Ахмет Байтұрсыновтың 175 жылдығына арналған оқушылар мен мұғалімдердің кездесулері өтті.

Спорт секциялары мен қызығушылық үйірмелері

Әр оқу жылында Зияткерлік мектептерде спорттық жарыстар мен спорттық онлайн ойындар өткізіледі.

Биылғы оқу жылында тоғызқұмалақ, шахмат, футзал және волейбол сияқты спорт түрлері бойынша желілік спартакиада кезеңдері өтті. Өңірлік кезеңдер Ақтөбе, Алматы, Көкшетау, Тараз, Петропавл, Атырау, Өскемен, Қызылорда қалаларының Зияткерлік мектептері базасында өтті.

**7-8-сынып оқушылары арасындағы
соңғы желілік спартакиадаға Зияткерлік
мектептердің қатысу қорытындысы**

ФУТЗАЛ

Ұлдар командасы. ФИНАЛ

**1-орын -
Петропавл ХББ**

**2-орын -
Шымкент ФМБ**

**3-орын -
Орал ФМБ**

Қыздар командасы. ФИНАЛ

**1-орын -
Петропавл ХББ**

**2-орын -
Астана ФМБ**

**3-орын -
Алматы ФМБ**

ВОЛЕЙБОЛ

Ұлдар командасы. ФИНАЛ

**1 орын -
Астана ФМБ**

**2 орын -
Алматы ХББ**

**3-орын -
Өскемен ХББ**

Қыздар командасы. ФИНАЛ

**1-орын -
Астана ФМБ**

**2-орын -
Тараз ФМБ**

**3-орын -
Астана ХБ**

Командалық есепте шахмат ойындары бойынша спартакиаданың жүлдегерлері

**1-орын -
Астана ФМН**

**2-орын -
Алматы ФМН**

**3-орын -
Семей ФМН**

Ұлттық «Тоғызқұмалақ» ойыны бойынша спартакиаданың жүлдегерлері

**1-орын -
Кызылорда ХБН**

**2-орын -
Ақтау ХБН**

**3-орын -
Уральск ФМН**

Назарбаев Зияткерлік мектептеріндегі қосымша білім беру педагогтері қызметінің нәтижелілігі түрлі деңгейдегі конкурстар мен жарыстардағы жүлделі орындар арқылы қаралады.

Мысалы, Ақтау қаласындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің оқушылары Орал қаласында өткен жастар арасындағы XI Халықаралық «Сиқырлы микрофон» байқауында гран-при иеленді. Байқаудың құрылтайшылары - «Daryndar Alemi» халықаралық шығармашылық ұйымы.

Өскемен қаласының Назарбаев Зияткерлік мектебінің 8 «С» сынып оқушысы, театр үйірмесінің тәрбиеленушісі,

Ақтоты Мұратқызы ресми түрде «Сиқырлы қобдиша» сценарийінің авторы атанды. Жаңа жыл мерекесіне арналған сценарийдің сюжеті бойынша Ақтоты 2 ай жұмыс істеді. Оған ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға жаңа жылдық көңіл-күй сыйлау ниеті түрткі болды.

Қарағанды қаласындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің 9-сынып оқушылары Алдияр Нақып пен Сұлтанби Исатай RoboLand-Kazakhstan санатында Халықаралық Roboland-2022 робототехника, бағдарламалау және инновациялық технологиялар фестивалінде 1-орынға ие болды.

3.5. Оқушылардың әл-ауқаты Психологиялық қызмет

Оқушылардың әл-ауқаты Зияткерлік мектептер қызметінің басым бағыты болып саналады. Мектептегі әл-ауқатты қамтамасыз етудің маңызды бөлігі – педагог-психологтардың тиімді қызметі. Психологиялық қызметтердің мақсаты – оқушылардың психикалық денсаулығын қолдау және дамыту, психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесін ұйымдастыру арқылы білім беру үдерісіне қатысушылардың әл-ауқатын қамтамасыз ету, дамудағы қиындықтарды жеңуге көмектесу, оқу және жұмыс күйзелісін азайту, өмірлік өзін-өзі анықтау (пәндік және кәсіптік бағдар таңдау).

Есепті кезеңде мектептердің психологиялық қызметтері қойылған мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін мынадай негізгі бағыттар аясында жұмыс істеді: психодиагностика, психокоррекциялық және дамытушылық жұмыс, оқушыларға, педагогтер мен ата-аналарға кеңес беру, психологиялық профилактика, психологиялық білім беру, сараптамалық қызмет, ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс. Бұл ретте педагог-психо-

логтар өз тиімділігін дәлелдеген ғылыми негізделген бағдарламалар мен жобаларды іске асыру жағына жеке іс-шаралардан алшақтап, білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың жүйелілігін, практикалық іс-қимылдарын және кеңінен тартылуын көздейтін әл-ауқатты қамтамасыз етуге жалпы мектептік тәсілдемені ұстанды.

Оқушылар контингенті 960 оқушыдан асатын Астана және Алматы қалаларының төрт Зияткерлік мектебінде педагог-психологтың қосымша ставкалары енгізілді.

2022 жылы Зияткерлік мектептердің психологиялық қызметтері оқушыларға, ата-аналарға және тәрбиешілерге арналған түрлі бағдарламалар арқылы **әлеуметтік-эмоциялық дамудағы қиындықтардың алдын алу және оған жауап беру жүйесін жүзеге асыруды жалғастырды.**

8-11-сыныптардағы кәмелетке толмағандар арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу жөніндегі бағдарлама аясында мектеп қызметкерлері, пән мұғалімдері, педагог-ұйымдастырушы-кураторлар, қосымша білім беру педагогтері, техникалық қызметкерлер мен күзет қызметкерлері, сондай-ақ ата-аналар үшін жасөспірімдер арасында өзін-өзі бұзатын мінез-құлықтың профилактикасы туралы ақпараттандыруды және жауапты қатысуды арттыруға бағытталған оқыту жүргізілді. Сондай-ақ психологиялық күйзеліске ұшыраған және деструктивті мінез-құлықтың әртүрлі белгілерін бастан кешіретін оқушыларды анықтап, «Көңіл күйіңе әсер ет және оны жақсарт» тақырыбында жасөспірімдерге дәріс беру сияқты өз-өзіне және құрдастарына көмектесу дағдыларын дамытуға бағытталған бағдарламалар жүзеге асырылуда.

Бағдарламаға қосымша оқушыларға «Гормондар менің өміріме қалай әсер етеді?», «Жасөспірім кезіндегі жеке тұрақсыздық», «Эмоцияларды басқару. Жасөспірім кезіндегі өзін-өзі бақылауды дамыту», «Буллинг және кибербуллинг. Психологиялық қысымға қалай қарсы тұруға болады?» сияқты тақырыптарда арнайы сабақтар өткізілді.

Жаңадан қабылданған 7-сынып оқушыларының бейімделуін, мінез-құлық дағдыларын дамыту үшін сыныптарда командалық білім беру тренингтері, психологиялық ойындар, ата-аналар мен оқушыларға арналған «НЗМ-ге жолсілтеме» сабақтары өткізілді. Ақпаратты өзектендіру үшін 2022 жылғы

тамызда «Ата-аналарға арналған анықтамалыққа» және «Жаңадан бастаушыларға арналған кітапқа» өзгерістер енгізілді, олар оқушыларды бейімдеу сабақтарын өткізу кезінде пайдаланылады.

Барлық Зияткерлік мектептердің 7-сынып оқушылары үшін үлкен «Калейдоскоп» психологиялық ойыны өткізілді, оның мақсаты – ұжымды біріктіру, өзара қолдау, ішкі кедергілерді жою (қарым-қатынастан жасқану, коммуникативтік қиындықтар, өзін-өзі талдау). 7-сынып оқушыларының өзін-өзі түсіну дағдылары мен коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру үшін 17 оқу сағаты көлемінде жеке тұлғаны дамытуға бағытталған «Быть собой и жить с другими» атты элективті курс әзірленді және мектеп кестесіне енгізілді. Курс аясында 493 сабақ өткізілді.

7-сынып оқушыларына арналған «Мықты отбасы» атты балалар мен ата-аналар қарым-қатынасын нығайту бағдарламасы аясында педагог-психологтар ұйымдастырушы-педагогтер-кураторлар мен жатақхана тәрбиешілерін оқытып, содан кейін олар бағдарламаны іске асыруға фасилитатор ретінде қатысты. Есепті кезеңде 777 отбасы үшін бағдарлама бойынша сабақтар өткізілді. Тараз қаласындағы Зияткерлік мектептің психологиялық қызметі бағдарламаның 7 негізгі сабағына қатысқан 9 отбасы үшін 4 сабақтан тұратын «Мықты отбасы» бағдарламасының қосымша бөлімдерін өткізді. Қатысушылар бағдарлама балалар мен ата-аналардың жақындасуына және отбасылық жанжалдардың азаюына ықпал ететінін атап өтті.

Емтихан кезеңінде оқушыларға көмек көрсету мақсатында 10 және 12-сынып оқушылары үшін «Емтихан кезеңінде қалай сабырлы және мұқият болу керек?» атты 4 сабақтан тұратын серия өткізілді. Сондай-ақ емтихан кезеңінде оқушыларды психологиялық қолдау мәселелерінде ата-аналардың хабардарлығын арттыру мақсатында «Ата-аналар нені білуі керек? Емтиханға дайын-

далу және тапсыру кезінде баламен қалай сөйлесу керек?», «Емтиханға дайындық кезеңіндегі ата-аналардың мінез-құлқы» тақырыбында ата-аналарға арналған семинарлар мен вебинарлар өткізілді.

10-12-сынып оқушыларына пәндік және кәсіби таңдауда көмек көрсету үшін «Табыс психотехнологиясы: Менің 5 жылдық жоспарым» және «Болашақты басқару: өзгерістерге қалай оңай және тез бейімделу керек» элективті курстары өткізілді.

Есепті кезеңде 5 Зияткерлік мектепте (Астана қаласындағы ФМБ, Шымкент қаласындағы ФМБ, Қызылорда қаласындағы ФМБ, Алматы қаласындағы ХББ, Алматы қаласындағы ФМБ) денсаулық жағдайы, академиялық үлгерімі, психологиялық хал-ахуалы, қиын өмірлік жағдайлары және т.б. себептермен мектептен шығу қаупі бар оқушыларды ерте анықтауға және бірлесіп сүйемелдеуге бағытталған «Балалардың мектептегі білім беру жүйесінен шығуын анықтау мен оған ден қоюдың алдын алу үшін ерте ескерту жүйесі» (бұдан әрі - ЕЕЖ) бағдарламасы әзірленді, кейіннен басқа мектептерге тарату мақсатында пилоттық енгізу ұйымдастырылды. ЕЕЖ бағдарламасы шеңберінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылар мен олардың отбасыларына психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік, медициналық қолдау көрсету және жәрдемдесу мақсатында кейс-менеджмент стандарттарын енгізу жүргізілді. 2022 жылғы 15-19 тамыз аралығында Алматы қаласында Колумбия университетінің тренері Людмила Кимді тарта отырып, «Зияткерлік мектептер мысалында мектептік білім беру жүйесінің практикасына кейс-менеджментті енгізу» тақырыбында офлайн-семинар өткізілді, онда Зияткерлік мектептердің 34 қызметкері оқытылды. Сонымен қатар мектептер үшін кейс-менеджменттің цифрлық хаттамасын әзірлеу бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға және түрлі қиындықтарға тап болған оқушыларға жеке көмек көрсету мақсатында педагог-психологтар оқушыларға, ата-аналарға және педагогтерге кеңес берді. Оқушылар үшін барлығы 8 077 жеке кеңес өткізілді.

Оқушылардың жеке кеңес беру туралы негізгі сұраныстары мынадай тақырыптарға қатысты болды: «Басқалармен қарым-қатынастың нашарлығы туралы субъективті алаңдаушылықтар» (қарым-қатынасқа кедергі келтіретін ұялшақтық пен қорқыныш, құрдастары арасында абыройға үстем болуға деген ұмтылыс, біреуге деген реніш сезімі және т.б.), «Мектеп» (оқу үлгерімі, ынта, оқуға ынтасыздық, ережелерді бұзу және т.б.), «Отбасылық қатынастар» (ата-аналардың түсінбеушілігі, бақылау және қатаң тыйымдар, жасөспірімдердің тәуелсіздік үшін күресі, үйден кету, отбасылық жанжалдар, отбасы мүшелері туралы алаңдаушылық және т.б.). Көптеген оқушылар психологиялық диагностика нәтижелері бойынша кеңес алуға жүгінді.

Ата-аналардың кеңес берудегі негізгі сұраныстары мектепке және балаларының басқалармен қарым-қатынасының бұзылуына қатысты субъективті алаңдаушылықтарына қатысты болды. Ата-аналармен барлығы 2 076 кеңес өткізілді.

Педагог-психологтар оқушылармен өзара іс-қимыл, оқу және оқыту мәселелері бойынша педагогтерге 2 694 кеңес өткізді. Мұғалімдердің көпшілігі оқушылардың академиялық үлгеріміне қатысты қолдау мәселелерін шешу үшін психологиялық қызметке жүгінді (үлгерімнің төмендігі, оқуға ынтасы, оқушыларға сараланған көзқарас мәселелері, оқушылардың емтихандарға, олимпиадаларға, конкурстарға психологиялық дайындығы және т.б.). Мұғалімдердің көптеген сұрақтары жеке сипаттағы мәселелерге (басқалармен қарым-қатынастың нашарлауы, отбасындағы мәселелер, тұрмыстық зорлық-зомбылық, эмоциялық шаршау, психосоматикалық денсаулық, алаңдаушылықтар, біреуге деген реніш сезімі және т.б.) және оқушылармен тұлғааралық қақтығыстарға қатысты болды.

Кейс-менеджмент бойынша оқытудан басқа, пилоттық мектептер үшін семинарлар мен тренингтер өткізілді:

- Зияткерлік мектептердің 30 педагог-психологына арналған «Жасөспірім кезіндегі аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу» семинар-тренингі;

• Зияткерлік мектептердің 28 педагог-психологына арналған халықаралық тренер Дебби Алленнің қатысуымен «Мықты отбасы» бағдарламасы бойынша тренинг (БҰҰ ЕҰП-мен бірлесіп).

Әдістемелік күн аясында «Мектепте кеңес беру практикасының Копинг-стратегиясы», «Жасөспірімдермен жұмыста HEADSS құралын қалай пайдалану керек», «Оқыту нәтижесінде алынған бағалау құралдарын, әдістемелерді енгізу мониторингі», «Өзін-өзі ұстау және басқалармен бірге өмір сүру» элективті курсы өткізілуі тақырыптары бойынша семинарлар өткізілді.

Қадағалау көмегімен психологтардың кәсіби қызметінің сапасын бағалау үдерісі ұйымдастырылды. 2022 жылғы 25 қазан мен 29 желтоқсан аралығында Колумбия университетінің тренері Людмила Кимді тарта отырып, «Пилоттық Зияткерлік мектептердегі кейс-менеджмент бойынша супервизия» тақырыбында онлайн-супервизия өткізілді. Сондай-ақ Талдықорған, Алматы қалаларының Зияткерлік мектептерінің психологтарына интервизиялар (қиын жағдайларды талдау) жүргізілді, қазақ тілінде оқытатын сыныптарда жұмыс істейтін психологтарға арналған интервизиялық топ құрылды.

БҰҰ Балалар қорымен (ЮНИСЕФ) бірлесіп педагог-психологтардың жұмыс үдерісін автоматтандырылған басқару үшін бірыңғай ақпараттық орта құруға бағытталған «Мектептердегі психологиялық қызметтерді қолдау жөніндегі электрондық әдістемелік орталық» порталы әзірленді. Порталға тестілеу жүргізілуде.

Педагог-психологтар республикалық конкурстарға қатысты. Мәселен, «2022 жылдың үздік психологы» республикалық байқауында Шымкент қаласындағы ФМБ Зияткерлік мектебінің педагог-психологы білім беру ұйымдарының психологтары арасында 1-орын алды.

Медициналық қызмет

1. Мектептердің медициналық пункттеріне жүгіну және оқушылардың аурушандығы

2022 жыл ішінде Зияткерлік мектептердің медициналық пункттерінде, Астана қаласының Халықаралық мектебінде 51 мыңнан астам өтініш тіркелген. Медициналық пункттерге жүгінудің негізгі себептері: тыныс алу органдары, ас қорыту органдары, несеп-жыныс жүйке жүйесі аурулары, сондай-ақ алған жарақаттарына байланысты және басқа да себептерге байланысты шағымдар.

Негізгі себептер бойынша мектептердің медициналық пункттеріне жүгіну (2022 жыл, %-бен)

Аурудың негізгі топтары бойынша оқушылардың аурушаңдығы (2022 жыл, %-бен)

2022 жылы оқушылардың өтініштері бойынша денсаулық сақтау ұйымдары берген 9,8 мыңнан астам медициналық анықтамалар негізінде аурушаңдықты талдау нәтижесінде аурулардың негізгі топтары тыныс алу мүшелерінің (жіті респираторлық аурулар, ринит және т.б.), асқорыту мүшелерінің, жұқпалы (COVID-19, желшешек) аурулардың, жарақаттар (ауыртып алу, созылу белгілері), жүйке жүйесінің және т.б. аурулары екені анықталды. «Басқа аурулар» санатына хирургиялық патологиялар, эндокриндік аурулар, қан аурулары, аллергиялық реакциялар кіреді.

2. Профилактикалық медициналық тексеру және профилактикалық екпелер

2022 жылдың бірінші жартыжылдығында мектепте өтуі керек оқушылардың 76%-ы профилактикалық медициналық тексеруден өтті. 2022 жылдың екінші жартыжылдығындағы осындай көрсеткіш 85%-дан асты. Қалған оқушылардың профилактикалық медициналық тексеруден өтуі аумақтық алғашқы медициналық ұйымның кестесіне сәйкес 2023 жылдың басына жоспарланған.

Ұлттық профилактикалық егу күнтізбесіне сәйкес мектеп оқушылары күл ауруы (дифтерия), көкжөтел, сіреспе және т.б. жұқпалы ауруларға қарсы вакцинация алуға, сондай-ақ туберкулиндиагностикасынан өтуі тиіс.

2022 жылдың бірінші жартыжылдығында жасына байланысты оқушыларды күл ауруы мен сіреспеге қарсы вакцинациялаумен қамту 67%-дан асты, туберкулиндиагностикадан оқушылардың 60%-ға жуығы өтті. 2022 жылдың екінші жартыжылдығындағы осындай көрсеткіш күл ауруы мен сіреспеге қарсы вакцинация бойынша 67%, туберкулиндиагностика – 51% болды. Вакцинациядан өтпедің негізгі себептері оқушылардың заңды өкілдерінің вакцинациядан ақпараттандырылған бас тартуы, айғақтар бойынша медициналық бас тарту болып саналады.

Оқушылардың заңды өкілдерінің ақпараттандырылған келісімі негізінде тұмауға, КВИ-ге, туберкулезге, көкжөтелге, күл ауруына (Астана қаласының халықаралық мектебі) қарсы профилактикалық егулер жүргізілді.

3. Ақпараттық-түсіндіру жұмыстары

Оқушылар арасындағы аурушаңдық құрылымындағы тыныс алу мүшелері ауруларының едәуір үлесін ескере отырып, мектептердегі медициналық қызметтер жыл бойы, әсіресе эпидемиялық маусымда дәрістер, әңгімелер өткізеді, мектепте жіті респираторлық аурулардың алдын алу мәселелері бойынша бейнероликтер, таныстырылымдар, санитариялық бюллетеньдер әзірленеді әрі таратылады.

Жыл бойы Зияткерлік мектептерде жұқпалы аурулардың алдын алу, сондай-ақ балалар арасында жарақаттанудың, миопияның алдын алу бойынша іс-шаралар өткізілді.

Балалар арасында жүргізілген сауалнама нәтижелері бойынша (мектепте тамақтануды ұйымдастыру) диета мамандары мектепте тамақтануды ұйымдастыру кезінде санитарлық ережелерді сақтау, теңдестірілген тамақтану қажеттілігі, газдалған сусындар мен фастфудтың зияны туралы түсіндіру жұмыстарын жүргізді. Сонымен қатар оқушылар үшін жеке гигиенаны сақтаудың маңыздылығы, күн тәртібі, темекі шегудің зияны туралы және т.б. тақырыптар бойынша оқыту іс-шаралары өткізіледі.

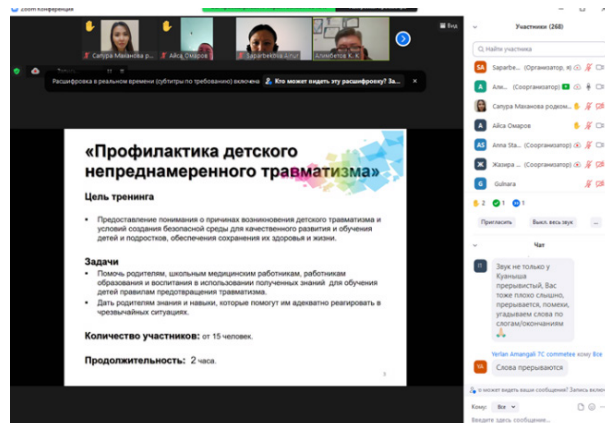

Сонымен қатар, мектеп мұғалімдерімен бірлесіп денсаулық фестивальдері, ашық сағаттар өткізілді, Денсаулық Күні, Денсаулық апталығы (Ақтөбе және Атырау қалаларының Зияткерлік мектептері) аясында витаминотерапия ұйымдастырылды.

Медицина қызметкерлері, жатақхана тәрбиешілері, «Дене шынықтыру» пәні бойынша мұғалімдер, педагог-кураторлар үшін мектепте автоматты сыртқы дефибрилляторды пайдалана отырып, шұғыл

жағдайларда алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша курс ұйымдастырылды. Мектептердің техникалық қызметкерлері үшін мектептерде дезинфекциялық режимді сақтау, мектеп үй-жайларындағы ауаны дезинфекциялау және қауіпсіздік шараларын сақтау бойынша нұсқаулықтар өткізілді.

Зияткерлік мектеп оқушыларының ата-аналары үшін балалар арасында байқаусызда жарақаттанудың алдын алу бойынша онлайн-оқыту ұйымдастырылды. Сонымен қатар күзгі-қысқы кезеңде балаларды сауықтыру (Қостанай қаласының Зияткерлік мектебі), фастфудтың зияны туралы (Павлодар қаласының Зияткерлік мектебі) семинарлар өткізілді.

РУКОВОДСТВО

ДЛЯ АДМИНИСТРАЦИИ,
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ПЕРСОНАЛА ШКОЛЫ,
УЧАЩИХСЯ И ИХ РОДИТЕЛЕЙ
ПО ПРОФИЛАКТИКЕ НЕКОТОРЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ
СРЕДИ ДЕТЕЙ ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

«Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ есепті жылы Қазақстандағы БҰҰ Балалар қорының (ЮНИСЕФ) қолдауымен мектеп жасындағы балалар арасында кейбір аурулардың алдын алу бойынша мектеп әкімшілігіне, педагогикалық қызметкерлеріне, оқушылар мен олардың ата-аналарына арналған нұсқаулық әзірленді.

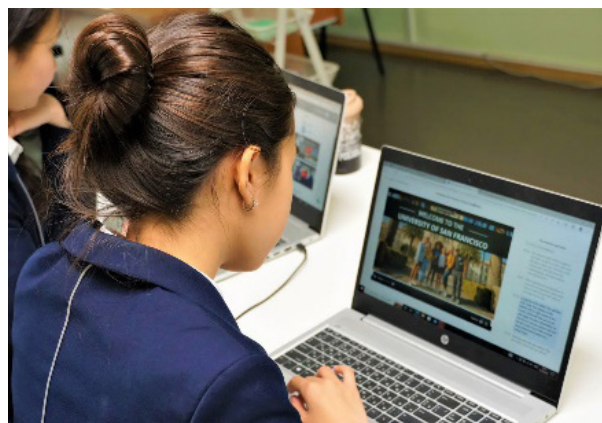
3.6. Кәсіби бағдарлау жұмысы

Жыл бойы оқушылар үшін офлайн және онлайн форматтарда мынадай жоғары оқу орындарымен және ұйымдармен кәсіптік бағдарлау кездесулері өткізілді: Назарбаев университеті, Азаматтық авиация академиясы, Астана IT университеті, Kozubaev университеті, «МИФИ» ҰЯЗУ, Гонконг политехникалық университеті (Қытай), Токио халықаралық университеті (Жапония), «Campus France» Француз Альянсы, Education USA, Swiss Education Group және т.б. Мұндай кездесулер оқушыларға оқуға түсу және оқу бойынша өзекті әрі дұрыс ақпарат алуға, гранттар мен қаржылық көмектің түрлері, шарттары туралы білуге, қызықтыратын сұрақтар қоюға мүмкіндік береді.

Оқушылардың Қазақстан-Британ техникалық университетінің, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ механика-математика факультетінің, Гонконг қалалық университетінің көрмелері мен ашық есік күндеріне, International Education Fair 2022 және Inter Student халықаралық білім беру көрмесіне және басқа да іс-шараларға қатысуы ұйымдастырылды.

Зияткерлік мектептердің 7-12-сынып оқушылары үшін екінші жыл қатарынан Council of International Schools стратегиялық серіктесімен бірлесіп «Университеттер жәрмеңкесі» (CIS University Exploration Day – Eurasia) онлайн форматта өткізілді, оған Нидерландыдан, АҚШ-тан, Ұлыбританиядан, Канададан және т.б. 30-дан астам шетелдік жоғары оқу орындары қатысты. Оқушыларға жоғары оқу орындарының өкілдерімен кездесуге, оқуға түсу және оқу талаптарымен танысуға, гранттар мен шәкіртақылар туралы ақпарат алуға, «Жеке мансап жолын құру», «Нидерландыдағы пәнаралық бағдарламалар және олар сіздің болашағыңызға неліктен тамаша дайындық болып саналады», «Гонконгтағы шәкіртақылар мен мансаптық мүмкіндіктер», «Бакалавриат

кезіндегі зерттеулер және эксперименттік оқытудың құндылығы» сияқты және т.б. тақырыптарға сессияларды тыңдауға мүмкіндік туды.

НЗМ түлектері қауымдастығымен (NIS Alumni) жұмыс шеңберінде Назарбаев Университетінде, Қазақстан-Британ техникалық университетінде, Айви лигасының жоғары оқу орындарында, Линнань университетінде, Гонконг қалалық университетінде, Абу-Дабидегі Нью-Йорк университетінде және т.б. оқу орындарында оқитын Зияткерлік мектептердің түлектерімен ақпараттық кездесулер өткізілді. Түлектер жоғары оқу орнына түсу тарихымен бөлісті, шетелде оқуға және тұруға қатысты кеңестер мен ұсынымдар берді.

Кәсіби бағдарлау жөніндегі кеңесшілер Павлодар мұнай-химия зауыты, Семей машина жасау зауыты АҚ, «Оңтүстік» АЭА, «Солтүстік фанер комбинаты» ЖШС, «Зенченко және К» КС, «Молсервис» ЖШС және т.б. жергілікті кәсіпорындарға экскурсиялар жасады. Жоғарыда аталған кәсіпорындардың басшылары мен мамандары Зияткерлік мектеп оқушыларының белсенділігі мен ой-өрісін атап өтті.

Кәсіптік бағдарлау жұмысын тиімді ұйымдастыру мен іске асырудың маңызды факторларының бірі кәсіптік бағдарлау жөніндегі кеңесшілердің кәсіптік дамуы болып саналады.

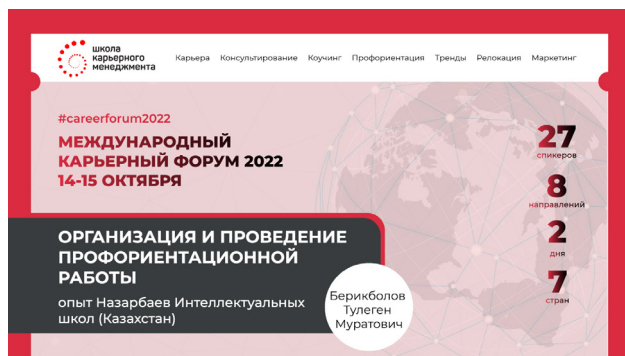
2022 жылғы сәуірде кәсіптік бағдарлау жөніндегі кеңесшілер АҚШ елшілігі IC3 Институтымен (Үндістан) бірлесіп ұйымдастырған онлайн-тренингке қатысты, оның барысында олар АҚШ жоғары оқу орындарына құжаттарды тапсыру үдерісі туралы ақпарат алды.

2022 жылғы 25 қыркүйекте кеңесшілер Назарбаев Университетінің Ашық есік күніне (NU Open House Day) барды, онда университет кампусын тамашалады, түрлі сессияларға қатысты, студенттердің әзірлемелерімен танысты, өз мектептерінің түлектерімен кездесті.

2022 жылғы 26-27 қыркүйекте ДББҰ кәсіптік бағдарлау жұмысын жетілдіру, кәсіптік дағдылар мен құзыреттерді дамыту мақсатында кәсіптік бағдарлау жөніндегі кеңесшілер үшін жыл сайынғы семинар-тренинг өткізілді. Семинарда «Назарбаев Университеті» ДББҰ, «Халықаралық бағдарламалар орталығы» АҚ, «BTS Education» ЖШС, Астана қ. ФМБ Зияткерлік мектебінің педагог-психологы және т.б. өкілдері сөз сөйледі.

2022 жылғы 14-15 қазанда кеңесшілер Мансап менеджменті мектебі (Ресей) ұйымдастырған «CAREER FORUM-2022» мансап мамандарына арналған жыл сайынғы халықаралық онлайн-форумға қатысты. Форум аясында Өскемен қ. ХББ Зияткерлік мектебінің кәсіби бағдарлау жөніндегі кеңесшісі Т.М. Берікболов спикер ретінде сөз сөйледі. Ол Зияткерлік мектептер желісінде жүргізілетін кәсіптік бағдар беру жұмысының жүйесін ұсынды.

CAREER FORUM 2022

2022 жылдың 18 қарашасында кеңесшілер Қазақстан мектеп оқушыларының кәсіптік бағдар берудің халықаралық қауымдастығы өткізген «Жаңа уақыт форматындағы кәсіптік бағдарлау» атты кәсіптік бағдарлаушылардың IX семинарына қатысты. Онда кәсіптік кеңесшінің құзырет-

терімен және қажетті дағдыларымен, еңбек нарығы үрдістерін зерттеу нәтижелерімен танысты, оқушылардың мамандық таңдауға деген қызығушылығын арттыру үшін әлеуметтік желілерді сауатты пайдалануды және т.б. үйренді.

4

ЗЕРТТЕУ ЖОБАЛАРЫ

Ғылыми-зерттеу әлеуетін дамыту

Зерттеу ұйымды үнемі жетілдірудің маңызды құралы болып саналады. Ұйымның зерттеу әлеуетін нығайту бойынша тұрақты негізде жұмыс жүргізіледі.

Зерттеу жобалары

Білім беру бағдарламалары орталығы (БББО) 2022 жылы мынадай зерттеу жобаларын жүзеге асыруды жалғастыруда:

- 1) «Қазақстанның орта білім беру жүйесіндегі білім беру саласындағы инновациялардың таратылуы және сабақтастығы»;
- 2) «Оқушылардың зерттеу дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық шарттары» («Жаратылыстану» пәнінің мысалында).

2018 жылдан бастап БББО Назарбаев Университетінің Жоғары білім беру мектебінің, Кембридж университетінің білім факультетінің және «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ-ның **«Қазақстанның орта білім беру жүйесіндегі білім беру саласындағы инновациялардың таратылуы және сабақтастығы»** тақырыбы бойынша бірлескен зерттеуіне қатысады. Орталықтың Талдау, зерттеу және жобаларды басқару бөлімінің аға менеджері З. Хамидулина жобадағы әріптестері Н. Якавец, А. Винтер, К. Мэлоун және Ж. Жонтаевалармен бірлесіп «Journal of Educational Change» ғылыми журналында «Educational reform and teachers' agency in reconstructing pedagogical practices in Kazakhstan» мақаласын жариялады (Q1). Журнал Web of Science's Social Sciences Citation Index және Scopus ғылыми-метрикалық базаларына кіреді.

«Оқушылардың зерттеу дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық шарттары («Жаратылыстану» пәні мысалында)» зерттеу жобасы шеңберінде 2022 күнтізбелік жыл ішінде зерттеудің екінші кезеңін жүзеге асыру бойынша жұмыс жүргізілді – бастауыш сынып оқушыларының зерттеу дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық (дидактикалық) моделін әзірлеу («Жаратылыстану» пәні мысалында), бастауыш сынып оқушыларының зерттеу дағдыларының қалыптасу деңгейін анықтау үшін диагностикалық шаралар кешенін әзірлеу, анықтау экспериментін жүргізу.

Сонымен қатар «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ-ның «Қазақстанның Ұлттық басымдығы: балалар және білім беру» Қазақстан Республикасы Білім беру қызметкерлерінің Тамыз конференциясына қатысуы шеңберінде (2022 ж. 15 тамыз, Астана қ., Қазақстан Республикасы) бастауыш сынып мұғалімдеріне арналған «Жаратылыстану-ғылыми сауаттылықты дамыту» практикалық сессиясында әдеби шолудың аралық нәтижелерін және тәжірибелік-эксперименттік жұмыс бағдарламасының жобасын ұсыну арқылы зерттеудің бірінші кезеңінің нәтижелерін «Powered by NIS ауылдық мектебі» жобасының және «Ауылдық жерлердегі тірек мектептердің әлеуетін дамыту «Қайырымдылық білім беру жобасының педагогтеріне үздік тәжірибелерді беру» тамыз секциялық отырыстарына апробациялау жүргізілді. Зерттеу нәтижелері Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің мұғалімдері мен білім беру қызметкерлерінің VII съезінде (Астана қ., 2022 жылғы 4-7 қазан) «Зерттеу негізінде оқыту: ізденушіліктен зерттеу дағдыларына» шеберлік класс өткізу шеңберінде жарияланды.

ЭЫДҰ-ның «Білім беру - 2030» жобасы

ЭЫДҰ-ның «Білім беру - 2030» жобасы жүзеге асырудың 2 кезеңінде тұр: куррикулумға және білім беру үдерісіне негізгі идеялар мен тұжырымдамаларды енгізу, жобаның бірінші кезеңінде жүргізілген деректер мен талдауға негізделген жарияланымдар шығару, жоба идеяларын тарату.

Осыған байланысты ДББҰ-ның жобаға Қазақстаннан Ұлттық үйлестіруші ретінде қатысуы вебинарларға қатысумен, жарияланымдарды аударма жасаумен және жоба идеяларын таратумен шектелді. Мәселен, 2022 жылы ЭЫДҰ-ның «Білім-2030» жобасы **«Құндылықтар мен қатынастарды куррикулумға кіріктіру, жақсы болашақты қалыптастыру»** жарияланымын шығарды, онда 2016 жылғы жаңартылған білім беру мазмұнының оқу бағдарламаларын (Curriculum Content Mapping) салыстырмалы талдау қорытындылары бойынша Қазақстан туралы деректер келтіріледі.

Осы жарияланымға сәйкес құндылықтар Қазақстанның оқу бағдарламаларында

айқын көрсетілген. Жоба әртүрлі елдің куррикулумдарын мынадай құндылықтарды ұсыну және қалыптастыру тұрғысынан талдайды: рефлексия, ынтымақтастық, оқуды үйрену, құрмет, жауапкершілік, эмпатия, өзін-өзі реттеу, табандылық, сенім. Эстонияда (63%) және Қазақстанда (57%) пәндік салалар бойынша жаңа құндылық құрудың ең жоғары көрсеткіші байқалады.

Embedding Values and Attitudes in Curriculum
SHAPING A BETTER FUTURE

Hong Kong (China)	Perseverance, respect for others, responsibility, national identity, commitment, integrity, care for others, and two new priority values, empathy and law-abidingness, have been added to the Hong Kong (China) curriculum in 2021. In addition to these nine priority values and attitudes, schools can select other core values and attitudes promoted in the curriculum in accordance with the school mission and students' needs, such as modesty, courage and honesty. A range of other values and attitudes promoted in the school curriculum are listed in the Secondary Education Curriculum Guide (CDC, 2017) Booklet 2 Annex 2: Supplementary Notes to the Secondary Education Curriculum Guide (CDC, 2021).
India ¹	Commitment to democracy and values of equality, justice and freedom of status and opportunity; independence of thought and action; aesthetic appreciation; learning to learn and willingness to unlearn; sensitivity to others; well-being and feelings; co-existing in a multicultural society; building a culture of peace.
Kazakhstan	Respect, collaboration, openness, patriotism and civic responsibility; strong work ethic and creativity; lifelong learning.
Russian Federation	Unity of educational space of the Russian Federation; preservation and promotion of cultural diversity and linguistic heritage of the multinational people of the Russian Federation; the realisation of the right to study their mother tongue; access to basic general education in the native language; accessibility of high-quality basic education; spiritual and moral development.
Singapore	Respect, responsibility, integrity, care, resilience, harmony.
South Africa	Social transformation; human rights, inclusivity, environmental and social justice; valuing indigenous knowledge systems; active and critical learning; high knowledge and high skills; progression; creativity, quality and efficiency.
Viet Nam	Patriotism, love for home town, kindness, tolerance, respect others, self-respect, confidence, independence, self-control, practice, creativity, being a saver, simplicity, honesty; responsibility, gratefulness, diligence, persistence, civic co-operation, peace, democracy, equality.

Note: 1. Responses for these countries/jurisdictions were submitted by independent researchers, not government officials.
2. The Slovak Republic did not participate in the E2030 POC exercise; this information has been provided separately in information not available.
Source: Data from E2030 POC Item 1.2.1.1.

Despite these differences, there is a certain degree of commonality across countries/jurisdictions (Table 1.3). Shared values are important for strengthening and renewing trust in institutions, among communities and in building inclusive, fair, and sustainable economies and societies. The curricula of countries/jurisdictions in this study reflect such shared values, the most common being: **respect** (73% of countries/jurisdictions), **cultural diversity** (67%), and **personal and social responsibility** (67%), **tolerance** (54%) and **integrity** (43%). These personal social values are closely aligned to competences in the OECD Learning Compass 2030 (OECD, 2019[10]).

Table 1.3. Common values explicitly embedded in curricula by countries/jurisdictions

Values ¹	Number of countries/jurisdictions	Countries/jurisdictions
Respect	20	OECD: Australia ² , British Columbia (Canada), Chile, Czech Republic, Estonia, Hungary, Ireland, Japan, Korea, Lithuania, Mexico, Netherlands, New Zealand, Northern Ireland (United Kingdom) ² , Norway, Ontario (Canada), Poland, Portugal, Quebec (Canada), Sweden, Turkey, Wales (United Kingdom), Partner: China (People's Republic of), Hong Kong (China), Kazakhstan, Singapore, South Africa, Viet Nam

Бұл құжат еліміздің педагогтері арасында одан әрі тарату үшін қазақ және орыс тілдеріне аударылады.

Сонымен қатар жоба келесі жылы шығарылуы мүмкін математика бойынша құжаттар мен оқу бағдарламаларын (MCDA) талдау нәтижелерін жариялауға дайындық жұмыстарын жүргізеді.

Ғылыми мақалалар жариялау және конференцияларда сөз сөйлеу

ДББҰ мен Орталықтардың ғылыми-зерттеу ортасында танымалдылығын арттыру бойынша тұрақты негізде жұмыс жүргізілуде, мамандар жүргізілген зерттеулердің қорытындылары бойынша ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялауды жүзеге асыруда.

2022 жылы Білім беру бағдарламалары орталығы Web of Science және (немесе) Scopus ғылыми-метриялық базаларына кіретін нөлдік емес импакт-факторы бар журналдарда төрт ғылыми мақала жариялады. БББО қызметкері Кембридж университеті мен Назарбаев Университетінің жобасы бойынша әріптестерімен бірлесіп «Journal of Educational Change» (Q1) ғылыми журналында «Educational reform and teachers' agency in reconstructing pedagogical practices in Kazakhstan» мақаласын жариялады.

Хаджеттепе университетінің (Түркия), Орал федералды университетінің (Ресей), Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ғалымдарымен бірлескен жұмыс нәтижесінде «Nanomaterials» (Q1) ғылыми журналында БББО қызметкері «A novel Cu₂O/ZnO@Pet Composite Membrane for the Photocatalytic Degradation of Carbendazim» мақаласын жариялады.

Ұлы Петр Санкт-Петербург политехникалық университетінің (Ресей), Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің және Х. Досмұхамедов атындағы Атырау университетінің ғалымдары жүргізген зерттеу нәтижелері бойынша «Materials» (Q2) ғылыми журналында БББО қызметкері «Development of Environmentally Clean Construction Materials Using Industrial Waste» атты мақаласын жариялады.

Есепті кезеңде БББО қызметкерлері өз зерттеулерінің нәтижелерін Комитет (ғылыми қызметтің негізгі нәтижелерін жариялау үшін Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрлігінің ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті) ұсына-тын басылымдар тізбесіне кіретін рецензияланатын журналдарда мақсатты түрде жариялады. Мысалы, Орталық қызметкерлерінің мақалалары «Абылай хан атындағы ҚазХҚ және ӘТУ хабаршысы», «Филология ғылымдары сериясы», «Bulletin of the Karaganda university – Chemistry» ғылыми журналдарында жарияланды. 2023 жылы Орталық қарауға берілген қолжазбалардың санын және оларды рецензиялау кезеңінің ұзақтығын ескере отырып, жоғарыда аталған тізімдегі журналдардағы жарияланымдардың өсуін болжайды.

Зерттеу нәтижелері бойынша «Үздіксіз және электронды мәтіндер мысалында оқу

сауаттылығын қалыптастыру» атты бір ғылыми мақала «Педагогикалық диалог» ақпараттық-педагогикалық журналында жарияланды.

2022 жылы БББО қызметкерлері Қазақстан, Ресей, Өзбекстан жоғары оқу орындары мен ғылыми ұйымдары, мысалы, Низами атындағы Ташкент мемлекеттік педагогикалық университеті (Өзбекстан), М.К. Аммосов атындағы Солтүстік-Шығыс федералды университеті (Ресей), ҚР БҒМ ҒК А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институты, ҚР БҒМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты, Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті, Сүлейман Демирель атындағы университет, Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай Өңірлік университеті, М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті, С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті және т.б. өткізген 30-дан астам халықаралық және республикалық ғылыми конференцияларға, съездерге, дөңгелек үстелдерге қатысты.

2022 жылғы 4-7 қазанда Астана қаласында Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің мұғалімдері мен білім беру қызметкерлерінің VII съезі өтті. Орталықтың директоры Ж.Н. Абдильдина съезге «Болашаққа бағдарланған білім: мазмұн және педагогика» 1-секциясының бірлескен модераторы ретінде қатысты. Орталық қызметкерлері съезд жұмысына спикерлер ретінде де қатысты: «Мектеп кеңістігіндегі оқушылар мен мұғалімдердің ынтымақтастығы мен белсенділігі үшін мүмкіндіктер» (Г. Рысбекқызы), «Зерттеу негізінде оқыту: ізденушіліктен зерттеу дағдыларына дейін» (Н.В. Орехова), сондай-ақ Г.Е. Қожамқұлова «Цифрландыру дәуірінде оқу сауаттылығын дамытудың жаңа тәсілдемелері» диалог алаңында спикер ретінде қатысты.

Білім беруді бағалау жөніндегі Еуропалық қауымдастықтағы Педагогикалық өлшемдер орталығы 3 баяндама ұсынды.

1. «Оқушылардың когнитивті емес дағдыларын бағалау: Назарбаев Зияткерлік

мектептерінің тәсілдемесі». Когнитивті емес дағдыларды бағалау құралдарын таңдаудың теориялық және әдіснамалық негіздемесі ұсынылған.

2. «Тиісті когнитивті жүктеменің жоғары деңгейлі ойлау дағдыларын бағалауға әсерін тұжырымдау». Күрделі тапсырмалардың когнитивті жүктемесі мен осы тапсырмаларды орындау үшін қажет ойлау дағдыларын бағалау арасындағы байланыс анықталды.

3. «Жаратылыстану бейініндегі пәндерді оқу қабілетін болжау үшін оқушылардың ғылыми сауаттылығын бағалау: Назарбаев Зияткерлік мектептері мысалында». «Жаратылыстану» бөлімінің нәтижелері тестің басқа бөлімдерімен байланысын растайтын факторлық талдауды қолдану арқылы қарастырылады. Талдау «Жаратылыстану» тестінің бөлімі оқушылардың математика мен жаратылыстану пәндерін (физика, химия, биология, география) оқу дағдыларын анықтауға болжамды қабілетке ие екенін анықтады.

Сонымен қатар Педагогикалық өлшеулер орталығының (ПӨО) қызметкерлері 13 ғылыми мақала жариялады, оның 3-еуі – нөлдік емес импакт-факторы бар журналдарда шықты.

1. «Investigation of teachers' understanding of Differentiated approach in teaching Mathematics» - «Cypriot Journal of Educational Sciences» (Volume 17, Issue 5, 2022). Зерттеулер мұғалімдердің саралауды оқу материалы мен тапсырмаларды оқушылардың қажеттіліктеріне бейімдеу ретінде түсінетінін көрсетті. Математиканы оқытуда сараланған тәсілдемені қолдану бойынша мұғалімдерді әдістемелік қолдау қажеттілігі анықталды.

2. «Training teachers in science subjects through STEAM technologies» - «World journal on Educational Technology: Current Issues» (Volume 14, Issue 4, 2022). Жаратылыстану факультетінде оқытын студенттердің оқытуда STEAM жүйесін қолданудың тиімділігі туралы пікірі көрсетілген.

3. «Kazakh, Russian, and Uyghur child language literacy: The role of the updated curriculum on longitudinal growth trajectories in Kazakhstan» - «Studies in Educational Evaluation» (Volume 75, 2022). Зерттеу нәтижелері оқушылардың сауаттылығын арт-

тыру үшін жаңартылған оқу бағдарламасын енгізудің тиімділігін растайды.

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің Білім саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті (ҚР ОАМ БССҚК) ұсынған ғылыми басылымда «Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру шеңберінде бағалау құралының валидтілігі мен сенімділігі» атты мақала жарияланды.

Назарбаев Зияткерлік мектептерінің «Оқыту, тәрбиелеу, жақсы көру: Қазақстандағы балалар жылы» атты XIII Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы аясында 3 баяндама ұсынылды.

1. «Назарбаев Зияткерлік мектептеріне түсу бойынша оқушылардың іріктеу тестінің нәтижелеріне бейне ойындардың әсері». Зерттеу нәтижелері стратегиялық, сыни, кеңістіктік ойлауды дамытуға ықпал ететін бейне ойындардың (Sandbox, Strategy games, Simulations, Action games және т.б.) балалардың оқу нәтижелеріне оң әсер ететінін көрсетеді.

2. «Бағалау рәсімдерін жақсарту үшін когнитивті және когнитивті емес дағды-

ларды зерттеу». Бағалау сапасын бақылау құралдарын жетілдіруге бағытталған оқушылардың дағдыларын зерттеудің тұтас моделі ұсынылған.

3. «Когнитивті нейробиологияның идеялары мен әдістеріне негізделген оқу үдерісін құру». Баяндамада оқу материалдарының мінез-құлық көрсеткіштерін қабылдау құралдары (eye-tracker, face-tracker) ұсынылған, оларды пайдалану оқушылардың жақсы оқу нәтижелеріне қол жеткізуге мүмкіндік береді.

CEP Terminology: терминологиялық дерекқор

2021 жылы Білім беру бағдарламалары орталығы Үш тілді терминологиялық дерекқор - **CEP Terminology** әзірледі. Терминологиялық қорды құрудың мақсаты - ұйымдағы терминдерді қолдануда келісімділік пен бірізділікті қамтамасыз ету.

CEP Terminology негізгі пайдаланушылары: аудармашылар, редакторлар, пән мамандары, білім беру ресурстарын әзірлеушілер және «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ-ның басқа да қызметкерлері.

The screenshot displays the CEP Terminology web application. At the top, there is a navigation bar with language options (ҚАЗ, РУС, ENG) and a user profile icon. Below the navigation bar, there is a search bar with the placeholder text 'ВВЕДИТЕ ТЕРМИН' and a dropdown menu labeled 'Выберите категорию'. The main content area is divided into three columns: 'Қазақша', 'Русский', and 'English'. The 'Русский' column is currently selected, showing the definition of 'ПРОБЛЕМНОЕ ОБУЧЕНИЕ' (Problem-based Learning). The definition is as follows:

Определение
обучение, при котором преподаватель, систематически создавая проблемные ситуации и организуя деятельность учащихся по решению учебных проблем, обеспечивает оптимальное сочетание их самостоятельной поисковой деятельности с усвоением готовых выводов науки. Проблемное обучение направлено на формирование познавательной самостоятельности учащихся, развитие их логического, рационального, критического и творческого мышления и познавательных способностей.

Источник
Бим-Рап, Е. М. Педагогический

The 'English' column shows the definition of 'PROBLEM-BASED LEARNING' (PBL):

Definition
a teaching method in which complex real-world problems are used as the vehicle to promote student learning of concepts and principles as opposed to direct presentation of facts and concepts. In addition to course content, PBL can promote the development of critical thinking skills, problem-solving abilities, and communication skills.

Short form
PBL

Source
Duch, B. J., Groh, S. E. & Allen, D. E. (Eds.). (2001). The power of problem-based learning. Sterling.

Дерекқорда «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ және оның Орталықтары іске асыратын жобалар шеңберінде пайдаланылатын негізгі терминдер, сондай-ақ пәндік салалар бойынша терминдер бар. Терминологиялық мәліметтер базасындағы терминдер қосымша мәліметтермен бірге берілген: терминнің мағынасы, қысқаша формалары, ұйымда қолданылатын синонимдер, қолдану аясы немесе қолдану мысалы, термин бекітілген дереккөз/құжат.

Бұл ресурс корпоративтік желіде тікелей <http://termin.cep.nis.edu.kz/>, сондай-ақ Орталықтың ресми сайтында <https://cep.nis.edu.kz/sajt-terminologii/> сілтемесі арқылы қолжетімді.

Осы зияткерлік өнімге авторлық құқық алынды (2022 жылғы 26 қыркүйектегі № 29041 авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізіліміне мәліметтерді енгізу туралы күәлік).

ДББҰ халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы

Назарбаев Зияткерлік мектептері ДББҰ «Оқыту, тәрбиелеу, жақсы көру: Қазақстандағы балалар жылы» атты XIII Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы 2022 жылғы 21-22 қазанда «ЭКСПО-2017» аумағындағы Конгресс-орталықта өтті.

Конференция бағдарламасы 6 тақырыптық бағыттан құрылған.

1. Әр балаға сапалы білім беру
2. Ерте балалық шақтағы даму
3. Мектептерге арналған цифрлық технологиялар
4. Әр баланың игілігі үшін мұғалімнің кәсібилігі
5. Баланы тұлға ретінде тәрбиелеу
6. Мұғалім мен оқушыға арналған дербестендіру

Балалардың әл-ауқаты мен ерте дамуы, когнитивтік педагогика, жасанды зият негізінде технологиялық білім беру, функционалдық сауаттылық пен дербестендірілген оқытуды дамыту, балаларды білім беру жетістіктеріне ынталандыру мәселелері – басты назарда.

Конференцияға 2500-ге жуық адам қатысты. Тіркелу үшін «NIS Conf» қосымшасы жұмыс істеді, конференцияны өткізу туралы ақпарат <https://conf.nis.edu.kz/konferenciya-2022/> сайтында орналастырылды.

190 спикер, оның ішінде 41 шетелдік спикер сөз сөйледі.

Конференция бағдарламасы аясында мынадай іс-шаралар өткізілді:

- 4 пленарлық отырыс;
- 31 секциялық отырыс;
- 17 шеберлік сабақ;
- дөңгелек үстел;
- постер-сессия (32 постер);
- қолтаңба-сессия (10 автор);
- білім беру ресурстарының көрмесі

(18 ұйым).

Конференцияға 17 елден: Финляндия, Канада, АҚШ, Ұлыбритания, Нидерланды, Жапония, Сингапур, Эстония, Оңтүстік Корея, Португалия, Ресей, Франция, Испания, Аустралия, Мальта және Болгариядан келген спикерлер қатысты.

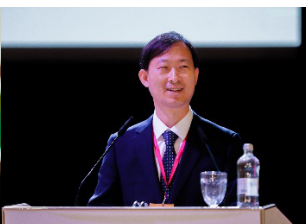
«Әр балаға сапалы білім беру» № 1 пленарлық отырыстың спикерлері мен баяндама тақырыптары

Күләш Шамшидинова,
«Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ Басқарма Төрағасы, Қазақстан «Өзгермелі әлем үшін балалардың тұтас дамуы»

Дэвид Марш,
Ювяскюль университетінің EduCluster Finland тобының инновациялар және сыртқы байланыстар жөніндегі директоры, Финляндия «Қазақстан – Болашаққа жол: заманауи үрдістерді қабылдау»

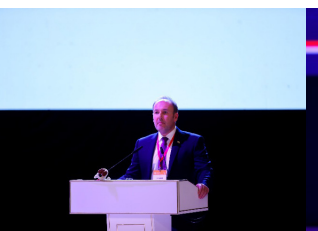

Сунг Жи Парк,
Кореяның білім беруді дамыту институтының ғылыми қызметкері, Оңтүстік Корея ««High-Touch, High-Tech» моделі негізінде жасанды интеллектілі сыныптарды оңтайландыру

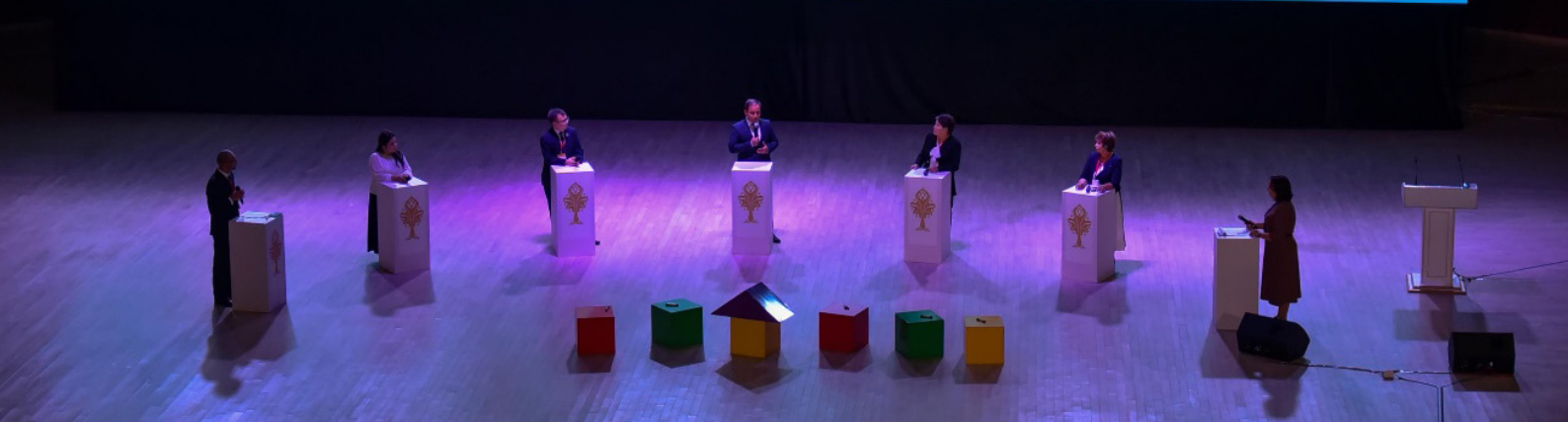
Ирам Сираж,
балаларды дамыту және білім беру профессоры, Оксфорд университеті, Ұлыбритания «Мектепке дейінгі сапалы білім берудің қандай артықшылықтары бар?»

«Оқытуды мұғалім мен оқушы тұрғысынан дербестендіру»
№ 2 пленарлық отырыстың спикерлері мен баяндама тақырыптары

			
Тим Оутс, бағалау саласындағы ғылыми зерттеулер департаментінің топ директоры, Кембридж университетінің емтихан кеңесі, Ұлыбритания «Қазіргі әлемде дербестендірілген оқыту дегеніміз не?»»	Питер Мехисто, Лондон университеті колледжінің құрметті ғылыми қызметкері, білім беру факультеті, көптілді оқыту бойынша сарапшы, Эстония «Автономия және оқушылар мен мұғалімдер арасындағы ынтымақтастық: Эстонияның білім беру саласындағы жетістігінің тарихы»»	Саймон Браунхилл, Бристоль университетінің профессоры, Ұлыбритания «Бұл жолы жеке басқа қатысты!» Дербестендірілген оқыту	Derald «DJ» West, McGraw Hill Education кәсіби қызметтерінің вице-президенті, АҚШ «Цифрлық ресурстар, бейімделген технологиялар және дербестендірілген оқыту»

«Мұғалімнің кәсіби білігі әр баланың игілігі үшін маңызды»
№ 3 пленарлық отырыстың спикерлер мен баяндама тақырыптары

			
Арнольд Дж. Брауэр, RCEC аккредиттеу агенттігінің директоры (сараптама және сертификаттауды зерттеу орталығы), Нидерланды «Білім берудегі құзыреттілік тәсілдеме және мұғалімдердің оқу бейіні»»	Элейн Шарплин, «Назарбаев Университеті» Білім беру мектебінің профессоры, білім беру саласындағы PhD «Мұғалім мамандығы туралы тұжырымдамалық көзқарас қалыптастыру - оқыту мен білім беру сапасын арттырудың бір тәсілі»»	Дэвид Родригеш, Pro-inclusion Президенті, Португалияның арнайы білім беру мұғалімдерінің ұлттық қауымдастығы, Португалия «Инклюзивті білім беру: теңдікті қамтамасыз ету үшін айырмашылықтарды жою»»	Тошия Чичибу, білім беру саласындағы саясатты зерттеу ұлттық институтының жетекші ғылыми қызметкері, Жапония «Сабақты зерттеу» тәсілдемесін енгізу арқылы Қазақстан мектептерінің кәсіби капиталын қалыптастыру»»

Панельдік пікірталас форматындағы
№ 4 пленарлық отырыстың спикерлері

Секциялық отырыстары мен шеберлік сабақтарын Гарвард, Кембридж, Оксфорд және Бристоль университеттерінің, Финляндиядағы Ювяскюль универси-

тетінің, Сингапур Ұлттық Университетінің, Нью-Мексико университетінің Халықаралық мектептер Кеңесінің, ЭЫДҰ, ЮНИСЕФ және т.б. ұйымдардың сарапшылары өткізді.

Балалар көркем әдебиетінің
автограф сессиясы

Дөңгелек үстел форматында жас ата-аналармен кездесу.
Оқушылардың әл-ауқатының өзекті тақырыптарын талқылау

Alumni NIS сессиясы: ел игілігі үшін үздік тәжірибелермен алмасу

Мұғалімдердің постер-сессиясы

Білім беру ресурстарының көрмесі

Конференция қорытындысы бойынша ғылыми баяндамалар жинағы дайындалды. Дәстүр бойынша «Педагогикалық диалог» журналының 4-басылымы конференцияға арналған, оған шетелдік спикерлер дайындаған мақалалар кіреді.

ТМД елдерінің мұғалімдері мен білім беру қызметкерлерінің VII съезі

2022 жылы 5-7 қазан күндері Астана қаласы, Назарбаев университетінің базасында **«Жаңа нақты жағдайда Тәуелсіз мемлекеттер достастығын құру және пандемиядан кейінгі кезеңдегі білім беру үдерісінің трансформациясы»** тақырыбында **мұғалімдер мен білім беру қызметкерлерінің VII съезі** өтті.

Съездің үйлестірушісі «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ болды.

Мұғалімдер съездері ТМД білім министрлері конференциясының шешімі бойынша (2008 жылғы 23 қазан, Астана қаласы) екі жылда бір рет өткізіледі. Бірінші съезд Қазақстанда 2010 жылы өтті, содан кейін съездер кезекпен Армения, Беларусь, Ресей, Қырғызстан және Тәжікстанда өткізілді.

Қазақстан, Армения, Беларусь, Қырғызстан, Ресей Федерациясы, Тәжікстанның белгілі мұғалімдері, ғалымдары, педагогикалық ұйымдарының басшылары әлемдік білім берудің ең өзекті трендтерін талдап, талқылауға мақсат қойды.

Съезд бағдарламасына түрлі бағыттар бойынша 9 тақырыптық секция енгізілді: білім беру мазмұны, бағалау, жалпыадамзаттық құндылықтар, мұғалімдерді дамыту, қосымша білім беру, цифрлық трансформация, балалардың әл-ауқаты, инклюзивтілік және кәсіптік-техникалық білім беру.

Цифрландыру дәуіріндегі оқу сауаттылығына және ата-аналармен өзара іс-қимылға арналған диалог алаңдары ұйымдастырылды.

«Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ Басқарма төрағасы Күләш Шамшидинованың педагогтердің кәсіби дамуына арналған баяндамасы делегаттардың үлкен қызығушылығын тудырды.

Достастық педагогтері оқу кабинеттерін, кеңейтілген зертханаларды, кітапхананы өз көздерімен көрді, әсіресе оларды NIS HUB таңғалдырды. Ең бастысы, съезд делегаттары оқушылармен және әріптестерімен танысып, қызықтыратын барлық мәліметтерді олардың өздерінен нақтылады.

Конкурстық іріктеу және критериалды бағалау, педагогтердің кәсіби дамуы, білім беру бағдарламалары мен оқу материалдарын құру жүйелерін ұсынған ДББҰ Орталықтарының басшылары өзекті диалогты жалғастырды.

ТМД мұғалімдері Зияткерлік мектептермен ынтымақтастыққа және олардың жетістіктерін өз елдеріне енгізуге дайын екенін атап өтті.

5

БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН БАҒАЛАУ

5.1

Оқушылардың
оқу жетістік-
теріне монито-
ринг жүргізу

5.2

Критериалды
бағалау
жүйесі

5.3

5, 10-12-сынып-
тардың оқушы-
ларын сырттай
жиынтық бағалау

5.4

Зияткерлік
мектептерді
аккредиттеу

5.5

NIS-PROGRAMME
білім беру бағдар-
ламасын және NIS
12 сертификатын
таныту

5.1. Оқушылардың оқу жетістіктеріне мониторинг жүргізу

Оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау саясатына сәйкес 2022 жылы оқу жетістіктеріне:

- 7-12-сынып оқушыларына арналған математикадан;
- 7-10-сынып оқушыларына арналған тіл пәндері бойынша (Қазақ тілі мен әдебиеті/Орыс тілі мен әдебиеті (Т2), Ағылшын тілі);
- 8-12-сынып оқушыларының білімі мен дағдыларындағы олқылықтарды анықтау бойынша мониторинг жүргізілді.

Математика бойынша оқушылардың оқу жетістіктерінің мониторингі

2022 жылдың қыркүйегінде оқу бағдарламасының бес: «Сандар», «Алгебра», «Геометрия», «Статистика және ықтималдықтар теориясы», «Математикалық модельдеу және талдау» бөлімі бойынша 21 Зияткерлік мектептің 7-12-сыныптарының 14 506 оқушысына мониторинг жүргізілді. 7-8-сыныптың 5 540 оқушысы қатысқан компьютерлік бейімдеу тестілеуіне апробация жүргізілді. Компьютерлік бейімдеу тестілеуі келесі сұрақтардың әрқайсысы алдыңғы сұрақтарға берілген жауаптарға және тапсырманың белгілі бір қиындық

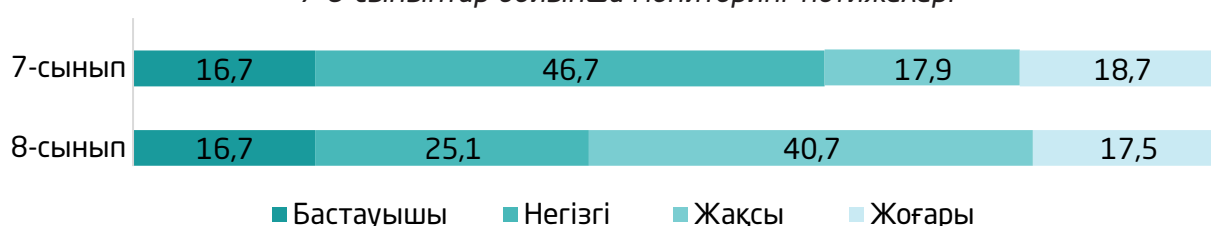
деңгейіне сүйене отырып автоматты түрде таңдалуымен сипатталады.

Мониторинг жүргізу үшін 920 тапсырма және оларға 40 ресурс әзірленіп, сараптамадан өтті, оның 349-ы компьютерлік бейімдеу тестілеуі үшін цифрландырылды.

Тест тапсырмаларын сараптау және цифрландыру, мониторинг нәтижелерін талқылау, бағалау стандарттарын белгілеу және оқушылардың оқу жетістіктерінің деңгейлерін сипаттау мақсатында 12 математика мұғалімінің қатысуымен үш семинар өткізілді.

Мониторинг нәтижелері бойынша оқушылардың нәтижелері классикалық (TIA Plus) және заманауи (OPLM, Rasch) тест теорияларының көмегімен статистикалық өңдеуден және психометриялық талдаудан өтті. Компьютерлік бейімдеу тестілеуі кезінде динамикалық режимде оқушылардың қабілеттерінің деңгейін сенімді анықтау үшін алгоритмнің әдістері мен параметрлерін анықтау мақсатында Монте-Карло симуляциясы жүргізілді (белгісіз оқиғаның ықтимал нәтижелерін болжайтын математикалық әдіс). Сонымен қатар «Бетбелгі» әдісі арқылы оқушылардың нәтижелері оқу жетістіктерінің төрт деңгейіне бөлінді («Бастаушы», «Негізгі», «Жақсы», «Жоғары»).

7-8-сыныптар бойынша мониторинг нәтижелері

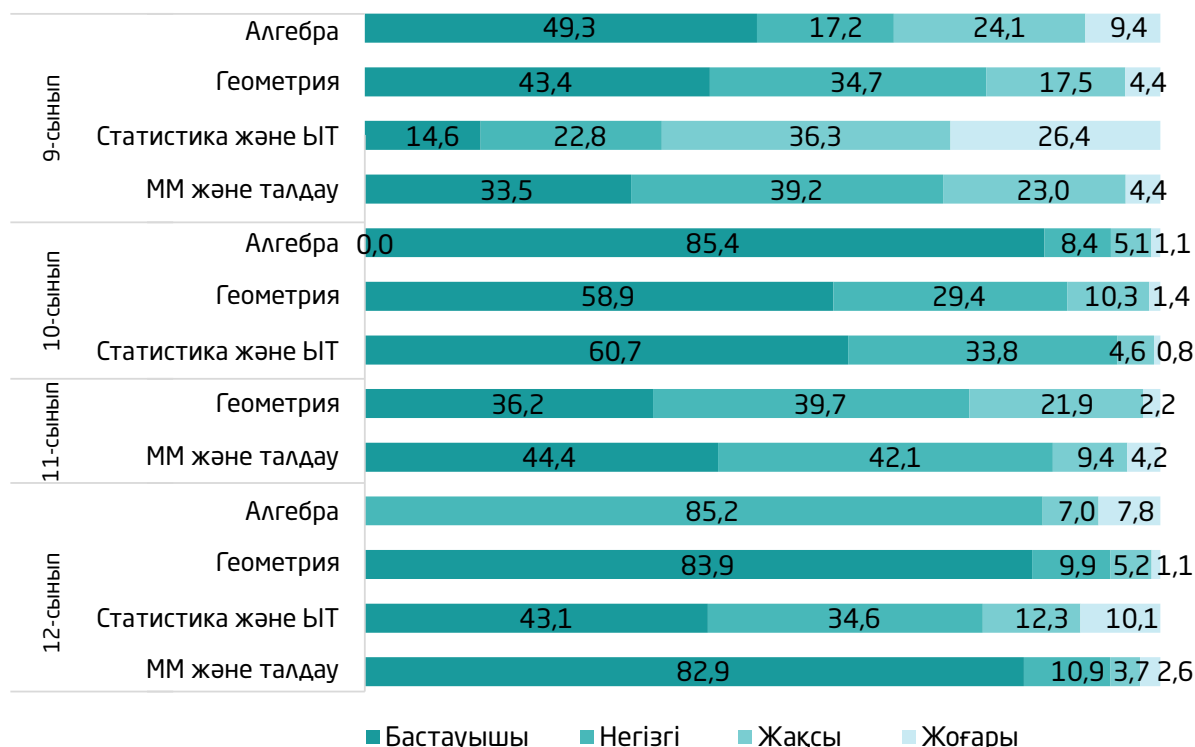

Мониторинг қорытындысы бойынша 7-сынып оқушыларының көпшілігінде математикалық терминдерді анықтау, есептерді шешуде негізгі математикалық формулалар мен әдістерді қолдану білімдерін растайтын «Негізгі» деңгей бар екені анықталды, ал 8-сынып оқушыларында «Жақсы» деңгей бар, яғни олар математикалық терминдер мен ұғымдармен жұмыс істей алады, әртүрлі жағдайларда математикалық әдістерді таңдап, қолдана алады.

9-12-сынып оқушыларының мониторинг нәтижелерін талдау бөлімдер бойынша оқушылардың оқу жетістіктерінің жоғары нәтижелерін көрсетті:

- «Алгебра» және «Статистика және ықтималдықтар теориясы» - 9-сынып;
- «Геометрия» және «Статистика және ықтималдықтар теориясы» - 10-сынып;
- «Геометрия» және «Математикалық модельдеу және талдау» - 11-сынып;
- «Алгебра» және «Статистика және ықтималдықтар теориясы» - 12-сынып;

9-12-сыныптар бойынша мониторинг нәтижелері

Оқушылармен одан әрі жұмысты ұйымдастыру үшін мектептерге:

- 40 096 егжей-тегжейлі жеке есеп;
- 34 671 динамика туралы жеке есеп;
- сыныптар мен параллельдер деңгейінде 776 егжей-тегжейлі есеп;
- талдамалы есеп ұсынылды.

Тіл пәндері бойынша оқушылардың оқу жетістіктерінің мониторингі

Тілдік пәндер бойынша мониторинг оқушылардың екінші (қазақ, орыс) әрі үшінші (ағылшын) тілдерді меңгеру деңгейін айқындайды және сөйлеу қызметінің төрт: «оқылым», «тыңдалым», «айтылым», «жазылым» түрі бойынша жүргізіледі. 2022 жылы:

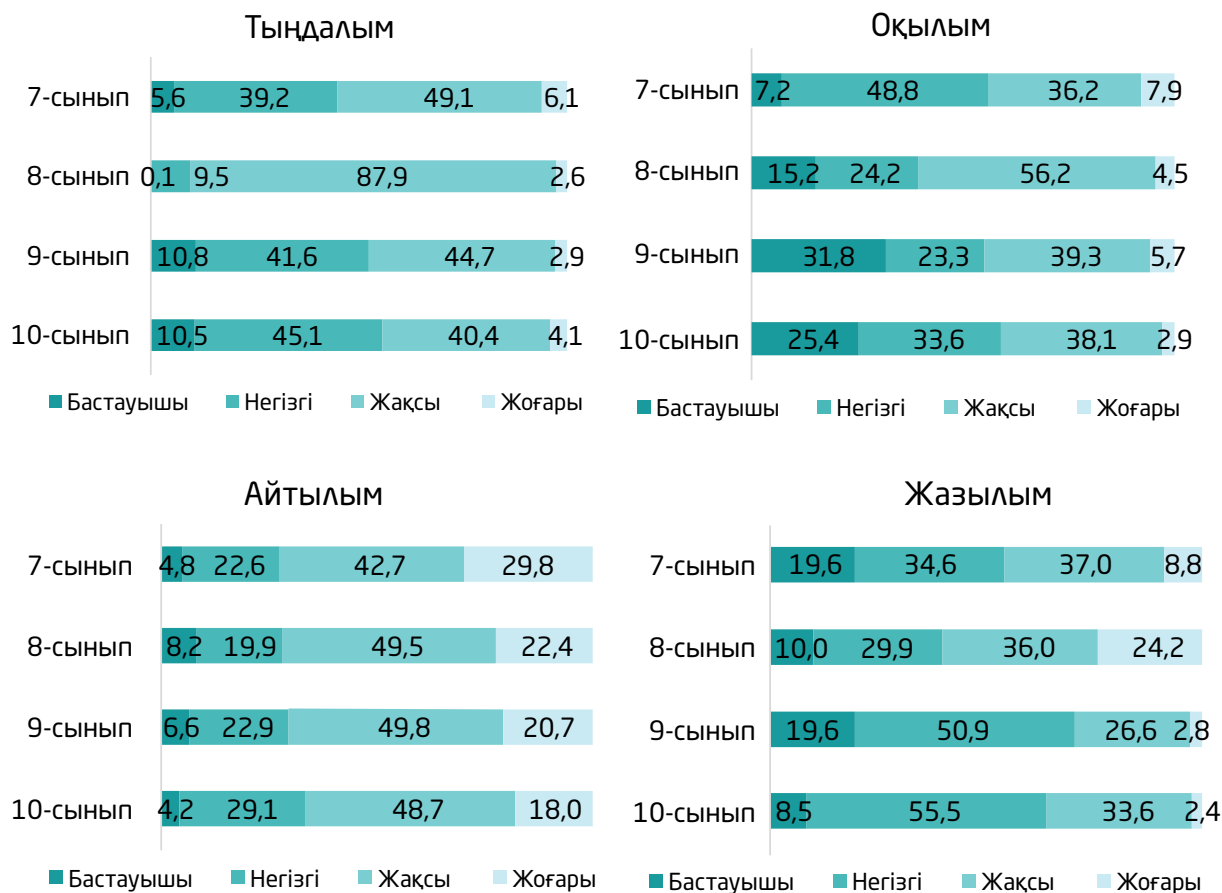
- сәуір айында 7-10-сынып оқушылары;
- қыркүйек айында жаңадан қабылданған 7-сынып оқушылары үшін мониторинг жүргізілді.

Мониторинг рәсімдерін ұйымдастыру үшін 740 тапсырма мен 240 ресурс әзірленіп, сараптамадан өтті, 17 мұғалімнің қатысуымен жұмыс кездесуі өткізілді.

2022 жылы шілде айында 28 педагог, лингвист және бағалау саласындағы сарапшылардың қатысуымен «Қазақ тілі мен әдебиеті (Т2)» және «Орыс тілі мен әдебиеті (Т2)» пәндері бойынша Шетел тілін меңгерудің жалпыеуропалық шеңберіне (CEFR) сәйкес оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау стандарттарын белгілеу бойынша симпозиум өткізілді. Ағылшын тілін меңгеру стандарттары 2020 жылы белгіленген.

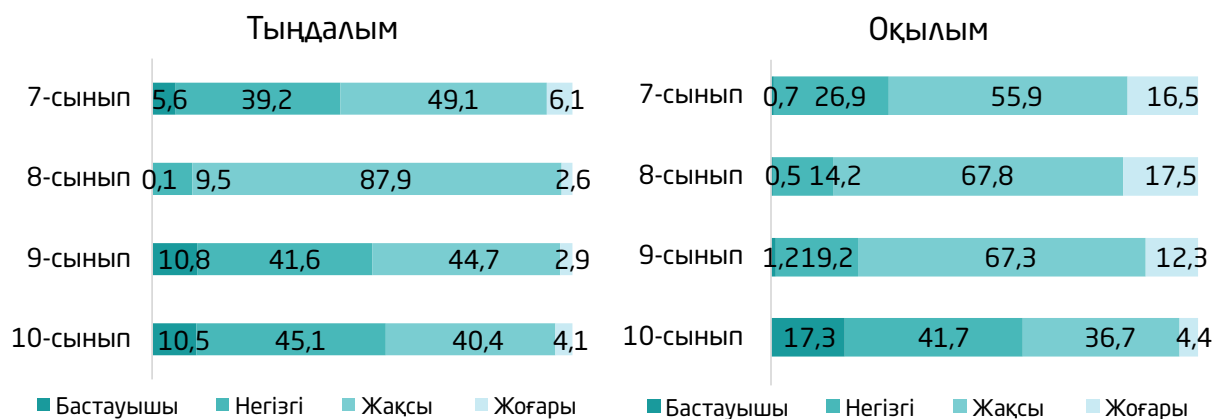
Сәуір айында «Қазақ тілі мен әдебиеті (Т2)» пәні бойынша жүргізілген мониторингке 7-10-сыныптардың 3 563 оқушысы қатысты. «Айтылым» шеберлігі бойынша жоғары көрсеткіштер байқалады. Айта кету керек, 8-сынып оқушылары айтылым әрекетінің барлық дағдысы бойынша жоғары көрсеткіштерді көрсетті.

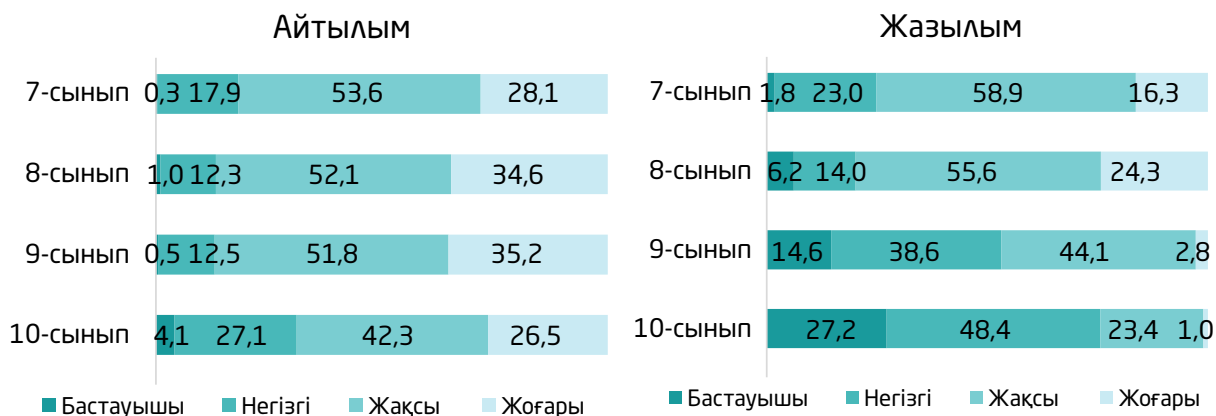
7-10-сыныптар бойынша «Қазақ тілі мен әдебиеті (Т2)»
пәні бойынша мониторинг нәтижелері

Сәуір айында «Орыс тілі және әдебиеті (Т2)» пәні бойынша жүргізілген мониторингке 7-10-сыныптардың 6 242 оқушысы қатысты. «Тыңдалым», «оқылым» және «айтылым» дағдылары бойынша жоғары нәтижелер бар.

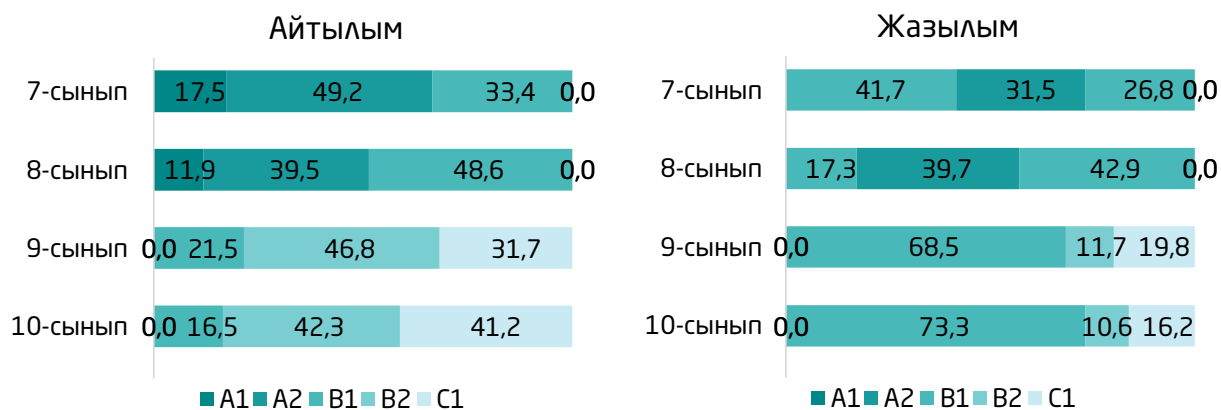
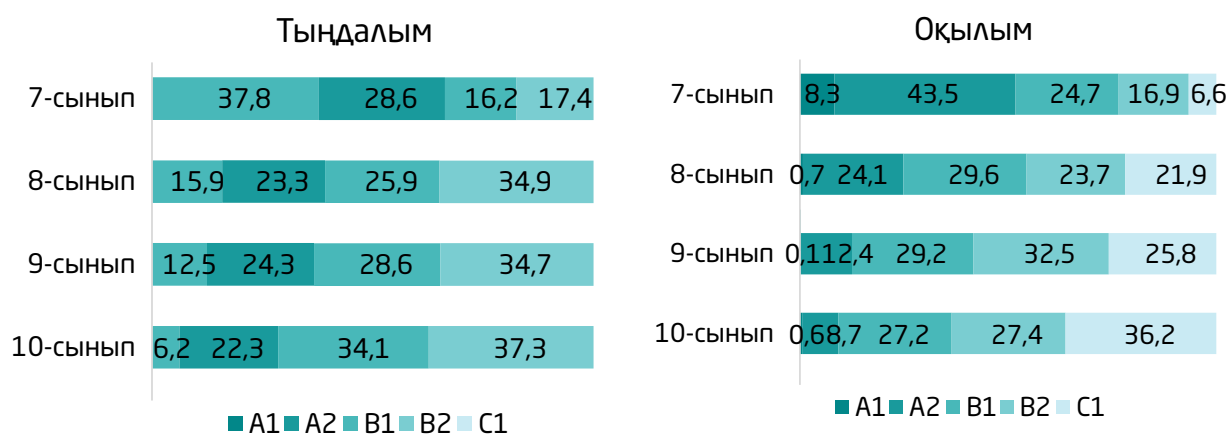
7-10-сыныптар бойынша «Орыс тілі және әдебиеті (Т2)»
пәні бойынша мониторинг нәтижелері

Сәуір айында «Ағылшын тілі» пәні бойынша жүргізілген мониторингке 7-10-сыныптардың 9 805 оқушысы қатысты. Барлық дағды бойынша көрсеткіштердің өсуі байқалады, оқушылар «оқылым» және «айтылым» дағдылары бойынша жоғары нәтиже көрсететінін атап өткен жөн.

7-10-сыныптар бойынша «Ағылшын тілі» пәні бойынша мониторинг нәтижелері

Қыркүйек айында жүргізілген мониторингке 7-сыныптың 2 785 оқушысы қатысты. Нәтижелерді талдау «айтылым» шеберлігінен жоғары нәтижелер байқалатынын көрсетті.

2022 жылы қыркүйекте өткізілген 7-сынып оқушыларының мониторинг нәтижелері

Оқушылармен одан әрі жұмысты ұйымдастыру үшін мектептерге:

- егжей-тегжейлі 94 787 жеке есеп;
- динамика туралы 25 325 жеке есеп;
- сыныптар мен параллельдер деңгейінде 1118 егжей-тегжейлі есеп;
- талдамалы есептер.

Оқушылардың білімі мен дағдыларын дағы олқылықтарды анықтау бойынша мониторинг жүргізу

2022 жылы оқушылардың білімі мен дағдысындағы олқылықтарды анықтау бойынша мониторинг жүргізілді:

- қаңтар айында 10-12-сыныптардың 900 оқушысы үшін (мектеп таңдауы бойынша);
- қыркүйек айында 8-12-сыныптардың 11 879 оқушысы үшін (барлық мектеп үшін).

Мониторинг жүргізу үшін 892 тапсырма әзірленді.

Пәндер мен сыныптар бойынша мониторинг нәтижелері (тапсырмаларды орындау %), қаңтар

№	Пән	10-сынып	11-сынып	12-сынып
1	Математика			59,8
2	Қазіргі әлемдегі Қазақстан			63,6
3	Қазақстан тарихы	76,6		
4	Қазақ тілі (Т1)	63,0		63,5
5	Қазақ тілі мен әдебиеті (Т2)		59,7	
6	Орыс тілі (Т1)	82,4		75,9
7	Орыс тілі мен әдебиеті (Т2)		66,6	
8	Физика	55,8		77,4
9	Биология	63,2		65,1
10	Химия	58,4		62,6
11	Информатика	70,2		69,4
12	География		51,5	

Нәтижелерді талдау «Орыс тілі (Т1)» (10- және 12-сыныптар), «Физика» (12-сынып), «Қазақстан тарихы» (10-сынып) және «Информатика» (10- және 12-сыныптар) пәндері бойынша жоғары нәтижелер байқалғанын көрсетті. Ең төменгі нәти-

желер «Физика» (10-сынып), «Химия» (10-сынып), «Қазақ тілі мен әдебиеті (Т2)» (11-сынып), «Математика» (12-сынып) және «География» (11-сынып) пәндері бойынша байқалады.

Пәндер мен сыныптар бойынша мониторинг нәтижелері (тапсырмаларды орындау %), қыркүйек

№	Пән	8-сынып	9-сынып	10-сынып	11-сынып	12-сынып
1	Қазіргі әлемдегі Қазақстан					77,8
2	Қазақстан тарихы	45,9	51,5	50,5		
3	Қазақ тілі (Т1)	73,8	63,8	76,1	74,8	50,3
4	Қазақ тілі мен әдебиеті (Т2)	46,1	49,7	46,2	46,5	
5	Орыс тілі (Т1)	74,4	78,0	66,3	70,2	71,7
6	Орыс тілі мен әдебиеті (Т2)	82,4	88,5	84,0	89,7	
7	Ағылшын тілі	60,2	61,2	63,7		
8	Физика	47,5	45,9	53,2	46,2	50,6
9	Биология	55,9	63,4	60,4	56,8	55,8
10	Химия	63,2	55,5	53,0	55,0	48,6
11	Информатика	58,2	61,6	51,4	68,2	59,5
12	География	48,6	48,8	52,7	51,1	57,2

Нәтижелерді талдау «Қазіргі әлемдегі Қазақстан», «Қазақ тілі (Т1)», «Орыс тілі (Т1)» және «Орыс тілі мен әдебиеті (Т2)» пәндері бойынша жоғары нәтижелер байқалғанын көрсетті. Ал «Қазақ тілі мен әдебиеті (Т2)», «Физика» және «География» пәндері бойынша ең төмен нәтижелер байқалады.

Оқушылармен одан әрі жұмысты ұйымдастыру үшін мектептерге:

- 92 320 егжей-тегжейлі жеке есеп;
- сыныптар мен параллельдер деңгейінде 983 егжей-тегжейлі есеп;
- мониторинг қорытындысы бойынша таныстырылым.

14 жастағы оқушылардың функционалдық сауаттылығының қалыптасу деңгейін бағалауға арналған тест

2022 жылғы қарашада 2 976 оқушы үшін функционалдық сауаттылықтың қалыптасу деңгейін бағалауға арналған тест өткізілді.

Тест жүргізу үшін тестің үш бағыты - математикалық, жаратылыстану және оқу сауаттылығы бойынша - қазақ және орыс тілдерінде 120 тест тапсырмасы және оларға 60 ресурс әзірленіп, сараптамадан өткізілді.

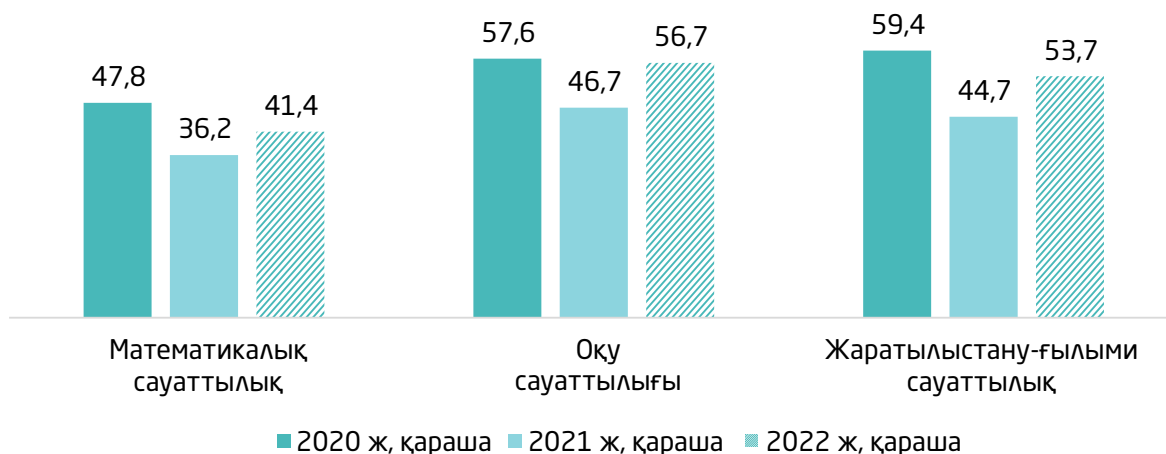
Оқушылар контингенті

№	Зияткерлік мектеп	Оқушылардың жалпы саны 2008 ж.т.	Нақты саны		
			Математикалық сауаттылық	Оқу сауаттылығы	Жаратылыстану-ғылыми сауаттылығы
1	Астана қ. ФМБ	204	204	201	199
2	Астана қ. ХБ	164	164	164	164
3	Астана қ. ХМ	85	85	85	85
4	Алматы қ. ФМБ	158	158	158	158
5	Алматы қ. ХББ	229	229	229	227
6	Ақтау қ. ХББ	152	152	152	151
7	Ақтөбе қ. ФМБ	130	130	130	130
8	Атырау қ. ХББ	147	147	147	147
9	Көкшетау қ. ФМБ	107	107	106	106
10	Қарағанды қ. ХББ	120	120	120	120
11	Қостанай қ. ФМБ	101	101	101	101
12	Қызылорда қ. ХББ	140	140	140	140
13	Орал қ. ФМБ	109	109	109	109
14	Өскемен қ. ХББ	107	107	106	107
15	Павлодар қ. ХББ	119	119	119	118
16	Петропавл қ. ХББ	118	118	117	116
17	Семей қ. ФМБ	115	115	115	115
18	Талдықорған қ. ФМБ	148	148	147	147
19	Тараз қ. ФМБ	112	112	112	112
20	Шымкент қ. ФМБ	171	171	171	171
21	Шымкент қ. ХББ	142	142	139	138
22	Түркістан қ. ХББ	98	98	98	98
Жалпы қорытынды		2 976	2 976	2 966	2 959

Үш жылдық тест нәтижелерін салыстырмалы талдау 2021 жылдың қараша айындағы нәтижелермен салыстырғанда ағымдағы кезеңдегі тапсырмалардың орын-

далуының орташа пайызының өсуін көрсетеді. Бұл ретте 2020 жылмен салыстырғанда 2022 жылы оқушылардың нәтижелері төмен болды.

Үш бағыт бойынша тест тапсырмаларын орындаудың орташа пайызы, 2020-2022 жж.

2022 жылы тест нәтижелері бойынша оқушылар пандемияға дейінгі кезеңнің көрсеткіштерінен асып, мәндердің өсуін көрсетті.

Математикалық сауаттылық. 2 жылдық тест нәтижелерінің салыстырмалы талдауы 4-деңгейдегі тапсырмалардан басқа барлық деңгей бойынша көрсеткіштердің өсуін көр-

сетеді. Мұнда ақпаратты ұсынудың әртүрлі тәсілдерін (соның ішінде символдық), оларды нақты өмірдің аспектілерімен тікелей байланыстыру арқылы біріктіру және өздерінің түсіндірмелері, дәлелдері мен әрекеттері негізінде олардың түсіндірмелері мен негіздемелерін тұжырымдау қажет.

Математикалық сауаттылықты қалыптастырудың 6 деңгейі бойынша тапсырмаларды орындау пайызы, 2020-2022 жж.

Жыл/деңгейлер	1	2	3	4	5	6
2020	78,6	65,6	54,8	40,3	29,3	19,3
2021	75,2	55,5	37,9	36,9	16,0	3,4
2022	78,7	65,8	44,7	32,6	18,7	11,9

Оқушылар үшін «Түсіндіру» және «Тұжырымдау» құзыреттіліктері тұрғысынан «Кеңістік пен форма», «Белгісіздік пен деректер» сияқты математикалық сауаттылықты қолдану салаларында білімді талап ететін 5 және 6 деңгейдегі тапсырмалар едәуір күрделі болды.

Оқу сауаттылығы. 2022 жылы тапсырмаларды орындау пайызы сонымен қатар оқу сауаттылығының барлық деңгейі бойынша оқушылардың нәтижелерінің жақсарғанын көрсетеді.

Оқу сауаттылығын қалыптастырудың 6 деңгейі бойынша тапсырмаларды орындау пайызы, 2020-2022 жж.

Жыл/деңгейлер	1	2	3	4	5	6
2020	74,9	72,3	67,5	55,7	42,3	25,7
2021	61,8	59,5	52,3	47,5	36,9	13,0
2022	88,5	76,4	63,2	51,9	37,1	20,9

Оқушылар үшін 5- және 6-деңгейдегі тапсырмалар ең қиын болды, онда танысу үшін оқу, зерттей оқу және талдай оқу сияқты оқу түрлерін қолдану қажет болды.

Жаратылыстану-ғылыми сауаттылығы. Талданатын кезеңде 2021 жылғы нәтижеге қатысты 6 деңгейдегі тапсырмаларды орындау пайызының төмендеуі тіркелді.

Жаратылыстану сауаттылығын қалыптастырудың 6 деңгейі бойынша тапсырмаларды орындау пайызы, 2020-2022 жж.

Жыл/деңгейлер	1	2	3	4	5	6
2020	79,1	79,8	66,5	56,0	45,8	39,0
2021	69,5	56,1	55,0	42,8	26,8	22,3
2022	78,1	70,3	55,9	56,0	47,4	11,2

Оқушыларға құбылыстарды ғылыми тілмен түсіндіруді және едәуір күрделі немесе абстрактілі білімді қолдануды қажет ететін 4- және 6-деңгейдегі тапсырмалар ең қиын болып шықты.

- Оқушылармен одан әрі жұмысты ұйымдастыру үшін мектептерге:
- 17 802 жеке егжей-тегжейлі есептер;
- әдістемелік ұсынымдар табысталды.

5.2. Критериалды бағалау жүйесі

Критериалды бағалау жүйесінің жұмыс істеуі және Зияткерлік мектеп мұғалімдеріне әдістемелік қолдау көрсету үшін қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде 6-, 10- және 12-сынып пәндері бойынша жиынтық бағалаудың 40 ерекшелігі әзірленді. «Бағалау» ақпараттық жүйесінде (бұдан әрі – БАЖ) <https://se.nis.edu.kz/> 4-12-сынып пәндерінен жиынтық бағалау бойынша 60 сипаттама және 57 әдістемелік ұсынымдар өзектендірілді. БАЖ Орталық мұрағатында 2021-2022 оқу жылында қалыптастырушы және жиынтық бағалау кезінде орындалған оқушылардың 1 993 жұмыс үлгісі жарияланды.

2022-2023 оқу жылынан бастап «Химия», «Физика», «Биология» пәндері бойынша бөлім үшін жиынтық баға-

лауға зертханалық/практикалық жұмыстарды бағалау енгізілді. Ағылшын тілінде 11-сыныпқа арналған зертханалық/практикалық жұмыстардың үлгілері бар әдістемелік ұсынымдар дайындалды.

Оқушыларды бағалаудың когнитивті емес дағдыларын бағалау әдіснамасын әзірлеу «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ-ның 2030 жылға дейінгі стратегиясы мен дамуына сәйкес жүргізіледі. Қазақ және орыс тілдеріндегі сауалнамалардың бейімделген нұсқалары негізінде композициялық сауалнаманы пайдалана отырып бағалау құралдарын сынақтан өткізудің бірінші кезеңі өткізілді. <https://nn.cpi-nis.kz/> платформасындағы сауалнамаға 7-12-сыныптардың 1 674 оқушысы және 298 мұғалім қатысты. 2023 жылы апробацияның екінші кезеңін өткізу, мүдделі тараптарға нәтижелерді өңдеу, талдау, түсіндіру және ұсыну көзделген.

Жыл бойы мектеп мұғалімдеріне әдістемелік қолдау көрсету мақсатында іс-шаралар өткізілді:

- 2022 жылы қаңтар айында Түркістан қ. ХББ Зияткерлік мектебінің 35 мұғалімі үшін «NIS-Programme бағалау жүйесі. Бағалау құралдарын әзірлеу және сараптау» оқыту семинары өткізілді;

• «Білім беру үдерісіне қатысушылардың тиімді өзара іс-қимылы - оқытудың жоғары сапасының кепілі» тамыз конференциясы аясында 12 онлайн-алаңда оқыту сапасын қамтамасыз ету үшін бағалау рәсімдері мен құралдарын стандарттау бойынша шеберлік сабақтары өткізілді;

• оқушыларды бағалау жүйесі бойынша оқыту материалдары (теориялық, таныстырылымдық және бейнематериалдар, өз бетінше орындауға арналған тапсырмалар) дайындалып, 167 жас мұғалімге арналған вебинарлар өткізілді.

«Қалыптастырушы бағалауда қарекетшіл мұғалім болу» оқу-әдістемелік құралы Финляндияның HundrED білім беру ұйымы ұйымдастырған «HundrED spotlight on Formative Assessment: improving Learning for Every Child» халықаралық жобасының топ-14 инновациялық идеялар тізіміне енді (www.hundred.org), оған 42 елден 129 инновациялық жоба қатысты. 2022 жылы қазан айында жоба «HundrED Global Collection 2023»-ке кіріп, халықаралық деңгейде білім беру саласындағы ең үздік 100 инновацияның біріне айналды.

5.3. 5-, 10-12-сыныптардың оқушыларын сырттай жиынтық бағалау

2022 жылы Зияткерлік мектеп оқушыларына сыртқы жиынтық бағалау:

- 5-сыныпта 31 мамырдан 4 маусымға дейін;
- 10-сыныпта 19 мамырдан 4 маусымға дейін;

- 11-сыныпта 30 мамырда;
- 12-сыныпта 3 мамырдан 18 мамырға дейін жүргізілді.

2022 жылы 5-, 10-12-сыныптарға арналған халықаралық стандарттарға сәйкес 2 306 емтихан тапсырмасы жасалып, 440 ресурсқа сараптама жүргізілді.

Сыртқы жиынтық бағалау емтихандарының халықаралық стандарттары

5-сынып	10-сынып	11-12 сынып
Cambridge Primary-Ұлыбританияның білім беру жүйесіне негізделген балаларға бастауыш білім беруге арналған халықаралық оқу бағдарламасы.	IGCSE-14 пен 16 жас аралығындағы жасөспірімдерге арналған орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламаларының бірі.	AS-level және A-level – бұл орта мектептерге арналған жоғары дәрежелі бағдарламалар, толық орта білім алуға және жоғары оқу орнына түсуге қажетті екі жылдық біліктілік курсы.

2022 жылы сыртқы жиынтық бағалауға 5-сыныптың 222 оқушысы, 10-сыныптың – 2 050, 11-сыныптың – 1 487 және 12-сыныптың 2 337 оқушысы қатысты, емтихандар толығымен бейімделмеген форматта өткізілді.

12-сынып оқушылары материалдардың құпиялылығын сақтай отырып және халықаралық стандарттарға сәйкес емтиханға қойылатын барлық талап шеңберінде, компьютерлік тестілеу жүйесі арқылы «Физика», «Химия» және «Биология» пәндері бойынша сыртқы жиынтық бағалаудың бірінші бөлігін тапсырды.

Үш Зияткерлік мектепте «Химия» пәні бойынша 10-сынып оқушыларының сыртқы жиынтық бағалауының зертханалық және эксперименттік жұмыстарына арналған симулятор сынақтан өткізілді.

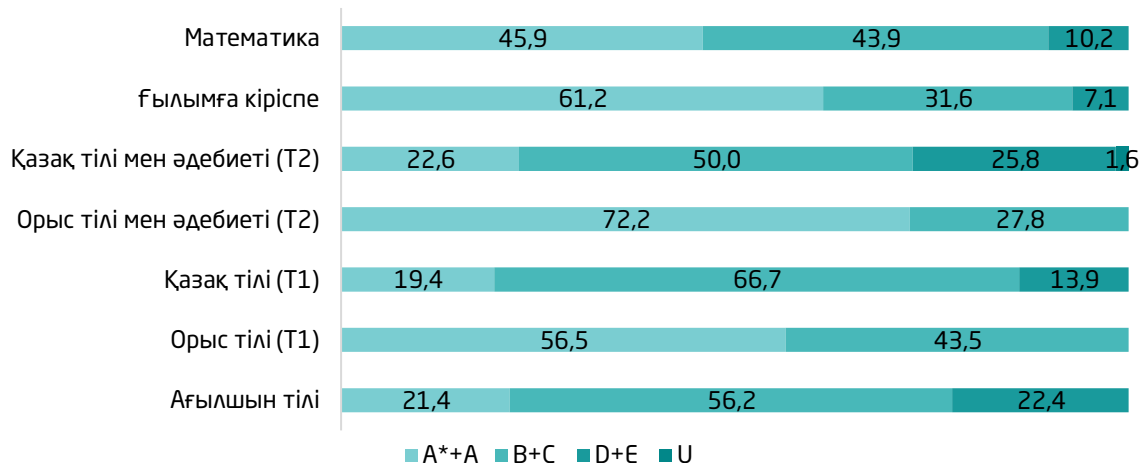

Симулятор сынақтан өткеннен кейін оқушылар арасында сауалнама жүргізілді. Олар кескіннің, симулятор дизайнының жоғары сапасын атап өтті және де навигация мүмкіндіктерін жақсартуды ұсынды. Оқушылар тіркелу, терезе жұмысы, жылдам пернелер, панельдік мәзір және виртуалды зертханамен жұмыс істеу мүмкіндіктеріне жоғары баға берді.

2022 жылдың 15 мамырынан 1 шілдесіне дейін 624 мұғалім 5, 10-12-сынып оқушыларының 61 548 емтихан жұмысын тексерді. 10-сынып оқушыларының 24 602 емтихан жұмысын тексеру E-Magkeg бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы жүзеге асырылды. Бұл бағдарламалық қамтамасыз ету емтихан жұмыстарын онлайн-форматта тексеруге, халықаралық стандарттарға сәйкес келетін тексерудің негізгі үдерістеріне төтеп беруге, сондай-ақ тексерушілердің рөлдерін және оқушылардың жұмыстарының құпиялылығын сақтауға мүмкіндік береді.

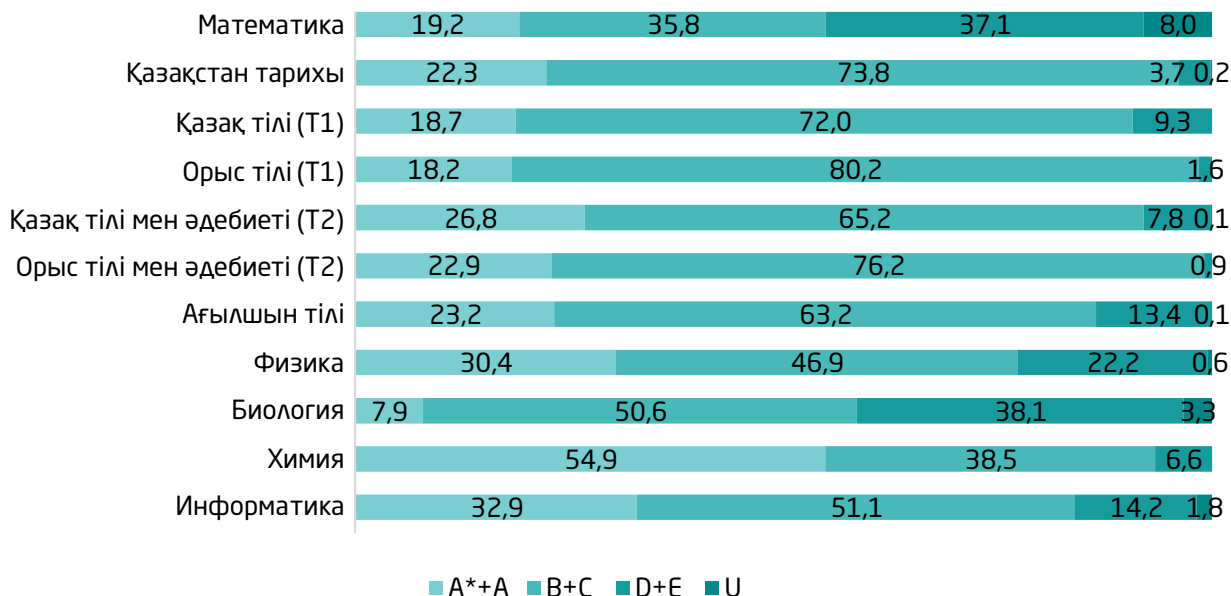
5-сынып оқушыларының емтихан нәтижелерін талдау А* және А бағаларының ең көп саны «Орыс тілі мен әдебиеті (Т1)», «Ғылымға кіріспе» және «Орыс тілі (Т2)» пәндері бойынша екендігін көрсетті.

5-сынып оқушыларының пәндер бойынша және біріктірілген әріппен бағалаудағы нәтижелері

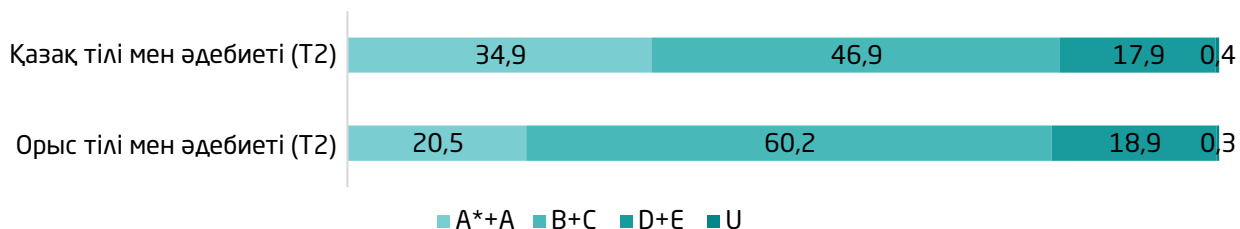
10-сынып оқушыларының емтихан нәтижелерін талдау А* және А бағаларының ең көп саны «Химия», «Информатика» және «Физика» пәндері бойынша екендігін көрсетті.

10-сынып оқушыларының пәндер бойынша және біріктірілген әріппен бағалаудағы нәтижелері

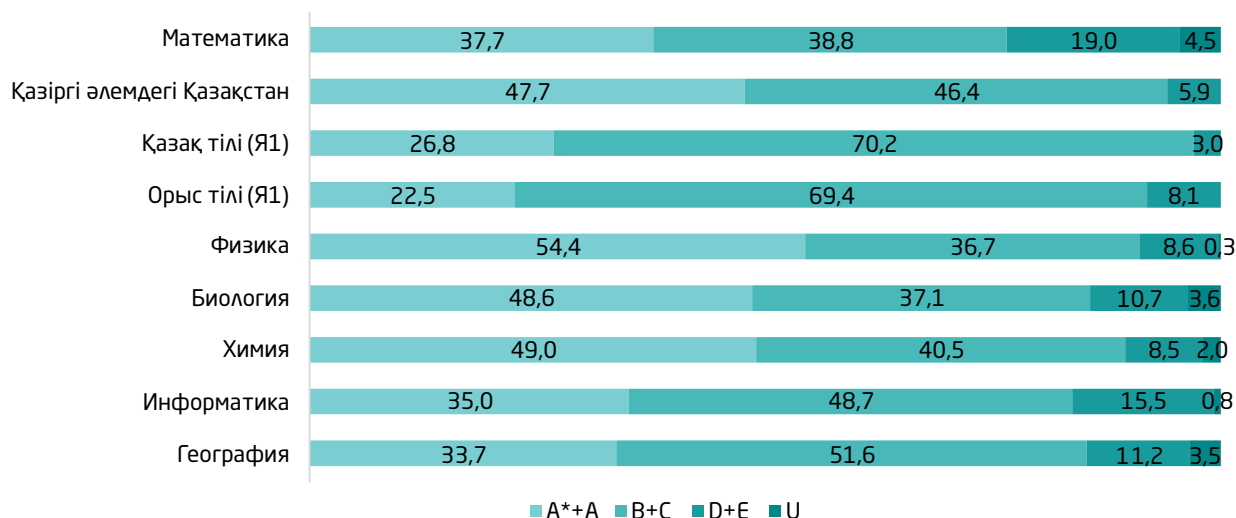
11-сынып оқушыларының емтихан нәтижелерін талдау А* және А бағаларының ең көп саны «Қазақ тілі мен әдебиеті (Т2)» пәні бойынша екендігін көрсетті.

11-сынып оқушыларының пәндер бойынша және біріктірілген әріппен бағалаудағы нәтижелері

12-сынып оқушыларының емтихан нәтижелерін талдау А* және А бағаларының ең көп саны «Физика», «Химия», «Биология» және «Қазіргі әлемдегі Қазақстан» пәндері бойынша екендігін көрсетті.

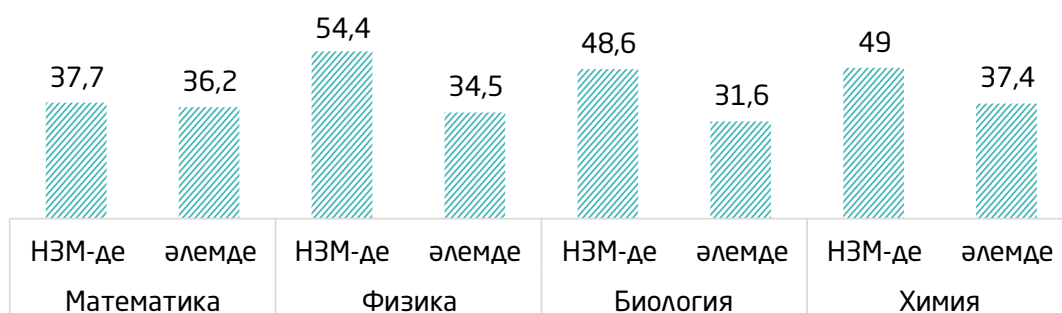
12-сынып оқушыларының пәндер бойынша және біріктірілген әріппен бағалаудағы нәтижелері

Зияткерлік мектептердің 12-сынып оқушылары мен A-Level емтихандарын тапсыратын әлемнің 130-дан астам елдерінің оқушыларының емтихан нәтижелерін салыстыра келе, Зияткерлік мектеп

түлектерінің жаратылыстану-математика бағытындағы пәндер бойынша нәтижелері орта есеппен 12,5%-ға жоғары екенін анықталды. «Физика» пәні бойынша максимал алшақтық 19,9 % құрады.

Зияткерлік мектептердің 12-сынып оқушылары мен әлемдік A* және A әріптік бағасымен бағаланған оқушылардың пәндер бойынша нәтижелері

Оқушылармен одан әрі жұмысты ұйымдастыру үшін мектептерге:

- 14 756 жеке егжей-тегжейлі есеп;
- сыныптар мен параллельдер деңгейінде 276 егжей-тегжейлі есеп;
- кандидаттардың жауап үлгілері бар 37 жинақ;
- 3 талдамалық есеп табысталды.

5.4. Зияткерлік мектептерді аккредиттеу

2022 жылы Назарбаев Зияткерлік мектептерінде Халықаралық Мектептер кеңесін

(CIS) аккредиттеудің екінші циклінен өту жұмыстары жалғастырылды. Бірінші циклдің қорытындысы бойынша Зияткерлік мектептер CIS сарапшылары тарапынан оң бағалау нәтижелеріне қол жеткізді. Бағалау нәтижелері Зияткерлік мектептер аккредиттеудің жоғары халықаралық стандарттарын қолдайтындығы және қолданыстағы практикаларды жақсартуды жалғастырып жатқаны көрсетілді. Қазіргі уақытта 20 Зияткерлік мектеп CIS аккредитациясын алған мектеп мәртебесіне ие.

CIS аккредитациясын алған зияткерлік мектептер

2022 жылы аккредиттеудің екінші циклі аясында Көкшетау, Семей, Өскемен, Талдықорған және Шымкент қалаларындағы Зияткерлік мектептер (ХББ, ФМБ) CIS дайындық бағалау кезеңінен өтті. Іс-шара барысында олардың кезең талаптарына сәйкестігі тексерілді.

Тексерістерді қорытындылай келе, CIS сарапшылары оқушылар үшін оқу тәжірибесінің әртүрлілігіне және олардың қажеттіліктеріне қарай сараланған тәсілге ықпал ететін оқу бағдарламасын, басшылар мен қызметкерлер арасындағы оң, кәсіби және сенімді атмосфераны, сондай-ақ мектеп Қамқоршылар кеңесі мен мектептерін жақсартуға ұмтылған көшбасшылар тобының жұмысын жоғары бағалады.

2023 жылы дайындық бағалау Қызылорда, Тараз, Ақтөбе, Қарағанды, Павлодар, Атырау және Орал қалаларының Зияткерлік мектептерінде өтеді.

Халықаралық аккредиттеу сарапшыларын дайындауға арналған онлайн-тренинг

2022 жылдың 31 қазанынан 27 қарашасына дейін Халықаралық білім беру саласындағы әлеуетті арттыру, білімін тереңдету, халықаралық тәжірибені зерделеу мақсатында Ақтау, Қызылорда және Шымкент қалаларының Назарбаев Зияткерлік мектеп-

терінің (ХББ) 3 басшысы және 1 ДОКОМА қызметкері оқудан өтті.

2022 жылы ДББҰ мен НЗМ қызметкерлерінің арасынан таңдалған 2 сарапшы Ташкент Халықаралық мектебін командалық бағалауға қатысты. Мұндай іс-шаралар мектеп өмірінің әртүрлі аспектілерін үнемі жетілдіруге ықпал етеді, өйткені халықаралық аккредиттеуді командалық бағалауға қатысу арқылы біздің сарапшылар ой елегінен өткізіп, Зияткерлік мектептерде қолданатын құнды тәжірибе жинап, практикалық білім алады.

5.5. NIS-PROGRAMME білім беру бағдарламасын және NIS 12 (NIS Grade 12 Certificate) сертификатын таныту

Есептік жылы 12-сынып түлегі сертификатын (NIS Grade 12 Certificate) және NIS-Programme білім беру бағдарламасын мойындату әрі танылым шегарасын кеңейту мақсатында еліміз бен шетелдік жоғары оқу орындарымен және ұйымдарымен жұмыс өз жалғасын тапты.

Елде оқуын жалғастыратын түлектердің негізгі үлесі NIS Grade 12 Certificate-ын мойындайтын жоғары оқу орындарын таңдайды.

2021-2022 оқу жылы қысқартылған бакалавриат бағдарламаларына қабылдайтын және кредиттерді қайта есептейтін отандық жоғары оқу орындарына түскен түлектер саны

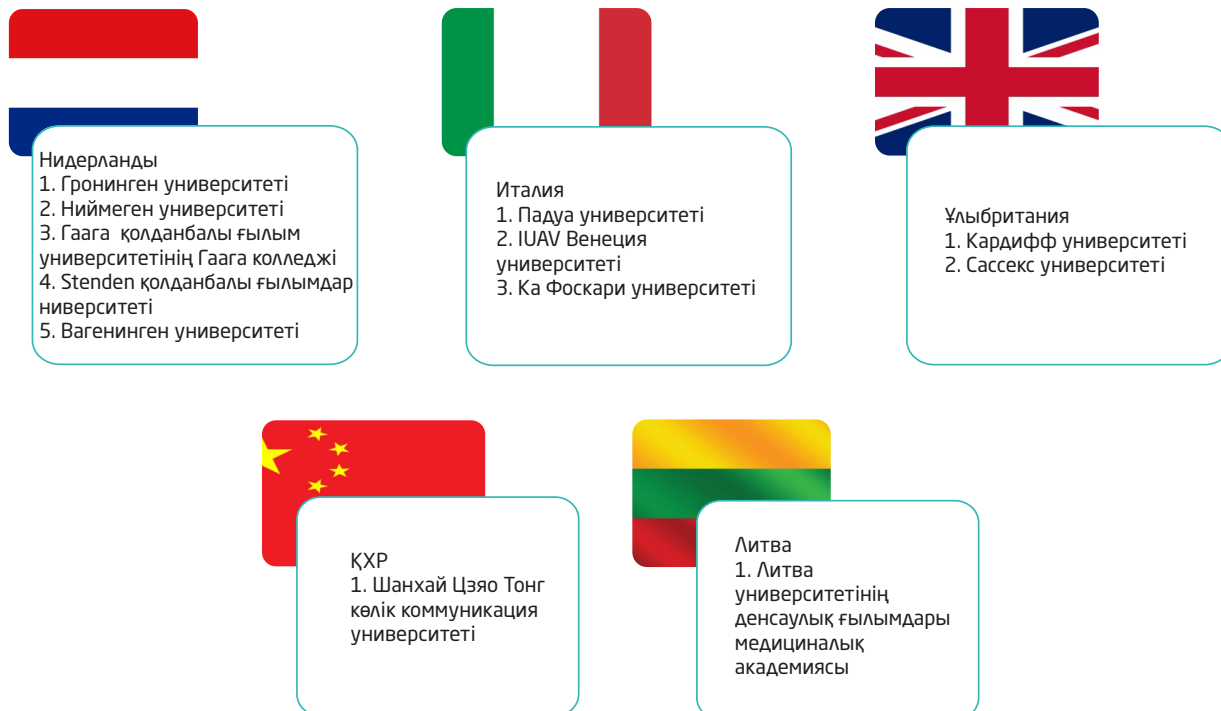
2022 жылы өткізілген іс-шаралар қорытындысы бойынша Ұлыбританияның ENIC білім сертификаттарын тану жөніндегі ұлттық ақпараттық орталығы (бұрынғы UK NARIC) 19 елдегі (АҚШ, Канада, Ұлыбритания, Финляндия, Нидерланды, Сингапур, Швейцария, Аустралия, Малайзия, Оңтүстік Африка, Франция, Италия, Испания, Қытай, Оңтүстік Корея, БАӘ, Жапония, Австрия, Чехия) халықаралық QS Ranking рейтингі бойынша әлемнің үздік университеттеріне Назарбаев Зияткерлік мектептері, NIS-Programme білім беру бағдарламасы туралы ақпаратты электронды түрде жіберді.

2022 жылы NIS-Programme және NIS Grade 12 Certificate Қытайдың универси-

теттері мен колледждеріне - CUCAS (China's University and College Admission System) өтініш беру қызметінің тізіміне енді.

2022 жылдан бастап Ұлыбританияның, Нидерландының, Қытайдың, Италияның және Литваның тағы 12 жоғары оқу орны, соның ішінде «Рассел» (Russel Group - Ұлыбританияның үздік университеттерінің элиталық бірлестігі) тобына кіретін QS рейтингі бойынша үздік жоғары оқу орындары NIS-Programme және NIS Grade 12 Certificate-ын мойындады. Осы жоғары оқу орындарының мойындауы Зияткерлік мектеп түлектеріне Foundation университет алдындағы дайындық бағдарламаларын оқымастан, бірден Бакалавриаттың 1-курсына түсуге мүмкіндік береді.

2022 жылы NIS Grade 12 Certificate-ын мойындаған шетелдік жоғары оқу орындары

CIS жаһандық форумы

NIS-Programme және NIS Grade 12 Certificate-ын әлемге таныту жұмысы аясында және Зияткерлік мектептерді ілгерілету мақсатында жылдың қатысушы жоғары оқу орындарының қабылдау комиссиялары өкілдерінің кең аудиториясының алдында Зияткерлік мектептерді насихаттау мақсатында ДББҰ және Назарбаев Зияткерлік мектептерінің Петропавлдағы ХББ және Тараз қаласындағы ФМБ филиалдары 2022 жылғы 16-18 қараша аралығында

онлайн форматта өткен CIS Global Forum on International Admission жаһандық форумына қатысты. Форумға АҚШ, Ұлыбритания, Канада, Франция, Италия, Гонконг, Испания және т.б. елдердің 200-ден астам үздік университеттері, сондай-ақ әртүрлі халықаралық білім беру ұйымдарының (Cambridge Assessment International Education, College Board, Duolingo English Test, International School Counselor Association, National Association for for college admission counseling (Nacac) және т. б.) өкілдері қатысты.

NIS-Programme және NIS Grade 12 Certificate жүргізген жұмыстардың қорытындысы бойынша сертификатты:

- Қазақстанның 19 жоғары оқу орны;
- 38 шетелдік жоғары оқу орны мойындады.

6

ОҚУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ЖЕТІСТІКТЕРІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

6.1

Үлгерім және
білім сапасы

6.2

Халықаралық және респуб-
ликалық олимпиадалар,
конкурстар, конференция-
лар және ғылыми-зерттеу
жұмыстары

6.3

Халықаралық
емтихандардың
нәтижелері

6.4

Жоғарғы оқу
орындарына
оқуға түсу

6.1. Үлгерім және білім сапасы

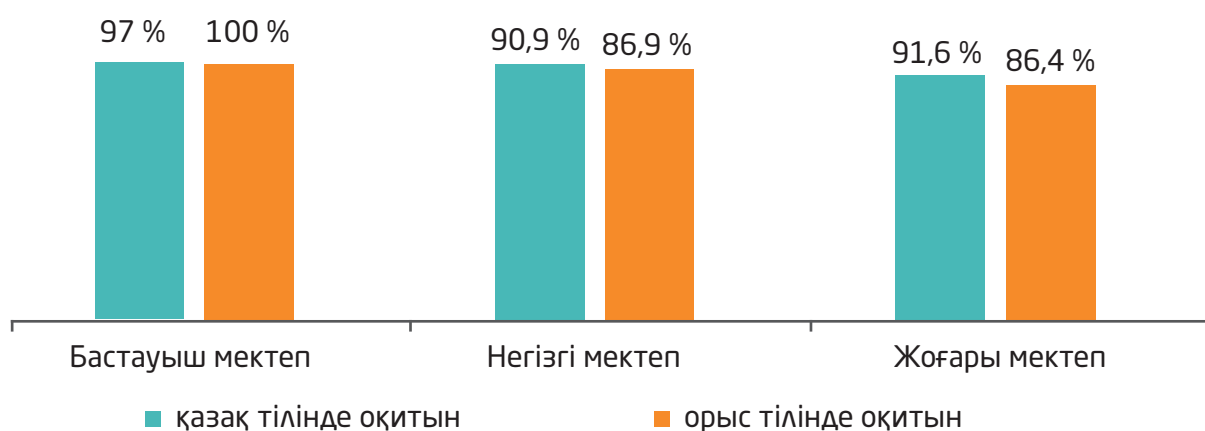
2021-2022 оқу жылының соңында зияткерлік мектептерде оқыған оқушылардың жалпы саны 15 658 оқушы болды, оның ішінде 9 959 (63,6%) оқушы қазақ тілінде және 5 699 (36,4%) оқушы орыс тілінде білім алды.

2021-2022 оқу жылының қорытындысы бойынша оқушылардың үлгерімі 100 %-ды құрады. Білім сапасы - 89,7%.

2021-2022 оқу жылында білім сапасы 7,8 б.т. (алдыңғы оқу жылымен салыстырғанда) төмендеді және пандемияға дейінгі көрсеткіштерге шамалас.

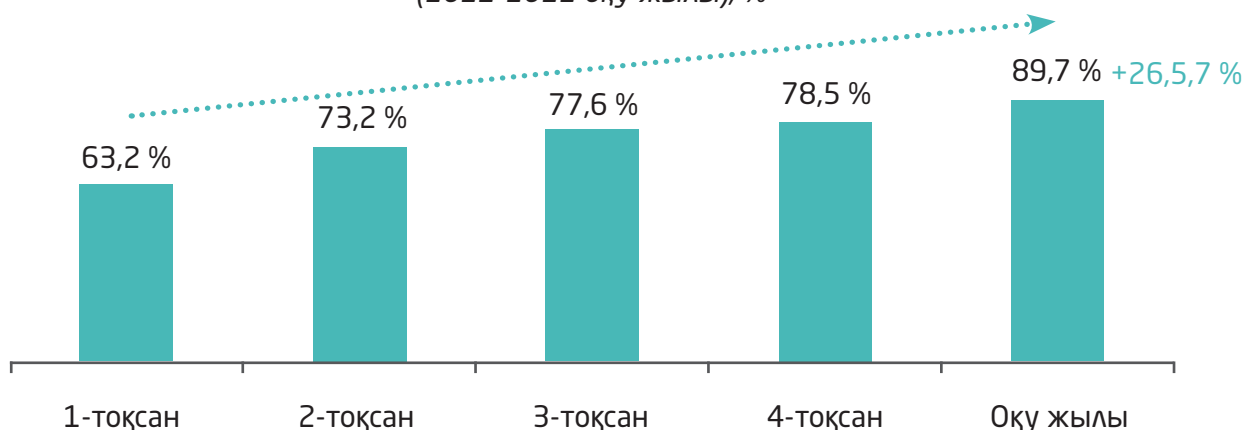
Білім беру деңгейлері бойынша қазақ және орыс тілдерінде оқитын оқушылардың білім сапасы белгіленген стратегиялық көрсеткіштерге сәйкес келеді (бастауыш мектеп - 90%, негізгі мектеп - 70%, жоғары мектеп - 80%).

Зияткерлік мектеп оқушыларының білім беру деңгейлері бойынша білім сапасы (2021-2022 оқу жылы), %

Төрт тоқсандағы деректерді талдау Зияткерлік мектеп оқушыларының білім сапасы көрсеткіштерінің өсу үрдісінің оң нәтижесін көрсетеді (оқу жылының соңына қарай 26,5%-ға).

Зияткерлік мектеп оқушыларының тоқсан бойынша білім сапасы (2021-2022 оқу жылы), %

2021-2022 оқу жылында 10-сыныптан соң негізгі мектепті үздік бітіргені туралы куәлікті 306 оқушының 278-і (90,8%) ақтап алды. 12-сыныпта жоғары мектепті үздік

бітіргені туралы аттестат алуға үміткерлер саны 267 оқушыны құрады, олардың 257-сі (96,2%) аттестатты растады. «Алтын белгіні» 71 үміткер растады (100%).

6.2. Халықаралық және республикалық олимпиадалар, конкурстар, конференциялар және ғылыми-зерттеу жұмыстары

Желілік оқу-жаттығу жиындарын ұйымдастыру

Оқушыларды жаратылыстану-математика бағытындағы пәндер бойынша олимпиадаларға дайындау үшін «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ жыл сайын оқу-жаттығу жиындарын өткізеді.

2022 жылы жаратылыстану-математика бағытындағы пәндер бойынша зияткерлік мектеп оқушыларына арналған оқу-жаттығу жиындары үш кезеңде өткізілді.

1-кезең - 2022 жылғы 4-12 сәуір аралығында Астана, Алматы қалаларындағы ФМБ НЗМ-де оқитын олимпиадалық резервтегі 94 оқушы үшін «Химия», «География» және «Биология» пәндері бойынша оқу-жаттығу жиындары өткізілді. Пәндер бойынша республикалық және халықаралық деңгейдегі олимпиадалардың үлгілік тапсырмаларын пысықтауға ерекше көңіл бөлінді. Оқушылар өздік жұмыстармен қатар, топ ішінде тапсырмаларды талқылап, орындады, бұл тәжірибе мен ой алмасуға көмектесті.

2-3-кезең - 2022 жылдың 1 тамызы мен 14 тамызы аралығында «Математика», «Физика», «Химия», «Биология», «Информатика» пәндері бойынша мектептердің олимпиадалық резервінің 239 оқушысы үшін Астана, Алматы қалаларындағы ФМБ НЗМ қабырғаларында оқу-жаттығу оқу-жаттығу жиындары өткізілді.

2022 жылғы 28 сәуірден 7 мамырға дейін ҚР құрама мүшелеріне арналған оқу-жаттығу жиындары өткізілді, оған Зияткерлік мектептердің 26 оқушысы қатысты.

2022 жылғы 15-22 мамыр аралығында Алматы қаласында математикадан олимпиадалық резервтің 25 оқушысы үшін оқу-жаттығу жиындары ұйымдастырылды.

2022 жылдың 9 маусымы мен 20 шілдесі аралығында халықаралық олимпиадалардың 11 қатысушысымен Астана, Алматы қалаларындағы ФМБ НЗМ қабырғасында оқу-жаттығу жиындары өткізілді.

2022 жылғы 31 қазаннан 04 қарашаға дейін Павлодар қ. ХББ НЗМ қабырғасында Зияткерлік мектептердің олимпиадалық резервінің 125 оқушысы мен 23 мұғаліміне

арналған жаратылыстану-математика бағытындағы пәндер бойынша желілік оқу-жаттығу жиындары өткізілді.

2022 жылғы 31 қазаннан 06 қарашаға дейін Алматы қаласында математика және физика бойынша жасөспірімдер арасындағы олимпиадалық резервтің 5 мүшесі үшін оқу-жаттығу жиындары өткізілді.

2022 жылдың 22 тамызы мен 15 қыркүйегі аралығында Астана қаласында олимпиадалық резервтің 24 оқушысы үшін робототехника бойынша оқу-жаттығу жиындары өтті.

2022 жылы республикалық және халықаралық олимпиадалар мен конкурстардағы Зияткерлік мектеп оқушыларының жарқын жетістіктері

Назарбаев Зияткерлік мектептері құрама командасының 2022 жылғы командалық есептегі жетістіктері:

- жалпы білім пәндері бойынша Республикалық олимпиада қорытындысына сәйкес «Үздік олимпиадалық команда» атағы;

- жалпы білім пәндері бойынша Республикалық олимпиадада алтын медальдардың ең көп саны бойынша рейтингте 1-орын;

- Республикалық ғылыми жобалар конкурсында алтын медальдардың ең көп саны бойынша рейтингте 1-орын.

Назарбаев Зияткерлік мектептерінің құрамасында **жаратылыстану-гуманитарлық бағыттағы пәндер бойынша 162 оқушы болды. Назарбаев Зияткерлік мектептерінің 115 оқушысы жалпы білім пәндері бойынша байқаудың жеңімпаздары мен жүлдегерлері атанды, оның ішінде 29 оқушы алтын медальмен, 44 оқушы күміс медальмен, 42 оқушы қола медальмен марапатталды.**

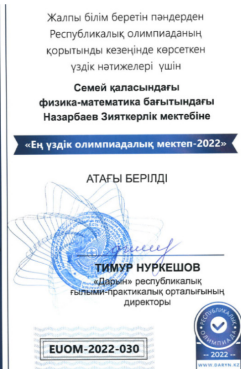
Сапалық рейтинг топ мүшелерінің жалпы санына қатынасы жеңіп алған медальдарының сапасын көрсетеді және $Sa = \text{алтын} * 3 \text{ балл} + \text{күміс} * 2 + \text{қола} * 1 \text{ балл} / \text{қатысушылар саны}$ формуласы бойынша есептеледі.

2022 жылғы 18-23 сәуір аралығында 9-11(12)-сыныптар арасында өткен Республикалық олимпиаданың (өнер көрсету сапасын ескере отырып) командалар рейтингі

№	Топтар	Алтын	Күміс	Қола	Медальдардың жалпы саны	Ұпайлар	Қатысушылар	* Сапасы
1	«НЗМ» ДББҰ	29	44	42	115	217	162	1,34
2	Алматы қ.	16	27	44	87	146	152	0,96
3	Ақтөбе облысы	13	19	27	59	104	110	0,95
4	Республикалық білім беру ұйымдары	14	16	24	54	98	108	0,91
5	Астана қаласы	24	29	40	93	170	193	0,88
6	Маңғыстау облысы	9	15	20	44	77	91	0,85
7	Атырау облысы	11	12	32	55	89	106	0,84
8	Павлодар облысы	10	14	36	60	94	116	0,81
9	Қызылорда облысы	4	10	24	38	56	83	0,67
10	Қарағанды облысы	9	11	17	37	66	98	0,67
11	Батыс Қазақстан облысы	4	12	23	39	59	88	0,67

12	Шымкент қ.	9	14	25	48	80	122	0,66
13	Қостанай облысы	5	10	14	29	49	83	0,59
14	Жамбыл облысы	8	7	23	38	61	104	0,59
15	Шығыс Қазақстан облысы	8	5	17	30	51	92	0,55
16	Алматы облысы	2	12	13	27	43	82	0,52
17	Ақмола облысы	4	5	11	20	33	69	0,48
18	Түркістан облысы	3	8	11	22	36	89	0,40
19	Солтүстік Қазақстан облысы	1	4	19	24	30	96	0,31
Жалпы қорытынды		183	274	462	919	2 044		

* Дереккөз: «ДАРЫН» республикалық ғылыми-практикалық орталығының баспасөз релизі

2022 жылғы 21-25 ақпан аралығында жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық ғылыми жобалар байқауының қорытынды кезеңі өтті. Байқау Шымкент қаласы дене шынықтыру және спорт басқармасының «Шымкент қаласының жоғары спорт шеберлігі мектебі» КММ базасында барлық санитарлық-эпидемиологиялық нормаларды сақтай отырып, офлайн форматта өткізілді. Байқауға еліміздің барлық өңірінен 595 жобамен 748 оқушы қатысты. Жас ғалымдар 16 бағыт бойынша төрт секцияға бөлініп, бірегей жобаларды ұсынды.

Республикалық ғылыми жобалар байқауында зияткерлік мектептің 65 оқушысы жеңімпаз және жүлдегер болып танылды: 13-і еліміздегі үздік атанды, 19 оқушы күміс жүлдегер атанды, 33 жас ғалымға үшінші дәрежелі дипломдар табысталды.

Алтын медальдар жинағы

Күміс медальдар жинағы

Қола медальдар жинағы

* Жүлдегерлердің есімдері осы есепке қосымшада берілген

2022 жылы Зияткерлік мектеп оқушыларының тамаша жеңістері

Алматы қаласы
Зияткерлік мектебінің
(ФМБ) оқушысы Таир
Сатубалдин үшінші рет
IMO-2022 63-халықаралық
олимпиадасында мате-
матикадан (2022 жылғы
6-16 шілде) күміс алқа
алды, Осло, Норвегия.

Ақтөбе қаласындағы
Зияткерлік мектептен
Санжар Хамитов гео-
графия бойынша IGeo
XIX халықаралық олим-
пиадасында алтын алқа
жеңіп алды, Париж,
Франция. Бұл Қазақстан
тарихындағы екінші алтын
алқа. Санжар 16-19 жас
аралығындағы жоғары лига
қатысушылары арасында
абсолютті жеңімпаз атанды.

Шымкент қаласындағы
Зияткерлік мектептен
Еркебұлан Тазабек
IGeo-2022 байқауында
қола медаль жеңіп алды.

ТМД елдерінің оқушыларының арасында өткізілген математика, физика, химия, информатика пәндерінен «Тұймада» XXIX халықаралық оқушылар олимпиадасының жеңімпаздары:

- **химия пәнінен** - Алматы қаласындағы Зияткерлік мектептен Еңлік Бақытбекова және Семей қаласындағы Зияткерлік мектептен Шыңғыс Тоқанов; Павлодар қаласындағы Зияткерлік мектептен Тамара Рахымбаева мен Альмира Нұрланова, Орал қаласындағы Зияткерлік мектептен Рейчел Жоламан және Көкшетау қаласындағы Зияткерлік мектептен Әсел Жиенғалиева қола жүлдеге ие болды;

- **математикадан** - Павлодар қаласындағы Зияткерлік мектептен Дамир Нұрланов және Алматы қаласындағы Зияткерлік мектептен Альмира Кенбаева (ФМБ) күміс жүлдегер атанды;

- **физика пәнінен** - Алматы қаласындағы Зияткерлік мектептен Артур Николаенко және Ақтөбе қаласындағы Зияткерлік мектептен Айдана Айтөре қола жүлдегер атанды;

- **информатика пәнінен** - Астана қаласындағы Зияткерлік мектептен (ФМБ) Альтаир Ашуров алтын жүлдегер, ал Нұрсұлтан Еранұлы қола жүлдегер атанды.

NIS құрамасының қоржынында барлығы 13 медаль бар.

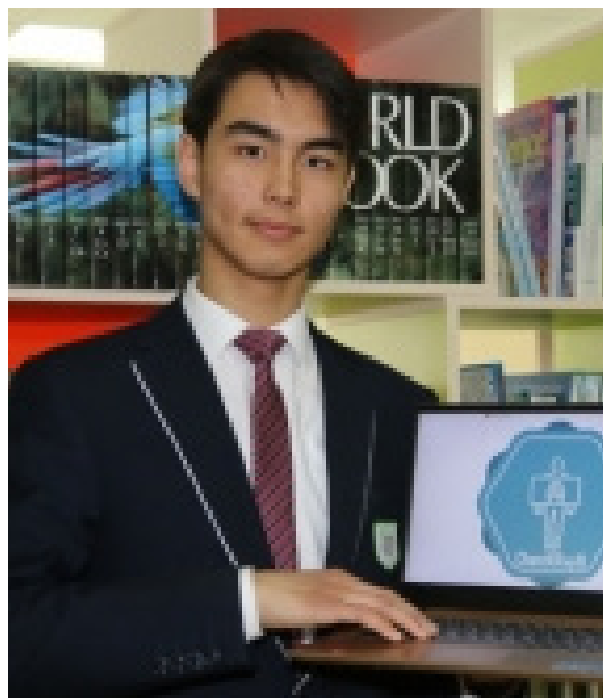

Алматы қаласындағы Зияткерлік мектептен (ФМБ) Ерсултан Питебай Швейцарияның Цюрих қаласындағы International Physics Olympiad-да екінші рет күміс медальды жеңіп алды.

Үшінші рет Халықаралық Жәутіков олимпиадасының алтын медалін Жас математиктер арасында үздік деп танылған Алматы қаласындағы Зияткерлік мектептің (ФМБ) оқушысы Таир Сатубалдин жеңіп алды. Ерсултан Питебай физиктер арасында ең жоғары нәтиже көрсетті. NIS құрамасының үшінші алтынын Семей қаласындағы Зияткерлік мектептен Мұхаммедариф Сахмолдин алды.

Зияткерлік мектептердің құрама командасы беделді Жәутіков олимпиадасында әртүрлі номинация бойынша 16: үш алтын, алты күміс, жеті қола медаль жеңіп алды.

Орал қаласындағы Зияткерлік мектептің 10-сынып оқушысы **Алмас Сапаров** дәрігерлерге, рентгенологтарға өкпе пневмониясын анықтауға көмектесуге арналған ChestXrayAI бағдарламасы үшін «INFOMATRIX-ASIA» халықаралық байқауының Алтын медалімен марапатталды.

Жаратылыстану пәндері бойынша Халықаралық жасөспірімдер олимпиадасы

Колумбия мемлекетінің астанасы Богота қаласында дәстүрлі халықаралық жара-

тылыстану-ғылыми жасөспірімдер олимпиадасы өтті. Қазақстанның атынан алты оқушы қатысты. Ақтөбе қаласындағы Зияткерлік мектептің 10-сынып оқушысы Айдана Айтөре қола медаль жеңіп алды.

Ақтау қаласындағы Зияткерлік мектептің 12-сынып оқушысы Альмира Нұрланова Массачусетс технологиялық институтында (MIT) оқуға грант алды. MIT (АҚШ) – QS рейтингінің алдыңғы қатарлы

университеті және әлемдегі ең сұранысқа ие техникалық университеттердің бірі. 2022 жылы Альмира IChO Халықаралық химия олимпиадасының күміс жүлдегері атанды.

Қостанай қаласындағы Зияткерлік мектептің 9-сынып оқушысы Дидар Жалғасбаев геометрия бойынша IX Иран олимпиадасында III дәрежелі дипломмен марапатталды.

Геометрия пәні бойынша алғашқы Иран олимпиадасы 2014 жылы өткізіліп, оған 10-ға жуық мемлекет өкілдері қатысқан. Осы жылғы есеп бойынша тоғызыншы зияткерлік олимпиадада 70 мемлекеттің оқушылары бақ сынасты.

Көкшетау қаласындағы Зияткерлік мектептің оқушысы Адият Рахметулин «Күн сәулесі – болашақтың сарқылмас энергиясы» және «Айналамыздағы симметрия» жобалары үшін бірден екі авторлық құқық алды.

2022 жылғы 26 тамызда Қазақстан Республикасының Білім министрі халықаралық олимпиадалардың жүлдегері атанған Зияткерлік мектеп оқушылары: Таир Сатубалдин, Әлихан Жұмағелеев, Ерсұлтан Пітебай, Нұрлан Альмира, Хамитов Әлішер, Давлетова Аида, Еркебұлан Тазабек, Санжар Бисенали, Мұхаммедариф Сахмолдинге мемлекеттің ақшалай сыйлықтарының сертификаттарын табыстады.

Балалардың ата-аналарына алғысхаттар табысталды.

Алматы қаласындағы Зияткерлік мектеп оқушысы Асқарова Диана «Визуальная новелла по истории Казахстана» стартап-жобасы үшін «Мәдениет» бағыты бойынша **«Тәуелсіздік ұрпақтары»** республикалық байқауының жеңімпазы атанып, 3 миллион теңге мөлшерінде грант ұтып алды.

It Samsung - Solve for tomorrow саласындағы стартаптар байқауының жеңімпаздары – Ақтөбе қаласындағы Зияткерлік мектептің 10-сынып оқушылары Нұршат Жұбаныш пен Әсет Убниязов.

Германияның Дортмунд қаласында өткен World Robot Olympiad-2022-де ұлттық құрама иеленген жүлделі орындар:

- «FUTURE ENGINEERS» санаты бойынша 2-орын - Қызылорда қ. ХББ НЗМ оқушылары Усольцев Максим және Оразбек Нұрмұхамед;

- «ROBOMISSION» санаты бойынша 2-орын - Семей қ. ФМБ НЗМ оқушылары Мұхамедьяр Исмаил және Мұратқалиев Жантолы.

Қызылорда қаласындағы НЗМ оқушысы Жангерей Зинелов QS нұсқасы бойынша топ-100 жоғары оқу орнының төртеуіне шақыру алды.

«Caspian Startup - Demo Day 2022» халықаралық байқауының қорытындысы

Алғаш рет «Caspian Startup-2022»-мен қатар Зияткерлік мектептер мен IT-стартаптардың халықаралық технопаркінің жаңа жобасына қатысушыларды біріктірген Demo Day өтті.

Astana HUB және Ұлттық зияткерлік меншік институтының қолдауымен Ақтау қаласында Caspian Startup финалдық турына қатысушылар үшін ауқымды оқу жұмыстары ұйымдастырылды: интерактивті сессиялар мен мастер-кластар бизнес-коммуникацияларға, STEM-білімге, бағдарлама лауға, авторлық құқыққа, биотехнологияға, фармакологияға, баламалы энергетикаға және бүгінгі күннің басқа да көптеген сұраныстарына ие басымдықтарына бағытталған. Криминалистикадағы химиялық талдаудың заманауи әдістерін үйретуге арналған «Шерлок Холмстың ұрпақтары» атты жоспарлы шеберлік сағаты үлкен қызығушылық тудырды.

НЗМ мен халықаралық IT-стартаптар технопаркі арасындағы табысты ынтымақтастықтың қисынды жалғасы Зияткерлік мектептерді дамыту департаментінің директоры Рустам Абилов пен Astana HUB басқарушы директоры Жамбыл Махметов қол қойған Меморандум болды.

Ақтөбе қаласындағы Зияткерлік мектеп оқушысы Арман Жалғасбаев «Dioth.tech» жобасы үшін «Caspian Startup-2022» халықаралық байқауының жеңімпазы атанды. Екінші орынды «Kotek App» жобасының авторлары Асанәлі Кәрім мен Диасәлі Кәрім, Жарасар Дәулет және Дильназ Таспулаевадан құралған Көкшетау қаласының жұлдызды командасы иеленді. Қола алқа Ақтау қаласына бұйырды, мүмкіндігі шектеулі адамдардың әлеуметтік бейімделуіне арналған «Blind-Klavish» жобасының авторлары Рахат Абатов пен Мырзаәлі Асанов сол күннің қаһармандары болды.

Demo Day алаңында ұсынылған жобалардың ішінде Орал Зияткерлік мектебінің («WEST» командасы: Адэля Шаукенева, Ернұр Насикали, Абылай Мәметан, Алмас Сапаров, Азамат Оразғали) және Шымкент қаласындағы екі Зияткерлік мектептің құрама командасының («Colight» командасы: Зинаэнур Ислам, Қадіржан Лутфуллаев, Нариман Исаев, Ақбота Сарсембекова) жобалары үздік деп бағаланды.

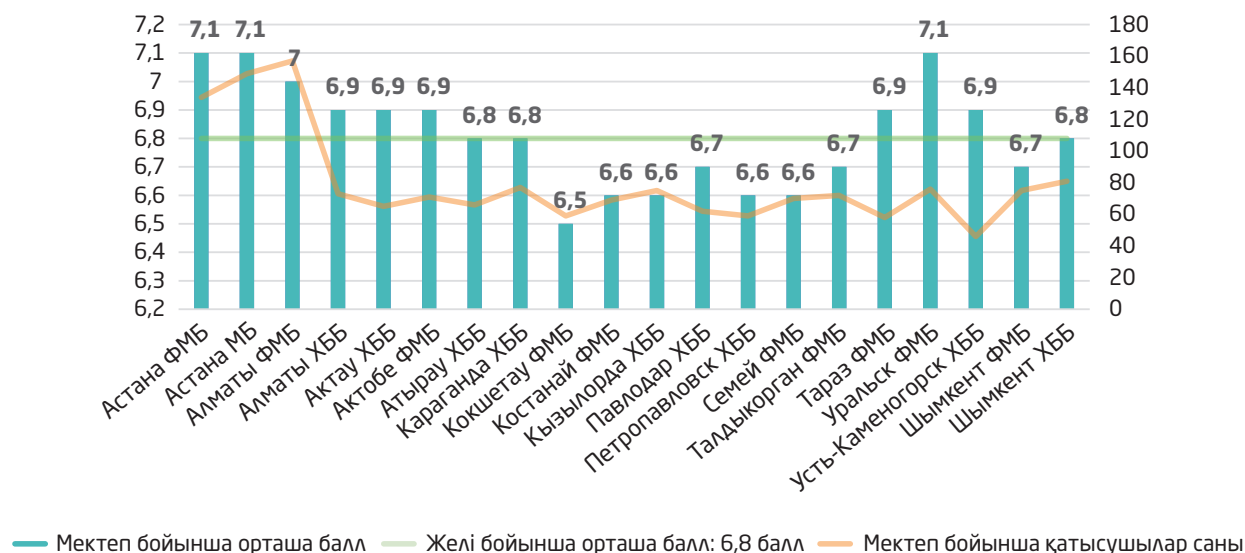
Astana HUB Demo Day жеңімпаздарына жобаларын іске асыру үшін қаржылық қол-

дау көрсететін болды. Арман Жалғасбаев (Көкшетау командасы) және Ақтау қаласындағы Зияткерлік мектеп өкілдері Диана Куванбай мен Данил Мухалев («Робот-терапевт SenimPlus» жобасы) Қазақстан-Британ техникалық университетінің білім беру гранттарына ие болды. Үздік жобалардың авторларына С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті мен Ш. Есенов атындағы Каспий мемлекеттік технологиялар және инжиниринг университетінің гранттары табыс етілді.

6.3. Халықаралық емтихандардың нәтижелері

Жыл сайын Назарбаев Зияткерлік мектептерінің 12-сынып оқушылары «Ағылшын тілі» пәні бойынша оқу жетістіктерін халықаралық International English Language Testing System (IELTS) емтиханын тапсырып, сыртқы бағалаудан өтеді, оның мақсаты ағылшын тілін меңгеру сапасы мен деңгейін анықтау болып саналады. 2022 жылы IELTS халықаралық емтиханы 8 және 22 қазанда өтті, оған 1594 оқушы қатысты.

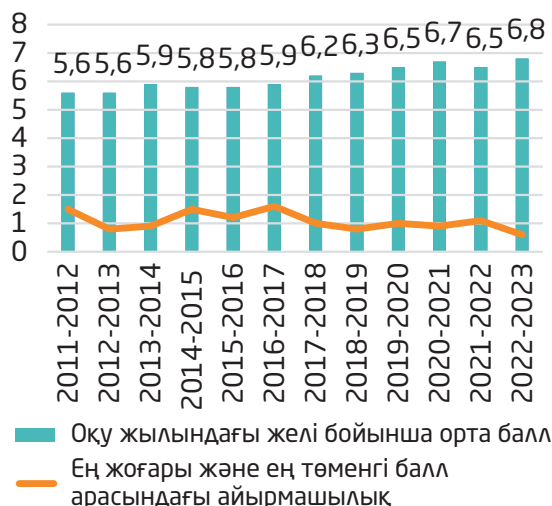
Мектептер бойынша IELTS нәтижелері

Нәтижелерді талдау осы оқу жылында Зияткерлік мектеп оқушылары барлық НЗМ желісі бойынша рекордтық орташа 6,8 балл екенін көрсетті. Бұл соңғы 10 жылдағы ең жоғары көрсеткіш. Сонымен қатар Астана (ФМБ, ЖБ), Алматы (ФМБ) және Орал қалаларындағы 4 Зияткерлік мектепте орташа нәтиже 7,0 балдан жоғары

болды. Емтиханға қатысқан 1 594 оқушының 79%-ы 6,5 балл және одан жоғары, 55%-ы 7 және одан жоғары балл жинады. Астана ЖБ және Алматы ФМБ Зияткерлік мектептерінің 2 оқушысы ең жоғары 8,5 балл жинады. Көптеген шетелдік университеттер IELTS ұпайлары 6,0-6,5 балл құрайтын оқушыларды қабылдайтынын және

2021 жылы IELTS ресми статистикасы бойынша әлем бойынша орташа көрсеткіш 6,27 балл құрайтынын ескере отырып, Зияткерлік мектеп оқушыларының көпшілігінде әлемнің көптеген университеттеріне өтініш беру үшін қосымша мүмкіндіктер бар деген қорытынды жасауға болады.

Өткен жылдардағы НЗМ желісі бойынша IELTS нәтижелері

Scholastic Assessment test (SAT) халықаралық емтиханы

Шетелдік университеттерге түсу үшін Зияткерлік мектептердің кейбір оқушылары жоғары оқу орындарында академиялық оқу қабілетін тексеретін халықаралық SAT емтиханын қосымша тапсырады.

2022 жылы 12 сыныптың 808 оқушысы SAT тестін тапсырып, орташа есеппен 1 270 балл жинады. Олардың ішінде

19 оқушы SAT тестінен 1500 және одан жоғары балл жинады (дәлелді оқу және жазу, математика) және 30 оқушы математика бөлімінде ең жоғары 800 балл жинады.

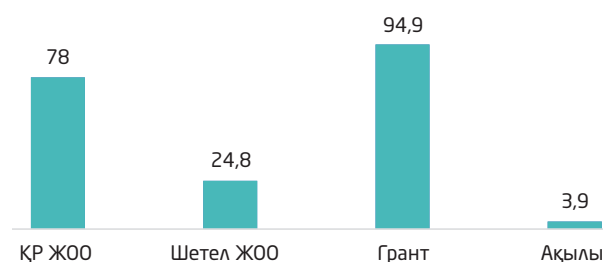
Сонымен қатар нәтижелерді талдау 808 емтиханға қатысушының 646-сы 75 пайыздан жоғары нәтиже алғанын көрсетті. Бұл дегеніміз осы оқушылардың АҚШ пен басқа елдердегі барлық емтиханға қатысушылардың 75% -нан жоғары балл жинағанын білдіреді. 99 перцентиль ең жоғары көрсеткіш болып саналады, оның ішінде Зияткерлік мектептердің 77 оқушысы бар. 100 қатысушының тек 1-і ғана осы диапазонды алады, сондықтан мұндай көрсеткіштер оқушыларға шетелдік жоғары оқу орындарына түсуде керемет артықшылықтар береді.

6.4. Жоғарғы оқу орындарына оқуға түсу

2021-2022 оқу жылының қорытындысы бойынша 20 Назарбаев Зияткерлік мектебінен 2 467 оқушы түлек атанды. Оның 98,8%-ы жоғары оқу орындарына оқуға түсті, 94,9%-ы еліміздегі және шетелдегі мемлекеттік, университеттік гранттардың иегерлері атанды. Түлектердің 80%-дан астамы техникалық, медициналық, педагогикалық, ауыл шаруашылығы мамандықтарын таңдады.

Жалпы алғанда, түлектердің 78%-ы (1 925 адам) Қазақстанның жетекші жоғары оқу орындарына түскенін атап өту қажет. Оның 24,8%-ы (612 адам) Назарбаев Университетіне Foundation бакалавриат және университет алдындағы дайындық бағдарламаларына сәтті оқуға түсті. Барлық бітіруші түлектердің 20,8 %-ы (512 адам) шетелдік жоғарғы оқу орындарына оқуға түсті.

ҚР-дағы ең танымал жоғары оқу орындары, үлесі

⁴ Депококз: <https://www.ielts.org/for-researchers/test-statistics/test-taker-performance>

Түлектердің отандық жоғары оқу орындарындау үрдісі жалғасуда. Сонымен диаграммада түлектердің 91,4%-ы (1 760 адам) оқуға түскен ең танымал 10 жоғары оқу орнының тізімі берілген.

ҚР-дағы ең танымал жоғары оқу орындары, үлесі

Сонымен қатар Зияткерлік мектептердің түлектері Айви лигасының (АҚШ) университеттеріне оқуға түсуде:

1. Алматы қ. ХББ НЗМ түлегі Асқарова Рамина Айдарқызы - Дартмут колледжіне (Dartmouth College);

2. Алматы қ. ФМБ НЗМ түлегі Ерали Дана Бекмұратқызы - Йель университетіне (Yale University);

3. Алматы қ. ФМБ НЗМ түлегі Тұяқева Алима Әсетқызы және Семей қ. ФМБ НЗМ түлегі Гафарова Далила Асқарқызы - Пенсильвания университетіне (University of Pennsylvania);

4. Астана қаласының НЗМ түлегі Мұрат Жәңгір Есенұлы - Принстон университетіне (University of Pennsylvania);

5. Астана қаласы Зияткерлік мектебінің 2020-2021 оқу жылының түлегі Жусубали Анель - Браун университетіне (Brown University) оқуға түсті.

Оқу жылының қорытындысы бойынша 57 түлек QS халықаралық рейтингі бойынша топ-100-ге кіретін Торонто университеті, Гонконг политехникалық университеті, Британдық Колумбия университеті, Амстердам университеті, Уорик университеті, Ёнсе университеті, Бристоль университеті сияқты және т.б. университеттерге оқуға түсті.

2010 жылдан бастап барлығы:

- Айви лигасының университеттеріне 24 түлек;
- QS халықаралық рейтингі бойынша топ-100 университетке 490 түлек оқуға түсті.

ҚОСЫМШАЛАР

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КОНКУРСТАР МЕН ОЛИМПИАДАЛАРДЫҢ ЖЕҢІМПАЗДАРЫ

XVIII Халықаралық Жәутіков олимпиадасы, 2022 жыл, 16-23 ақпан Қазақстан (онлайн-формат, 16 жүлдегер)

/ 1 /

Таир Сатубалдин (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Пітебай Ерсұлтан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – физика пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Сахмолдин Мұхаммедариф (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – информатика пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Әбдіразақ Нұрасыл (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Абуов Абузер (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Еркебаев Әлішер (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – физика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Ашуров Альтаир (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – информатика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 8 /

Тұрғанбек Санжар (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – информатика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 9 /

Нұриев Әмір (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – информатика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 10 /

Баймурзин Рахим (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 11 /

Сейтенов Альдинаш (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 12 /

Нұрланов Дамир (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 13 /

Тұрдалы Әлімжан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 14 /

Әбділдин Амир (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 15 /

Қайроллаев Ернұр (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – физика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 16 /

Садыбеков Ернар (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – информатика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

XXI «Жібек жолы» Халықаралық математикалық олимпиадасы, 2022 жыл, 8-9 наурыз, Алматы қ., Қазақстан (8 жүлдегер)

/ 1 /

Сатубалдин Таир (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Әбдіразақ Нұрасыл (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Нұрахметова Ақерке (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Баймурзин Рахим (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Сейтенов Альдинаш (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Нәрік Арсен (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік

мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Тұрдалы Әлімжан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен 3 дәрежелі қола медаль және 3 диплом иегері

/ 8 /

Абуов Абузер (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

XXXIV Халықаралық Азия-Тынық мұхит математикалық олимпиадасы, 2022 жыл, 15-16 наурыз, Алматы қ., Қазақстан (7 жүлдегер)

/ 1 /

Баймурзин Рахим (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Әбдіразақ Нұрасыл (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Нәрік Арсен (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Нұрланов Дамир (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Сатубалдин Таир (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Сейтенов Алдинаш (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Тұрдалы Әлімжан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - математика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері.

Математика, физика, химия және информатика пәндері бойынша «Туймаада» XXIX халықаралық оқушылар олимпиадасы, 2022 жыл, 8-14 шілде, Якутск қ., Саха Республикасы (онлайн-формат, 13 жүлдегер)

/ 1 /

Бақытбекова Еңлік (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - химия пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Тоқанов Шыңғыс (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - химия пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Ашуров Альтаир (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - информатика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Кенбаева Амира (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Нұрланов Дамир (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Баймомынов Қанат (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - химия пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Николаенко Артур (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - физика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 8 /

Айтөре Айдана (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - физика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 9 /

Нұрланова Альмира (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - химия пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 10 /

Рахимбаева Тамила (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - химия пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 11 /

Ерланұлы Нұрсұлтан (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - информатика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 12 /

Жоламан Рейчел (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - химия пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 13 /

Жиенғалиева Асель (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - химия пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері.

63-ші Халықаралық математикалық олимпиада (IMO), 2022 ж., 9-16 шілде, Осло, Норвегия (1 жүлдегер)

/ 1 /

Таир Сатубалдин (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – математика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері.

Биологиядан 33-ші Халықаралық олимпиада, 2022 жыл, 10-18 шілде, Ереван қ., Армения (2 жүлдегер)

/ 1 /

Жумагалиев Алихан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – биология пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Темирбеков Ерасыл (Өскемен қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – биология пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері.

Географиядан 19-шы Халықаралық олимпиада (IGEO), 2022 жыл, 18 шілде (2 жүлдегер)

/ 1 /

Хамитов Санжар (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – география пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Тазабек Еркебұлан (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – география пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері.

Физикадан 53-ші Халықаралық олимпиада (IPhO-2022), 2022 жыл, 10-17 шілде, Цюрих қ., Швейцария, (онлайн-формат, 1 жүлдегер)

/ 1 /

Пітебай Ерсұлтан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – физика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері.

Химиядан 54-ші Халықаралық олимпиада (IChO), 2022 жыл, 23-30 шілде Тяньцзинь қ., Қытай (2 жүлдегер)

/ 1 /

Бисенәли Санжар (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – химия пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Нурланова Альмира (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – химия пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері.

Лингвистикадан халықаралық олимпиада IOL, 2022 жыл, 25-31 шілде, Каслтаун (Мэн аралы) (2 жүлдегер)

/ 1 /

Сахмолдин Мұхаммедариф (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – лингвистикадан күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Давлетова Аида (Астана қ. Зияткерлік мектебі) – лингвистикадан қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері.

Информатикадан Азия-Тынық мұхит олимпиадасы (2 жүлдегер)

/ 1 /

Ашуров Альтаир (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – информатика пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Сахмолдин Мұхаммадариф (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – информатикадан қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

**Химиядан 56-шы Халықаралық
Менделеев олимпиадасы, 2022 жыл,
9-16 мамыр, Ташкент (1 жүлдегер)**

/ 1 /

Бисенәли Санжар (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – химия пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

**Физика пәнінен 22-ші Азия
олимпиадасы (APhO), Алматы қ.,
Қазақстан (2 жүлдегер)**

/ 1 /

Пітебай Ерсултан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – физика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері.

/ 2 /

Еркебаев Әлішер (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – физика пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері.

**Жалпы білім беретін пәндер бойынша
республикалық олимпиада,
2022 жыл, 18-23 сәуір
(онлайн-формат, 115 жүлдегер)**

Жалпы білім беретін пәндер бойынша Назарбаев Зияткерлік мектептерінің 115 оқушысы республикалық олимпиаданың жеңімпаздары мен жүлдегерлері болды, оның ішінде 29 оқушы алтын медальдармен, 44 оқушы күміс медальдармен, 42 оқушы қола медальдармен марапатталды.

/ 1 /

Абдураимов Азамат (Шымкент қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәні бойынша алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Айтөре Айдана (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Физика» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Аликенова Балжан (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Биология» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері.

/ 4 /

Ашуров Альтаир (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Информатика» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Балташова Айғаным (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Биология» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Бисенәлі Санжар (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Химия» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Гарькуша Алеся (Қостанай қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Орыс тілі мен әдебиеті» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 8 /

Екібаев Дамир (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Физика» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 9 /

Еңлік Бақытбекова (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Химия» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 10 /

Еркебаев Әлішер (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) – «Физика» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 11 /

Жолдасбек Ислам (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 12 /

Жұмағалеев Әлихан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 13 /

Казез Жасұлан (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 14 /

Кудерова Аруай (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Ағылшын тілі» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 15 /

Нәрік Арсен (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 16 /

Нұрланова Альмира (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 17 /

Нұрлыбай Әлия (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Ағылшын тілі» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 18 /

Орынбасар Бейбарыс (Ақтау қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 19 /

Ошан Әсел (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 20 /

Пітебай Ерсұлтан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 21 /

Рахымбаева Тамила (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 22 /

Саден Даниал (Шымкент қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 23 /

Сахмолдин Мұхаммадариф (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 24 /

Серікбай Қанат (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 24 /

Сыдыков Арсен (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 26 /

Темірбеков Ерасыл (Өскемен қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 27 /

Тұрсынғалиев Мансұр (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 28 /

Хамитов Санжар (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 29 /

Шаяхметов Әділ (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақстан тарихы» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 30 /

Аленов Дамир (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 31 /

Әлиақпар Шыңғыс (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 32 /

Атаева Диана (Шымкент қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 33 /

Баймомынов Қанат (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 34 /

Баймурзин Рахим (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 35 /

Болатов Мәди (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақстан тарихы» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 36 /

Гафар Далила (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Ағылшын тілі» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 37 /

Ержанұлы Батыр (Өскемен қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 38 /

Ерланұлы Нұрсұлтан (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 39 /

Әбділдин Әмір (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 40 /

Әбдіразақ Нұрасыл (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 41 /

Әлмуханов Әмір (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 42 /

Әнуар Әлім (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 43 /

Жанғазы Ғалымжан (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 44 /

Журунтаев Дидар (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 45 /

Ильясова Камилла (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 46 /

Қалмағамбетов Әлихан (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 47 /

Кенбаева Амира (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 48 /

Көпбаева Малика (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 49 /

Құдайбергенов Тамерлан (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Неміс тілі» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 50 /

Қалымбет Інжу (Астана қ. Халықаралық мектебі) - «Ағылшын тілі» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 51 /

Қоңрат Ерұлан (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі)

- «География» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 52 /

Құрамысова Камила (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Құқықтану негіздері» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 53 /

Маденқызы Алина (Шымкент қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақ тілінде оқытатын мектептердегі орыс тілі» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 54 /

Майдан Ануар (Өскемен қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 55 /

Маман Ертай (Шымкент қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 56 /

Мәдиярұлы Ақжол (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 57 /

Мұратов Бахромхон (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 58 /

Нәсір Нұрболат (Шымкент қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 59 /

Николаенко Артур (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 60 /

Нұриев Әмір (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 61 /

Нұрланов Дамир (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 62 /

Салимұлда Шұғыла (Ақтау қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақ тілі мен әдебиеті» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 63 /

Сатубалдин Таир (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 64 /

Сейтенов Альдинаш (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 65 /

Серікбеков Мағжан (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақстан тарихы» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 66 /

Табаров Ахмаджон (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 67 /

Тазабек Еркебұлан (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 68 /

Тұрғанбек Санжар (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен

күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 69 /

Тұрсынбек Тұран (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 70 /

Ұлан Аяла (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 71 /

Ұлуқпанұлы Ерлан (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 72 /

Хамзин Дінмұхамед (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 73 /

Чиналиева Аида (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 74 /

Абатов Рахат (Ақтау қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 75 /

Абетеева Анель (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Неміс тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 76 /

Ажигалиева Диана (Астана қ. Зияткерлік мектебі) - «Неміс тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 77 /

Айдын Әмір (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 78 /

Аманбаев Асылбек (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 79 /

Атабаева Еликай (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Неміс тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 80 /

Байболов Ескендір (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақ тілінде оқытатын мектептердегі орыс тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 81 /

Баратбек Нұрзат (Шымкент қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 82 /

Бауыржан Али (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 83 /

Бейсенов Алдияр (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 84 /

Бекбан Дина (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 85 /

Болат Сұңқар (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 86 /

Бөлекпаева Аружан (Астана қ. Зияткерлік мектебі) - «Француз тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 87 /

Галиев Санжар (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 88 /

Жұмаділдаев Медет (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 89 /

Жұмаділдаев Сағын (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 90 /

Әмірхан Әнелі (Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақстан тарихы» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 91 /

Жадренова Адем (Өскемен қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 92 /

Жасмин Сәдуақасова (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 93 /

Ибрагимов Гали (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 94 /

Калинина Дарья (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 95 /

Қани Сұлтан (Қызылорда қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) -

«Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 96 /

Кенжеғұлова Жанель (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Құқықтану негіздері» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 97 /

Керей Нұрсат (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 98 /

Кругова Алина (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 99 /

Қайроллаев Ернұр (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 100 /

Маргарян Аида (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 101 /

Машанло Камилла (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 102 /

Мырзағалиева Алина (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілі мен әдебиеті» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 103 /

Мұсалімов Олжас (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік

мектебі) - «Информатика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 104 /

Нам Алина (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Ағылшын тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 105 /

Наурыз Туғанай (Ақтау қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақ тілі мен әдебиеті» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 106 /

Оразаева Дияна (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «География» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 107 /

Пагин Иван (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 108 /

Рүстемова Аяжан (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 109 /

Садыбеков Ернар (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 110 /

Санжар Жакубов (Ақтау қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 111 /

Темірболат Аяжан (Астана қ. Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілі мен әдебиеті» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 112 /

Томашпаев Әмір (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 113 /

Хусаинов Исламнур (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Орыс тілінде оқытатын мектептердегі қазақ тілі» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 114 /

Шайман Ахмет (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 115 /

Шыңғыс Тоқанов (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері.

«Шымкент қ. жоғары спорт шеберлігі мектебі» КММ базасында жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық ғылыми жобалар конкурсы, 2022 жыл, 21-25 ақпан, Шымкент қ.

Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық ғылыми жобалар конкурсында НЗМ-нің 65 өкілі жеңімпаз және жүлдегер болып танылды: 13-і еліміздегі үздік атанды, Зияткерлік мектептердің 19 оқушысы күміс жүлдегер атанды, 33 жас ғалымға үшінші дәрежелі дипломдар табысталды. Алғашқы үш орынды Тараз NIS командасы жеңіп алды.

Алтын коллекция (13 жүлдегер)

/ 1 /

Ким Екатерина (Астана қ. Зияткерлік мектебі) - «Техника» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Рысмаханов Арман (Астана қ. Зияткерлік мектебі) - «Техника» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Темірболат Аяжан (Астана қ. Зияткерлік мектебі) - «Экономика» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Жұмағали Арсен (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Айту Ақәділ (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Рахимов Зарифжон (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Салемова Хадиша (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Экология» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 8 /

Ерназаров Елдар (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Экология» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 9 /

Құмар Амина (Өскемен қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 10 /

Аширмет Арайлым (Қызылорда қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тіл білімі (Орыс тілі)» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 11 /

Оңдаған Нұрлыбек (Ақтау қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мек-

тебі) - «Әдебиет (Қазақ әдебиеті)» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 12 /

Хамитханова Аяулым (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тарих» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 13 /

Кабиденов Джафар (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Этномәдениет» секциясында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

Күміс коллекция (19 жүлдегер)

Күміс сериясында республикалық ғылыми жобалар байқауында Алматы қ. ФМБ мектебінің үш өкілі ерекшеленді.

/ 1 /

Ғалым Жәнібек (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Тарасова Алина (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Жұмаділдаев Медет (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Данияр Чутенев (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Техника» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Әйін Жаннұр (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мек-

тебі) - «Техника» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Манарбекова Аружан (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қолданбалы математика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Қуанышбеков Еділ (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қолданбалы математика» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 8 /

Абкенова Аида (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 9 /

Сайлаукан Шахназар (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 10 /

Ахтанов Асанәлі (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 11 /

Касенова Камила (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 12 /

Жанайдар Дәурен (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 13 /

Ким Валерия (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік

мектебі) - «Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

14

Тюгумбаева Аида (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

15

Мамбетова Аружан (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

16

Құрманбаева Фариза (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тарих» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

17

Марат Мерей (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тарих» пәнінен күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

18

Шаукенева Адәлі (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Этномәдениеттану» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

19

Өмірзақова Нұрай (Қызылорда қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Өлкетану» секциясында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

Қола коллекциясы (33 жүлдегер)

1

Жұмағұлов Иманғали (Қостанай қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

2

Жұмабеков Асқар (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік

мектебі) - «Физика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

3

Егісбеков Ерлан (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Физика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

4

Уашева Дильназ (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Жер және ғарыш туралы ғылымдар» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

5

Успанов Даниял (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Техника» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

6

Баймурзин Рахим (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

7

Көбей Иманғали (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Математика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

8

Серікқали Айбек (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «қолданбалы математика» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

9

Тоқанова Аружан (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қолданбалы математика» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

10

Мұхамеджанов Абылайхан (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 11 /

Айтени Төлеген (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 12 /

Абылханұлы Мұстафа (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Информатика» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 13 /

Қасым Нұрай (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 14 /

Ғаббас Анел (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 15 /

Қалмағамбетова Арайлым (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 16 /

Айдаров Даниял (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 17 /

Бисенғалиева Мерей (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 18 /

Ибадулла Амина (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 19 /

Қашенова Айгерім (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік

мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 20 /

Қалмағамбетова Нұрзерек (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 21 /

Дүйсенбаева Назикеш (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 22 /

Баяхмет Аружан (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Биология» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 23 /

Смогулова Томирис (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 24 /

Қабділуахит Алинұр (Өскемен қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 25 /

Айсауытова Зарина (Қызылорда қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 26 /

Шақанова Айгерім (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 27 /

Айдар Берікбол (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 28 /

Тұраш Аружан (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 29 /

Қожантай Ілияс (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Химия» пәнінен қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 30 /

Гиззат Малика (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тіл білімі (Ағылшын тілі)» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 31 /

Қабдоллаев Даниял (Астана қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тарих» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 32 /

Баймаханова Фатима (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Өлкетану» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 33 /

Жазықбай Лейла (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Өлкетану» секциясында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

**2-7-сынып оқушылары арасында
«Зерде» зерттеу жобалары мен
шығармашылық жұмыстарының
XVII республикалық конкурсы,
2022 жыл, 9-11 ақпан, Щучинск қ.
«Балдаурен» РОСО базасында
(14 жүлдегер)**

/ 1 /

Мұхамбет Мәнсия (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Шетелдік фильмдерді қазақ тіліне аудару мәселелері» жобасы үшін 3 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Беркін Нұрымхан (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Мультфильмдер арқылы ағылшын тілін үйрену үшін дербес ассистент жасау» жобасы үшін 2 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Жылқайдар Жарық (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қазақ ұлттық ойындарын жаңғырту тәсілі ретінде компьютерлік ойын жасау» жобасы үшін 2 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Тұрсынхан Ескендір (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Интеллектуалды спорт түрлерімен шұғылданудың ақыл-ой қабілетіне ықпалы» жобасы үшін 2 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Дидарқызы Камила (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Өсімдіктердің өсуі мен дамуына Wi-Fi роутер сәулеленуінің әсері» жобасы үшін 3 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Байғожина Зере (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Өсімдіктердің өсуі мен дамуына Wi-Fi роутер сәулеленуінің әсері» жобасы үшін 3 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Барсағазы Сымбат (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Криптографиялық алгоритмдердің математикалық негіздемесі және олардың криптоанализі» жобасы үшін 1 дәрежелі диплом иегері

/ 8 /

Карапетьянц Ева (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Таңдау шеңбері немесе жанжалдарды болдырмау жолдары» жобасы үшін 1 дәрежелі диплом иегері

/ 9 /

Тілепберген Гүлім (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Алаш қайраткері, дәрігер Ахмет Мәметов» жобасы үшін 1 дәрежелі диплом иегері

/ 10 /

Шынболат Тамерлан (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - 1 дәрежелі диплом иегері

/ 11 /

Шәкербек Ералы (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Мектеп асханасында қолданылған банан қалдығын пайдаға жарату» жобасы үшін 1 дәрежелі диплом иегері

/ 12 /

Өмірзақ Айлана (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Азық-түлікке арналған экодорбалар» жобасы үшін 3 дәрежелі диплом иегері

/ 13 /

Шоқат Хасан (Петропавл қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тұрғын үй-жайлардың газбен ластануы және газдың шығуын бақылау жүйесі» жобасы үшін 3 дәрежелі диплом иегері

/ 14 /

Лучер Андрей (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Судың қату жылдамдығына (уақытына) әсер ететін факторларды анықтау және олардың әсерін Excel көмегімен бағалау» жобасы үшін 1 дәрежелі диплом иегері.

Жолдасбеков атындағы математика пәні бойынша XII Халықаралық ғылыми жобалар байқауы, Әл-Фараби ат. ҚазҰУ, 2022 жыл, наурыз, Алматы қ.

/ 1 /

Кәрімова Балғын (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік

мектебі) - «Халықтың өмір сүру деңгейі өмір сапасының негізгі аспектісі ретінде» жобасы үшін 1 дәрежелі алтын медаль және диплом иегері

/ 2 /

Жақсылық Аружан (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Волейбол ойынында жеңіске жету алгоритмінің математикалық есептеулері» жобасы үшін қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері.

«Ғылым әлемін ашамыз» ғарыштық зерттеулер бойынша халықаралық ғылыми жарыстары, 2022 жыл, 5-6 мамыр (онлайн-формат)

/ 3 /

Хайрат Аружин (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Жасанды гравитация жасау жолдары және оның қолданылуы» жобасы үшін қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Пархомчук Алина (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Ғарыш аппаратының қозғалыс жолында Күннің көкжиектен жоғары орналасу датчигін пайдалану» жобасы үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Сәрсікеев Қуаныш (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Ғарыш аппаратының қозғалыс жолында Күннің көкжиектен жоғары орналасу датчигін пайдалану» жобасы үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Кахно Виктор (Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Ғарышта ресурстарды өндіру үшін нейрондық желілерді қолдану мүмкіндігі» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 7 /

Асқат Жанель (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Юпитер атмосферасының суреттерін энтропиялық талдау» жобасы үшін қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 8 /

Сидорова Лейла (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Юпитер атмосферасының суреттерін энтропиялық талдау» жобасы үшін қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

/ 9 /

Шатов Георгий (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Жер орбитасынан ұсақ ғарыштық қоқыстарды жоюдың жаңа тәсілі» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 10 /

Серікбеков Мағжан (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Жердің озон қабатын қалпына келтіру» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 11 /

Маратов Диас (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Жердің озон қабатын қалпына келтіру» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері.

XVI Халықаралық «Математика және жобалау» ғылыми жобалар байқауы, 2022 жыл, 7, 8, 12 мамыр (онлайн формат)

/ 1 /

Ғабдуалиев Ернар (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «ЕРА» чат-боты» - Exam Preparation Assistant» жобасы үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 2 /

Дүйсекешев Санжар (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «ЕРА» чат-боты» - Exam Preparation Assistant» жобасы үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

/ 3 /

Қуанышбеков Еділ (Көкшетау қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Кездейсоқ сандарды алгебралық емес генерациялау негізінде ақпаратты шифрлау бағдарламасы» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 4 /

Сәкен Алдияр (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Асық ату» ойынында жеңіске жету мүмкіндігін есептеуде механика заңдары мен ықтималдық теориясын қолдану» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 5 /

Шайман Ахмет (Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Асық ату» ойынында жеңіске жету мүмкіндігін есептеуде механика заңдары мен ықтималдық теориясын қолдану» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 6 /

Темірболат Аяжан (Астана қ. Зияткерлік мектебі) - «Электрондық сауда және оның Қазақстанның экономикалық тұрғыдан өсуіндегі маңыздылығы» жобасы үшін 3 дәрежелі қола медаль және диплом иегері

/ 7 /

Баймурзин Рахим (Қарағанды қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Жазықтықты қайта бояуға комбинаторлық есептерді шешуде графтар теориясын қолдану» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

/ 8 /

Жапаров Рауан (Қостанай қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік

мектебі) - «Сандық реттілік мүшесін табу әдісі» жобасы үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері.

9-11 (12)-сынып оқушыларына арналған «Адам-Жер-Ғарыш» қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша ғылыми-зерттеу жобаларының Бүкілресейлік олимпиадасы (биология, география, химия, дүниежүзі тарихы)

Айту Ақәділ (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тасөткел суқоймасын балық аулау торларынан тазартуға арналған қондырғы» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

Жұмағали Арсен (Тараз қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Қара сексеуіл көшеттерін өсірудің тиімді агротехникалық тәсілдерін іздеу (*Haloxylon aphyllum*)» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

Қапаров Дәулет (Өскемен қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Ғарыш индустриясының жоғары дәлдіктегі аспаптарында қолданылатын қоспалауыш элементтері бар Fe-Ni-Co қорытпасының пайдалану қасиеттерін зерттеу» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

Косов Максим (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Smart Class - сыныпты басқару жүйесі» жобасы үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

Малика Көлбаева (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Тамақ өнімдерін қорғауға арналған Пуллулан жабындары» жобасы

үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

Тарасова Алина (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Наноқұрылымды бөлшектердің оптикалық және электрлік қасиеттері» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

Есім Бекарыс (Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Соркөл көлінің суы мен балшығының емдік қасиеттерін анықтау» жобасы үшін қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегері

Байсапина Қымбат (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Су тартудың дренаждық жүйесі және жолдың эко-инфрақұрылымы» жобасы үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

Васильева София (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Магниттік қасиеттері бар полимерлерді алудың электромагниттік технологиясын әзірлеу» жобасы үшін күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегері

Дүйсенбаева Назикеш (Алматы қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Мектеп жанындағы учаске топырағының микрофлорасын зерттеу» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

Әйін Жаннұр (Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - «Нашар көретін адамдарға арналған пернетақта – BrailleBoard» жобасы үшін алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегері

**WRO-2022 робототехника бойынша
республикалық олимпиада,
2022 жыл, 23-29 маусым, Астана қ.**

1

Жансат Жанел, Асыл Өмірзақ
(Астана қ. Зияткерлік мектебі) - Future Innovators санатында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегерлері. Elementary

2

Абкенова Аида, Сайлауқан Шахназар
(Павлодар қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - Future Innovators санатында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегерлері. Senior

3

Құрманбаева Інкәр, Жұматай Жания
(Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - Future Innovators санатында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегерлері. Junior

4

Тыныштық Дархан, Есенғалиев Арсен
(Орал қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - RoboMission санатында алтын медаль және 1 дәрежелі диплом иегерлері. Senior

5

Жақсылық Нұрбол, Оразбек Нұрмұхамед (Қызылорда қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - Future Engineers санатында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегерлері

6

Косов Максим, Сырлыбаев Даир
(Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - Future Innovators санатында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегерлері. Junior

7

Кахно Виктор, Үмбетбаева Еркежан
(Талдықорған қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - Future Innovators санатында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегерлері. Senior

8

Тайжанов Нұрбек, Сартаев Санжар
(Шымкент қ. химия-биология бағытындағы Зияткерлік мектебі) - RoboMission санатында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегерлері. Junior

9

Серікбай Арсен, Нұралиев Мирас
(Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - RoboSports санатында күміс медаль және 2 дәрежелі диплом иегерлері

10

Чутенев Данияр, Айып Жаннұр
(Ақтөбе қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - Future Innovators санатында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегерлері. Senior

11

Мұхамедьяр Исмаил, Мұратқалиев Жантолы (Семей қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - RoboMission санатында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегерлері. Senior

12

Бекдәулетов Санжар, Досымхан Арыстан (Алматы қ. физика-математика бағытындағы Зияткерлік мектебі) - Robosports санатында қола медаль және 3 дәрежелі диплом иегерлері.

**2022 жылғы ақшалай инновациялық
гранттардың иегерлері**

1-2

Зинолла Расул, Шәміш Мейірбек,
Орал қ. ФМБ НЗМ - «QazInnovations» инновацияларды дамыту жөніндегі ұлттық агенттігінің «Demo Day-2022» конкурсында «Өткіркөз» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 30 қараша.

3-4

Бақыт Данель, Серғазиева Дильназ,
Орал қ. ФМБ НЗМ - «QazInnovations» инновацияларды дамыту жөніндегі ұлттық

агенттігінің «Demo Day-2022» конкурсында «Tap to clean» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 30 қараша.

5-6

Зинуллин Нұрсұлтан, Базарғали Нұрдаулет, Орал қ. ФМБ НЗМ - «QazInnovations» инновацияларды жөніндегі дамыту ұлттық агенттігінің «Demo Day-2022» конкурсында «Ауыл шаруашылық дроны DFAN01» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 30 қараша.

7-10

Шаукенева Адэля, Насипқали Ернұр, Сапаров Алмас, Оразғали Азамат, Орал қ. ФМБ НЗМ - «QazInnovations» инновацияларды дамыту жөніндегі ұлттық агенттігінің «Lark» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегерлері, Орал қ., 30 қараша 2022 жыл.

11-13

Мәметан Абылай, Зинуллин Нұрсұлтан, Насипқали Ернұр, Орал қ. ФМБ НЗМ - «QazInnovations» инновацияларды дамыту жөніндегі ұлттық агенттігінің «High Capital» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 30 қараша.

14-15

Сапаров Алмас, Шаукенева Адэля, Орал қ. ФМБ НЗМ - «QazInnovations» инновацияларды дамыту жөніндегі ұлттық агенттігінің «TutorED» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегерлері, Орал қ., 2022 жыл, 30 қараша.

16

Дина Жанұзақова, Қызылорда қ. ХББ НЗМ - «Тәуелсіздік ұрпақтары» байқауында «Сығанақ көне қалашығын 3D реконструкциялау» стартап-жобасы үшін 3 000 000 теңге көлемінде грант иегері, 2022 жыл, 12 желтоқсан.

17-18

Мұратбек Еңбілік, Ыдырыс Назгүл, Қызылорда қ. ХББ НЗМ - «Smart City Kyzylorda hackaton» байқауында «Arduino

және BigData пайдалана отырып, егіс учаскелерінің өнімділігін мониторингілеу және болжау жүйесі» стартап-жобасы үшін 70 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 22 қазан.

19-21

Мухалев Данил, Қуатова Камила, Әмірхан Нұргүл, Ақтау Қ. ХББ НЗМ - «Skills Up хакатон» байқауында «QarapaimEmdeu» стартап-жобасы үшін 1 000 АҚШ доллары көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 7 желтоқсан.

22-25

Жанатбекқызы Нұрай, Байсапина Қымбат, Исахан Нұрай, Нұрғожина Аяулым, Семей қ. ФМБ НЗМ «Skills Up хакатон» байқауында «Slay» стартап-жобасы үшін 1 000 АҚШ доллары мөлшерінде грант иегерлері, 2022 жыл, 7 желтоқсан.

26-29

Жанатбекқызы Нұрай, Байсапина Қымбат, Исахан Нұрай, Нұрғожина Аяулым, Семей қ. ФМБ НЗМ - «Startup Orda» конкурсында «Slay» стартап-жобасы үшін 200 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 1 желтоқсан.

30-33

Жанатбекқызы Нұрай, Байсапина Қымбат, Исахан Нұрай, Нұрғожина Аяулым, Семей қ. ФМБ НЗМ - Астана Hub байқауында «Slay» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге мөлшерінде грант иегерлері, 2022 жыл, 1 желтоқсан.

34

Нұрсұлтан Сәрсембаев, Павлодар қ. ХББ НЗМ - Павлодар қ. Торайғыров университетінің базасында «Road Safety Helper» Pizza Pitch стартап-жобасы үшін 30 000 теңге көлемінде грант иегері, 2022 жыл.

35

Сәрсенбаев Асылхан, Павлодар қ. ХББ НЗМ - «Қазақстан туризмін дамыту үшін "Jolga" мобильдік қосымшасын әзірлеу» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегері, «Қазақстан үшін 100 идея» конкурсы, 2022 жыл.

/ 36 /

Ахметжан Динухамед, Павлодар қ. ХББ НЗМ - «Қазақстан туризмін дамыту үшін "Jolga" мобильдік қосымшасын әзірлеу» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегері, «Қазақстан үшін 100 идея» конкурсы, 2022 жыл.

/ 37 /

Мадьярова Мадина, Павлодар қ. ХББ НЗМ - «Қазақстан үшін 100 идея» конкурсында «Тамақ қалдықтарын тыңайтқышқа айналдыру» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегері, 2022 жыл.

/ 38-39 /

Сайлауқан Шахназар, Әбкенова Аида, Павлодар қ. ХББ НЗМ - «Hackathon «IT Junior» байқауында 1 000 000 теңге көлемінде грант иегерлері, Ә. Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті, 2022 жыл, 9-12 желтоқсан.

/ 40 /

Игілікқызы Адина, Павлодар қ. ХББ НЗМ - Astana Hub «Startup orda», IdeaBattle байқауында «Safety First» стартап-жобасы үшін 100 АҚШ доллары мөлшерінде грант иегері, 2022 жыл.

/ 41 /

Сәрсенбай Нұрсұлтан, Павлодар қ. ХББ НЗМ - Astana Hub «Startup orda», IdeaBattle байқауында «Road Safety Helper» стартап-жобасы үшін 100 АҚШ доллары мөлшерінде грант иегері, 2022 жыл.

/ 42 /

Сатаева Айсар, Павлодар қ. ХББ НЗМ - Astana Hub «Startup orda», IdeaBattle байқауында «Realism» стартап-жобасы үшін 100 АҚШ доллары мөлшерінде грант иегері, 2022 жыл.

/ 43-44 /

Сәрсенбаев Асылхан, Ахметжан Дінмұхамед, Павлодар қ. ХББ НЗМ - Astana Hub «Startup orda», IdeaBattle байқауында «Jolga» жобасы үшін 100 АҚШ доллары көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл.

/ 45 /

Танат Әлихан, Павлодар қ. ХББ НЗМ - Robocup байқауында стартап-жоба үшін 300 000 теңге көлемінде грант иегері, 2022 жыл.

/ 46 /

Арынұрұлы Нұртөре, Астана қ. ФМБ НЗМ - UMAI Astana innovations challenge байқауында жоба үшін 300 000 теңге көлемінде грант иегері, 28 қараша 2022 жыл.

/ 47 /

Рахымжанов Уәлихан және UMAI командасы, Астана қ. ФМБ НЗМ - UMAI байқауында 3 000 000 теңге көлемінде грант иегерлері, Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі, 2022 жыл, 12 желтоқсан.

/ 48-50 /

Кахно Виктор, Сурин Максим, Мирхаят Дени, Талдықорған қ. ФМБ НЗМ - «See the Future. Көру қабілеті нашар адамдарға кеңістікте бағдарлауға арналған жүйе» стартап-жобасы үшін 1 000 000 теңге көлемінде грант иегерлері. Beeline Қазақстан, Enactus Kazakhstan National expo бизнес-инкубаторының финалы, 2022 жыл, 25 қараша.

/ 51 /

Асқарова Диана, Алматы қ. ХББ НЗМ - «Тәуелсіздік ұрпақтары» байқауында «Қазақстан тарихы бойынша көрнекі новелла» стартап-жобасы үшін 3 000 000 теңге көлемінде грант иегері, Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі, 2022 жыл, 12 желтоқсан.

/ 52-54 /

Шералы Айғаным, Айсарова Дария, Ләззат Тұяқова, Алматы қ. ХББ НЗМ - «Қаланың жылдам сәні мен көгалдандыру мәселесін шешу» стартап-жобасы үшін 150 000 теңге көлемінде грант иегерлері, «Жасыл мектеп» экофестивалі, Алматы қаласы әкімдігінің және MEGA Almaty қолдауымен ECO Network, Алматы қ., 2022 жыл, 6 қараша.

/ 55-56 /

Шайқым Кәмила, Мұхаметжан Аяла, Алматы қ. ХБ НЗМ - «Гелиокөптіргіш» стартап-жобасы үшін 100 000 теңге көлемінде грант иегерлері, «Жасыл мектеп» экофестивалі, Алматы қаласы әкімдігінің және MEGA Almaty қолдауымен ECO Network, Алматы қ., 2022 жыл, 6 қараша.

/ 57-58 /

Убниязов Әсет, Жұбаныш Нұршат, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ - Solve of Tomorrow республикалық әлеуметтік жобалар байқауында «NURET SS - шахталардағы газ деңгейін анықтауға арналған құрал» стартап-жобасы үшін 4 000 000 теңге мөлшерінде грант иегерлері, Алматы қ., 2022 жыл, қыркүйек.

/ 59-60 /

Жұбаныш Нұршат, Қалдашев Азамат, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ - Solve of Tomorrow республикалық әлеуметтік жобалар байқауында «WL control» стартап-жобасы үшін 300 000 теңге көлемінде грант иегерлері, Алматы қ., 2022 жыл, қыркүйек.

/ 61-62 /

Жарасар Дәулет, Абылай Арсен, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ - NIS-VALLEY байқауында «Bolek project» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 6 мамыр.

/ 63 /

Мұхамеджанов Абылайхан, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ - ЦДИАӨМ жанындағы Аэроғарыш комитетінің және Eurasian Space Ventures байқауында «SkillSat» стартап-жобасы үшін 50 000 теңге көлемінде грант иегері, 2022 жыл, 9 сәуір.

/ 64-70 /

Аймағамбетова Аружан, Амангелді Динель, Асқар Мира, Бақыт Аружан, Бақыт Динель, Мұқанбетқалиева Сажид, Серғазиева Дильназ, Орал қ. ФМБ НЗМ - Kazakhstan Water Race ENACTUS, KT Cloud Lab байқауында «Tap to clean» стартап-

жобасы үшін 800 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 13 мамыр.

/ 71-72 /

Мухалева Варвара, Веренцов Матвей, Ақтау қ. ХББ НЗМ - Caspian Startup Festival байқауында «Ауыл шаруашылығы жануарларына арналған гидропоникалық жасыл жем» стартап-жобасы үшін 20 000 Ресей рублі мөлшерінде грант иегерлері, Астрахань қ., 2022 жыл, 16 мамыр.

/ 73 /

Мухалев Данил, Ақтау қ. ХББ НЗМ - «Senim+ Робот-терапевт» стартап-жобасы үшін 300 000 теңге мөлшерінде грант иегері, «Samsung Solve for Tomorrow» республикалық әлеуметтік жобалар конкурсы, 2022 жыл, 28 қыркүйек.

/ 74-75 /

Абатов Рахат, Асанов Мырзаәлі, Ақтау қ. ХББ НЗМ - Caspian Startup-2022 байқауында «Blind-Klavish» - зағиптарға арналған автоматтандырылған пернетақта» жобасы үшін 30 000 теңге көлемінде грант иегерлері, 2022 жыл, 4 маусым.

/ 76-77 /

Мырхиев Ерасыл, Ниязбек Пәкжан, Семей қ. ФМБ НЗМ - Enactus KZ байқауында «OLZHA AGRO» стартап-жобасы үшін 1 000 000 теңге көлемінде грант иегерлері, мамыр 2022 жыл.

/ 78 /

Ниязбек Пәкжан, Семей қ. ФМБ НЗМ - 2022 жылы Eco Network School байқауында стартап-жоба үшін 300 000 теңге көлемінде грант иегері.

/ 79 /

Амангелдиева Жеңісгүл, Ақтау қ. ХББ НЗМ - Caspian Startup-2022 байқауында «Sign Language Converter» стартап-жобасы үшін С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университетінің толық білім беру грантының иегері, Ақтау қ., 2022 жыл, 4 маусым.

80

Куванбай Диана, Ақтау қ. ХББ НЗМ - Caspian Startup-2022 байқауында «SenimPlus» робот-терапевт» стартап-жобасы үшін Қазақстан-Британ техникалық университетінің толық білім беру грантының иегері, Ақтау қ., 2022 жыл, 4 маусым.

81

Кәрім Диасәлі, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ - Caspian Startup байқауында «DBYS - дыбыстан зарядталатын құрылғылар» стартап-жобасы үшін Қазақстан-Британ техникалық университетінің толық білім беру грантының иегері, Ақтау қ., 2022 жыл, 4 маусым.

82

Хайлудаева Карина, Талдықорған қ. ФМБ НЗМ - Caspian Startup байқауында FLEX ASSE оқушылармен алмасу халықаралық бағдарламасы бойынша тегін оқуға мүмкіндік беретін грант иегері, Ақтау қ., 2022 жыл, 4 маусым.

83

Шаукенева Адәля, Орал қ. ФМБ НЗМ - Caspian Startup байқауында «L7RK (crypto-startup) Demo Day-2022» стартап-жобасы үшін С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университетінің толық білім беру грантының иегері, Ақтау қ., 2022 жыл, 4 маусым.

84

Асылбекова Малика, Семей қ. ФМБ НЗМ - TechGirls байқауында стартап-жоба үшін 2022 жылғы 9-30 шілде аралығында «Вирджиния университетінде тағылымдама, АҚШ» бағдарламасы бойынша толық білім беру грантының иегері, 2022 жыл, 30 шілде.

85-86

Аманова Даяна, Макулбаева Даяна, Семей қ. ФМБ НЗМ - Caspian Start-Up байқауында «Yessenov University» және С.Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университетінің толық білім беру грантының иегерлері, 2022 жыл 4 маусым.

87

Асқарова Диана, Алматы қ. ХББ НЗМ - «Тәуелсіздік ұрпақтары» байқауында

«Қазақстан тарихы бойынша көрнекі новелла» стартап-жобасы үшін 3 000 000 теңге көлемінде грант иегері, Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі, 2022 жыл, 12 желтоқсан.

88-90

Шералы Айғаным, Айсарова Дария, Ләззат Тұяқова, Алматы қ. ХББ НЗМ - «ЖАСЫЛ МЕКТЕП экофестивалі» байқауында «Қаланың жылдам сәні мен көгалдандыру мәселесін шешу» стартап-жобасы үшін 150 000 теңге көлемінде грант иегерлері, Алматы қаласы әкімдігінің және MEGA Almaty қолдауымен ECO Network, Алматы қ., 2022 жыл, 6 қараша.

91-92

Шайқым Кәмила, Мұхаметжан Аяла, Алматы қ. ХББ НЗМ - «ЖАСЫЛ МЕКТЕП экофестивалі» байқауында «Гелиокептіргіш» стартап-жобасы үшін 100 000 теңге көлемінде грант иегерлері, Алматы қаласы әкімдігінің және MEGA Almaty қолдауымен ECO Network, Алматы қ., 2022 жыл, 6 қараша.

93

Жалғасбаев Арман, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ - Caspian Startup халықаралық IT-жобалар байқауында «Dioth.tech» стартап-жобасы үшін Қазақстан-Британ техникалық университетінің толық білім беру грантының иегері, Ақтау қ., 2022 жыл, мамыр.

94-97

Дана Зарапова, Алтынай Кубайдоллаева, Нұртас Нұрым, Асылхан Шүкірбаев Атырау қ. НЗМ - «NXplorers: Жасыл ұрпақ бәйгесі 2.0» байқауында «Аэропонды мұнара» жобасы үшін 700 000 теңге көлемінде грант иегерлері, Caravan of Knowledge және Shell компаниясы.

2022 жылғы авторлық куәліктер мен патенттер иегерлері

1-2

Серікғали Дәулет, Нұрғалеев Арыстан, Семей қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 4 қарашадағы № 7566 «Қымыз даярлауға

арналған құрылғы» пайдалы моделіне патент, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 3 /

Хамитханова Аяулым, Семей қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 6 қазандағы № 29276 «QazUp - қазақ тілі сөз қорын анықтаушы тест» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 4 /

Жемагулова Амина, Семей қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 6 қазандағы № 29276 «QazUp - қазақ тілі сөз қорын анықтаушы тест» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 5 /

Молдыбеков Даниял, Семей қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 1 қазандағы № 29542 «Абай өңірінің мәдени-тарихи мұрасы бойынша виртуалды экскурсия-интерактивті карта» (ЭЕМ-ге арналған бағдарлама) авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 6 /

Серік Бексұлтан, Семей қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 19 тамыздағы № 7375 «Стафилококқа қарсы белсенділігі бар бактерияға қарсы дәрі» (нұсқалар) пайдалы моделіне патент, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 7 /

Айтбек Мирас, Семей қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 1 қазандағы № 29542 «Абай өңірінің мәдени-тарихи мұрасы бойынша виртуалды экскурсия - интерактивті карта» (ЭЕМ-ге арналған бағдарлама) авторлық

құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 8-9 /

Ерғазина Дариға, Абылғазина Томирис, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 1 қарашадағы № 29881 «Спанбондтан эко сөмкелер өндіру бойынша жеке бизнес» бизнес-жобасы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 10 /

Әнуар Әлім, Павлодар қ. ХБН НЗМ, 2022 жылғы 12 қазандағы № 29394 «География бойынша практикалық турдың олимпиадалық тапсырмалар жинағы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 11 /

Мады Абдрахман, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 4 қарашадағы № 29998 «Судың топырақ және дәке бетінен булануына электр тогының әсері» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 12 /

Мұхамедиева Аяулым, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 14 қыркүйектегі № 28783 «Ойын технологиялары негізінде анатомия бойынша интерактивті оқыту курсы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 13 /

Надирова Наргиз, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 14 қазандағы № 29430 «Биология» пәнінен үш тілде интерактивті терминологиялық сөздік» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік

тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

14-15

Зорлықбаев Темірлан, Қозғамбаев Данияр, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 28 қыркүйектегі № 29087 «Қазақстан туризмін дамыту үшін Мырзашоқы тау шаңғысы курортының инфрақұрылымының жобасын әзірлеу» (Тау шаңғысы туризмі инфрақұрылымының жобасы) авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

16

Әміренова Сабина, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 5 сәуірдегі № 28897 «Прецендентті мәтіндер бойынша глоссарий» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

17-18

Ерғазина Дариға, Бекмұратова Әсел, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 23 наурыздағы № 29337 «Блогерлер бойынша нұсқаулық» сайты» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

19

Исабекова Рысжан, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 23 қазандағы № 29958 «ОҚЫ» мобильдік қосымшасы арқылы жеке оқу белсенділігін диагностикалау» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

20

Ахын Балнұр, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 16 сәуірдегі № 26016 «Павлодар өңіріндегі ұлттық қолөнер бұйымдарын жасап шығарудың бизнес

жоспары» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

21-22

Қазбекова Аружан, Жұмабай Нұрбек, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 9 қаңтардағы № 26249 «Жұлдыздардан түсетін спектрді зерттеуге арналған портативті зертхана» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

23-24

Шабенова Аружан, Құлатаева Айлана, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 20 қыркүйектегі № 30625 «SCIENCE IS FUN» үстел ойыны» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

25-27

Суртай Жангүл, Болат Қасымхан, Табылды Әділет, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 1 наурыздағы № 25221 «География пәнінен олимпиадаға дайындық «әдістемелік құралы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

28-29

Жұмабек Нурикал, Қақабай Әлішер, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 10 наурыздағы № 24274 «Қазақ тілі ауыл мектебі оқу орталығының тіл үйрету бағдарламасы» (Қазақ тілін оқыту бағдарламасы) авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 30-32 /

Бекмұратова Әсел, Ерғазина Дариға, Бекежан Мәдина, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 10 наурыздағы № 24235 «Бизнес-жоба: Экоматериалдарды пайдалана отырып «Табыс күнделігін» әзірлеу» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 33 /

Бисимбаева Томирис, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 20 мамырдағы № 26343 «Экологиялық бақ болашақтың экологиялық мәдениетін дамыту құралы ретінде» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 34-35 /

Шайман Ахмет, Сәкен Алдияр, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 20 қаңтардағы № 22965, «Асық ату» ойынында табысты нәтижелер көрсету үшін ықтималдық теориясын қолдану» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 36 /

Нұрмұханов Ермұрат, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 1 желтоқсандағы № 30772 «Алтын асық» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 37 /

Қуандық Аяна, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 2 желтоқсандағы № 31199 «Қазақ мәдениетіндегі физикалық құбылыстар мен астрономиялық бақылаулар» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 38 /

Баймышев Жасұлан, Павлодар қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 9 қыркүйектері № 30963 «Қолдың ұсақ моторикасын диагностикалауға арналған «Motorix» қосымшасы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 39 /

Қайырбек Аян, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 15 ақпандағы № 23623 «Umai Asar» гендерлік зорлық-зомбылық құрбандарына арналған мобильді қосымша» (ЭЕМ-ге арналған бағдарлама) авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 40 /

Жалғасбаев Арман, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 24 наурыздағы № 24503 «Dioth.tech (Digital Identification of THings)» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 41 /

Баширов Даниал, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 8 сәуірдегі № 24899 «Ғылым туындысы «Адам және сұйық тыныс алу» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 42 /

Баширов Даниал, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 19 сәуірдегі № 25209 «Ғылым туындысы «Сутек - болашақ энергиясы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 43 /

Рамазанов Тимур, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 6 маусымдағы № 26888 «ЕСОкірпіштер» авторлық құқық объектісіне

құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 44 /

Шинтасова Камила, Ақтөбе қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 3 маусымдағы № 26824 «Өнімдерді қалай ұзақ сақтауға болады» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 45 /

Ниялова Гүлфайруз, НЗМ ХББ Ақтау қ., 2022 жылғы 31 қаңтардағы № 23172 «Кетіктен Қырымға дейін (қазақтың тұңғыш ихтиологы З. Баймырзаев туралы)» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 46-47 /

Өмірзақ Ернар, Теджен Әсия, Ақтау қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 5 наурыздағы № 24166 «Арамшөп негізінде жасалған биополимерден биоқаптама алу» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 48 /

Бакитова Айдана, Ақтау қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 11 наурыздағы № 24307 «Д. Исабековтің «Сүйекш», «Тіршілік» повестеріндегі диалектілердің лексикалық тармақталуы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 49 /

Оңдан Нұрлыбек, Ақтау қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 7 қыркүйектегі № 28636 «Д. Исабековтің «Сүйекші», «Тіршілік» повестерінде көтерілген «кішкентай адамдар» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы

куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 50 /

Жәуке Айғаным, Ақтау қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 12 қазандағы № 29387 «Әртүрлі халықтар әдебиетіндегі «руханиятсыздық» проблемасының көрінісі (америкалық фантаст жазушы Р. Брэдли мен қазақ ойшылдары - Мөңке би и Мәшһүр Жүсіп шығармаларына салыстырмалы талдау)» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 51-52 /

Қуантқан Ахмет, Ташир Рашид, Ақтау қ. НЗБ ХБН, 2022 жылғы 21 қазандағы № 29669 «Алаш зиялыларының афоризмдері қондырғысын орнату арқылы кез келген ортада ұялы телефонды қуаттау мүмкін бе? «Алаш афоризмдері - АфорБОТ» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 53 /

Шәкербеков Ералы, Талдықорған қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 22 желтоқсандағы № 22526 «Мектеп асханасында қолданылған банан қалдығын пайдаға жарату» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 54-55 /

Нұрқасымова Ақбота, Зекенова Талшын, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 2 ақпандағы № 23236 «Деректер базасы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 56 /

Кисамғалиева Алима, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 9 ақпандағы № 23444

«Әдебиет туындысы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 57 /

Мұқышева Арай, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 3 ақпандағы № 23263 «Әдебиет туындысы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 58-59 /

Қайырқанов Ерасыл, Әнуарбеков Естай, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 4 наурыздағы № 24127 «Деректер базасы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 60 /

Сейілханова Ділназ, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 22 сәуірдегі № 35621 «Керамзитопластикалық блоктарды дайындау тәсілі» өнертабыс патенті, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 61 /

Тоқтарханова Жансая, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 29 шілдедегі № 35602 «Ақтал (*Salix alba* L.) және бентонит қаламшелерінен тұқымның өнуін, өсімдіктердің өсуі мен дамуын реттеуші алу тәсілі» өнертабыс патенті, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 62 /

Кәмелханова Аружан, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 29 шілдедегі № 35603 «Жоңғар сасырынан (*Ferula soongarica* Pall.) бұршақ өсімдігі тұқымының өнуін, өсімдіктердің өсуі мен дамуын үдеткішін жасау әдісі» өнертабыс патенті, авторлық

құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 63-65 /

Бақытова Жанбота, Мұхаммед Ілияс, Юсуп Асанәлі, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 8 маусымдағы № 26969 «Шығыс Қазақстан Жазушылары» сайты» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 66 /

Түсіпханова Айдана, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 8 маусымдағы № 26993 «Ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігін бағалауды бағдарламалық іске асыру» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 67 /

Масалимова Дильназ, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 20 мамырдағы № 26348 «Мәңгілік тілек» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 68 /

Айтанова Аружан, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 19 сәуірдегі № 25239 «Өзіңнен баста» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 69 /

Кимадиев Бекжан, Өскемен қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 11 сәуірдегі № 24951 «TABIGAT» сайт-платформасы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 70 /

Қайретдинов Арсен, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 13 тамыздағы № 6328 «Компьютерлік тінтуір» өнертабыс патенті, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 71 /

Адият Рахметулин, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 30 мамырдағы № 26614 «Айналамыздағы симметрия» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 71 /

Адият Рахметулин, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 30 мамырдағы № 26616 «Күн сәулесі - болашақтың сарқылмас энергиясы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 73 /

Еділ Қуанышбеков, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 09 сәуірдегі № 24669 «Оқушының дене бітімін мониторингілеу және түзету жүйесі» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 74 /

Назарова Айнагүл, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 20 сәуірдегі № 25276 «Эмоциялық тәрбие. Әкенің негізгі рөлі» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 75 /

Тойынбаева Амали, Алматы қ. ФМБ НЗМ, 022 жылғы 06 мамырдағы № 35484 «Егеуқұйрықтардағы аш ішектің радиациялық зақымдануының алдын алу

тәсілі» өнертабыс патенті, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 76-77 /

Дәулетбай Бекарыс, Ералиев Мақсат, Алматы қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 28 сәуірдегі № 25612 «Физикалық процестердің математикалық модельдері» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 78 /

Бердікүл Мұхит, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 19 сәуірдегі № 25216 «Қазақстанда атом энергия станциясының ашылуы мемлекеттің экономикалық, әлеуметтік жағдайына әсері қаншалықты оң болады» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 79 /

Джамбулатова Нұрай, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 22 сәуірдегі № 25388 «ҚР медициналық қызметтер көрсету сапасы халықтың қажеттілігін қамтамасыз ете алады ма?» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 80 /

Естимесова Аружан, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 26 сәуірдегі № 25467 «Білім алушылар үшін білім алуда ғаламтор желісінің пайдасы мен зияны қандай?» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 81 /

Мадали Әлихан, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 21 сәуірдегі № 25333 «Қазақстанда ядролық энергетиканы дамыту заман қажеттілігі болып табыла

ма?» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 82 /

Мәди Ғазиза, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 1 сәуірдегі № 24735 «Цифрлық технологияларды қолдану Қазақстанның туризм саласының дамытушы факторы бола алады ма?» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 83 /

Сағымбеков Әлімжан, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 11 сәуірдегі № 24972 «Қазақстан Республикасының экономикасы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 84 /

Төребек Мағжан, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 12 сәуірдегі № 25000 «Тәуелсіз Қазақстандағы эмиграция ахуалы қалай өзгеруде және болашағы қандай?» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 85 /

Әбдіхадыр Альмира, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 7 маусымдағы № 26918 «XIX ғасырдағы Оңтүстік Қазақстан Орыс православие шіркеуінің тарихы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 86 /

Мадали Әлихан, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 8 сәуірдегі № 24906 «Automated site to register to MUN conferences» авторлық құқық объектісіне

құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 87 /

Жангүбек Айсұлтан, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 20 сәуірдегі № 25274 «Internet-store for jewelry company» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 88 /

Боранбай Нұрлан, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 15 сәуірдегі № 25135 «TestSite for school system» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 89 /

Зарпуллаев Мирас, Шымкент қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 28 сәуірдегі № 25189 «Web management system for Oncology Center» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 90 /

Төлеген Арнелла, Қарағанды қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 4 мамырдағы № 25744 «Scientific Word Generator» қосымшасы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 91 /

Рамазан Әзімжан, Астана қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 17 маусымдағы № 5175 «Электроника және электр бойынша эксперименттер жүргізуге арналған жиынтық» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ.

/ 92 /

Ақпар Арлан, Петропавл қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 18 мамырдағы № 26218 «SpellingPro(TravelandTransport)» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 93 /

Бектұрсын Әділет, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 18 тамыздағы № 28324 «Аквапон жүйесі жағдайында тұщы су асшаяндарын жасанды өсіру тәсілі» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 94-95 /

Синицина София, Искакова Амина, Қостанай қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 28 маусымдағы № 27546 «Raspberry бір тақталы компьютер және биометриялық аутентификацияны қолдана отырып Arduino микроконтролері негізінде EWA зияткерлік ақпараттық басқару жүйесі» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 96-97 /

Шайкен Мәди, Әлихан Қалибаев, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 17 наурыздағы № 24436 «Веб-сервис Volus» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 98 /

Өмірзақ Айлана, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 1 ақпандағы № 23217 «Экодорбалар» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 99 /

Қасымов Арман, Көкшетау қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 9 ақпандағы № 23448 «3D визуализациясындағы Айдарлы каньоны» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 100 /

Еділ Қуанышбеков, Көкшетау қ. ФМН НЗМ, 2022 жылғы 9 сәуірдегі № 23059 «Кездейсоқ сандарды алгебралық емес генерациялау негізінде ақпаратты шифрлау бағдарламасы» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 101-102 /

Жұматов Рустам, Мұратханұлы Әділхан, Қостанай қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 18 қазандағы № 29535 «S.M.A.R.T» толықтырылған және виртуалды шынайылықты қолдана отырып, жаратылыстану ғылымдарын зерттеуге бағытталған интерактивті мобильді қосымша» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 103-104 /

Шаміш Мейірбек, Зинолла Расул, Орал қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 17 қарашадағы № 30390 «Ótkirkóz» өнертабыс патенті, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 105 /

Айсауытова Зарина, Қызылорда қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 18 наурыздағы № 6951 өнертабыс патенті, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 106-108 /

Мияшев Дастан, Саркен Айгүл, Ақпар Арлан, Петропавл қ. ХББ НЗМ, 2022 жылғы 18 мамырдағы № 26218 «Spelling Pro (Travel and Transport)» зияткерлік меншік объектісі, авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 109 /

Арынұрұлы Нұртөре, Астана қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 18 тамыздағы № 28331 «Artemia salina-дан биологиялық белсенді май қышқылдарының жоғары құрамын алу тәсілдері» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлігі, өнертабыс патенті, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 110-112 /

Төлеутай Ілияс, Атынова Ақжан, Рашид Алсу, Астана қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 20 қыркүйектегі № 28900 «Жыл мезгілдері» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

/ 113 /

Оборотов Матвей, Талдықорған қ. ФМБ НЗМ, 2022 жылғы 20 мамырдағы «Математика бойынша қысқаша теориялық материал (11 & 12 сынып)» авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, зияткерлік меншік объектісі, ҚР ӘМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК.

ҚЫСҚАРТЫЛҒАН СӨЗДЕР:

ДББҰ - «Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымы

НЗМ - Назарбаев Зияткерлік мектептері

ФМБ - физика-математика бағытындағы

ХББ - химия-биология бағытындағы

Астана қ. ХМ - Астана қаласындағы Халықаралық мектеп

ХБ - Халықаралық бакалавриат

БББО - Білім беру бағдарламалары орталығы

ПӨО - Педагогикалық өлшеулер орталығы

ПШО - Педагогикалық шеберлік орталығы

Теруге 14.04.2023 берілді. Басуға 31.05.2023 қол қойылды.
Пішімі 84x108/16. Кеңсе қағаз 80 гр/м². Сандық басылым.
Шартты б. т. 25 . Таралымы 15 дана. Тапсырыс № 210.
«Педагогикалық шеберлік орталығы» ЖМ типографиясында басылды.
e-mail: info@срм.kz, тел.: +7 (7172) 23-57-49